

ПРИЛОЗИ

ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

Инж. Манфреда Паштровића, народног посланика, на господина Министра финансија, о потреби повећања чиновничких принадлежности.

ГОСПОДИНЕ МИНИСТРЕ,

Како је и Вама познато, плата државног чиновника састоји од основе плате, положајне плате и личног додатка на скупоћу.

Код чиновника нижих група (X, IX, VIII пол. група) лични додаток на скупоћу је највећи, док код чиновника виших група (II, III и IV пол. група) дјелимично је минималан, а дјелимично га уопште нема.

Код снижавања плата није се никада дирало у основну и положајну плату, јер је та законом загарантована, па би било потребно мијењати Чиновнички закон. Напротив, увијек се је снижавао лични додаток на скупоћу, за који је у Чиновничком закону предвиђено да се може снижавати и повишавати према томе да ли живљење појефтиније или поскупљује. Баш ради тога код свих снижавања чиновничких плата најгоре пролазили су нижи чиновници, јер је код њих лични додаток на скупоћу највећи, па је њима увијек највише одузимано, док су чиновници виших група пролазили далеко боље, јер је њима узимано минимално, обзиром на њихов мали лични додаток на скупоћу. Највишим чиновницима није ништа нити узимано, јер они и немају личног додатка на скупоћу.

Места у којима државни чиновници служе су категорисана у три разна разреда, који се зову разреди скупоће.

У првом разреду скупоће су разврстана она мјеста која се налазе у сједишту бановине. У другом разреду скупоће су разврстана она мјеста која се налазе у сједишту среског начелства а у трећем разреду скупоће су разврстана сва остала мјеста.

Основна и положајна плата једног чиновника је увијек иста без обзира на то у којем разреду скупоће он служи, док је лични додаток на скупоћу највећи у I разреду скупоће, а најмањи у трећем разреду скупоће. Разлика између додатка на скупоћу који прима један чиновник у I разреду скупоће и у III разреду скупоће износи мјесечно дин. 340 у корист I разреда скупоће. Разлика између I разреда скупоће и II разреда скупоће износи мјесечно дин. 240 у корист I разреда скупоће и III разреда скупоће износи мјесечно 100 дин. у корист II разреда скупоће.

Господине министре,

Смањење принадлежности, плата државних службеника и пензионера извршено Уредбом од 29 септембра 1935 год. од X до закључно IV групе 2 степена износило је:

	На лични додаток динара	Додатак на жену динара	Укупно динара
X, IX и VIII	95	140	250
VII	110	140	250
VI	120	140	260
V	130	140	270
IV-2	140	140	280

К тому још одузето им је од породичног додатка на дјецу и то до троје дјеце по десет динара од сваког дјетета. Преко троје дјеце није им одузимано.

Удатим женама државним службеницима (чиновницима) чији су мужеви такођер самоуправни службеници или пензионери или њихови мужеви немају мјесечни доходак већи од 500 дин. укинут је потпуно лични додаток, који износи од X до закључно IV групе 2 степена од 775 до 600 дин. (што је група мања лични додаток је већи, а обратнo стоји са основном и положајном платом).

Последњом одлуком (ријешењем) Министарског савета о изменама и допунама Уредбе о личном и породичном додатку државним службеницима, која је донијета пред неколико дана, повећање принадлежности државних службеника изгледа овако:

Група	Повећава се лични додаток динара	Укупно динара
X, IX и VIII	95	95
VII	110	110
VI	120	120
V	130	130
IV	140	140

и додаток на дјецу без разлике на број дјеце и разред скупоће у износу од дин. 140. Досада су примали до троје дјеце по 130 динара за свако дијете, а преко троје по 140. Разлика је само у појединим случајевима од дин. 10 за свако дијете, што у најбољем случају износи укупно 30 дин.

Чиновницима већих група (IV-1, III и III-1) није враћено ништа осим додатака на дјецу у горњем размјеру, а исто тако и пензионерима, као и службеницима (чиновницама) удатим за државне службенике.

Званичницима и служитељима враћен је исто тако као и чиновницима само лични додаток, који им је био смањен у 1935 години и разлика у додатку на дјецу, а додаток на жену није им враћен.

Како се, дакле, из предњег види, са овим „повећањем плата“ враћен је чиновницима X до закључно IV групе 2 степена само лични додаток у оном износу за који им је Уредбом од 1935 год. био смањен, а што представља мање од 50% од онога (укупног) износа, који им је у 1935 години одузет. Заправо стоји у овом размјеру:

Група	Одузето 1935 г.	Враћено 1937 г.	Мање враћено
X, IX и VIII	235	95	140
VII	250	110	140
VI	260	120	140
V	270	130	140
IV-2	280	140	140

Врло је схватљиво и већ на први поглед уочљиво, да оваково ријешење не значи никакво побољшање материјалног стања државних службеника, које је врло тешко и неодржливо. Јер да им је враћено и све оно што им у 1935 године одузето,

а што није случај како се то из предњег види, јер им није враћен породични додатак на жену у износу од дин. 140, не би се могло говорити о побољшању њиховог материјалног стања, а нарочито не, да је ово питање ријешено „на опће задовољство“ државних службеника, како је то у неколико наврата, па чак једном приликом и у Сплиту изјавио г. Министар финансија и други чланови Краљевске владе, још увек државни службеници не би осјетили неко особито и осјетљиво побољшање материјалног стања, пошто су, како је то опћенито познато, цијене свима животним намирницама и другим артиклима и потребама за живот од последњег смањења у 1935 год. неприподобиво повишене. А врло је добро познато исто тако, да су чиновници тада са већим платама и далеко јефтинијим животом једва животарили.

Уз размијеру са цијенама живежних намирница и других потреба у 1935 год. и данас, ако би се стварно желило и хтјело да побољша материјално стање државних службеника, онда би за базу ријешења овога важног питања требало узети поскупљење живота, односно данашње потребе и захтјеве за одржање једне породице, а никако нека мала измјена Уредбе о смањењу припадности из 1935 године.

Међутим, не само да то није учињено и да се о томе не води рачуна, него им се чак не даје ни онолико колико им је раније т. ј. последњим смањењем извршеним у 1935 год. одузето, да и не говоримо о свим оним многобројним редукцијама чиновничких плата извршеним од 1926 године на овамо.

Смањењем припадности (плата) државним службеницима од 1935 године не претставља данас више, услед истакнуте околности повишења цијена живежних намирница и других артикала, ни из далека ону суму, која им је стварно одузета, него најмање за два до три пута већу. Јер треба имати у виду, да је цијена главним и скоро јединим намирницама чиновника, као што је: месо, тијестенини, круху, брашну, масти, уљу, кромпиру, пасуљу и тому слично а и самом поврћу за ово раздобље поскочила од 30 за 100%. У 1935 год. стајао је 1 кг. меса на пример 6 до 7 динара. Данас стоји 12 до 14 динара. Један кг. круха стајао је 2—3½ динара. Данас стоји 3—5 динара и тд. А исто тако поскочиле су цијене и свим осталим артиклима, нарочито одјећи и обући, без којих један чиновник и чланови његове породице не могу да буду исто као и без круха, без штете по државне интересе и по углед државне управе и достојанства државе. У последње вријеме примећује се и тенденција поскупљења станова, што за чиновника претставља највећи и најтежи издатак.

Поред свега овога, по свему изгледа, да нико не мисли нити о томе води рачуна о дуговима државних службеника, који валда износе и милијарду динара. Нико не мисли о раздужењу и олакшању тог великог терета државних службеника. Треба само знати њихова мјесечна примања. Треба погледати платне спискове и све оне разне признанице појединих установа, које се саберу сваког првог у месецу, да се види сиротиња и биједи и да се човек запита од чега и како, на који начин чиновник данас живи. Треба погледати књиге забрана на плату и прикупити све податке о дуговањима, која од чиновника потражују разне задруге, новчани кредитни заводи, трговци и приватници,

па да се јасно, отворено и убедљиво покаже материјално стање у којему се данас налазе државни службеници.

А ове велике милијардске цифре дугова нису настале ни због провода ни због лакоумности, ни због расипности, ни због луксуза, нити из спорта, већ за одржање голог живота свога и својих породица, за школовање дјеце, за одржање здравља, за часно удовољавање својим обавезама и као човека и као родитеља и као државног службеника и уопће за подмиру свих оних неопходних животних потреба, које државним службеницима недостају да их са својим платама покрију.

Највећу социјалну неправду и прави скандал претставља одредба, по којој се жене држ. службенице (чиновнице), удате за државне службенике, третирају, којима се не признаје лични додатак. Ове чиновнице сведене су у ранг служавки, јер није риједак случај да оне за свој поштен и исправан рад у државној служби примају мјесечну награду од 300—400 динара. Дакле, тачно колико и свака служавка. Ако већ не вриједи принцип: за једнак рад једнака и награда, требало би ипак ово питање на неки правичнији и социјалнији начин ријешити.

Предњом одредбом, да удата жена држ. службеника нема права на лични додатак на скупћу, долази се практично до слиједеће аномалије: У почетку брака кад је плаћа и мужа и жене малена (претпоставка је брак између државних чиновника, обојице брачних другова), жени се одузима месечно чак до непуних 800 динара. Толико јој се износ одузима баш у вријеме кад је то за жену најосетљивије, кад треба да уреди свој дом, и кад се у ту сврху мора задужити разним отплатама за покућанство, а што је најважније, у доба кад је плаћа њезиног мужа тако мизерна да недостаје нити за најнужније.

Претпоставимо да се муж и жена налазе у VIII положајној групи и у I разреду скупће, где је плата највећа. Они ће скупа добивати мјесечно, након смањења женине плате, бруто динара 1905 више 1202—3107, што након свих одбитака не износи мјесечно више од нето дин. 2700. Оволику мјесечну укупну плату у I разреду скупће, након 4—7 година државне службе (под претпоставком редовитог унапређења, што врло често није случај), могу добити два супружника, једино ако обојица имају факултетску спрему.

Претпоставимо да муж и жена имају IV пол. групу I степена, а да се са службом налазе у III разреду скупће. Они ће скупа добивати месечно бруто динара 3670 више динара 3670 = дин. 7340. Тако велику укупну плату ће добивати с разлога што у IV пол. групи I степена, а за III разред скупће више не постоји лични додатак на скупћу. Ради тога жена иако је удата добива цијелу основну положајну плату у износу од дин. 3670 једнако као и њезин муж у истој групи, а да јој се ништа не одузима. У томе се баш састоји та очита неправда за удате жене у државној служби, што кад је њихова плата најмања и кад је исто тако јако малена плата њихових мужева, њима се одузима мјесечно скоро половина плате. Напротив, кад је њихова плата највећа, и кад је плата њихових мужева највећа, њима се не одузима ништа. Јако социјално!

Овакав систем убија вољу за рад млађим државним чиновницима и онемогућава склапање бра-

кова у млађим годинама, а то је у интересу саме државе.

Конечно, уколико би се хтјело бранити становиште да удатим женама у државној служби треба нешто смањити плату, које је сасвим неоправдано, било би много социјалније да се више одузима онима које имају већу плату и чији мужеви имају већу плату, а не да се њима не одузима ништа, а онима који имају мале плате да се одузима чак 730 динара мјесечно. Ако се не би нити ово хтјело, онда би свакако још увијек било правичније да се свима женама у државној служби, које су удате, одузима једнако без обзира у којим се групама налазе и колико плату примају, а да то одузимање буде сведено на једну сношљивију мјеру.

Најновијим такозваним побољшањем плата ово питање није ни додирнуто, а оно је и те како од принципијелне важности и потреба, ако већ ни за шта друго, а оно барем да се службеницима поврати мир и подигне морал, и што је још важније, да се од њих учине добри и савесни радници.

Треба их третирати људски и достојно човека и државног службеника од кога се тражи много или их избацити из државне службе. Трећега нема, а најмање може бити и остати оно како је сада.

Последњом незнатном исправком припадљености, државни службеници не могу се задовољити, јер је њихово материјално стање критично и том стању треба помоћи. Хитно и темељито помоћи!

Плате државних службеника треба да одговарају приликама и да потпуно обезбеде пристојан живот човека.

К свему овоме треба надодати још једну неправду учињену државним чиновницима.

Уредбом од 1935 године смањени су пензионерима (по законима од 1923 год.) лични додаци у истом размјеру као и њиховим колегама (исте групе) у активној служби, док им ранијим повећањем није ништа уопште враћено, што је сасвим нелогично.

Породичне пензије оних пензионера чије су пензије одређене по Законима пензије 1923 год., смањењем од 1935 год. врло су осетљиво умањене, јер је то умањење извршено по некој посебној скали, а сада ни њима није ништа враћено.

Господине Министре,

Већ у првој интерпелацији о истом предмету, а коју сам поднео у прошлом заседању, изнио сам такође прекарно стање чиновника. Како и сами видите из горњег разлагања и након назови решења берива, стање је остало и на даље прекарно.

Сматрам непотребним да поновим оно што сам у ранијој интерпелацији изнео о важности чиновничког апарата за нашу државу. Дубоко сам уверен, да када би се чиновничко питање већ једном дефинитивно решило на једној праведнијој и социјалнијој бази, да би многа незадовољства у народу нестала.

Стога сам слободан замолити Вас, Господине Министре, да ми на једној седници пленума, када ова интерпелација буде стављена на дневни ред, усмено одговорите на следећа питања:

1) Да ли је Вама познато да се економско стање чиновника није ни најмање побољшало и након задње тако зване повишице плата?

2) Капи ли Краљевска влада већ једном социјалније и праведније уредити чиновничко питање, е да се чиновници већ једном осете достојним члановима људског друштва?

3) Зашто се и са пензионерима не поступа барем исто тако као и са осталим чиновницима?

Пошто је решење овог чиновничког питања у интересу саме државе, то за ову интерпелацију тражим хитност.

Изволите, Господине Министре, и овом приликом примити уверење мога особитог поштовања.

Инж. Манфред Паштровић, с. р.
народни посланик

ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

Др. Ивана Јанчича, Добершек Карола и Станка Ленарчича, народних посланика на Претседника Министарског Савета због забране објављивања њихових говора, одржаних у буџетској дискусији у ресору Министарства иностраних послова на дан 9 марта 1938 године.

Господине Претседниче,

Народни посланици г. г. Др. Иван Јанчич, Карол Дебершек и Станко Ленарчич, приликом расправе о прорачуну Министарства иностраних послова у пленуму Народне скупштине на дан 9 марта 1938 године, говорили су о положају наших народних мањина у иностранству и то: др. Иван Јанчич и Карол Дебершек о нашој народној мањини у Аустријској Корушкој, а Станко Ленарчич о нашој народној мањини у Краљевини Италији. Говорници су употребили за своје наводе стручну литературу и публикације, које су изашле по тим питањима, дакле изворни материјал, који цензура није забранила. Говорници су у својим говорима изричито нагласили и цитирали изворе, на којима су базирали своје наводе.

Сва три говора била су стварна и садржавала су тачан статистички материјал, који се може у

свако доба кантролисати. Ни један од говорника није у свом говору нападао ни стране државе, ни стране владаре, нити је уопште ма шта напоменуо, што би могло бити непогодно за стране државе.

Преко сваког очекивања Централни пресбиро забранио је објављивање ових говора.

Ова наредба Централног пресбирора неразумљива је и противзаконита.

Закон о штампи набраја у чл. 19 таксативно све случајеве, због којих може власт, која врши преглед новина и периодичних списа, забранити њихово растурање и продавање. Наведени говори не садрже у чињеничном стању ни један од случајева, који су наведени у чл. 19 Закона о штампи, из чега произлази, да је забрана објављивања наведених говора противзаконита, без обзира на факат да ни у једној парламентарној држави не постоји обичај конфисковања говора народних посланика.

У интересу заштите права народних посланика и да би се поштовао и чувао Закон и водило рачуна о правилном и непристрасном примењивању законских одредаба, ми Вас молимо, господине Претседниче, као врховног шефа Централног пресбириа, да нам одговорите на следећа питања:

1) Да ли сте вољни наредити, да се одмах укине забрана објављивања поменутих говора народних посланика?

2) Да ли сте вољни да позовете на одговор оне чиновнике Централног пресбириа, који су проузроковали ову противзакониту забрану?

Молимо да се овој интерпелацији призна првенство.

Изволите, господине Претседниче, и овом приликом примити уверење о нашем дубоком поштовању.

11 марта 1938 године
у Београду

Народни посланици:

Др. Иван Јанчич с. р. Карел Добершек с. р. Станко
Ленарчич с. р.

ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

Војислава Лазића и другова, народних посланика, на Претседника Министарског савета и Министра иностраних послова о ставу Краљевске владе по питању присаједињења Аустрије Немачкој

ГОСПОДИНЕ ПРЕТСЕДНИЧЕ,

Ових дана десио се неочекивани догађај у Европи, у непосредној близини наше државе. Немачки Рајх насилним путем заузео је Аустријску државу.

Овај акт насилног заузимања и присаједињавања Аустријске државе Немачком Рајху изменио је стање на северном делу граница наше државе. У место Аустрије, као досадашњег суседа, дошао је Немачки Рајх.

Овај насилни акт противан је одредбама Уговора о миру, закљученом у Версају, којим је ликвидан Светски рат, а сем тога он мења досадашње политичке односе међу државама потписницама овог Уговора, међу које спада и наша држава.

И промена суседа на нашим северним границама, и поремећај у односима држава потписница Версајског уговора, који ће поремећај наступити због гажења Уговора о миру, и брисање Аустријске државе са европске карте, налажу овој Скупштини дужност да тражи од Краљевске владе да се пред Народном скупштином изјасни: Какво ће држање у овом случају и после овог догађаја узети наша Краљевска влада.

Ово смо дужни да тражимо тим пре, што је и пре овог догађаја држање наше Краљевске владе у вођењу спољне политике наше земље било су-

више нејасно, и такво да нам сада по томе њеном држању и раду изгледа да је она својом политиком помогла да се овај догађај оствари.

Стога, част нам је упутити интерпелацију на Господина Претседника Краљевске владе и Министра спољних послова и тражимо да у седници Народне скупштине изволи одговорити на следећа питања:

1) Да ли је Краљевска влада унапред била упозната са извођењем овога насилничког акта од стране Немачког Рајха?

2) Да ли је Краљевска влада свесна колико овај насилни акт непосредно погађа интересе наше државе и нације?

3) Какав ће став Краљевска влада узети у питању по овоме догађају?

4) Какав ће став узети Мала Антанта, чији је члан наша држава скоро 20 година, а која је и створена да овакав насилни акт онемогући?

5) Какав ће став узети Краљевска влада према евентуалној акцији наше највеће савезнице Француске?

Тражимо хитност ове интерпелације и њезино првенство испред свију других.

Народни посланици:

Војислав Лазић, с. р.
Инж. Фран Зупанчич, с. р.
Лука Аврамовић, с. р.

INTERPELACIJA

Инж. Frana Zupančič-a, narodnega poslanca, na ministrskega predsednika in ministra zunanjih zadev v zadevi korakov, ki jih je podvzela Kr. vlada, da se reši vprašanje pripadnosti Koroške, ki je danes zopet odprto, v korist naše države. Obenem se prosi da se tej interpelaciji prizna prvenstvo.

Gospod ministrski predsednik!

Znano je, da smo z mirovnimi pogodbami zgubili zibelko „Slovenstva“, svoj tužni Korotan. Ta dežela je bila vedno naša in pomeni „Gospodstvo polje“ za Slovence to, kar za Srbe Kosovo polje. To našo slovensko zemljo nam je odtrgal nasilni plebiscit, ki so ga izposlovali in vodili naši

nasprotniki. Ta plebiscit se je vršil za opredelitev k Avstriji ali Jugoslaviji, to je, da-li ostane Koroška naprej v Avstriji, ali se loči od nje in pripada Jugoslaviji. Pod silo pritiska nam nenaklonjenih vlesil se je vršilo glasovanje, ki je izpadlo v našo škodo. Toda število za Jugoslavijo oddanih glasov je bilo častno.. Ozemlje južno od Drave pa je glasov

valo z lepo večino za našo državo. Plebicist južno od Drave je izpadel v našo korist.

S priključkom Avstrije k Nemčiji je vprašanje Koroške ponovno odprto. Saj je jasno, da za Nemčijo ne bi bilo nikdar večine na slovenskem ozemlju Koroške. Radi tega je naravna posledica, da mora pripasti Slovenska Koroška sedaj nam; to je k svoji materi. Z ozirom na vse navedeno prosim, g. ministriški predsednik, da blagovolite odgovoriti na sledeče:

1) Če Vam je znan gornji dejanski položaj našega Koroškega vprašanja?

2) Kaj je ukrenila Kr. vlada, da se reši naša slovenska Koroška suženjstva?

3) Ali hoče Kr. vlada takoj ukreniti vse, da se reši pripadnost Koroške v korist naše države?

14. marca 1938

Beograd

narodni poslanec

Inž. Fran Zupančič, l. r.

ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

Војислава Лазића, народног посланика, на Министра унутрашњих послова о премештају среског начелника Среза подгорског из варошице Каменице у село Каменицу.

ГОСПОДИНЕ МИНИСТРЕ,

Седиште Среза подгорског, Дринске бановине, налази се у варошици Каменици. Седиште среза је у овоме месту откад је срез основан, а то је од памтивека. Овде је Среско начелство, Пореска управа, Школско надзорништво, срески лекар (санитетски референт), пољопривредни референт, Општинска управа и Жандармеријска постаја. Овде је географски центар, као и трговачки центар за цео срез и редовни сточни трг и пијаца пољопривредних производа, а тако и пијаца за све намирнице које су сељачком народу потребне, као и све животне намирнице за народ.

Међутим, Стеван Јанковић, бивши народни посланик, а сада сенатор, ради на томе да среску канцеларију и сва остала надлештва, то јест седиште среза премести из овога места у село Каменицу на периферију среза, у ненасељено место, само зато да би седиште среза било близу његове куће и да би показао своју свемоћ. У томе своме циљу он је успео да прошле године премести пошту из варошице Каменице у село Каменицу, да је одвоји из центра среза од свију осталих среских надлештава напред означених и постави на периферију среза. Он је ово тражио и у своме тражењу успео, како би после поште могао преместити и остала надлештва и установе ради своје личне жеље и амбиције а на штету четири петине народа овога среза. Овај премештај поште већ је показао негативне резултате за народ и народне потребе. Како се народ може корисно послужити овом поштом, која је из његове средине, из центра његовог свакодневног гравитирања однесена на периферију среза, онамо куда је народна гравитација немогућа, а како ће му послужити Среско начелство, Пореска управа и остала надлештва код којих народ свакодневно има посла ако и она буду премештена.

Од 14 општина, колико их има у срезу, 11 општина се противе овоме премештању и траже да се и пошта која је противу воље народа премештена врати натраг. Противу премештања поште и телеграфа у прошлој години изјављена је жалба г. Министру пошта и телеграфа, али до данас није добивен никакав одговор. Ову жалбу потписали су највиђенији грађани из 11 општина овога среза, (од 14 у целом срезу) а међу њима и ондашњи бански већник а сада народни посланик г. Јаков Коларевић, који је и данас противу овог премештања, јер и он сматра да би тај премештај био на штету народа.

Како се ово премештање седишта среског тражи и жели од г. Стевана Јанковића противно интересима четири петине народа, на штету општих привредних, социјалних и културних интереса немало целог Среза подгорског, стога у интересу народном, а да би се стало на пут овој самовољи, част ми је поднети на г. Министра интерпелацију и тражим да ми на седници Народне скупштине изволи одговорити на следећа питања:

1) Да ли му је предња акција г. Стевана Јанковића, сенатора, позната?

2) Било да Вам је позната или не, да ли сте вољни овај премештај среског седишта као штетан по народне интересе спречити.

3) Да ли сте вољни наредити да се изнесе народу целог среза на решење питање седишта среза, ако би г. Јанковић и даље од Вас захтевао премештање.

4) Хоће ли г. Министар предузети кораке да се премештена пошта врати натраг на место где је била, у средину осталих надлештава и установа. Тражим хитност ове интерпелације испред свих других.

Војислав Лазић, с. р.
народни посланик

ПРЕДЛОГ ФИНАНСИЈСКОГ ЗАКОНА ЗА 1938/39 ГОДИНУ

који гласи:

I ДЕО — ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

§ 1

Државни буџет расхода и прихода за 1938/39 годину састављен је овако:

РЕДОВНИ И ВАНРЕДНИ РАСХОДИ И ПРИХОДИ

Редовни и ванредни расходи укупно динара 12.180.000.000.—.

Редовни и ванредни приходи укупно динара 12.180.000.000.—.

§ 2

Буџети расхода под А и прихода под Б саставни су део овога Закона.

Изузетно од члана 47 Закона о државном рачуноводству, а због техничке немогућности, Министар финансија може објавити у „Службеним новинама“, као нарочити прилог дотичног броја, само финансијски закон и упоредни преглед државних расхода и прихода за 1938/39 годину.

§ 3

Удео који припада држави од добити Народне банке сходно чл. 37 Закона о Народној банци од 17 јуна 1931 књижиће се у смислу исте законске одредбе на смањење рачуна ранијих аванса државе код Народне банке.

§ 4

1) О свима расходима из фондова или заклада по овом или другим специјалним законима, уколико они нису изложени у рачунском делу буџета, поднеће поједина надлештва која тим фондовима или закладама располажу, детаљан извештај Министру финансија, који ће све те издатке одвојено показивати у Завршном рачуну за ову буџетску годину.

2) Сви издаци из фондова или заклада подлеже прегледу и одобрењу Главне контроле. Од овог се изузимају издаци по кредитима по чл. 22 Закона о државном рачуноводству.

3) Све државне касе и све врсте фондова чији руковођаи ма по ком основу примају и издају новац, хартије од вредности и разни материјал подлеже контроли Министра финансија.

Министар финансија врши ову контролу преко својих изасланика и преко финансијских дирекција. За контролу преко изасланика, Министар финансија или орган кога он овласти издаје пуномоћије, по коме изасланик у свему поступа. За контролу преко финансијских дирекција пуномоћије издаје финансијски директор.

Судови код којих изасланици Министра финансија или финансијских дирекција затраже обезбеђење штете на имовини оних лица која су оштетили државу или државних органа који су по чл. 109 Закона о Главној контроли одговорни за накнаду штете држави, сматраће такве захтеве као хитне и одмах их узимати у поступак.

Од овога се изузимају само касе Министарства војске и морнарице, приватне задужбине и фондови који не подлеже контроли Главне контроле.

Министри осталих ресора, поред Министра финансија, вршиће контролну службу код подређених им надлештава и установа у погледу руковања новцем, стварима и материјалом преко својих изасланика, којима ће издати потребна пуномоћија за то.

Утврђене штете тим прегледима морају се судским путем обезбедити.

§ 5

Изузетно од чл. 22 Закона о државном рачуноводству уноси се редовно у буџет расхода Претседништва Министарског савета кредит на ванредне трошкове и поверљиве циљеве.

Овај кредит као и кредит за издавање публикација и података у земљи и иностранству у циљу обавештавања, трошиће се по наређењима Претседника Министарског савета, и наређене исплате не подлеже прегледу и одобрењу Главне контроле.

§ 6

1) Материјални расходи и расходи на наднице радника државних привредних предузећа и установа, чије вршење је услов за постизавање већих прихода, могу се повећавати на рачун вишкова прихода тих установа, и то до 5% од износа кредита одобрених буџетом за те расходе одлуком ресорног Министра, до 10% по одлуци Министра финансија, а преко тога решењем Министарског савета по образложеном сагласном предлогу ресорног Министра и Министра финансија.

2) Министар правде може, по сагласности Министра финансија, вишкове чистих прихода продуктивних грана економије и индустрије у казним заводима употребити за повећање материјалних расхода тих завода. Исто тако Министар правде може средства Централног фонда за подизање казних и сличних завода употребити и за издржавање казних и сличних завода уколико предвиђени буџетски кредити не би били довољни.

§ 7

1) Исплаћене обавезе по буџетима за раније закључене године које се нису могле ликвидирати у тим годинама показале се у Завршном рачуну за наредну буџетску годину као расход на терет обртног капитала Главне државне благајнице.

2) Све извршене исплате по овлашћењима овог Закона у колико претстављају расход за државну касу расходоваће се на терет обртног капитала Главне државне благајнице.

3) Потраживања државних предузећа и установа од других државних установа, која су настала у времену од 1. јануара 1919 до 31 марта 1936 закључно, отписале се на терет обртног капитала Главне државне благајнице уколико су у тим годинама ова потраживања показана као приход.

4) Евентуални вишак расхода који би се по истеку буџетске године показао по буџетској партији за плаћање интереса, провизије, курсних диференција и трошкова Народној банци и другим кореспондентима по текућим рачунима за ову и раније године, као и плаћање интереса по осталим државним обавезама и боновима, расходоваће се

по овом овлашћењу на терет обртног капитала Главне државне благајнице.

5) Код набавки у иностранству које се плаћају у страниј монети, наредбодавци ће из ангажованог кредита покрити разлике, које се могу да укажу у разлици на курсу од времена ангажовања кредита до дана исплате. У том циљу наредбодавци су дужни да резервишу у сваком случају најмање 5% од износа ангажованог кредита.

6) Код оних буџетских партија где су вирмани по закону допуштени, позиција на чији се терет повећава друга, не може се више накнадним кредитима повећати.

7) Не може бити вирманисања за друге потребе:

а) из кредита одобрених за исхрану болесника и набавку лекова и осталог санитетског материјала, и

б) из кредита одобреног за исплату анuitета изузев оних, одобрених, у разделу државних дугова за анuitете.

8) Вирмани између позиција и партија: 704, 705, 706, 707 и 708 доносе се по сагласности Министра финансија.

§ 8

1) За стварање нових обавеза противно чл. 60 и 66 Закона о државном рачуноводству наредбодавци и рачунопологачи одговараће у смислу чл. 58 Закона о државном рачуноводству и § 23 Закона о продужењу важности одредаба досадашњих финансијских закона и Закона о буџетским дванаестинама.

2) Обавезе код државних предузећа ма од које друге државне установе могу се стварати само по претходном обезбеђењу кредита и под материјалном одговорношћу надлежног наредбодавца. Обрачун по овим обавезама вршиће се само преко Министарства финансија. Ближа упутства за извршење ове одредбе прописаће Министар финансија.

§ 9

Правилно и саобразно чл. 60 Закона о државном рачуноводству ангажовани издаци у току једне буџетске године, који нису могли бити извршени из ма каквих разлога у предвиђеним роковима односне рачунске године, вршиће се по одобрењу Министра финансија до краја текуће рачунске године из обртног капитала Главне државне благајнице.

Државне обавезе из ранијих година, које не испуњавају услове из предњег става, могу се исплаћивати из обртног капитала Главне државне благајнице.

Одлуку о овим исплатама доносиће Министар финансија.

§ 10

1) Све приходе од царина, монопола, такса и државне трошарине дужна су надлештва или органи, који ове приходе прикупљају, редовно предавати најближим филијалама Народне банке за рачун Министарства финансија. Државна надлештва и филијале Народне банке извештаваће и Главну државну благајницу о свакој предатој суми.

2) На рачун оствареног прихода од возаринске таксе по Тар. броју 101 таксене тарифе Закона

о таксама полагаће Генерална дирекција државних железница у току сваког месеца једну дванаестину укупно оствареног прихода од ове таксе у претходној буџетској години Главној државној благајници; с тим, да се по истеку свакога тромесечја врши дефинитивни обрачун између Финансијског одељења Генералне дирекције државних железница и Одељења државног рачуноводства Министарства финансија.

На исти начин поступаће и Дирекција речне пловидбе.

3) Министарство саобраћаја и Министарство шума и рудника, дужни су исплаћивати Главној државној благајници на рачун вишкова прихода, а из својих текућих сретстава, поред исплате редовних припадљивости својих службеника, припадајућу месечну квоту на име личних и породичних пензијских припадљивости својих бивших службеника и њихових породица и сваког месеца најдаље до 25-ог у месецу за наредни месец.

II РАЗДЕО — ОДРЕДБЕ ЗА ПОЈЕДИНА МИНИСТАРСТВА

А. Министарство финансија

1 Овлашћења за Министра финансија и одредбе за рачунску службу

§ 11

Овлашћује се Министар финансија:

1) да саобразно Закону о државном рачуноводству издаје благајничке записе на подлози буџетских прихода. Сума ових благајничких записа, издатих на основу чл. 106 и 109 Закона о државном рачуноводству, у промету не сме бити већа од 400,000.000.— динара и са каматом, која не може бити већа од 6%. У ову суму не улазе бонови, издати Народној банци Краљевине Југославије, као подлога за раније авансе држави, на основу члана 4 става 1 Уговора између Државе и Народне банке Краљевине Југославије озакоњеног 17 јуна 1931 као и бонови, издати на основу специјалних закона и уговорних одредаба.

2) да обавезе по материјалним расходима које испуњавају и услове из чл. 64 Закона о државном рачуноводству може изузетно од прописа чл. 109 Закона о државном рачуноводству плаћати и благајничким записима са роком плаћања до 2 године и са каматом која не може бити већа од 6% а до износа од динара 50,000.000.— Овај износ не улази у континент благајничких записа који се издају на основу предње одредбе.

3) да може све оне позајмице и државна потраживања за које Државно правобраниоштво на основу уредних законских докумената утврди немогућност наплате, расходovati на терет обртног капитала Главне државне благајнице с тим, да се о њима води и даље засебна евиденција и у случају могућности наплате наплаћене суме унесу у државну касу.

4) да разлику између берзанског курса и вредности купљених девиза може расходovati на терет обртног капитала Главне државне благајнице. Одлуке по овоме доносиће Министар финансија.

5) да повремено одређује вредност државним и државом гарантованим обвезницама у случаје-

вима, кад се на основу специјалних закона, уредаба или правилника ове обвезнице имају примати у јемство (кауције) по берзанском курсу.

Одређена вредност ових обвезница не може бити већа од њихове номиналне вредности, и остаје на снази за све време трајања јемства (кауције) обрачуналог по тој вредности.

6) да све обвезнице државних зајмова које припадају државној каси од пропалих кауција и ма по ком другом основу употреби, за увећану амортизацију дотичног зајма коме обвезница припада.

7) да у смислу става 2 чл. 12 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова М.П.бр. 70380/V од 25 септембра 1936 исплаћује потребне суме Привилегованој аграрној банци за покриће анuitета из чл. 14 Уредбе, уколико се за тим покрићем укаже потреба, на терет обртног капитала Главне државне благајнице.

8) да решења која сходно чл. 15 предлога Закона о општој царинској тарифи и доцнијим његовим изменама буду донета после ступања на снагу овога закона истодобно са увођењем у живот поднесе Народном претставништву на одобрење. Ако Народно претставништво не би одобрило царине одређене овим решењима, разлика се неће моћи захтевати нити враћати.

9) да може одобрити Управи државних монопола за материјалне потребе и веће издатке од износа предвиђених буџетом за 1938/39 годину за случај да предвиђени расходи, како на утрошак потребних монополисаних артикала, тако и на трошкове који стоје у вези са сумом прихода од тих предмета буду недовољни према стварној потреби тих расхода за остварење прихода од одговарајућих монополисаних предмета.

10) да може одобрити Управи државних монопола потребне издатке на: утрошак петролеума и материјала за његову продају, исплату потребне радне снаге, на превоз и пренос петролеума, на набавку вага и остале магацинске и друге трошкове, ако Управа државних монопола буде увела набавку и продају петролеума у својој режији с тим, да се ови издаци имају књижити на терет прихода а да се остварени приход има у завршном рачуну показати у нето износу.

11) да може код Државне хипотекарне банке закључити зајам за набавку потребних пловних јединица и радио станица за финансијску контролу у суми до највише 20.000.000.— динара.

12) да одобри Поштанској штедионици, да може у току ове буџетске године набављати инвентарске предмете до износа од динара 2.500.000.— Ови се набављени предмети књиже у билансу као актива и отписују са 10% годишње.

13) да по сагласности Министарског савета може закључивати све врсте споразума, како у погледу вршења интересне и амортизационе службе по државним и државом гарантованим зајмовима на страни, тако и у погледу услова за плаћање закључених уговора са иностраним фирмама и свих осталих државних обавеза у иностранству.

14) да може одобрити, да се сви они фондови, који се налазе на приплоду код Државне хипотекарне банке још од пре рата, који су створени у другим приликама и који су временом изгубили свој основни разлог постојања или намене, предаду Главној државној благајници као ванредни др-

жавни приход. У случају да се који од сопственика тих фондова доцније пријави са уредним доказима о својини дотичног фонда исплата му се има извршити на терет обртног капитала Главне државне благајнице.

15) да може у споразуму са Министром трговине и индустрије продужити до 1 априла 1939 године рок од 10 година из чл. 117 Ж. Закона о уређењу Државне хипотекарне банке. Ово се продужење може везати за услове, које ће одредити Министар финансија.

16) да у смислу чл. 62 Финансијског закона за 1928/29 годину, продуженог чл. 40 Закона о продужењу важности одредаба досадашњих финансијских закона и Закона о буџетским дванаестинама, може признати завршне рачуне обласних дирекција државних железница за време од ослобођења до закључно 1922/23 буџетске године и без прописаних законских формалности, уколико органи Главне контроле нађу да по овим рачунима није било злоупотребе.

2 Одредбе о државним добрима

§ 12

Овлашћује се Министар финансија:

1) да може изложити јавној продаји државна непокретна добра, која не доносе приход, а не могу се искористити за коју државну потребу или не доносе приход сразмеран њиховој прометној вредности; она, чије је одржавање скопчано са несразмерним трошковима према приходу и она, која се од више година непрекидно налазе у државини других лица и бесплатно искоришћују.

За добро, чија је прометна вредност испод 100.000.— дин. коначну одлуку о продаји доноси Министар финансија, за она чија је вредност до 1.000.000.— динара одлуку доноси Министарски савет на предлог Министра финансија, а преко 1.000.000.— динара Министарски савет по претходној сагласности финансијских одбора Народног претставништва.

Продаје непокретних државних добара вредности преко 100.000.— динара врше се јавном лиценцијом. Продаја добара испод те вредности може се вршити и директном погодбом (директним уговором) ако је купац самоуправно тело, хумано друштво или установа, која врши послове од јавне користи, или ако се путем директне погодбе могу постићи повољнији резултати, или ако је искључена могућност јавне продаје (случај добара, која су дуги низ година у државини других лица).

2) да исплату куповне цене непокретних добара означених у предњем ставу може одобрити у року најдаље до 5 година у једнаким полугодишњим ратама, с тим да ће се пренос права својине извршити после потпуне исплате.

3) да у случају потребе, да се извесно државно добро размени са којим непокретним добром исте или веће вредности приватног власништва или кога јавног тела — може одобравати такве размене на предлог власти, за чију се потребу размена врши.

4) да може изузетно од чл. 85 Закона о државном рачуноводству одобравати закупе мањих државних добара и то до 3 године, ако једногодишња закупна цена не прелази суму од 100.000.— динара.

5) да може уступити у својину, по одобрењу Министарског савета, поједина државна земљишта соколским друштвима за подизање соколских домова и вежбаоница под условима, да соколска друштва не могу уступљена земљишта отуђивати и да их имају вратити држави са подигнутим објектима без права на ма какву накнаду у случају престанка Савеза соколског друштва Краљевине Југославије.

6) да може уступити у својину, по одобрењу Министарског савета, а изузетно од тач. 1 овог §-а поједина државна непокретна добра (земљишта, зграде, земљишта са зградама) општинама за потребе народних школа. Ово уступање ће се вршити под условом, да општине не могу уступљена земљишта отуђивати ни оптерећивати и да се означене непокретности враћају у својину државе са свима подигнутим објектима без права на ма какву накнаду, ако се уступљена добра не би употребљавала у сврху основне наставе. Престанак намењене употребе утврђују органи државне финансијске управе.

Одредбе тач. 1, 2, 3, 4, 5 и 6 важе све дотле док се законом изрично не измене или укину.

7) да ставља предлоге по ставу 2 § 1 Закона о унутрашњем уређењу, оснивању и исправљању земљишних књига од 18 маја 1930 за уписивање јавног добра у земљишну књигу по сагласности са оним државним надлештвима и установама, које рукују односним јавним добром. У смислу предлога јавно добро задржаће свој карактер или ће се уписати као државно добро.

§ 13

1) Сва државна надлештва и установе, које имају на руковању непокретна државна добра, а нису им потребна у целини или појединим деловима, дужна су та добра или делове истих ставити на расположење Министарству финансија.

2) У Фонд за набавку непокретности, подизање и оправку државних зграда при Министарству финансија улагаће се новац добивен продајом државних непокретних имања а издаци из тог фонда вршиће се за означене сврхе по правилнику који пропише Министар финансија.

О стању фонда као и о извршеним исплатама у току буџетске године подносиће се извештаји финансијским одборима Народног претставништва једновременно с подношењем предлога буџета државних расхода и прихода за наредну буџетску годину ради знања.

Одредбе тач. 1 и 2 важе све дотле док се законом изрично не измене или укину.

§ 14

1) На радовима детаљног катастарског преме-ра и одржавања катастра, може се изузетно од § 80 Закона о чиновницима, задржати стручно техничко особље Министарства финансија — Одељење катастра и државних добара све дотле, док то буде захтевала потреба и врста службе коју они врше, с правом на принадлежности према разреду скупине у коме је седиште средске катастарске секције или катастарске управе којој су односни службеници упућени.

За све време тога рада и путовања у овој радној години код упућивања из једне у другу ката-

старску секцију, не припада им накнада за сеобу покућанства и породичних чланова, пошто им је правилником бр. 9810-V-1932 признат додатак на теренски рад.

2) Општине и градске општине могу поверавати овлашћеним инжењерима и геометрима обнову преме-ра, реамбулацију и израду новог катастарског оператa земљишта своје територије о трошку власника земљишта. Уговоре о тим радовима одобрава Министарство финансија.

§ 15

Овлашћује се Министар финансија да може из остатка чисте добити Државне хипотекарне банке која припада Главној државној благајници на основу чл. 101 Закона о уређењу Државне хипотекарне банке; суму до највише 2.000.000.— годишње употребити за подизање нових зграда потребних за смештај пореских управа у унутрашњости.

3 Одредбе о државним монополина

§ 16

Одобрава се Управи државних монопола, да издвоји из своје обртне главнице износ од динара 80.000.000.— за инвестиционе потребе: куповину земљишта и зграда, изградњу магацина и зграда, као и за набавку машина и осталих инвестиционих потреба и за издатке око истраживања и обделавања минералних уља (каменог уља, петролеума, нафте).

4 Одредбе о порезима, таксама, трошарини и царинама

§ 17

1) Непосредни порези на државна земљишта и зграде неће се разрезивати за 1938 годину.

2) Пореско олакшање земљарине предвиђено за пореску 1936 годину у § 48 Закона о буџетским дванаестинама за месеце август 1935—март 1936 важи и за 1938 пореску годину.

3) Основни порез на приход од земљишта за 1938 годину износи 10% од катастарског чистог прихода.

4) На име ванредног доприноса за буџетску 1938/39 годину плаћаће обвезници службеничког пореза 1% од својих примања подложних службеничком порезу изузев повратних примања из оног службеног односа који није заснован на месечној плати са отказним роком. Изузетно овај ванредни допринос неће се наплаћивати ни од кућне послуге, жандарма, граничара, подофицира и пензионера којима су пензије регулисане по одредбама закона који су важили пре ступања на снагу Закона о чиновницима и осталим државним службеницима грађанског реда од 31 јула 1923, Закона о државном саобраћајном особљу од 28 октобра 1923 и Закона о устројству војске и морнарице од 9 августа 1923.

§ 18

Изузетно од одредаба Закона о таксама на рачуне, признанице и остала документа, којима наша заступништва у иностранству правдају кредитне утрошене за своје набавке и потребе, а извршене у иностранству, неће се наплаћивати никаква такса.

§ 19

1) Железничка возила, локомотиве, моторна кола, вагони, стројеви (машине) свију врста као и железнички материјал за колосеке и чиста возила, који се набављају у иностранству по компензационим уговорима за дуван (монополска режија), руду, прагове и др., као и на терет клиринга код Народног банке Краљевине Југославије ослобађају се плаћања царине и свих дажбина, државних и самоуправних, које се на царинарницама наплаћују, а по претходном одобрењу Министра финансија.

2) Комплетни колосечни материјал за железничке пруге (шине, везице, ребрасте, клинасте плочице, плочице за причвршћивање, завртњи, тирфони и ексери, гроверови прстенови (обични и дупли), комплетне скретнице — просте, енглеске и полуенглеске, као и укрштаји, са или без прагова, резервни делови за скретнице, и то: комплетни језици, срце, крилне или коленасте шине, гвоздени прагови и други саставни делови скретница, машински уређај за погон каменолома, дробилица за туцаник или песак и њихови саставни делови — парни ваљак, колске ваге, дрезине и пружне колнице), алат и машине за одржавање пруге, водоводне цеви са фасонским деловима и прибором, који Министарство саобраћаја (Генерална дирекција државних железница) по претходно склопљеном уговору набавља из иностранства, ослобађа се од плаћања царине и царинских дажбина, где то Министар финансија одобри.

3) Аеро-клуб Краљевине Југославије „Наша крила“ ослобађа се од плаћања увозне царине и осталих државних као и самоуправних дажбина на онај материјал и резервне делове потребне за израду, оправку и одржавање аероплана и мотора, који се не производе у земљи, а које увози Аеро-клуб „Наша крила“ искључиво за туристичке аероплане.

Аеро-клуб Краљевине Југославије „Наша крила“ ослобађа се од плаћања увозне царине и осталих државних као и самоуправних дажбина на моторе мале снаге за авионете (до 60 КС), који се не израђују у земљи, а које увози Аеро-клуб „Наша крила“ искључиво за туристичке аероплане.

Начин контроле за извршење ове одредбе прописује Министар финансија у споразуму са Министром војске и морнарице.

Ова одредба важи док се законом изрично не измени или укине.

§ 20

Овлашћује се Министар финансија да може, изузетно од одредбе става 2 члана 19 Уредбе о извођењу јавних радова, број 30.271 од 22 новембра 1934, одобравати на предлог појединих бановина: да се плаћа на територији односно бановине бановинска трошарина на вино и ракију при пуштању у промет и потрошњу; да је плаћа лице, које вино или ракију од произвођача купи или добије ма по ком другом основу, (поклон, ушур, позајмица, итд.); да бановинску трошарину не плаћају произвођачи вина на вино, које употребе за кућну потребу, и то за сваког одраслог члана породице и кућне послуге 100 литара вина годишње, ако је број чланова породице са послугом до 8 чланова, а ако је број чланова већи онда за сваког даљег члана по 50 литара годишње; да произво-

ђачи ракије не плаћају трошарину на ракију за кућну потребу, и то: до 5 чланова породице и кућне послуге старије од 18 година 25 хектолитарских степени алкохола а преко 5 чланова 50 хектолитарских степени алкохола годишње; да лица која производе вино или ракију из сировина добивених са сопственог земљишта, ако се не баве трговином или точењем алкохолних пића, не плаћају бановинску трошарину на вино или ракију произведену за кућну употребу.

Министар финансија по предлогу банова прописује правилнике о начину убирања и контроли при наплати бановинске трошарине на вино и ракију за сваку бановину, којој буде одобрена наплата трошарине по овој одредби.

Ова одредба важи док се законом изрично не измени или укине.

Б. Министарство правде

§ 21

Овлашћује се Министар финансија, да по распореду Министра правде исплаћује у месечним ратама бир имамима уколико су до сада примали у Дринској, Зетској, Дунавској, Моравској и Вардарској бановини, у укупној суми од 2,100.000.— (два милиона сто хиљада) динара. Овај бир ставља Министар правде на расположење у глобалном износу, а у месечним ратама, Вакуфској-меарифској дирекцији у Скопљу.

У границама ових укупних сума надлежне верске власти Исламске верске заједнице ће одређивати величину бира сваког цемата према задужењу пореских глава за 1936 годину. У недостатку задужења за ту годину важиће задужење за 1935 год.

Уплаћени бир по 12.— динара годишње од сваке пореске главе Исламске вероисповести у означеним бановинама где је и до сада наплаћиван иде на покриће исплата које се врше по овој одредби.

§ 22

Овлашћује се Министар правде, да може у споразуму са Министром пољопривреде, Министром унутрашњих послова и Министром војске и морнарице Уредбама са законском снагом за поједина погранична подручја Окружних судова прописивати ограничења о отуђивању непокретне имовине као и односи поступак.

Поданици страних држава не могу ни на који начин, било теретним било добротним уговорима или завештајем, стицати право својине, поседа и употребе на непокретним добрима, која леже на територији Краљевине Југославије у дубини од 50 километара од њене границе односно од морске обале без претходног одобрења Министра војске и морнарице и Министра унутрашњих послова. Без тога претходног пристанка судова и остале надлежне власти не могу вршити пренос таквих права на име страног држављанина нити у опште узети учешћа у једном таквом правном послу.

Ова се забрана не односи на узимање под закуп или кирију магацина и непокривених стоваришта за смештај робе у реону поморских пристаништа као ни за закуп зграда намењених искључиво за становање, а тако исто и на непокретности које страни држављани добијају путем законитог наслеђа.

Државни службеник који поменуте забрањене послове одобри, казниће се по закону, а друга лица, која свесно и злонамерно учествују у правним радњама, које су овим прописима забрањене, казниће опште управне власти, новчаном казном од 100.000.— до 500.000.— динара у корист државне касе.

Све правне радње које би биле у опреци са горњим прописима имају се сматрати као ништавне и неће имати никаквог правног дејства.

Ове одредбе не важе за стране поданике југословенске народности, који су стално настањени у поменутим крајевима.

§ 23

Министар правде може, уколико се подручја среских судова не поклапају са подручјима општинских управних власти, уредбама са законском снагом поједине општине или делове општина издвајати из досадашњег подручја среског суда и припајати подручју другог среског суда. Исто тако се Министар правде овлашћује да овим уредбама пропише потребна наређења за извршења поменутих издавања, припајања и преноса послова.

В. Министарство просвете

§ 24

Овлашћује се Министар просвете, да може својим решењем вршити поделу кредита одобрених на субвенције и помоћи до суме од 50.000.— динара.

§ 25

1) Наставници народних, грађанских, средњих и стручних школа, као и школски надзорници могу се додељивати на рад у друге школе, у Министарство просвете, Министарство физичког васпитања народа, у банске управе, среским начелницима за просветни реферат и градским школским надзорницима; затим могу се упућивати као просветни референти, делегати, лектори и учитељи на страни, као и у културно-просветна друштва која имају своје школе или интернате. Ово упућивање на рад може да буде дуже од три месеца изузетно од § 80 Закона о чиновницима. Службеници овако додељени немају права на дневнице по прописима Уредбе о накнади путних и селидбених трошкова државних службеника грађанског реда осим ако им се то право, у случају упућивања на рад до три месеца призна изрично одлуком о упућивању на рад. Овим се не могу повећавати одобрени буџетски кредити.

Школски надзорници додељени по овом параграфу немају право на надзорнички додатак из § 293 Закона о чиновницима.

Упућивање на рад може се код наставника народних школа вршити само у месту службовања, а код наставника осталих школа и изван места службовања. Од овог се изузимају наставници народних школа који се упућују на рад у иностранство.

Учитељи народних школа, додељени на рад Министарству просвете, имају право на станарину из државног буџета Министарства просвете, а они на раду у банским управама примаће станарину из бановинских буџета дотичне бановине.

Учитељи народних школа, који су додељени на рад грађанским школама, среском начелнику за просветни реферат и градским школским надзор-

ницима, задржавају право на станарину из буџета из кога примају станарину и учитељи народних школа у истом месту.

Учитељи народних школа, који су стекли квалификације за наставнике грађанских школа могу се, без обзира на услове из § 101 Закона о народним школама, премештати у места где постоје грађанске школе, огледне школе или вежбаонице учитељских школа, ради додељивања на рад у ове школе.

2) Срески школски надзорници као и вршиоци дужности тих звања, уколико се буду постављали из реда наставника грађанских или народних школа, примаће своје принадежности из кредита који је предвиђен за исплату принадежности тих наставника у глави грађанских школа односно у глави основне наставе. Уколико би се ти надзорници постављали из реда наставника средњих и учитељских школа, њихове ће принадежности пасти на терет одговарајућих партија буџета средње наставе односно учитељских школа. Надзорници са факултетском срезом и положеним професорским испитом унапређују се по групама као професори средњих школа.

3) Изузетно од чл. 1 и 2 Уредбе бр. 84600 од 12 децембра 1931 године среским школским надзорницима и вршиоцима дужности среских школских надзорника као и изасланицима Министра просвете, који буду одређени за преглед народних школа, исплаћиваће се паушално путни трошкови и дневнице за редовне прегледе школа по § 117 тач. 2 Закона о народним школама.

Паушал за два годишња прегледа одређиваће се, према теренским приликама и броју школа и одељења, решењем Министра просвете у границама одобрених кредита.

Исто тако Министар просвете одредиће паушал инспекторима Министарства просвете, који ће вршити сталан редовни преглед средњих, учитељских и грађанских школа. Овај ће се паушал исплаћивати из позиције „за стручне инспекције“ главе Министарства просвете, с тим да се одобрени буџетски кредит не може прекорачити.

4) На подручју градова, који чине засебне управне јединице и као такви нису под управом среских начелника, могу постојати посебни школски срезови и за исте могу се постављати градски школски надзорници са квалификацијама и правима среских школских надзорника.

Градска школска надзорништва функционираће као посебна државна надлежства у смислу решења Министра просвете О.Н.бр. 29057/31.

Изддржавање ових надлежстава пада на терет буџета надлежне банске управе, односно на територији Управе града Београда на терет буџета Градског поглаварства.

5) За особље средњих, учитељских и грађанских школа важе дисциплински прописи Закона о чиновницима од 31 марта 1931 године.

Одредбе тач. 1, 2, 3, 4 и 5 важе док се законом изрично не измене или укину.

§ 26

1) Три државна средишња народна позоришта: у Београду, Загребу и Љубљани, имају субвенцију државну за покриће личних издатака предвиђених у државном буџету и за осигурање зграда и инвентара, док сви остали издаци: хонорари, режијски трошкови и остали материјални издаци, па-

дају на терет целокупног прихода тих позоришта, а по специјалним буџетима које одобрава Министар просвете у споразуму са Министром финансија.

Четири обласна позоришта: у Скопљу, у Сарајеву, у Осјеку и у Марибору, издржавају се својим приходима и субвенцијом, а по буџету који одобрава Министар просвете.

Ово важи и за бановинска позоришта с тим да њихов буџет прихода и расхода одобрава надлежни бан.

Сва поменута позоришта ослобађају се плаћања таксе из Тар.бр. 99а1) Закона о таксама.

Исто тако ослобађају се ове таксе приватна (повлашћена и путујућа) позоришта, која су повлашћена од Министра просвете.

2) На улазнице за кинематографске приредбе у местима у којима раде државна и бановинска Народна позоришта, наплаћује се у корист тих позоришта такса од 0.50 дин. на улазнице до 6 дин., а преко тога од једног (1) динара по улазницама. Министар финансија и Министар просвете одређују полицијски реон места, начин убирања, предаје и употребе сума од ових такса тим позориштима.

3) Уговори, које управе државних народних позоришта склапају са претстављачким и осталим техничким особљем, имају се сматрати као уговори приватно-правног карактера, без обзира на прописе главе X Закона о чиновницима, на основу слободне узајамне погодбе, буџетских могућности позоришта и урођених уметничких способности члана.

4) Изузетно од §-а 80 Закона о чиновницима од 1931 године, могу се чланови једног позоришта додељивати више од три месеца на рад у друго позориште.

Одредбе овог §-а важе док се законом изрично не измене или укину.

§ 27

Држављани Краљевине Југославије, били у земљи или ван ње, ако желе учити ма коју школу у иностранству, морају имати за то претходно одобрење министарства у чију надлежност спадају те врсте школе.

Лицима која би учила ма коју школу у иностранству без одобрења надлежног министарства, неће се признати то школовање у Краљевини Југославији.

Ова одредба важи док се законом изрично не измени или укине.

Г. Министарство иностраних послова

§ 28

Исплата принадежности државних службеника, контрактуалних чиновника и дневничара при нашим заступништвима у иностранству вршиће се према решењу Министарског савета М.С.бр. 911 од 5 новембра 1936 године, М.С.бр. 331 од 30 марта 1937 и М.С.бр. 570 од 21 јула 1937 године по којима се има сматрати да укупан износ принадежности у страној валути, према табеларном прегледу који чини саставни део овога решења — садржи све принадежности државних службеника са службом у Београду и преко тога онерозни додатак на репрезентацију, с тим да се швајцарски франци узимају и књиже по курсу 100.— шв. франака равно 1.000.— динара.

Износ принадежности по предњем ставу, а тако и курс и монета у којој ће се вршити исплата принадежности, могу се у границама буџетом одобрених кредита мењати по предлогу Министра иностраних послова и одобрењу Министарског савета.

§ 29

1) Кредит за ванредне трошкове, достојније заступање државних интереса и на поверљиве целима има се сматрати да је: у динарима 1,000.000.— а у зл. шв. францима 1,088.160.—. Специјални поверљиви кредит има се сматрати да је: у динарима 10,300.000.— а у зл. шв. францима 2,500.000.—.

2) Кредити одобрени за материјалне расходе заступништава у иностранству имају се сматрати да су у швајцарским францима, а монета исплате и обрачунавање вршиће се по обрачунском курсу, који утврђује Министар финансија у споразуму са Министром иностраних послова, с обзиром на специјалне прилике у свакој појединој држави.

3) Снабдевање новцем заступништава и преглед њихових рачуна вршиће Министарство иностраних послова према правилнику од 11 октобра 1926 К.Б.Бр. 9129, уносећи у свој годишњи рачун за Главну контролу све издатке заступништава. Према томе органи Главне контроле неће ни у будуће вршити превентивни преглед издатака Министарства иностраних послова и заступништава, него ће Министарство, као и до сада, слати на преглед Главној контроли свој годишњи завршни рачун.

4) Помоћи и признања просветним и националним радницима, које су одobreне у буџету Министарства иностраних послова, одређиваће Министар иностраних послова.

§ 30

1) Изузетно од става 3 §-а 30 Закона о чиновницима од 31 марта 1931, има важити:

а) државни службеници Министарства иностраних послова, који се премештају из Министарства у заступништва у иностранство, примаће принадежности у динарима све до дана јављања односно пријема дужности у заступништву, а од тога дана у доларима по предњој одредби овога закона.

б) државни службеници, који се премештају из заступништва у Министарство иностраних послова, примаће принадежности у доларима из предње одредбе овога закона до дана разрешења односно предаје дужности, а од тога дана у динарима као и остали службеници Министарства.

Ово важи и при примени § 18 Закона о уређењу Министарства иностраних послова и дипломатских и консуларних заступништава Краљевине Југославије у иностранству.

в) државни службеници, који се премештају из заступништва у једној држави у заступништво у другој држави, примаће принадежности државе из које се премештају до дана разрешења односно предаје дужности, ако је износ долара за ту државу из предње одредбе овога Закона раван или већи од износа долара за државу у коју се премештају. У противном, ако је износ долара из предње одредбе овога Закона већи за државу у коју се премештају, примаће принадежности одређене за ту државу од дана јављања односно пријема дужности у месту премештаја.

2) Одредбе првог става овога §-а имају аналогно важити и при примени: §§ 80 и 101 Закона о чиновницима од 31 марта 1931, § 28 став последњи

и § 43 Закона о уређењу Министарства иностраних послова и дипломатских и консуларних заступништва Краљевине Југославије у иностранству и § 21 Закона о продужењу важности одредаба досадашњих финансијских закона и Закона о буџетским дванаестинама од 31 јула 1929, кад се дипломатско-консуларни чиновник из Министарства или из кога другог заступништва одређује за отправника послова.

3) Изузетно од прве реченице §-а 101 Закона о чиновницима, чиновници Министарства иностраних послова и дипломатских и консуларних заступништва у иностранству могу се по сагласности Претседника Министарског савета ставити на расположење и по потреби службе с тим, да у том положају ови чиновници не могу дуже остати од 3 месеца.

§ 31

Продужује се и за време буџетске 1938/39 године важност Закона о овлашћењу за неодложну примену међународних уговора и споразума од 19 априла 1932 године.

Д. Министарство унутрашњих послова

§ 32

Награде подељене појединим лицима за услуге учињене у служби јавне безбедности као и уцене одређене за хватање или проказивање хајдука-разбојника, ослобађају се приликом исплате свих државних и других дажбина.

§ 3

Овлашћује се Министар унутрашњих послова, да може мењати и допуњавати Уредбе издате на основу чл. 55, 56 и 58 Закона о унутрашњој управи.

Ђ. Министарство војске и морнарице

§ 34

Овлашћује се Министар војске и морнарице:

1) да може предати Министарству финансија све војсци непотребне војне зграде, земљишта и материјал на слободно располагање.

2) да све приходе од државних зграда и земљишта издатих под закуп официрима, подофицирима, чиновницима, службеницима, стручним радницима и занатлијама у војсци и морнарици уноси у касу Министарства војске и морнарице, у постојећи фонд, који ће се употребљавати за подизање и оправке зграда за станове официра, подофицира, чиновника, службеника, стручних радника и занатлија у војсци и морнарици у местима где је то потребно.

3) да од суме предвиђене за официре на име додатка на коња по одговарајућој буџетској партији буџета државних расхода може употребити потребни износ на дотацију Ремонтско-коморском фонду ради набавке коња за државу а за службену употребу официра.

4) да може, према потреби, а изузетно од чл. 82 Закона о државном рачуноводству вршити набавке хране, дрва, угља и других производа од државних привредних предузећа без јавног надметања.

5) да приходе од продатих расходованих аутомобила, аутомобилских делова и аутомобилске фурде као и приходе наплаћене од разних лица за

упропашћене делове аутомобила, уноси у касу Ремонтско-коморског фонда ради обнављања аутомобилског парка, сходно тачци 2 члана 242 Закона о устројству војске и морнарице.

6) да за фонд војног музеја може употребити: дотације одобрене буџетом, поклоне и завештања појединих лица, друштава и установа, уколико не буду утрошене за циљеве музеја, и приходе од улазница, изложби и продаја, као и друге ванредне приходе.

Министар војске и морнарице у споразуму са Министром финансија прописује Уредбу којом ће се регулисати поступак око употребе и руковања са Војним музејом као и Уредбу о приходима из тачке 5.

§35

1) Овлашћује се Министар војске морнарице:

а) да изузетно од чл. 44 последњи став Закона о накнадама путних и селидбених трошкова и додацима на нарочите службе у војсци и морнарици Ђ.бр. 30540 од 5 децембра 1931 године, може у војсци и морнарици по потреби службе за обављање службеног посла употребљавати надничаре и ван места где су са службом, с тим да им при томе следеју стварне накнаде подвозних трошкова.

б) да по потреби службе може употребити у другом месту контрактуалне чиновнике (инжињере и стручне техничаре) на служби у војсци и морнарици и ван места где су са службом, с тим да им при томе следеју стварне накнаде подвозних трошкова и пола дневнице коју имају официри одговарајућег ранга.

2) Механичарима-надничарима, када се у недостатку механичара-подофицира и војника морају поставити за ескадрилске механичаре у ваздухопловству војске (морнарице), признаје се право на механичарски додатак по табели VI Закона о накнадама путних и селидбених трошкова и додацима на нарочите службе у војсци и морнарици, са правом повећања по ставу 3 чл. 33 овога закона.

Овим се овлашћењима не могу прекорачити већ одобрени буџетски кредити за ову потребу.

3) а) да може издавати свима новопроизведеним потпоручницима из Ниже школе Војне академије, Ниже школе Интендантске академије, поручницима корвете из Поморске војне академије као и новопроизведеним потпоручницима из војске и морнарице по 4.000.— динара на име набавке најнужније официрске спреме.

Исплата овог додатка има пасти на терет односних партија буџета расхода Министарства војске и морнарице;

б) да може исплаћивати по 100.— динара месечно на име додатка за спрем — свима официрима у пешадији, артиљерији, коњици и инжињерији који се налазе у строју на положајима водника, командира, команданта батаљона — дивизиона и њима равним.

Исплата овог додатка има пасти на терет односних партија буџета расхода Министарства војске и морнарице.

§ 36

Овлашћује се Министар финансија да стави на расположење Министру војске и морнарице позајмицу од 15.000.000.— динара за плаћање рада и набавку сирових материјала за израду продуката предвиђених за производњу у фабрикама

Војно-техничког завода, с тим, да ову позајмицу има вратити Главној државној благајници крајем ове буџетске године.

§ 37

Овлашћује се Министар војске и морнарице, да по одобрењу Министарског савета пропише уредбу са законском снагом о помоћним летиштима у циљу развоја и обезбеђења ваздушног саобраћаја.

Овом се уредбом не могу повећавати лични и материјални расходи одобрени по буџету. Осим тога, овом се уредбом не могу мењати одредбе Закона о чиновницима.

§ 38

1) Министарство војске и морнарице дужно је, по захтеву Министарства финансија, Министарства шума и рудника, Министарства правде и Управе државних монопола, издати бесплатно из својих слагалишта за финансијску контролу, чуваре државних шума, чуваре судских притвореника, стражаре у казним заводима и чуваре монополских стоваришта и стоваришта непрерађених дувана, исправно оружје, оружну спрему и муницију.

2) Министарство војске и морнарице сносиће, без тражења накнаде, све издатке по санитетској, ветеринарској и артилеријској грани за жандармерију и снабдевање је свима потребама из својих слагалишта по овим гранама.

3) При извођењу војних радова и настањивању у приграничним зонама државне територије, а у дубини до 20 километара од државне границе, у погледу заузимања земљишта и зграда, важиће чланови 4 и 37 Закона о заузимању непокретних добара (експропријацији) за потребу грађења железнице од 15 јануара 1880 године, са свима његовим изменама и допунама без обзира на ком се правном подручју државе рад изводи.

Но, у томе случају, поред предвиђених чланова, у комисију за привремену процену заузетих земљишта и зграда има да уђе и једно војно лице, које одреди Министар војске и морнарице.

Исти прописи важе и за све потребе војног ваздухопловства на целој државној територији.

Ове се експропријације врше само у границама унапред одобрених буџетских кредита.

Одредбе овога §-а важе док се законом не измени или укину.

§ 39

Изузетно од одредбе члана 296 Закона о устројству војске и морнарице, команданти армиских области не подлеже плаћању закупнине за становање у државним и од државе најмљеним зградама за њихово настањивање.

Одредба овога §-а важи док се законом не измени или укине.

§ 40

Изузетно од члана 71 Закона о државном рачуноводству може бити вирманисања између свих партија одобрених за материјалне расходе буџета Министарства војске и морнарице. Вирмане одобрава Министар финансија на предлог Министра војске и морнарице.

Е. Министарство грађевина

§ 41

Овлашћује се Министар грађевина:

1) да на подручјима која су мелиорирана радовима изведеним на терет државних и самоуправних кредита може основати водне задруге за одржавање изведених објеката и прописати им основна правила;

2) да за извођење одбранбених насипа и регулацију река и потока може наредити употребу народне снаге у случајевима када је извођење ових радова од неопходне потребе за јавну безбедност и асанацију поплавлених или нездравих крајева.

Под употребом народне снаге има се сматрати лични рад обезника односно њихових заменика или плаћање одговарајуће просечне наднице обичног радника. У овим случајевима примењиваће се прописи §§-а 38 до 47 Закона о недржавним путевима, с тим, да се за ове радове у једној години може одредити употреба народне снаге односно плаћање одговарајућих надница највише за три јединице;

3) да ради санирања финансијског стања и смањивања режијских трошкова водних задруга може наредити да се две или више водних задруга уједине у техничком и административном погледу;

4) да може продужити још за једну годину дана рок предвиђен у §-у 74 Закона о искоришћавању водних снага из 1931 године за подношење молби за добијање повластица за примитивна постројења, јачине до закључно 15 бруто коњских снага, тј. са три витла — камена, на свим рекама изузев пловних и сплавних.

§ 42

Овлашћује се Министар грађевина да изрази део досадашњег државног пута од Руменке до Пашићева, у Срезу новосадском, а из кредита који му стоје на расположењу, но с тим, да се после извршења овога посла, досадашњи државни пут Нови Сад—Црно Брдо претвори у бановински пут првога реда и преда Дунавској бановини на даље руковање и одржавање.

§ 43

I) Део досадашњег државног пута Митровица—Кузмин—Шид—Вуковар—Осијек—Напице—Пожега—Каменско—Пакрац—Банова Јаруга—одржавање се из кредита за одржавање државних путева све док се не изгради пут Сремска Митровица—Славонски Брод, а тада ће се претворити у бановински пут првога реда и предати Дунавској и Савској бановини на даље руковање и одржавање.

До изградње пута Славонски Брод—Нова Градишка—Банова Јаруга, постојећи пут одржаваће Савска бановина по одредбама Закона о недржавним путевима.

II) За време буџетске 1938/39 године, не могу се оснивати нови технички одељци.

§ 44

Дозвољава се извлашћење — експропријација приватне непокретности, односно одобравање права службености на терет приватне непокрет-

ности у сврху постављања и одржавања електро-вода са припадајућим направама разводних и трансформаторских постројења у корист државе, самоуправних и приватних електричних предузећа од опште користи, кад то одобри надлежна власт.

За провођење извлашћења и одређивање отштете коју има дати електрично предузеће примењиваће се одредбе постојећих Закона о извлашћењу — експропријацији који важе за разна правна подручја државе с тим, да се извођење радова по пуноважности одлуке о извлашћењу не може спречавати, чим је код надлежног суда положен износ оштете одређене одлуком из тач. 1 ове одредбе.

§ 45

На место инжењера и техничара узетих из ресора Министарства грађевина за потребе у секцијама за извршење великих јавних радова, сходно Уредби Министарског савета бр. 17460/II од 2 фебруара 1935 о финансирању великих јавних радова у сврху оживљења народне привреде, сузбијања незапослености и унапређења туризма, Министарство грађевина може привремено поставити инжењере и техничаре уз дневницу и плаћати их из кредита одобреног за ове исте радове.

Ж. Министарство саобраћаја

§ 46

Овлашћује се Министар саобраћаја, да може по одобрењу Министарског савета регулисати правне и финансијске односе са претставницима приватних друштава локалних (вициналних) железница, да купопродајним уговорима утврђује чисту откупну цену. Друштва се ослобађају уговорне таксе, као и свих осталих државних и самоуправних такса, пореза и приреза ма које врсте у погледу примања утврђених овим купопродајним уговорима.

§ 47

Овлашћује се Министар саобраћаја да по одобрењу Министарског савета:

1) у вези Уреде о трасирању и грађењу нових железничких пруга и о њиховом начину финансирања бр. 11690 од 10 јула 1936 може закључити зајмове односно уговоре за грађење на кредит до износа од динара 500,000.000.— с тим, да се кредити за исплату анuitета односно радова уносе редовно у буџет за грађење нових железница;

2) да у циљу обнове и инвестиционих објеката и возног парка државних железница, може закључити зајам или извршити набавке и радове на кредит до износа од динара 400,000.000.— с тим, да се кредити за исплату анuitета односно бонова имају обезбедити уношењем у буџет Управе државних железница.

§ 48

Овлашћује се Министар саобраћаја:

1) да по одобрењу Министарског савета може закључивати уговоре о продаји возних исправа у земљи и иностранству са предузећима која се баве овом продајом и пропагандом туризма;

2) да може изузетно од чл. 95в Закона о државном рачуноводству објављивати лицитације и закључивати погодбе, а по претходном одобрењу Министра финансија и Министарског савета, ради набавке креозота, цинк-хлорида и др. материјала за импрегнасање прагова и грађе на рачун наредне

буџетске године у суми од 10,000.000 динара с тим, да се осигура одговарајући кредит у буџету за наредну буџетску годину;

3) да изузетно од чл. 118 Грађевинског закона може продужити забрану новог зидања на земљишту резервисаном у грађевинском реону града Београда на основу решења Министра саобраћаја Г.Ж.Бр. 6926/32 као и његовог писма Г.Ж.Бр. 2017/33 с тим, да ова забрана обухвати онај део земљишта, видно обележеног на терену, које ће се експроприсати за потребе грађења железничких постројења према детаљном пројекту београдског железничког чвора.

За делимичну исплату тога земљишта као и за делимичну исплату оштете за измештање грађевина подигнутих на том експроприсаном земљишту Министар саобраћаја може из вишка железничких прихода утрошити у току буџетске 1938/39 године суму од 15,000.000.— динара;

4) да у споразуму са Министром финансија целокупно имање Дирекције државних железница у Београду, које сачињава блок између улица: Краља Петра, Грачаничке, Иван-Бегове и Чубрине, заједно са свима постојећим зградама на њему, може продати мимо одредаба Закона о државном рачуноводству и Закона о железничкој имовини.

Добивени новац од продаје даће се Државној хипотекарној банци на текући рачун Генералне дирекције државних железница у Београду.

Овим се новцем могу купити зграде и земљиште и на овом подићи зграде за једну или две обласне дирекције у Београду;

5) да изузетно од прописа чл. 10 Закона о железничкој имовини и чл. 82 Закона о државном рачуноводству може продати оне пруге без јавног саобраћаја са припадајућим земљиштем и свима објектима и материјалом, које су нерентабилне и без комерцијалне вредности за државне железнице и које служе искључиво једном интересенту или малој групи интересената с тим да ове пруге може продати и без јавног надметања по претходној комисијској процени стварне вредности;

6) да за потребе подморских радова, које врши Дирекција поморског саобраћаја у Сплиту, може набавити до 20.000 хектолитара санторинске земље без наплате увозних царинских дажбина.

3. Министарство пошта, телеграфа и телефона

§ 49

Овлашћује се Министар пошта, телеграфа и телефона:

1) да по одобрењу Министарског савета може извршити путем кредитирања набавку и полагање телефонског кабла на правцу Београд—Загреб—Марибор—аустријска граница;

2) да у току ове буџетске године може на рачун остварених прихода по поштанско-телеграфско-телефонској служби вршити исплате на име накнаде за изгубљене и упропашћене поштанске пошиљке свих врста као и за покриће мањака насталих код руковања истима и покрића благајничких мањака преузетих на терет државе уколико односна партија буџета расхода за поштанско-телеграфско-телефонску службу не би била довољна, а исто тако да све оне износе који су пријављени као вишкови у касама, и који се као такви по књигама воде, и њихов повраћај није извршен у законитом року, може употребити, по пристанку Ми-

нистра финансија, за покриће горе поменутих накнада и мањака;

3) да може убудуће, из сретстава која добије од државних надлештава, самоуправних тела и других установа или појединаца, ради изградње њихових телеграфско-телефонских постројења и претплатничких телефонских постројења у ширем месном реону и одржавање истих, набавити материјал потребан за ове радове, и вршити све потребне издатке око изградње и одржавања ових постројења.

Новац добивен на овај начин, као и материјал који се одатле набави, књижиће се посебно а набавке и исплате вршити по важећим прописима.

4) да може стару расходовану и неупотребљиву бронзану и бакарну жицу као и бакарне електроде и друге бакарне отпатке давати на прераду у замену за нову бронзану жицу.

5) да може стари, расходовани и неупотребљиви гвоздени телеграфски и телефонски материјал давати на прераду у нов телеграфски и телефонски материјал.

II. Министарство пољопривреде

§ 50

Овлашћује се Министар пољопривреде да може у споразуму са Министром трговине и индустрије, ради поправке квалитета и лакшег извоза земаљских производа као и ради олакшања кредитовања на основи ломбарда земаљских производа, предузети подизање силоса и елеватора у извозним центрима, и то на бази зајма или гаранције зајма до највише динара 60,000.000 са отплатним роковима до највише 10 година. Условне зајма или гаранције зајма одобриће Министарски савет по предлогу Министра пољопривреде, Министра трговине и индустрије и Министра финансија. Организација рада ових установа прописиће се Уредбом по предлогу Министра трговине и индустрије у споразуму са Министром пољопривреде.

§ 51

Овлашћује се Министар финансија да може на предлог Министра пољопривреде а по распореду Министарства грађевина исплатити Централном одбору водних задруга у Новом Саду до суме од динара 5,600.000.— на име неизмиреног заостатка водних доприноса из 1936 год. за земље узете под удар аграрне реформе. По разреду надлежних средњих начелстава по чл. 2 ст. 2 Правилника о приходима и расходима по струци аграрне реформе бр. 10145/25 од 7 марта 1925 године, наплаћене водоуплавне доприносе у 1937 год., од интересената аграрне реформе, који имају додељене површине на подручју оне водне задруге, која је члан Централног одбора водних задруга у Новом Саду исплаћиваће пореске управе Централном одбору водних задруга у Новом Саду до укупне суме његовог потраживања, а вишак полагаће у државну касу на име повраћаја исплаћених аконтација поменутом Савезу.

Наплату и надзор над наплатом водних доприноса као и свих осталих прихода аграрне реформе од интересената аграрне реформе, вршиће органи који врше наплату и надзор над наплатом порезе по уредби о осигурању, принудној наплати и ненаплативости пореза бр. 148000, издатој на основу овлашћења чл. 159 Закона о непосредним порезима.

Уплаћени водоуплавни допринос у државну касу по интересентима аграрне реформе, за додељена им земљишта на водоуплавном подручју оних водних задруга, које нису чланови Централног одбора водних задруга у Новом Саду, имају пореске управе исплаћивати непосредно овим водним задругама као што се исплаћују водоуплавни доприноси убрани од власника земљишта дотичног водоуплавног подручја по Закону о водном праву (зак. чл. XXIII-1885).

О исплаћеним сумама Централном одбору водних задруга у Новом Саду Дунавска финансијска дирекција у Новом Саду прикупљаће податке од пореских управа и о томе подносиће тромесечно извештај Министарству пољопривреде.

§ 52

Овлашћује се Министар пољопривреде: да може, по одобрењу Министарског савета, ради успешнијег унапређивања народног коњарства, набавити нове објекте за премештај неподесних ергела на друга погоднија места и то: за појачање рада постојећих ергела, за подизање и оснивање великих пастувских станишта и станица за одгој ждребади као и да може у буџету за 1938/39 годину предвиђене кредите за ергеле трошити на тим новим објектима ергела, пастувских станишта и станица за одгој ждребади, и да за извођење ових послова може употребити сретства државне пољопривредне закладе по парт. 854 поз. 6 и парт. 857 поз. 5 буџета за 1938/39 годину.

§ 53

1) Чист приход Државне класне лутрије као и остали приходи предвиђени у §-у 44 Закона о унапређивању пољопривреде имају се уплатити код Привилеговане аграрне банке у корист текућег рачуна „Државна пољопривредна заклада“ и имају се употребити за покриће расхода Државне пољопривредне закладе, у границама одобреног и шестомесечно отвореног кредита.

2) На захтев аграрних власти надлежни земљишно-књижни судови уписаће земљишта — јавна добра, која до сада уопште нису уписана у земљишним књигама, а одређена су на основу Закона о ликвидацији аграрне реформе на великим поседима правоснажним одлукама за аграрне сврхе; у земљишне књиге на име општине, на чијем подручју ово земљиште лежи, или на име државе, ако је ово земљиште саставни део државног поседа одређеног за експропријацију.

J. Министарство трговине и индустрије

§ 54

Овлашћује се Министар трговине и индустрије:

1) да на рачун кредита предвиђених буџетом за личне расходе за стално особље код Средње техничке и мушких занатских школа може постављати хонорарно стручно наставничко особље с тим, да се број и врста предвиђених звања, као и износ одговарајућих законских принадежности и кредита овим постављењима не прекорачи.

Ова постављења вршиће према надлежности о постављењима Министар и Банови, по претходном заузимању буџетских места, на основу чл. 66 Закона о државном рачуноводству код Отсека рачуноводства при Министарству.

2) § 26 Закона о установљењу и уређењу државне класне лутрије допуњује се: „Министар трговине и индустрије може приходе, који му припадају по одредбама овога параграфа, употребити на унапређење заната и индустрије, као и за унапређење извоза и економске пропаганде у иностранству.”

§ 55

Удружења по Закону о радњама, која су по одредбама Закона о изменама и допунама обртног реда од 5 фебруара 1907 године основала осигурање свог чланства, задржавају право да ово осигурање врше по одредбама тог закона све док се не спроведе осигурање занатлија и трговаца по § 384 Закона о радњама.

К. Министарство шума и рудника

§ 56

Овлашћује се Министар шума и рудника, да по одобрењу Министарског савета донесе Уредбу са законском снагом којом ће у циљу одржања трајног и рационалног господарења прописати све потребне мере управне, привредне и финансијске природе за реорганизацију, санацију и олакшање стања крајишких имовних општина.

§ 57

Овлашћује се Министар шума и рудника да приликом реамбулације међа државних шума и имања у Србији, Јужној Србији и Црној Гори може ову извршити према стварном стању на лицу места у свима оним случајевима где се право стање међа не може утврдити постојећим документима ограничавања или својине услед њихове нетачности или код државне шуме Иверка још и према потребама арондације. У таквим случајевима постојећа документа о својини (гранични протоколи, скице и тапије), имају се саобразити овако извршеној реамбулацији.

§ 58

Овлашћује се Министар финансија, да може одобрити Министру шума и рудника, да из својих сретстава задржи највише 80.000.000.— динара као позајмицу на име обртног капитала, за сва државна рударска и шумско-индустријска предузећа, као и за властиту режију, коју су дужни вратити на крају рачунске године.

§ 59

Овлашћује се Министар шума и рудника:

1) да депозит личке имовне општине до његовог дефинитивног утрошка може употребљавати за изградњу нових и оправку и одржавање постојећих путева на подручју те имовне општине.

2) да услед елементарних непогода посушена букова дубећа и лежећа стабла у државним шумама продаје по стварној вредности на основу процене без лиценцијације у већим или мањим партијама путем директне погодбе изузетно од прописа Закона о шумама и Закона о државном рачуноводству.

3) да може домаћим пиланарима, који нису снабдевени по Закону о заштити домаће дрварске индустрије, продати потребно дрво за снабдевање

њихових пилана у границама њихових капацитета, али највише до 1000 пун м³ у облом, уз наплату таксе по шумском ценовнику. У ове сврхе може се издавати само: буква, јела и смрча.

Ово своје право може Министар шума и рудника пренети на Дирекције шума.

4) да прода сувишна градилишта, ван насеља, зграде и материјал од порушених зграда те да од тога добивени новац непосредно мимо буџета употреби за куповину градилишта или зграда или зидање зграда.

5) да до доношења специјалног Закона о уређењу државних шума оптерећених службеностима у бив. Босни и Херцеговини, који је предвиђен у § 184 Закона о шумама од 21-XII-1929 год. издаје из државних шума потребно дрво, камен, шљунак, песак и земљу за градњу, као и огрев и пашу сервитутним овлаштеницима на територији бив. Босне и Херцеговине на начин и у обиму, како се то практиковало пре доношења пом. Закона о шумама;

6) да може издавати бесплатно из државних шума неопходно потребно дрво за градњу и огрев личким и далматинским насељеницима-земљорадницима на начин као и осталим сервитутним овлаштеницима;

7) да сервитутним овлаштеницима једне катастарске општине може дати право сервитута и у суседној катастарској општини уколико исти не могу своје потребе подмирити у својој катастарској општини а у суседној општини имаде вишкова, али тиме не могу се крњити стечена права овлаштеника суседне општине, нити исти стичу трајно право сервитута у тој катастарској општини;

Да право пребацивања овлаштеника из једне катастарске општине у другу може пренети на директоре дирекције шума.

8) да може поделити интересентима (општинама, земљишним заједницама, имовним општинама, јавним установама, приватним лицима) бесплатно саднице произведене у државним расадницима код шумских управа, као и код политичких власти (срезова) и то у првом реду за пошумљавање крша и голети а у другом реду за подизање гајева око малог поседа земљорадника, школа, општина и градова. У ту сврху може интересентима поделити бесплатно семе, произведено у државним семенарама (трушањачама).

9) да може егзекутивним путем преко пореских власти наплаћивати:

а) све дугујуће државне рударске дажбине, како из текуће, тако и из ранијих година;

б) извршне казне изречене на основу рударског закона;

в) сва дуговања, како из текуће тако и из ранијих година рударских и топионичких предузећа Братинским благајнама за осигурање радника и намештеника у предузећима, која потпадају под рударске законе у Краљевини Југославији; и

г) сва дуговања рударских и топионичких предузећа на име радничких зарада, када радничка потраживања, из било кога узрока, могу доћи у опасност.

10) да по сагласности Министарског савета у случајевима потребе може одобравати оброчне отплате дугова за купљене производе државних рударских предузећа.

§ 60

Овлашћује се Министар шума и рудника:

1) да банским управама стави на расположење државно шумарско особље за рад у бановинским установама, док овај буде трајао, с тим да се том особљу за то време исплаћују принадлежности из бановинске касе а њихове принадлежности по државном буџету да иду на олакшање дотичних партија буџета расхода Министарства шума и рудника.

2) да дипломиране шумарске инжењере поставља за чиновничке приправнике-волонтере без принадлежности.

Време проведено у таквом својству рачунаће им се као време приправне службе за полагање државног стручног испита и испита за самостално управљање шумом.

Овим држава не преузима никакву обавезу, да их прими у државну службу, а на нормалним путем упражњеног места имају се првенствено постављати ови приправници-волонтери.

3) да из државних шума и трушњача може бесплатно издати шумско семење научним установама, заводима и огледним станицама у земљи и на страни у циљу научног испитивања.

§ 61

Овлашћује се Министар шума и рудника, да изузетно и у нарочито оправданим и хитним случајевима може одобрити, да се започне са пошумљавањем голети и кршева на терет Фонда за пошумљавање и пре но што комисија у смислу Закона о шумама донесе одлуку о издвајању и о генералној основи за пошумљавање. Даље пошумљавање идућих година има се изводити само на темељу одлуке комисије.

§ 62

У ограниченим државним шумама, где још није дефинитивно решено питање својине, одобрава се становницима села и општина, у чијим атарима те шуме леже, да могу до дефинитивног решења питања својине уживати сва права на зиратним земљиштима, која су уживали до почетка ограничавања, уколико су за та земљишта повели спор пред судовима за ограничавање државних шума.

§ 63

1) Страни ловци позвани од земаљских ловачких организација добиће по претходном одобрењу Министарства шума и рудника бесплатну ловачку карту, а дозвољено им је у Краљевини Југославији слободно од царине унети две ловачке пушке и пет стотина патрона (набоја) од особе.

Бесплатне ловачке карте издаје Министарство шума и рудника.

2) За службопримце код рударско-топионичких предузећа осигураних код Братинске благајне важи § 219 Закона о радњама са изменом да придржавају своје право на плату од 3 (три) дана, кад немају право на хранарину.

3) Аналогно у §-у 189 Закона о осигурању радника од 14 маја 1922 ослобађају се од плаћања таксе по Закону о таксама сва уверења о имовинским приликама која подносе надлежним братинским благајнама осигураници у циљу регулисања својих потпора и инвалиднина.

Л. Министарство социјалне политике и народног здравља

§ 64

Овлашћује се Министар социјалне политике и народног здравља:

1) да може хигијеничарима (лекарима, биолозима, санитетским инжењерима, бактериолозима, хемичарима и ветеринарима) у хигијенској служби одобравати и укидати додатке на епидемијску службу.

2) да може у границама целокупног одобреног буџета размештати особље на целом подручју Краљевине без обзира на групе предвиђене у буџету установе или надлештва Краљевских банских управа, с тим да не може повећавати број особља у установама и надлештвима на подручју Управе града Београда и у седиштима Краљевских банских управа.

§ 65

1) Укида се субвенција из § 136 Закона о осигурању радника.

2) Укида се субвенција из §-а 43 Закона о пензионом осигурању службеника, обнародованог у пречишћеном тексту у „Службеним новинама“ од 12 децембра 1933 год. Бр. 285-LXXXIV.

3) Образовање Врховног суда радничког осигурања, предвиђеног у §§ 172 и 173 Закона о осигурању радника, одлаже се с тим, да надлежност предњег суда по поменутом Закону пређе у надлежност касационог суда у седишту Средишњег уреда за осигурање радника.

4) Средишњи уред за осигурање радника може приходе од казна, које се убирају по § 200 Закона о осигурању радника, употребити не само за ванредне потпоре пензионцима, према ставу 2 поменутог параграфа, него и за ванредне помоћи оболелим уредским члановима, који су исцрпили 26 недеља потпоре по § 45 Закона о осигурању радника.

Љ. Министарство физичког васпитања народа

§ 66

Редовна помоћ Савезу Сокола Краљевине Југославије, за коју је одобрен кредит у буџету расхода Министарства физичког васпитања народа за 1938/39 годину, исплаћује се Савезу у месечним оброцима по наредбама Министра физичког васпитања народа.

Из ове буџетом одobreне помоћи не могу се чинити издаци за откупе и закупе никаквих непокретних имања и зграда нити трошкови на личне расходе, као: на плате, награде, хонораре, путне трошкове и друге личне потребе, већ само на оне материјалне расходе чија је намена одређена буџетом расхода Министарства физичког васпитања народа.

Кад ступи на снагу овај закон, Управа Савеза Сокола поднеће на одобрењу Министру физичког васпитања народа детаљне предрачунае расхода који се имају вршити из ове помоћи.

Изузетно од Закона о државном рачуноводству и Закона о Главној контроли, на крају државне буџетске године, а најдаље за два месеца по истеку ове, Управа Савеза поднеће завршни рачун по рас-

ходима из ове помоћи Главној контроли на преглед и одобрење.

Ближа упуства о извршењу ове одредбе прописане Министар физичког васпитања народа.

III РАЗДЕО — ОСТАЛЕ ОДРЕДБЕ

§ 67

Овлашћује се Министарски савет да може доносити уредбе са законском снагом у циљу сређивања и олакшања економских прилика у земљи као и уопште унапређивања привредне делатности.

Ове уредбе ступају на снагу са даном обнародовања и имају се одмах поднети на сагласност Народном претставништву.

§ 68

Овлашћује се Министарски савет, да на предлог Министра иностраних послова и Министра трговине и индустрије, путем Уредбе одобрва споразуме са појединим државама о трговини, пловидби, настањивању и платном промету, чије трајање није дуже од године дана.

§ 69

1) Овлашћује се Министарски савет, да у циљу смањивања државних расхода у току буџетске 1938/39 године и стварања трајних предузума за систематску и рационалну штедњу у државном и самоуправном газдинству уопште, предузме и предузима све потребне мере, и то како у оквиру постојећих законских одредаба, тако и уредаба са законском снагом које би имале за предмет утврђивање основа државних и самоуправних расхода у другом обиму него, што су ти основи постављени у законским одредбама које данас важе.

2) Министарски савет ће такође извршити ревизију специјалних додатака, хонорара, награда и других споредних примања која уживају државни службеници по досадашњим специјалним прописима поред њихових редовних законских припадљности и ограничити та примања до највише 50% редовних припадљности.

3) У сврху припреме систематизације места у државној служби, Министарски савет ће испитати број особља и опсег пословања појединих државних надлештава и по потреби доносити одлуке о укидању или спајању надлештава које се покажу сувишним.

§ 70

1) Одлуке о пријему службеника у државну и самоуправну службу, као и одлуке о унапређењу и наименовању државних и самоуправних службеника на звања више групе, могу се доносити тек пошто је надлежни орган констатовао, да има слободно буџетско место и слободан кредит.

Чиновници који су овакве одлуке спремали и поднели на одобрење надлежном министру односно за то овлашћеном органу одговарају солидарно за накнаду штете по Закону о Главној контроли ако је за доношење таквих одлука недостајало слободно буџетско место и слободан кредит. На одлуку Главне контроле може се изјавити жалба Касационом суду у року од 15 дана

рачунајући од дана пријема одлуке. Одлука Главне контроле постаје извршна кад је одобри Касациони суд.

Чињеница да унапређење односно наименовање на звање више групе не терети текући буџет, с обзиром на § 4 Закона о накнадним и ванредним кредитима уз буџет државних расхода и прихода за 1933/34, неће се сматрати као постојање слободног буџетског места и слободног кредита.

2) На терет слободног кредита једног чиновника више групе може се постављати само један чиновник ниже групе, односно чиновнички приправник с тим, да се не може прекорачити број ни укупна сума кредита по буџету одобрена.

3) У току буџетске 1938/39 године не могу се вршити никаква постављења на звање званичника и служитеља за канцеларијску службу.

На ма које упражњено место званичника или служитеља може се поставити само један дневничар.

На упражњена места званичника код пореских управа могу се поставити порески приправници.

4) Принадљности исплаћене по одлукама о службеним односима, које су поништене пресудама Државног савета, наплатиће се од службеника, на кога се поништена одлука односи.

Чиновници, који су овакве одлуке спремали и поднели на одобрење надлежном Министру или за то овлашћеном органу, одговарају за накнаду штете пред Главном контролом, ако за доношење таквих одлука недостају основни и јасно предвиђени законски услови и ако наступи немогућност наплате од службеника на кога се поништена одлука односи. Одлука Главне контроле постаје извршна кад је у случају жалбе одобри Касациони суд. Рок жалбе је 15 дана.

5) Исплата свих месечних припадљности Министара без портфеља вршиће се из буџетских резервних кредита. Из овог ће се кредита вршити и сви лични и материјални расходи овога звања.

6) У смислу §-а 24 Закона о продужењу важности одредаба досадашњих финансијских закона и Закона о буџетским дванаестинама путем вирмана, на терет осталих партија и позиција личних расхода Министарства војске и морнарице, имају се покрити и издаци на пензије лицима војске, ваздухопловства војске, морнарице и граничне трупе, која буду пензионисана у току буџетске године, као и пензије породица умрлих службеника, уколико суме одобрене буџетом Министарства војске и морнарице за ове потребе не буду довољне.

7) § 133 ст. 1 Закона о чиновницима од 31 марта 1931 и § 139 ст. 1 Закона о државном саобраћајном особљу од 22 јуна 1931 мењају се и гласе:

„(1) За породичне пензије као и личне и породичне додатке уз ове пензије установљава се „Чиновнички пензион фонд”.

8) § 145 Закона о чиновницима од 31 марта 1931 и § 151 Закона о државном саобраћајном особљу од 22 јуна 1931 мењају се и гласе:

„(1) Исплату породичних пензија као и личних и породичних додатака уз ове пензије врши Министарство финансија.

(2) За покриће ових издатака предавање Државна хипотекарна банка Министарству финансија све приходе који Чиновничком пензионском фонду припадају за време од 1 априла 1938 па надаље.

(3) Вишак прихода над расходима по првом ставу употребиће се за повећање основне главнице. Основну главницу чине сви приходи који су Чиновничком пензионском фонду припали за време од 1 априла 1938. Основна главница и њена повећања не смеју се ни у ком случају трошити.

(4) Ако би приходи Фонда били недовољни за исплату породичних пензија и личних и породичних додатака разлика ће се исплатити на терет буџета државних расхода.

(5) Ближе одредбе за извршење овог §-а прописиваће Министар финансија”.

§ 71

1) 1) Лични пензионери државни и самоуправни не могу бити упослени код државе и државних предузећа. Ово се не односи на пензионисане професоре универзитета који као признати научници раде на универзитету у својству хонорарних професора као и на пензионере ратне инвалиде.

2) Личним пензионерима државним и самоуправним упосленим у служби бановина и општина или њихових предузећа у звањима која не повлаче право на пензију припадају док им ова служба траје умањене пензијске принадлежности, изузимајући породични додатак и то:

а) за једну четвртину онима чији месечни бруто доходак од овог запослења износи од 600—1499.— динара;

б) за једну трећину оним чији месечни бруто доходак од овог запослења износи од 1500—2499.— динара;

в) за једну половину онима чији месечни бруто доходак од овог запослења износи 2500—4999.— динара.

3) Одредбе става 2 овога §-а важе и за оне државне пензионере којима је пензија одређена према принадлежности на законима који су добили обавезну снагу пре 1 септембра 1923, ако њихове бруто месечне пензијске принадлежности не рачунајући породични додатак износе више од 2000.— динара. Исто ово важи и за пензионере који су по ставу 1 овог параграфа запослени код државе и њених предузећа, ако њихове бруто принадлежности не рачунајући породични додатак износе више од 2.000.— динара месечно.

4) Пензионерима из става 2 овог §-а као и пензионерима ратним инвалидима, упосленим код државе или самоуправе, чији месечни бруто доходак износи више од 5000.— динара, не припадају пензијске принадлежности.

5) Одредбама овог §-а не дира се у прописе Уредбе о личном и породичном додатку државних пензионера.

Ове одредбе важе док се законом не измене или укину.

II) Помоћи које се исплаћују из државне касе на основу Закона о помоћи од 16 фебруара 1929 проглашеног у „Службеним новинама” бр. 42 (под 93) од 20 фебруара 1929 не могу се узети у извршење (под оврху) ни за какво потраживање. Ова се одредба односи и на она извршења, која су до-

звољена до дана ступања на снагу овога Закона, али тражилац извршења (оврховодитељ) није дужан да врати оне износе, које је већ примио пре ступања на снагу овог Закона на основу дозвољеног извршења.

Помоћи из напред поменутих закона у случају смрти мајке износе за свако дете по 1600.— динара месечно.

Ова одредба важи за све време за које се предње помоћи исплаћују из државне касе.

III) Херцеговачко - Бокешким усташима из устанка 1872—75 и 1881—82, који докажу да су лично учествовали у овим устанцима, исплаћиваће се по решењу Министарства финансија, на предлог бана Зетске бановине и то почев од 1 августа 1935 стална помоћ од 200 динара годишње.

Лични додатак припада им по чл. 2 табели III Уредбе о додацима на скупоћу државних пензионера бр. 11330/I од 1932 године

IV) Помоћном особљу руске народности, које је на раду у служби државе провело више од 10 година и које је у светском рату учествовало у руској или којој савезничкој војсци а које има више од 65 година живота, у случају престанка службе без своје кривице, издаваће се из државне касе потпора која износи 900 динара месечно.

Уз ову потпору не припада ни лични ни породични додатак.

По смрти уживаоца личне потпоре породица има право на потпору која износи за једног уживаоца 50%, за два 65%, за три или више 75%, од личне потпоре, а без права на лични и породични додатак.

Одлуку о личној и породичној потпори доноси ресорни министар саобразно чл. 95 Закона о Главној контроли, уз сагласну одлуку Министра финансија.

Потпора тече и престаје по одредбама које у томе погледу по Закону о чиновницима важе за личну и породичну пензију државних службеника.

Исплата личне и породичне потпоре вршиће се на терет кредита, који се у буџету државних расхода одређује за исплату пензија државних службеника.

Ове одредбе важе док се законом не измене или укину, и не односе се на лица из става 1 која по одредбама Уредбе о потпорном фонду помоћног особља у служби државе имају више од десет година улагања.

§ 72

Министар иностраних послова и Министар унутрашњих послова могу постављати и премештати службенике своје струке у границама укупног броја и укупног кредита одобреног на личне расходе тих службеника по буџету, без обзира на њихово бројно стање и висину кредита одобрених истим буџетом у Министарству и појединим банским управама односно заступништвима у иностранству и њиховим подручним установама или осталим установама.

§ 73

1) Члановима комисија за полагање државних стручних испита и виших државних стручних испита где ови постоје, не припада награда ни од државе ни од кандидата. Сви прописи појединих за-

кона, уредаба и правилника, који су са овим у супротности стављају се ван снаге. Ово не важи за професорске испите и испите наставника вештина у средњим и стручним школама и награде чланова комисије за ове испите. Министар просвете у споразуму са Министром финансија одређује висину ових награда. Висина ових награда важи и за професорске испите у ресору Министарства трговине и индустрије.

2) За прековремене часове рада, уколико се по потреби службе морају завести, неће се исплаћивати никава награда, изузев награда за прековремен рад особља Министарства финансија које ради на изради државног буџета и завршних рачуна. Ово не важи за случајеве, где су право и висина награде регулисани законом.

3) Шефовима и рачуноиспитачима месних контрола не може се без одобрења опште седнице Главне контроле исплаћивати никаква награда за рад код надлештава код којих су постављени.

§ 74

1) Престају важити све законске одредбе, по којима је било допуштено одобравање у погледу вредности лицитација и погодаба за набавке, израде, продаје и др. изузетно од начина предвиђеног у чл. 95г Закона о државном рачуноводству.

Од овог се изузимају овлашћења, која су у том погледу одобрена Уредбом о организацији Министарства шума и рудника од 23-IV-1936 М.С.бр. 268.

2) Неће се наплаћивати закупнине за оне државне зграде које су употребљене за надлештва банских управа. Исто тако неће се плаћати закупнине за оне бановинске зграде које су употребљене за државна надлештва и установе.

3) У местима где су грађанске и народне школе смештене у државне, а не у општинске зграде, школске општине биће дужне да оправке и одржавање тих зграда врше из својих сретстава, ако држави не плаћају никакву закупнину.

4) Одлаже се до 1 априла 1939 године ступање на снагу Закона о државном рачуноводству од 15 јула 1934 године, као и извршење државног буџета за 1938/39 годину по том закону.

§ 75

1) Од државних усанаова не могу се тражити никакве самоуправне дажбине. Ово се не односи на државна привредна предузећа, која се продуктивно искоришћавају.

Тумачење ове одредбе даје Министар финансија.

2) Овлашћује се Министар финансија, да по одобрењу Министарског савета, Уредбом са законском снагом, регулише у којим случајевима и границама може власт која одобрава буџет општина и градских општина предложене приходе и расходе повећавати, смањивати или брисати.

§ 76

Примају се знању и одобравају:

1) Министарства финансија:

1) Решење Министарског савета М.С.бр. 271 од 14 априла 1937 за исплату котизације наше државе

за Контролни сервис Одбора за немешање у Шпански грађански рат у суми од динара 2,778.412.—

2) Решење Министарског савета М.С.бр. 319 од 28 априла 1937 за покриће трошкова учествовања наше државе на међународној изложби у Паризу у суми од 4,000.000.— динара.

3) Решење Министарског савета М.С.бр. 336 од 12 маја 1937 за ликвидирање стечаја Главне земљорадничке задруге за осигурање у Земуну у суми од 995.940.— динара.

4) Решење Министарског савета М.С.бр. 368 од 20 маја 1937 за потребе народне одбране у суми од динара 70,000.000.— у вези са решењем Министарског савета М.С.бр. 850 од 14 октобра 1937 о измени утрошка овог кредита као и о продужењу рока за утрошак овог кредита.

5) Решење Министарског савета М.С.бр. 437 од 4 јуна 1937 за исплату прве рате петролејских деривата увезених из Румуније у суми од 11,000.000.— динара.

6) Решење Министарског савета М.С.бр. 464 од 22 јуна 1937 за исплату инвалидских потпора лицима настрадалим у служби јавне безбедности у суми од 40.000.— динара.

7) Решење Министарског савета М.С.бр. 533 од 15 јула 1937 на име помоћи друштву за ваздушни саобраћај А. Д. „Аеропут” за успостављање линије Београд—Сарајево—Дубровник у суми од 4,000.000 динара.

8) Решење Министарског савета М.С.бр. 655 од 21 августа 1937 за подмирење потреба по артиљеријско-техничкој грани у суми од 69,297.854.— динара.

9) Решење Министарског савета М.С.бр. 656 од 21 августа 1937 за профијантске потребе у суми од 25,000.000.— динара.

10) Решење Министарског савета М.С.бр. 683 од 21 августа 1937 о емитовању другог дела средњорочних 5% обвезница у износу од динара 500,000.000.—

11) Решење Министарског савета М.С.бр. 667 од 27 августа 1937 за санирање дугова болнице Друштва југословенских женских лекара у Београду у суми од 1,665.615.— динара.

12) Решење Министарског савета М.С.бр. 668 од 27 августа 1937 за набавку инвентара и материјала за Хемијски институт университета у Љубљани у суми од 100.000.— динара.

13) Решење Министарског савета М.С.бр. 669 од 27 августа 1937 за набавку дописних карата са сликама у суми од динара 1,500.000.—

14) Решење Министарског савета М.С.бр. 707 од 3 септембра 1937 за исплату оштете лицима страдалим од експлозије у Страгарима у суми од 520.000.— динара.

15) Решење Министарског савета М.С.бр. 725 од 18 септембра 1937 за повећање кредита поштанских, телеграфских и телефонских усанаова у суми од 1,995.000.— динара.

16) Решење Министарског савета М.С.бр. 726 од 18 септембра 1937 за довршење радова око подизања краткоталасне радио-емисионе станице Централног пресбиро-а у суми од 2,000.000.— динара.

17) Решење Министарског савета М.С.бр. 748 од 20 септембра 1937 кредит за постављање 10 чи-

новничких приправника у трговачким академијама у суми од 95.640.— динара.

18) Решење Министарског савета М.С.бр. 795 од 6 октобра 1937 за исплату повећања припадности државних службеника у суми од динара 98,605.000.—

19) Решење Министарског савета М.С.бр. 910 од 12 новембра 1937 за покриће трошкова око избора сенатора у суми од 1,500.000.— динара.

20) Решење Министарског савета М.С.бр. 911 од 12 новембра 1937 за указивање помоћи у храни становништву пострададом од елементарних непогода у суми од 1,500.000.— динара.

II) Министарства просвете:

Решење Министарског савета М.С.бр. 883 од 28 октобра 1937 о одобрењу да се § 43 тачка 3 финансијског закона за 1936/37 годину има тумачити тако да је §-ом 43 тачка 3 финансијског закона за 1936/37 годину Министар просвете овлашћен да по одобрењу Министарског савета донесе Уредбу о оснивању средњих и виших уметничких школа у Београду; и да се Уредба о оснивању средњих и виших уметничких школа у Београду М.С.бр. 235 од 31 марта 1937 године има у свему извршивати.

III) Министарства војске и морнарице:

Решење Министарског савета М.С.бр. 543 од 19 јула 1937 године о измени решења Министарског савета Стр.Пов.Б.бр. 978 од 6 јула 1935 године о кредитима за војску и морнарицу.

§ 77

Примају се знању и одобравају:

Уредбе Министарског савета донете на основу § 63 финансијског закона за 1934/35, продуженог одредбом § 7 Закона о буџетским дванаестинама за месеце: август, септембар, октобар, новембар и децембар 1935 и јануар, фебруар и март 1936 године и накнадним и ванпредним кредитима уз буџетске дванаестине за месеце: април, мај, јуни и јули 1935 и уз буџет државних расхода и прихода 1934/35 године, односно на основу § 98 Финансијског закона за 1936/37 годину, односно на основу § 90 Финансијског закона за 1937/38 годину и то:

1) Уредба о продужењу рока за измену наплатака на постојећим товарним колима — М.С.Бр. 114 од 25 фебруара 1937 г. („Службене новине” од 22 марта 1937, Бр. 64—XIX);

2) Уредба о грађењу, уређењу и оправци лука и пристаништа на мору — М.С.Бр. 207 од 24 марта 1937 год. („Службене новине” од 27 марта 1937, бр. 69—XX);

3) Уредба о допуни чл. 98 Закона о сузбијању и угушивању сточних зараза од 14 јуна 1928 год. — М.С.бр. 103 од 3 марта 1936 г. („Службене новине” од 10 априла 1937, бр. 81—XXV);

4) Уредба о централном фонду братинских благајна и резервним фондовима главних братинских благајна — М.с.бр. 342 од 13 маја 1937 год. („Службене новине” од 18 маја 1937, бр. 110—XXXII);

5) Уредба о повластицама вишеградској индустриј инж. Станковића А. Д. Вистад у Вишеграду

— М.С.бр. 413 од 4 јуна 1937 год. („Службене новине” од 11 јуна 1937, бр. 129—XXXVIII);

6) Уредба о изменама и допунама у Закону о извршењу и обезбеђењу од 9 јула 1930 год. (извршни поступник — Ип.) — М.С.бр. 410 од 4 јуна 1937 год. („Службене новине” од 14 јуна 1937, бр. 131—XXXIX);

7) Уредба о наградама за сузбијање кријумчарења монополисаних предмета — М.С.бр. 423 од 4 јуна 1937 год. („Службене новине” од 14 јуна 1937, бр. 131);

8) Уредба о продужењу рока за измену наплатака на постојећим товарним колима — М.С.бр. 585 од 24 јула 1937 год. („Службене новине” од 17 августа 1937, бр. 185);

9) Уредба о државној интервенцији на тржишту пшенице у економској 1937/38 години — М.С.бр. 583 од 24 јула 1937 год. („Службене новине” од јула 1937, бр. 169);

10) Уредба о давању шећера без наплате државне трошарине за заслађивање винске шире — М.С.бр. 920 од 17 септембра 1937 год. („Службене новине” од 20 септембра 1937, бр. 213);

11) Уредба о набавци и полагању телефонског кабла за велика одстојања Београд—Загреб—Марибор—аустријска граница и о набавци материјала и извршењу радова у вези са искоришћењем горњег постројења — М.С.бр. 713 од 18 септембра 1937 године. („Службене новине” од 24 септембра 1937, бр. 217—LXII);

12) Уредба о оснивању занатске коморе у Нишу — М.С.бр. 761 од 20 септембра 1937 год. („Службене новине” од 28 септембра 1937, бр. 220—LXIV);

13) Уредба о заштити државних шума и унапређивању државне шумске привреде — М.С.бр. 765 од 28 септембра 1937 год. („Службене новине” од 2 октобра 1937, бр. 224);

14) Уредба о изменама и допунама Закона о државној трошарини и Уредбе о извођењу јавних радова — М.С.бр. 796 од 6 октобра 1937 године („Службене новине” од 8 октобра 1937, бр. 229—LXVI);

15) Уредба о трговачким радњама великог обима — М.С.бр. 873 од 26 октобра 1937 године („Службене новине” од 27 октобра 1937, бр. 244).

§ 78

Све одредбе досадшњих финансијских закона и закона о буџетским дванаестинама, којима су постојећи закони били измењени, укинати или допуњавани као и све уредбе, правилници и други прописи и решења који су већ донети на основу овлашћења предвиђених у поменутим законима, важиће и даље.

§ 79

Овај Закон ступа у живот кад се објави у „Службеним новинама”, а обавезну снагу добија 1 априла 1938 године, уколико у појединим §§-ма није друкчије наређено. Кредити одобрени овим законом важиће, изузетно од одредбе чл. 2 Закона о државном рачуноводству, од 1 априла 1938 до 31 марта 1939.

ПРЕГЛЕД ПРЕДЛОГА БУЏЕТА ДРЖАВНИХ КОЈИ СЕ ОБЈАВЉУЈЕ СХОДНО § 2. ПРЕДЛОГА

Раздео	РАСХОДИ	Предлог за 1938/39 годину		Одобрени кредити за 1937/38 годину		Разлика предла- же се за 1938/39 годину + више — мање	
		Динара	п.	Динара	п.	Динара	п.
	А. РАСХОДИ:						
I	Врховна државна управа:						
	Круна	24,180.000	—	24,180.000	—	—	—
	Краљевско Намесништво	4,200.000	—	4,200.000	—	—	—
	Народно претставништво:						
	а) Сенат	15,195.000	—	13,445.000	—	+	1,750.000
	б) Народна скупштина	49,127.968	—	49,075.268	—	+	52.700
	Свега Нар. претстави.	64,322.968	—	62,520.268	—	+	1,802.700
	Претседништво Министарског савета	35,426.648	—	34,758.180	—	+	668.468
	Државни савет	4,015.573	—	3,825.438	—	+	190.135
	Главна контрола	11,472.064	—	10,860.393	—	+	611.671
	Цивилна кућа Његовог Величанства Краља	3,096.958	—	2,770.923	—	+	326.035
	Канцеларија Краљевских ордена	522.879	—	519.499	—	+	3.380
	Општи расходи	27,866.328	—	27,866.328	—	—	—
	Свега I раздео	175,103.418	—	171,501.029	—	+	3,602.389
II	Пензије и инвалидске потпоре:						
	а) Пензије	1,018,716.200	—	1,016,000.000	—	+	2,716.200
	б) Инвалидске потпоре	103,490.835	—	103,490.835	—	—	—
	Свега II раздео	1,122,207.035	—	1,119,490.835	—	+	2,716.200
III	Државни дугови	1,015,073.936	—	1,019,896.995	—	—	4,823.059
IV	Министарство правде	394,882.601	—	359,451.900	—	+	35,430.701
V	„ просвете	939,134.374	—	870,746.278	—	+	68,388.096
VI	„ иностраних послова	153,918.865	—	146,679.182	—	+	7,239.683
VII	„ унутрашњих послова:						
	Министарство и подручна надлештва	242,633.429	—	222,036.572	—	+	20,596.857
	Команда жандармерије	358,523.740	—	316,241.031	—	+	42,282.709
	Свега VII раздео	601,157.169	—	538,277.603	—	+	62,879.566
VIII	Министарство финансија:						
	Министарство и подручна надлештва	329,362.556	—	303,634.745	—	+	25,727.811
	Монополи	328,627.150	—	308,681.650	—	+	19,945.500
	Државна хипотекарна банка	29,149.000	—	24,855.335	—	+	4,293.665
	Поштанска штедионица са филијалама	21,705.594	—	18,978.951	—	+	2,726.643
	Државно добро „Беле“	84,492.008	—	62,034.189	—	+	22,457.819
	Државна фабрика шећера на Чукарици	43,801.842	—	28,552.900	—	+	15,248.942
	Свега VIII раздео	837,138.150	—	746,767.770	—	+	90,370.380
IX	Министарство војске и морнарице	2,772,165.957	—	2,459,165.957	—	+	313,000.000
X	„ грађевина	215,245.536	—	173,823.945	—	+	41,421.591
XI	„ саобраћаја:						
	Министарство и подручна надлештва	42,335.993	—	30,034.533	—	+	12,301.460
	Одељење за грађење железница	252,170.281	—	183,867.290	—	+	68,302.991
	Управа државних железница	2,206,842.983	—	1,893,901.377	—	+	307,941.606
	Дирекција речне пловидбе	94,744.938	—	92,413.310	—	+	2,331.628
	Свега XI раздео	2,596,094.195	—	2,205,216.510	—	+	390,877.685

РАСХОДА И ПРИХОДА ЗА 1938/39 ГОДИНУ

ФИНАНСИЈСКОГ ЗАКОНА ЗА 1938/39 ГОДИНУ

Раздео	Партија	Позиција	П Р И Х О Д И	Предлог за 1938/39 годину		Усвојена про- цена за 1937/38 годину		Разлика пред- лаже се за 1938/39 годину + више — мање	
				Динара	п.	Динара	п.	Динара	п.
I			Б. ПРИХОДИ:						
			Непосредни порези:						
			ГЛАВА I — ОПШТИ НЕПОСРЕДНИ ПОРЕЗИ						
		1	Приходи од општих непосредних пореза:						
		1	Порез на земљиште (земљарина)	460,000.000	—	460,000.000	—	—	—
		2	Порез на зграде (кућарина)	330,000.000	—	280,000.000	—	+	50,000.000
		3	Порез предуз. радњи и самостал. занимања (течевина)	325,000.000	—	310,000.000	—	+	15,000.000
		4	Порез на ренте	45,000.000	—	40,000.000	—	+	5,000.000
		5	Порез на добитак предузеоца обавезних на јавно по- лагање рачуна (друштвени порез), порез на ди- виденде	230,000.000	—	190,000.000	—	+	40,000.000
		6	Порез од несамоствалног рада и занимања (службе- нички порез)	270,000.000	—	232,000.000	—	+	38,000.000
		7	Порез на нежење	3,000.000	—	2,000.000	—	+	1,000.000
		8	Камате	24,000.000	—	20,000.000	—	+	4,000.000
			Свега (гл. I парт. 1)	1,687,000.000	—	1,534,000.000	—	+	153,000.000
			ГЛАВА II — ПОСЕБНИ ПОРЕЗИ						
		2	Приход од посебних пореза:						
		1	Порез на пословни промет	845,000.000	—	760,000.000	—	+	85,000.000
		2	Војница	7,500.000	—	7,000.000	—	+	500.000
			Свега (гл. II парт. 2)	852,500.000	—	767,000.000	—	+	85,500.000
			ГЛАВА III — ВАНРЕДНИ ПОРЕЗИ						
		3	Ванредни допринос уз службенички порез	60,000.000	—	78,000.000	—	—	18,000.000
		4	Дуговани порези са прирезом	100,000.000	—	100,000.000	—	—	—
			Свега (гл. III парт. 3-4)	160,000.000	—	178,000.000	—	—	18,000.000
			Укупно I раз. Непоср. порези	2,699,500.000	—	2,479,000.000	—	+	220,500.000
II			Посредни порези:						
			ГЛАВА IV — ТРОШАРИНА						
		5	Наплата трошарине:						
		1	На: шећер, каву, пиво, вино, ракију, ликере, коњак, рум, екстракте, есенцију, етер, уља, електрично осветљење и т. д.	920,000.000	—	855,000.000	—	+	65,000.000
		2	Контролна накнада за денатурисање трошаринских предмета	2,500.000	—	2,500.000	—	—	—
			Свега (гл. IV, парт. 5)	922,500.000	—	857,500.000	—	+	65,000.000
			ГЛАВА V — ТАКСЕ						
		6	Таксе:						
			Продаја таксених марака и хартија од вредности, наплата такса и пристојби у готовом новцу итд.	890,000.000	—	819,000.000	—	+	71,000.000
		7	Возаринска такса по тар. бр. 101	340,000.000	—	300,000.000	—	+	40,000.000
			Свега (гл. V, парт. 6-7)	1,230,000.000	—	1,119,000.000	—	+	111,000.000

Раздео	Партија	Позиција	П Р И Х О Д И	Предлог за 1938/39 годину		Усвојена про- цена за 1937/38 годину		Разлика предла- же се за 1938/39 годину + више — мање	
				Динара	п.	Динара	п.	Динара	п.
III	8	1-7	ГЛАВА VI — ЦАРИНА, СПОРЕДНЕ ЦАР. ТАКСЕ И АЖИЈА						
			Царине, споредне царинске таксе и ажија	988,985.000	—	868,365.000	—	+ 120,620.000	—
			Укупно II разд. Поср. порези	3.141,485.000	—	2.844,865.000	—	+ 296.620.000	—
			Монополи:						
			ГЛАВА VII — МОНОПОЛИ						
			Монопол дувана, по одбитку процента	1.505,737.000	—	1.428.000.000	—	+ 77,737.000	—
			Монопол соли, по одбитку процента	269,000.000	—	267,742.000	—	+ 1,258.000	—
			Монопол петролеума (таксе)	112,000.000	—	112,000.000	—	—	—
			Монопол жижица (таксе)	82,926.000	—	74,142.000	—	+ 8,784.000	—
			Монопол цигар-папира, по одбитку процента	70,000.000	—	75,188.000	—	—	5,188.000
IV	15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27-33 34-36 37 37a-38 39-40 41-96c-1	1-8 1-2 1-5 1-5 1-5 1-2 1-6 1-12 1-4	Разни приходи (од зграда итд.)	30,000.000	—	24,243.200	—	+ 5,756.800	—
			Укупно III раздео, Монополи	2.069,663.000	—	1.981,315.200	—	+ 88,347.800	—
			Државна привреда:						
			Гл. VIII — Министарство просвете:						
			Државна штампарија — Београд	29,350.000	—	28,350.000	—	+ 1,000.000	—
			„ „ — Сарајево	6,150.000	—	6,150.000	—	—	—
			Гл. IX — Министарство финансија:						
			Државна хипотекарна банка	55,149.000	—	65,000.000	—	—	9,851.000
			Поштанска штедионица са филијалама	89,000.000	—	79,000.000	—	+ 10,000.000	—
			Државно добро „Белје“	99,248.700	—	72,925.800	—	+ 26,322.900	—
			Државна фабрика шећера на Чукарици	49,027.000	—	32,775.000	—	+ 16,252.000	—
			Гл. X — Министарство саобраћаја:						
			Управа поморства и речног саобраћаја	8,585.000	—	7,992.000	—	+ 593.000	—
			Дирекција поморског саобраћаја	450.200	—	421.200	—	+ 29.000	—
			Управа државних железница	2.388,000.000	—	2.045.000.000	—	+ 343,000.000	—
			Дирекција речне пловидбе	87,904.938	—	85,433.310	—	+ 2,471.628	—
			Гл. XI — Министарство пошта, телегр. и телефона	601,700.000	—	529,500.000	—	+ 72,200.000	—
			Гл. XII — Министарство пољопривреде:						
			Државна класна лутрија	43,900.000	—	37,200.000	—	+ 6,700.000	—
			Државне ергеле	3,034.000	—	2,699.580	—	+ 334.420	—
			Средње пољопривредне школе	1,107.000	—	1,125.300	—	—	18.300
			Државна пољопривредна заклада	2,500.000	—	2,200.000	—	+ 300.000	—
			Гл. XIII — Министарство шума и рудника:						
			а) Шуме	142,026.571	—	117,797.130	—	+ 24,229.441	—
			б) Рудници	488,040.000	—	289,065.000	—	+ 148,975.000	—
			Гл. XIV — Министарство соц. пол. и нар. здравља	62,494.310	—	59,888.812	—	+ 2,605.498	—
			Укупно IV раздео	4.107,666.719	—	3.462,523.132	—	+ 645,143.587	—
V	97-104		Разни приходи:						
			Гл. XV — Разни ситни приходи	161,685.281	—	142,296.668	—	+ 19,388.613	—
			Укупно приходи	12.180,000.000	—	10.910,000.000	—	+ 1.270,000.000	—

ПРИХОДИ: Дванаест милијарди сто осамдесет милиона динара.

ПРЕГЛЕД ПРЕДЛОГА БУЏЕТА ДРЖАВНИХ РАСХОДА И ПРИХОДА ПРИВРЕДНИХ ПРЕДУЗЕЋА И УСТАНОВА ЗА 1938/39 ГОДИНУ

Раздео	УСТАНОВА	Буџетска година	Расходи		Приходи	Разлика између расхода и прихода + више — мање
			Динара	Динара		
V	МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ:					
		а) Државна штампарија — Београд.	1938/39	23,813.136—	29,350.000—	+ 5,536.864—
			1937/38	22,712.400—	28,350.000—	+ 5,637.600—
		Разлика		+ 1,100.736—	+ 1,000.000—	- 100.736—
			1938/39	5,282.602—	6,150.000—	+ 867.398—
		б) Државна штампарија — Сарајево	1937/38	5,191.972—	6,150.000—	+ 958.028—
			Разлика		+ 90.630—	—
		1938/39	29,095.738—	35,500.000—	+ 6,404.262—	
			1937/38	27,904.372—	34,500.000—	+ 6,595.628—
		Разлика		+ 1,191.366—	+ 1,000.000—	- 191.366—
VIII	МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА:					
		а) Управа државних монопола	1938/39	328,627.150—	2,069,663.000—	+ 1,741,035.850—
			1937/38	308,681.650—	1,981,315.200—	+ 1,672,633.550—
		Разлика		+ 19,945.500—	+ 88,347.800—	+ 68,402.300—
			1938/39	29,149.000—	55,149.000—	+ 26,000.000—
		б) Државна хипотекарна банка	1937/38	24,885.335—	65,000.000—	+ 40,114.665—
			Разлика		+ 4,263.665—	—
		1938/39	21,705.594—	89,000.000—	+ 67,294.406—	
			1937/38	18,978.951—	79,000.000—	+ 60,021.049—
		Разлика		+ 2,726.643—	+ 10,000.000—	+ 7,273.357—
XI	МИНИСТАРСТВО САОБРАЋАЈА:	а) Министарство и подручна надлештва	1938/39	84,492.008—	99,248.700—	+ 14,756.692—
			1937/38	62,034.189—	72,925.800—	+ 10,891.611—
		Разлика		+ 22,457.819—	+ 26,322.900—	+ 3,865.081—
			1938/39	43,801.842—	49,027.000—	+ 5,225.158—
		б) Одељење за грађење железница	1937/38	28,552.900—	32,775.000—	+ 4,222.100—
			Разлика		+ 15,248.942—	+ 16,252.000—
		1938/39	507,775.594—	2,362,077.700—	+ 1,854,302.106—	
			1937/38	443,133.025—	2,231,016.000—	+ 1,787,882.975—
		Разлика		+ 64,642.569—	+ 131,061.700—	+ 66,419.131—

в) Управа државних железница	1938/39	2.206.842.983—	2.206.842.983—	2.388.000.000—	181.157.017—
	1937/38	1.898.901.377—	1.898.901.377—	2.045.000.000—	146.098.623—
	Разлика	+	307.941.606—	+	35.058.394—
	1938/39	2.501.349.257—	2.501.349.257—	2.397.035.200—	104.314.057—
	1937/38	2.112.803.200—	2.112.803.200—	2.053.413.200—	59.930.000—
	Разлика	+	388.546.057—	+	44.924.057—
	1938/39	94.744.938—	94.744.938—	87.904.938—	6.840.000—
	1937/38	92.413.310—	92.413.310—	85.433.310—	6.980.000—
	Разлика	+	2.331.628—	+	140.000—
	1938/39	2.596.094.195—	2.596.094.195—	2.484.940.138—	111.154.057—
Дирекција речне пловидбе	1937/38	2.205.216.510—	2.205.216.510—	2.138.846.510—	66.370.000—
	Разлика	+	390.877.685—	+	44.784.057—
	1938/39	418.105.159—	418.105.159—	601.700.000—	183.594.841—
	1937/38	379.378.411—	379.378.411—	529.500.000—	150.121.589—
	Разлика	+	38.726.748—	+	33.473.252—
	1938/39	17.962.618—	17.962.618—	43.900.000—	25.937.382—
	1937/38	11.667.270—	11.667.270—	37.200.000—	25.532.730—
	Разлика	+	6.295.348—	+	404.652—
	1938/39	8.017.281—	8.017.281—	3.034.000—	4.983.281—
	1937/38	7.910.398—	7.910.398—	2.639.530—	5.210.818—
а) Државна класна лутрија	Разлика	+	106.883—	+	227.537—
	1938/39	2.833.751—	2.833.751—	1.107.000—	1.726.751—
	1937/38	2.757.451—	2.757.451—	1.125.300—	1.632.151—
	Разлика	+	76.300—	—	94.600—
	1938/39	28.464.200—	28.464.200—	2.500.000—	25.964.200—
	1937/38	27.760.621—	27.760.621—	2.200.000—	25.560.621—
	Разлика	+	703.579—	+	403.579—
	1938/39	57.277.850—	57.277.850—	50.541.000—	6.736.850—
	1937/38	50.095.740—	50.095.740—	43.224.880—	6.870.860—
	Разлика	+	7.182.110—	+	134.010—
б) Државне ергеле	1938/39	116.472.468—	116.472.468—	142.026.571—	25.554.103—
	1937/38	92.283.270—	92.283.270—	117.797.130—	25.513.860—
	Разлика	+	24.189.198—	+	40.243—
	1938/39	341.108.294—	341.108.294—	438.040.000—	96.931.706—
	1937/38	199.265.829—	199.265.829—	289.065.000—	89.799.171—
	Разлика	+	141.842.465—	+	7.132.535—
	1938/39	457.580.762—	457.580.762—	580.068.571—	122.485.809—
	1937/38	291.549.069—	291.549.069—	406.862.130—	115.313.031—
	Разлика	+	166.031.693—	+	7.172.778—
	1938/39	4.065.929.298—	4.065.929.298—	6.114.825.409—	2.048.896.111—
в) Средње пољопривредне школе	1937/38	3.397.277.157—	3.397.277.157—	5.383.919.520—	1.986.672.363—
	Разлика	+	668.652.141—	+	62.223.748—
	1938/39	28.464.200—	28.464.200—	2.500.000—	25.964.200—
	1937/38	27.760.621—	27.760.621—	2.200.000—	25.560.621—
	Разлика	+	703.579—	+	403.579—
	1938/39	57.277.850—	57.277.850—	50.541.000—	6.736.850—
	1937/38	50.095.740—	50.095.740—	43.224.880—	6.870.860—
	Разлика	+	7.182.110—	+	134.010—
	1938/39	116.472.468—	116.472.468—	142.026.571—	25.554.103—
	1937/38	92.283.270—	92.283.270—	117.797.130—	25.513.860—
г) Државна пољопривредна заклада	Разлика	+	24.189.198—	+	40.243—
	1938/39	341.108.294—	341.108.294—	438.040.000—	96.931.706—
	1937/38	199.265.829—	199.265.829—	289.065.000—	89.799.171—
	Разлика	+	141.842.465—	+	7.132.535—
	1938/39	457.580.762—	457.580.762—	580.068.571—	122.485.809—
	1937/38	291.549.069—	291.549.069—	406.862.130—	115.313.031—
	Разлика	+	166.031.693—	+	7.172.778—
	1938/39	4.065.929.298—	4.065.929.298—	6.114.825.409—	2.048.896.111—
	1937/38	3.397.277.157—	3.397.277.157—	5.383.919.520—	1.986.672.363—
	Разлика	+	668.652.141—	+	62.223.748—
Свега Министарство пољопривреде					
МИНИСТАРСТВО ШУМА И РУДНИКА:	1938/39	116.472.468—	116.472.468—	142.026.571—	25.554.103—
	1937/38	92.283.270—	92.283.270—	117.797.130—	25.513.860—
	Разлика	+	24.189.198—	+	40.243—
	1938/39	341.108.294—	341.108.294—	438.040.000—	96.931.706—
	1937/38	199.265.829—	199.265.829—	289.065.000—	89.799.171—
	Разлика	+	141.842.465—	+	7.132.535—
	1938/39	457.580.762—	457.580.762—	580.068.571—	122.485.809—
	1937/38	291.549.069—	291.549.069—	406.862.130—	115.313.031—
	Разлика	+	166.031.693—	+	7.172.778—
	1938/39	4.065.929.298—	4.065.929.298—	6.114.825.409—	2.048.896.111—
а) Шуме	1937/38	3.397.277.157—	3.397.277.157—	5.383.919.520—	1.986.672.363—
	Разлика	+	668.652.141—	+	62.223.748—
	1938/39	28.464.200—	28.464.200—	2.500.000—	25.964.200—
	1937/38	27.760.621—	27.760.621—	2.200.000—	25.560.621—
	Разлика	+	703.579—	+	403.579—
	1938/39	57.277.850—	57.277.850—	50.541.000—	6.736.850—
	1937/38	50.095.740—	50.095.740—	43.224.880—	6.870.860—
	Разлика	+	7.182.110—	+	134.010—
	1938/39	116.472.468—	116.472.468—	142.026.571—	25.554.103—
	1937/38	92.283.270—	92.283.270—	117.797.130—	25.513.860—
б) Рудници	Разлика	+	24.189.198—	+	40.243—
	1938/39	341.108.294—	341.108.294—	438.040.000—	96.931.706—
	1937/38	199.265.829—	199.265.829—	289.065.000—	89.799.171—
	Разлика	+	141.842.465—	+	7.132.535—
	1938/39	457.580.762—	457.580.762—	580.068.571—	122.485.809—
	1937/38	291.549.069—	291.549.069—	406.862.130—	115.313.031—
	Разлика	+	166.031.693—	+	7.172.778—
	1938/39	4.065.929.298—	4.065.929.298—	6.114.825.409—	2.048.896.111—
	1937/38	3.397.277.157—	3.397.277.157—	5.383.919.520—	1.986.672.363—
	Разлика	+	668.652.141—	+	62.223.748—
Свега Министарство шума и рудника					
Укупно . . .	1938/39	4.065.929.298—	4.065.929.298—	6.114.825.409—	2.048.896.111—
	1937/38	3.397.277.157—	3.397.277.157—	5.383.919.520—	1.986.672.363—
	Разлика	+	668.652.141—	+	62.223.748—
	1938/39	28.464.200—	28.464.200—	2.500.000—	25.964.200—
	1937/38	27.760.621—	27.760.621—	2.200.000—	25.560.621—
	Разлика	+	703.579—	+	403.579—
	1938/39	57.277.850—	57.277.850—	50.541.000—	6.736.850—
	1937/38	50.095.740—	50.095.740—	43.224.880—	6.870.860—
	Разлика	+	7.182.110—	+	134.010—
	1938/39	116.472.468—	116.472.468—	142.026.571—	25.554.103—
	1937/38	92.283.270—	92.283.270—	117.797.130—	25.513.860—
	Разлика	+	24.189.198—	+	40.243—
	1938/39	341.108.294—	341.108.294—	438.040.000—	96.931.706—
	1937/38	199.265.829—	199.265.829—	289.065.000—	89.799.171—
	Разлика	+	141.842.465—	+	7.132.535—
	1938/39	457.580.762—	457.580.762—	580.068.571—	122.485.809—
	1937/38	291.549.069—	291.549.069—	406.862.130—	115.313.031—
	Разлика	+	166.031.693—	+	7.172.778—
	1938/39	4.065.929.298—	4.065.929.298—	6.114.825.409—	2.048.896.111—
	1937/38	3.397.277.157—	3.397.277.157—	5.383.919.520—	1.986.672.363—
	Разлика	+	668.652.141—	+	62.223.748—

XII

XIII

XV

МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Буџетско одељење

Бр. 3070

VII

10 марта 1938 године
у Београду

ГОСПОДИНУ

ПРЕТСЕДНИКУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

ГОСПОДИНЕ ПРЕТСЕДНИЧЕ,

У вези мојих писама бр. 1200/VII од 17 фебруара т. г., и бр. 2110/VII од 18 фебруара т. г., којима сам доставио измене и допуне у рачунском делу предлога буџета за 1938/39 годину, на основу § 58 Закона о пословном реду у Народној скупштини, част ми је предложити да се у предлогу Финансијског закона за 1938/39 годину изврше следеће измене и допуне:

II. У ПРЕДЛОГУ ФИНАНСИЈСКОГ ЗАКОНА

I РАЗДЕО — ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

§ 4

3) после става 2 уметне се нов став 3, који гласи:

Изасланици Министра финансија односно финансијских дирекција у погледу тражења обезбеђења имају иста права која имају комесари Главне контроле по пропису чл. 69 Закона о Главној контроли.

У садањем трећем ставу после речи: „у поступак” брише се тачка и додаје: „и за њих је обавезно рачунско стање онако како су га изасланици утврдили”.

§ 6

Уноси се нова тач. 1), а садања тач. 1) постаје тач. 2).

1) Сви одобрени кредити за материјалне, редовне и ванредне расходе у буџету за 1938/39 годину могу се ангажовати и трошити само у износу до 90 %, и то по претходно извршеном прописном њиховом отварању. Ангажовање и трошење поменутог кредита преко овог износа одобраваће Министар финансија с обзиром на кретање државних прихода у буџетској 1938/39 години.

Унети нову тачку, која гласи:

3) Државна рударска предузећа могу у циљу постизавања што већих прихода вршити издатке за материјалне потребе и преко износа предвиђених буџетом за случај, да предвиђени расходи буду недовољни за остварење оне производње, за коју има могућност продаје и то: до 5 % од износа кредита одобрених буџетом за те расходе одлуком Министра шума и рудника, до 10 % по одлуци Министра финансија, а преко тога решењем Министарског савета по образложеном сагласном предлогу Министра шума и рудника и Министра финансија.

Тач. 2) постаје тач. 4).

§ 7

2) Унети, као први став:

Ангажовање расхода на терет обртног капитала Главне државне благајне по специјалним овлашћењима овог Закона не може се вршити без претходног одобрења Министра финансија, без обзира да ли овлашћење изрично прописује претходну сагласност Министра финансија и расходање на терет обртног капитала или не. За поступке противне овој одредби сносиће одговорност наредбодавци исто онако као и за ангажовање расхода без претходног отвореног буџетског кредита.

3) Мења се и гласи:

Потраживање државних привредних предузећа и установа од других државних надлештава и установа, која су настала у времену од 1 јануара 1919 године до 31 марта 1937 године закључно, у колико се воде у надлежном књиговодству као актива отписане се на терет обртног капитала Главне државне благајне. У колико се пак ова потраживања не воде у надлежном књиговодству као актива, него се воде само у рачунским књигама, имају се на основу одобрења надлежних наредбодаваца отписати у односним рачунским књигама без даљег тражења наплате.

5) Додаје се нов став, који гласи:

Од овога се изузимају набавке Министарства војске и морнарице које се врше на терет партије 503. Разлику на курсу у овом случају плаћаће Министарство финансија на терет обртног капитала Главне државне благајнице.

6) Мења се и гласи:

Код позиција оних буџетских партија где су вирмани допуштени, не може се позиција на чији се терет повећава друга, накнадно повећати ни вирманом, ни из буџетских резервних кредита, као ни накнадним кредитом.

Унети нову тачку, која гласи:

7а) Изузетно од члана 71 Закона о државном рачуноводству може бити вирманисање са партија одобрених на личне издатке на партију предвиђену за припадљивости уговорних поштар у истој глави буџета расхода Министарства пошта, телеграфа и телефона.

Унети нову тачку, која гласи:

9) Да би се убрзала ликвидација завршних рачуна Министарства иностраних послова до закључно 1934/35 године, исти се имају признати и разрешити и без свих прописаних законских формалности, ако органи Главне контроле нађу да по њима није било злоупотребе.

§ 9

Унети као почетни нов став, који гласи:

По истеку буџетске године не могу се ангажовати никакви расходи нити отварати кредити.

Из отворених кредита до краја буџетске године наредбе и налози за исплату могу се издати до краја трећег а исплате вршити најдаље до краја четвртог месеца наредне буџетске године, али само по уредним ликвидним документима.

После тога рока не могу се вршити исплате из буџетских, односно накнадних и ванредних кредита.

Ово важи и за рачунску 1937/38 годину.

Ова се одредба односи и на бановинске буцете.

§ 10

Унети нове тачке, које гласе:

4) Сви неутрошени остаци из приноса 7% државног спољњег зајма у злату од 1922 — друга транша, како дела намењеног за грађење „Јадранске пруге“ тако и дела намењеног за „опште потребе владе“, имају се предати као приход обртног капитала Главне државне благајне.

5) Приходи „Финансијског зборника“, службеног органа Министарства финансија, употребљаваће се за покривање расхода листа. Из вишка прихода образоваће се код Државне хипотекарне банке „Резервни фонд Финансијског зборника“ из кога ће се покривати евентуални мањци. Ако се мањак не може покрити из Фонда, покриће се из Особеног рачуна Министарства финансија код Народне банке.

Ближе одредбе о пословању листа прописаће Министар финансија Правилником.

А. Министарство финансија

II РАЗДЕО — ОДРЕДБЕ ЗА ПОЈЕДИНА МИНИСТАРСТВА

1 Овлашћења за Министра финансија и одредбе за рачунску службу

§ 11

Унети нове тачке, које гласе:

3а) да може у споразуму са Државном хипотекарном банком регулисати начин исплате њеног потраживања од државе по Закону о помоћи оскудним у храни од 22 децембра 1904 год.

4а) Да на предлог Министра саобраћаја може расходовати на терет обртног капитала Главне државне благајнице дуговања установа и надлештава бивше Аустро-угарске монархије, која се воде по књигама државних железница као актива а којих је обавеза Аустрија ослобођена на основу чл. 3 Хашког споразума од 20 јануара 1934 г., а Мађарска на основу Париског споразума од 28 априла 1930 год.

5а) Да по завршеном издавању свих емисија 6% обвезница за финансијску ликвидацију оштећа за беглукче земље у Босни и Херцеговини из ради заједнички амортизациони план на укупан износ дуга, тако да амортизациони рок за све емисије има тећи почев од 2 новембра 1930 и завршити се до 1 новембра 1972, то јест у законски предвиђеном року од 43 године.

12а) Да може вршити личне и материјалне издатке за оснивање и рад нових филијала Поштанске штедионице у Дубровнику, Сплиту, Сушаку и Подгорици на терет текућих прихода Поштанске штедионице.

13а) да по сагласности са Министарским саветом може накнадити штету нашим поданицима, коју су претрпели одузимањем њихове земље у Бугарској у сврху тамошње аграрне реформе.

14а) да стави на расположење Министру просвете до 500.000 динара на име обртног капитала

за издавање уџбеника државног издања (награде писцима уџбеника државног издања и комисијама за преглед рукописа уџбеника државног издања по Закону о уџбеницима). Ова сума вратиће се Главној државној благајни чим се уџбеници државног издања доврше и ставе у промет.

17) да Меничко-техничку радионицу Финансијске контроле, која се сада налази у Сарајеву премести у Београд у састав Одељка за техничку контролу и трошаринску цензуру Одељења пореза Министарства финансија. Ближе одредбе о овоме прописаће Министар финансија.

2 Одредбе о државним добрима

§ 12а (нов); који гласи:

За сеоске, општинске, манастирске, државне и приватне напашке и шуме веће од 25 хектара у једном комаду, у крајевима где је извршен катастарски попис земљишта по одредбама чл. 20 и 21 Закона о непосредним порезима, а у којима још није извршен катастарски премер, до извршења катастарског премера и новог класирања земљишта могу се у погледу ревизије културе и класе по поднетој молби применити одредбе чл. 56 до закључно 59 Закона о катастру земљишта са важношћу од 1 јануара 1929 године.

Приликом поступка по предњем ставу овог параграфа има се проценити и издвојити приближна површина неплодног земљишта које је ослобођено од земљарине по чл. 10 тач. 10 Закона о непосредним порезима.

Показане разлике на порезу отписаће се, ако нису већ наплаћене.

§ 15а (нов), који гласи:

Замена обвезница 2½% државне ренте за ратну штету, на основу овлашћења из § 12 став 16 Финансијског закона за буџетску 1933/34 годину, вршиће се до 31 јула 1939, а замена обвезница 7% Инвестиционог зајма од 1921, на основу овлашћења из § 12 став 7 Финансијског закона за буџетску 1937/38 годину, вршиће се до 15 септембра 1942, после кога времена обвезнице старих емисија ових зајмова губе право замене те самим тим неће претстављати никакву вредност.

3 Одредбе о државним монополина

§ 16

Досадањи текст постаје став 1), а додаје се став под:

2) Одобрава се Управи државних монопола да из свог фонда за подизање дуванских сушилица, који је образован по § 4 став V Закона о државним монополина, употреби износ од 5.000.000.— динара за повећавање свога фонда за сузбијање монополских кривица.

§ 16а (нов), који гласи:

Овлашћује се Министар финансија да одобри Самосталној Управи државних монопола да, у смислу Уредбе о Самосталној управи државних монопола, може, поред броја чиновничких приправника и званичника предвиђеног у буџету расхода Управе државних монопола за 1938/39 год., поставити:

а) при дуванским станицама за стручне магацинске послове 40 чиновничких приправника од IX положајне групе са квалификацијама Средње пољопривредне школе, и

б) за теренску контролну службу и за магацинску службу на производњи дувана, 80 званичника са квалификацијама ниже пољопривредне школе, без обзира на услове прописане § 10 Закона о чиновницима.

Свима напред поменутих службеницима исплаћиваће се принадлежности у новцу и натури на терет фонда за унапређење извоза дувана или на терет трошкова за сређивање непрерађених дувана.

4 Одредбе о порезима, таксама, трошарина и царинама

§ 17

Додају се нове тачке, које гласе:

5) Претпоследњи став тач. II члана 37 Закона о непосредним порезима брише се.

Остављање ове одредбе у Закону и после измене донете §-ом 9 Закона о накнадним и ванредним кредитима уз буџет државних расхода и прихода за 1932/33 год. од 26-XII-1932 (Службене новине бр. 300—CXII од 26-XII-1932) има се схватити тако, да је иста задржана само да би послужила за решавање евентуално још нерасправљених предмета по ранијим законским одредбама из времена пре доношења поменуте измене, на према томе разрез пореза и оваквим зградама по поменутој измени правилно је извршен и већ наплаћени порез неће се враћати.

6) У ставу седмом тач. I члана 86 Закона о непосредним порезима иза речи: „допунског“ уметнути речи: „и минималног“, а уместо речи: „добитка због којег“ ставља се: „основице због које“.

7) Став једанаести тач. I члана 86 Закона о непосредним порезима мења се и гласи:

„Узима се, да је рентабилитет 10%: а) код тековинских предузећа државе и самоуправних тела; те б) код осталих предузећа која немају ни један од елемената уложног капитала (став девети тач. I члана 86).“

Ова одредба примењиваће се већ при разрезу за пореску 1938 годину.

§ 18

Садањи текст постаје тач. 29, а уносе се нове тачке које гласе:

1) У члану 5 тач. 5 Закона о таксама брише се последњи став и у место њега ставља се:

„Министар финансија може привредне задруге, које су своја правила саобразиле Закону о привредним задругама од 11 септембра 1937 („Службене новине“ од 24 септембра 1937 број 217—LXII) ослободити од плаћања таксе својим решењем у коме ће оваква ослобођења бити тачно одређена“.

Све задруге које су основане пре ступања на снагу Закона о привредним задругама од 11 септембра 1937, а које су уживале ослобођење по ранијем тексту у последњем ставу тач. 5 чл. 5 Закона о таксама, уживаће ово ослобођење и даље све док не саобразе своја правила по Закону о привредним задругама, али најдаље до 24 септембра 1939 године сходно §-у 117 горе цитираног Закона.

2) После члана 56 Закона о таксама додаје се:

„Члан 56а.

Казни због таксене кривице, за које је прописана казна у вишеструком износу редовне таксе, нема места, ако кривац од своје слободне воље створи закону одговарајуће стање пре но што за њу власт на било који начин сазна. Кривац који се на овај начин ослободи казне, нема права на потказивачку награду од казне, на коју би били осуђени његови сукривци.

Примени овог прописа нема места, ако је повреда таксених прописа извршена на начин, који се прогони по Кривичном закону“.

3) После новог члана 56а Закона о таксама додаје се:

„Члан 56б

Кад по таксној кривици окривљено лице писмено изјави, да пристаје да одмах плати односно да потпуно осигура поред редовне таксе још и двоструки односно код наследне и даровне таксе (Т.бр. 23) троструки, а код таксе за рачуне (Т.бр. 34) двадесетпетоструки износ редовне таксе на име казне, као и евентуалне трошкове и таксу из Тар.бр. 229, и ако се уједно одрече свих правних лекова, може се по молби окривљенога, поднетој најкасније пре доношења првостепене пресуде, одобрити одустаја од даљег кривичног прогона.

Решење о одустаји доноси, ако утајена такса не премешаје 50.000.— динара, Пореска управа, а преко тога износа финансијска дирекција. Изузетно по таксама из тарифног броја 23 овог Закона, без обзира на висину утајене редовне наследне и даровне таксе и по истом предмету евентуално утајених и других такса, доносиће решење о одустаји финансијска дирекција. Но у сваком случају решење о одустаји постаје извршно тек пошто га претходно одобри надлежна виша власт.

Одобрењу одустаје од кривичног прогона нема места, ако је дотично окривљено лице већ било ма и једанпут правоснажно осуђено због ма какве таксене кривице, при чему се евентуално већ који пут одобрена одустаја од кривичног прогона не сматра као осуда.

Исто тако нема места одобрењу одустаје, ако је повреда таксених прописа извршена на начин који се прогони по Кривичном закону.

Одредбе овог члана важе само за оне таксене кривице за које је прописана казна у вишеструком износу редовне таксе“.

4) У тарифном броју 8 у тачци 3) Закона о таксама у другом ставу друга реченица, која гласи: „Исто то важи и за све недељне листове“ брише се и место тога додаје нов став који гласи:

„Публикације које излазе недељно или у размацима, дужим од недељу дана, плаћају само половину таксе из предња два става.“

5) Тарифни број 26 Закона о таксама мења се и проширује на целу Краљевину са следећим новим текстом:

„За вансудска поравнања плаћа се такса и то:

а) ако се предмет поравнања не може проценити, динара 20,—;

б) кад се поравнањем преноси власништво или посед какве некретнине с једне странке на другу, плаћа се на исправу такса по Тар.бр. 12

слово в), а правни посао о поравнању подлежи такси из тарифног броја 12 слово б) овога Закона;

в) у свима другим случајевима плаћа се 1% од вредности на коју се је поравнање закључило”.

6) У тарифном броју 59 Закона о таксама додаје се следећа:

„Напомена. Овлашћује се Министар унутрашњих послова, да у случајевима, вредним нарочитог обзира, наплаћује ову таксу само у пола износа односно да опрашта поједина лица од плаћања ове таксе”.

7) На крају тарифног броја 95 Закона о таксама додаје се нова тачка која гласи:

„5) За уверења о стручној спреми (§§ 19 и 78 Закона о радњама) динара 20.—”

8) У тарифном броју 96 Закона о таксама у 3 тачки иза речи: „по улицама” додају се речи: „или на јавним местима”.

9) У тар. бр. 99 а под 1 Закона о таксама иза речи: „улазнице”, а пред тачком 2, додаје се: „од свих убраних такса за јавне вежбе витешких и спортских друштава полагаће се 25 од сто Државној хипотекарној банци на име специјалног фонда за подизање стадиона и спортских вежбалишта у држави, о чему ће Министар физичког васпитања народа по одобрењу Министарског савета прописати Правилник”.

10) У тарифном броју 100 Закона о таксама бришу се 1, 2, 4, 6 и 9 Напомена:

У истом тарифном броју „3 Напомена” постаје „1 Напомена” с тим да се у истој и то у другом ставу бришу речи: „и годишње” и под словом а) следећи текст: „Ако је годишња такса за прекупљено подвозно средство већ наплаћена за текућу годину од продаваоца, нови сопственик платиће само пријавну таксу”; у трећем ставу иза речи: „пријави” ставља се место запете тачка, а иза тога следећи текст који гласи: „и годишња такса плаћа се у готовом новцу и полаже се код надлежне Пореске управе, у четвртном ставу бришу се речи: „и годишња”; у петом ставу, у трећој реченици, бришу се речи: „и годишњу”.

„5 Напомена” постаје „2 Напомена” с тим да се у 1) тачки, у ставу другом, иза речи „исправима” стави тачка, а иза тога брише цео текст до краја ове 1) тачке; у 2 тачки бришу се речи: „и годишњом”; цела 3) тачка брише се.

„7 Напомена” постаје „3 Напомена”.

„8 Напомена” постаје „4 Напомена” с тим да се у тачки а) изоставе речи: „и годишње”.

„10 Напомена” постаје „5 Напомена”.

11) У тарифном броју 101 Закона о таксама тачка 1) под в) став први мења се и гласи:

„в) код аутобуса, од сваког аутобуса и пређеног километра, и то:

I на линијама које буду оглашене као конкурентне државним железницама дин. 0.20

II на линијама које буду оглашене као делимично конкурентне државним железницама „ 0.10

III на линијама које буду оглашене као неконкурентне државним железницама неће се наплаћивати ова такса

IV у локалном градском саобраћају „ 0.05

У истом тарифном броју, у претпоследњем ставу тачке 1) прва реченица мења се и гласи: „Одмеру и наплату ове таксе по тачки 1) под в) као и оне по тачки 2) под б) врше Пореске управе”.

У истом тарифном броју тачка 2) мења се и гласи:

„2) за превоз пртљага и робе:

а) код железница, бродова и трамваја од вредности возарине „ 15%;

б) код моторних возила и то:

I код редовног робног преноса важе одредбе из предње тачке 1) слово в) овог тарифног броја

II код нередовног робног преноса, тј. где се не може утврдити број пређених километара, плаћа се паушално годишње од носивости кола:

	до 0.5 тона		дин.	400.—
преко 0.5	до 1 тоне		„	800.—
„ 1	„ 2	„	„	1400.—
„ 2	„ 3	„	„	2000.—
„ 3	„ 4	„	„	2600.—
„ 4	„ 5	„	„	3200.—
„ 5	„ 6	„	„	4000.—

за сваку ма и започету даљу тону још по „ 800.—

а за сваку приколицу паушално годишње још по 1.600.— динара”.

У истом тарифном броју у 3 Напомени, у другој реченици, после речи: „Износ ове таксе” умећу се ове речи: „код железница, бродова и трамваја”.

У истом тарифном броју у 4 Напомени, у првој реченици, место речи: „За” стављају се речи: „У саобраћају железницама, бродовима и трамвајима за”, а место речи: „у роби” ставља се: „и робу”.

12) Тарифни број 202 Закона о таксама мења се и гласи:

„За царинску (општу) пријаву коју подноси возилац као и за царинску пријаву робе собом донете, изузимајући поштанску, динара 10.—”.

13) Тарифни број 203 Закона о таксама мења се и гласи:

„За увозну пропратницу или упутницу 3.— динара:

За стоварницу од колета по 0.50 динара.

Напомена: Такса за стоварницу плаћа се од колета без обзира да ли је у питању вагонска или денчана (комадна) роба, но, с тим, да такса за вагонску робу не може бити мања од 10 (десет) динара по вагону, а такса за денчану (комадну) робу не мања од 2 (два) динара.

Кад се стоварница подноси за робу расуту — ала ринфуса — наплаћиваће се за све количине преко 10.000 (десет хиљада) килограма још по 1 (један) динар од 1.000 (хиљаду) килограма.

Овој такси подлежи и исправа која замењује стоварницу”.

14) Тарифни број 205 Закона о таксама мења се и гласи:

„За сваку царинску декларацију 10.— динара;

За сваки уметак декларације 5.— динара;

За сваки прилог уз декларацију, за који није предвиђена нарочита такса 4.— динара;

Напомена. За декларацију у којој укупна бруто тежина прелази 10.000.— (десет хиљада) кг. плаћа се још по 1 (један) динар од 1000 (хиљаду) кг.

15) Тарифни број 209 Закона о таксама мења се и гласи:

„За потврду преноса права из товарне исправе:

за први пренос на друго лице 30.— дин.

за сваки даљи пренос 50.— дин.

16) Тарифни број 210 Закона о таксама мења се и гласи:

За уверење о пореклу стране робе 10.— дин.

„Овој такси подлежи и свака друга исправа која замењује уверење о пореклу робе.”

17) У тарифном броју 214 Закона о таксама на крају додаје се овај нови текст:

„За одорење проширења постојећих складишта или сместишта плаћа се половина таксе предвиђене за одорење отварања.

Напомена. Такса из овог тарифног броја плаћа се и за приватна трошаринока сместишта. За мешалишта бензина са шпиритом плаћа се половина таксе из овог тарифног броја.

Такса из овог тарифног броја за одорење отварања приватног трошаринског сместишта као и годишња такса за држање истог наплатиће се и у свим случајевима, где је била мола за одорење отварања приватног трошаринског сместишта поднета после 31 марта 1937 год.”

18) Тарифни број 221 Закона о таксама мења се и гласи:

„За молбу и решење, којима се тражи примена повољније стопе царине по примедоама и напоменама увозне царинске тарифе 50.— дин.

За молбу и решење којима се тражи примена одредаба из примедоа и напомена увозне царинске тарифе ради ослобођења од плаћања увозне царине 100.— дин.

За молбу и решење, којима се тражи утврђивање капацитета 200.— дин.

Пролазнице које царинске власти издају двовласницима не подлеже такси. Сви претходни послови за добијање пролазница не подлеже такси.”

19) У тарифном броју 226 Закона о таксама речи: „Царинског биро-а” треба заменити са речима „Царинског завода”.

20) Иза тарифног броја 260 Закона о таксама ставља се нов тарифни број који гласи:

„Тар.бр. 260а

При предаји техничких елабората за учествовање на лицитацијама поред таксе на молби по тарифном броју 1 овога Закона плаћа се и то:

1-а) за преписе или изватке из предрачуна и других техничких и рачунских докумената од пољу табака оригинала (канц. формата) дин. 5.—;

б) за копију (за олеате) цртеже или платна за сваки табак вел. 21/34 см. дин. 5.—;

б) за оверу преписаних или копираних техничких или рачунских докумената за сваки табак дин. 5.—;

Напомена. Ако би надлештво копирањем већег броја планова за приватне омело своје редовне потребе, онда ће материјал набавити сам молилац, и платиће само израду копије за сваки табак 2.— дин.;

11-а) за оверени препис из предрачуна и других техничких рачунских докумената, који има да изврши само надлештво, наплаћује се од табака оригинала (канц. формата) дин. 5.—;

б) за оверену хелиографску копију плана (цртежа) са платна за сваки табак од 1 м² дин. 20.—.

Напомена: за изватке података не плаћа се ништа пошто је иначе слободно заинтересованом предузимачу да може сам при разгледању елабората узимати потребне податке.”

21) Тарифни број 262 Закона о таксама мења се и гласи:

„За молбе за технички преглед извршених послова ради издавања привремене ситуације плаћа се на име таксе и то:

а) на вредност послова до динара 20.000.— динара 20.—;

о) на вредност послова преко динара 20.000.— до 100.000.— динара 50.—;

в) за сваких даљих започетих 100.000.— динара вредности, поред таксе из таб. б) овог тарифног броја још по дин. 50.—.”

22) Став први тарифног броја 263 Закона о таксама мења се и гласи:

„За молбе за констатовање извршених послова плаћа се на име таксе и то:

1. за колаудације:

а) на вредност послова до динара 20.000.— дин. 25.—;

б) на вредност послова преко динара 20.000.— до 100.000.— дин. 50.—;

в) за сваких даљих започетих 100.000.— динара вредности, поред таксе из таб. 1б) овог тарифног броја, још по дин. 50.—.

11. за суперколаудације:

а) на вредност послова до динара 20.000.— дин. 20.—;

б) на вредност послова преко 20.000.— динара до 100.000.— дин. 30.—;

в) за сваких даљих започетих 100.000.— динара вредности, поред таксе из таб. 11б) овог тарифног броја још по дин. 30.—.”

У напомени истог тарифног броја место речи: „вишкова”, ставља се: „чистих вишкова”; а место: „вишкове” ставља се: „чисте вишкове”.

23) На крају тарифног броја 265 Закона о катсама додаје се Напомена која гласи:

„Напомена. Овој такси не подлеже накнадне диспозиције које су изазване сметњама при превозу.”

24) У тарифном броју 271 Закона о таксама место износа таксе: „5” ставља се: „10”.

25) Тарифни број 307 Закона о таксама мења се и гласи:

„За сведочанство о практичном учитељском испиту за учитеље народних школа и забавиља, практичном учитељском испиту за учитељице домаћичких школа и течајева и државном стручном испиту за наставнике грађанских школа д. 50.—”

26) После тар. бр. 307 Закона о таксама уноси се нов тарифни број који гласи:

„Тар. бр. 307а

За сведочанство о положеном надзорничком испиту и испиту за наставнике школа за недо-вољно развијену и дефектну децу дин. 100.—”

27) Тарифни број 331 Закона о таксама укида се.

28) Све сталне таксе по Закону о судским таксама, док се изрично законом не измене или укину, повисују се за 50% с тим да се у тар. бр. 1 у ставу (3) стави, и то: а) под тачком 1) уместо речи: „четвороструком“ реч: „троструком“; б) под тачком 3) уместо речи: „десетоструком“ реч: „седмоструком“; в) под тачком 4) уместо речи: „петоструком“ реч: „четвороструком“.

У Закону о судским таксама у тарифном броју 6 у ставу (1) додаје се у тачки 4) на крају става првог следећи текст:

„преко 3.000.— до 5.000.— динара . . . 100.—
преко 5.000.— до 8.000.— динара . . . 120.—“

У истом тарифном броју 6 на почетку става (1) брише се следећи текст: „3.000.— динара за сваку даљну 1.000.— динара још по 10.— динара. Свака започета 1.000.— динара рачуна се као цела“, те се уместо тога ставља следећи текст:

„8.000.— динара 1%“

У Напомени II уз тарифни број 6 Закона о судским таксама уместо: „3.000.—“ ставити: „8.000.—“.

30) Ослобађају се свих такса како државних тако и самоуправних сви правни послови званичне радње и списи који се односе на пресељење сељака поплављеног села Витојевца, срез румски, и на замену земљишта њиховог досадањег атара са земљиштем Петроварадинске имовне општине. Исто тако ослобођавају се ови сељаци и свих трошкова у вези са премеом поменутог земљишта и његовим грађевинским преносом.

31) По таксеним кривицама учињеним до 31 марта 1936 неплаћањем таксе за рачуне из тар. бр. 34 Закона о таксама, не дирајући у право државе на наплату редовне таксе, поступиће се и то: а) по онима по којима још казне нису изречене, обустављањем даљег казненог поступка; — б) по онима, по којима су пресуде изречене, а казне нису плаћене, обустављањем наплате казне; — в) казне, које су већ наплаћене, неће се враћати.

32) Све пријаве — молбе за куповину дрвета по § 52 Закона о шумама од 31 децембра 1929 године ослобођавају се плаћања сваке таксе из Закона о таксама.

33) Члан 21 Закона о државној трошарини, таксама и пристојбама од 27 јуна 1921 мења се и гласи:

„Код одмеравања свију процентуалних такса, таксена основица заокружује се на целе стотине динара с тим, да се остаци до 50.— динара заокружују на нижу, а они преко 50.— динара на вишу стотину динара.“

У овим као и у свим другим случајевима плаћање таксе у готовом новцу износи таксе испод 25 пара сматраће се као 25 пара.“

§ 18а (нов) који гласи:

1) На крају члана 11 Закона о државној трошарини додаје се нов став који гласи:

„У случају да се трошарина у одређеном року (члан 5) не плати, рачунаће се камата од 6% за одошћење и то од дана када је трошарина требала бити уплаћена па до дана уплате“.

2) После тачке 13б) члана 72 Закона о државној трошарини додаје се нова тачка која гласи: „13в) — (1) На нафту сирову и непречишћену из броја 171 Увозне тарифе Предлога закона о општој царинској тарифи, која се увози у друге

сврхе, а не за прераду у фабрикама за дестилацију минералних уља, плаћа се од 100 килограма 40.— динара.

(2) Нафта сирова црна и непречишћена, која се добија у земљи и употребљава за даљу прераду у фабрикама за дестилацију минералних уља не подлежи плаћању државне трошарине, у противном, ако се употребљава за друге сврхе трошарина ће се наплатити према ставу (1) или према квалификацији робе.

(3) На остатак од нафте при добијању бензина или петролеума из броја 171 Увозне тарифе Предлога закона о општој царинској тарифи, и производа састава и особина остатака од нафте ма какав трговачки назив носили, када се увозе у друге сврхе, не за прераду у фабрикама за дестилацију минералних уља, или се пак ови продукти пуштају у промет из домаћих фабрика за дестилацију минералних уља, плаћа се од 100 килограм 40.— динара.

Напомена: (1) За доказ, да ће сирова нафта или остаци од нафте служити за даљу прераду у фабрикама за дестилацију минералних уља, увозници су дужни да при увозу поднесу царинским властима:

а) уверење надлежне Индустријске коморе да имају фабрику за дестилацију минералних уља за прераду сирове нафте и нафтиних производа; и

б) одобрење Одељења пореза Министарства финансија за увоз сирове нафте и остатака од нафте ради прераде.

(2) За доказ да је сирова нафта добијена у земљи и да ће се употребити за даљу прераду служиће уверење месних финансијских власти оних места, где је нафта добијена.

(3) Остаци од нафте или производи састава и особина остатка од нафте ма какав трговачки назив носили, не подлежу плаћању државне трошарине: када служе за ложење бродова, парних котлова у индустријама за производњу вештачких ђубрива (цијанамида), чађи, коломасти, толовне масти; за справљање дезинфекционих и дезинсекционих препарата емулзионих уља, асфалта, уља за друмове, путеве, и друге сврхе изузев као гориво за погон мотора. За ово ослобођење мора се претходно исходити одобрење Одељења пореза Министарства финансија.“

§ 18б (нов), који гласи:

1) Ставу 2 члан 1 Предлога закона о општој царинској тарифи даје се следеће аутентично тумачење:

Став 2 чл. 1 Предлога закона о општој царинској тарифи регулише питање наплате унутрашњих дажбина на увезену робу и за наплату тих дажбина важе једино законски прописи о тим унутрашњим дажбинама без обзира из које се земље роба увози.

2) Тачка 4а члан 9 Предлога закона о општој царинској тарифи мења се и гласи:

а) предмета намењених за непосредну употребу дипломатских особа акредитованих код Њ. В. Краља Југославије као и њиховог дипломатског особља, по мери повластица које ужива и Краљевско дипломатско особље у дотичним државама.

3) Члану 18 Предлога закона о општој царинској тарифи додаје се нова тачка 3 која гласи:

3) Роба примљена код царинског одељка на сајму може бити ослобођена лежарине под условима које пропише Министар финансија.

§ 19

3) Мења се и гласи:

Аеро-клуб Краљевине Југославије „Наша крила“ и његови чланови, када набавке врше по добивеној сагласности са Аеро-клубом „Наша крила“, ослобођавају се од плаћања увозне царине и осталих државних као и самоуправних дажбина на онај материјал и резервне делове потребне за израду, оправку и одржавање аероплана и мотора, који се не производе у земљи, а које увози Аеро-клуб „Наша крила“ и његови чланови искључиво за туристичке аероплане.

Аеро-клуб Краљевине Југославије „Наша крила“ и његови чланови — када набавке врше по добивеној сагласности са Аеро-клубом „Наша крила“, ослобођавају се од плаћања увозне царине и осталих државних као и самоуправних дажбина на аеропланске моторе, који се не израђују у земљи а које увози Аеро-клуб „Наша крила“ и његови чланови искључиво за туристичке аероплане.

Начин контроле за извршење ове одредбе прописане Министар финансија у споразуму са Министром војске и морнарице.

Ова одредба важи док се законом изрично не замени или укине.

Додаје се нова тачка, која гласи:

4) Ослобађају се од извозне царине фабричке инсталације и њихови делови, које фабрика авионских мотора Влајковића и компаније из Раковице, по пристанку Министарства војске и морнарице, враћа у Чехословачку фирми А. С. Валтер у Прагу.

5) Један четворомоторни авион типа Рено-Кодрон од 140 коњских снага, који је Обласни одбор Краљевског југословенског Аеро-клуба у Скопљу увезао из иностранства, ослобођава се наплате увозне царине и свих дажбина које се на царинарницама наплаћују.

6) Министарство пошта, телеграфа и телефона ослобађа се плаћања царине, скупног пореза на пословни промет, пореза на луксуз и других државних и самоуправних дажбина за сав материјал увезен из иностранства и употребљен за изградњу нове државне кратко таласне радио-емисионе станице од 10 КВ антенске снаге у Београду, а на основу спецификација оверених од стране Министарства пошта, телеграфа и телефона.

7) Обуставља се извршење казне затвора, досуђене по чл. 153 Царинског закона у случајевима где новчана казна износи до 10.000 динара за дела извршена од стране наших држављана до 31 децембра 1937 године.

Код новчаних казна већих од 10.000 динара, овај износ одбиће се а за остатак новчане казне кривац ће одлежати казну затвора.

§ 19а (нов), који гласи:

Данска група Хојгард и Шулиц а. д. из Копенхагена и Кампсакс а. д. из Копенхагена, којој је Општина града Београда уступила у извршење амелиорационе радове око насипања терена са осигурањем обале на земљишту, које се простире између река Саве и Дунава и државног пута Београд—Земун, ослобађа се привремено увозне царине и осталих дажбина изузев споредних такса (жиговине, пословне дажбине, калдрмине), које се наплаћују на царинарницама и то за све пловне објекте, машине, справе, пловеће (рефуларне) цеви

и сав остали алат и прибор потребан за рад ових објеката при извршењу уступљених јој радова. Ово ослобођење важи под условом да поменута група у року од шест месеци по завршетку радова све увезене објекте, машине, справе и др. извезе у иностранство или ако би оне постале неупотребљиве.

Поменута група при извршењу уступљених јој радова за рачун Општине града Београда, ослобађа се свих пристанишних, багерских и осталих такса по тар. бр. 101 и 303 Закона о таксама.

Затим се група ослобађа свију дажбина државних и самоуправних, које се при увозу наплаћују, изузев споредних такса на погонски материјал и мазиво, који се увозе из иностранства а служе за погон и мазање пловних објеката и машина, које група употребљава при извршењу горе поменутих радова, а исто тако и на гвоздене конструкције — Ларзенове шипове и други материјал што би Данска група употребљавала за израду кеја или за друге радове у вези са главним послом, ако се не израђују у земљи до дана обнародовања овог закона.

Који су од поменутих материјала и осталих предмета потребни и у којој количини за извршење ових радова, утврђиваће и оверавати Министарство грађевина.

Поменута Данска група ослобођава се за уговорени посао плаћања уговорне таксе по тар. бр. 24 и признаничне таксе по тар. бр. 33 Закона о таксама, општег пореза на пословни промет на суме примљене од Општине града Београда на име накнаде за извршене горе поменуте послове, као и пореза на приход од предузећа, радњи и занимања у погледу прихода од овог посла.

§ 19б (нов), који гласи:

Овлашћује се Министар финансија да у споразуму са Министром унутрашњих послова и Министром пољопривреде а по одобрењу Министарског савета донесе Уредбу са законском снагом:

1) о регулисању самоуправних: општинских и бановинских приреза дужних до првог јануара 1938 године за земљиште аграрних субјеката као и о разрезу ових дажбина почев од 1 јануара 1938 године; ови самоуправни прирези могу бити највише 50% од одобрених стопа ових самоуправних приреза;

2) о регулисању пореских и допунско-таксених дуговања оних општина које буду оштећене овим регулисањем.

Б. Министарство правде

§ 20а (нов), који гласи:

Овлашћује се Министар финансија да по предлогу Министра правде исплаћује у једнаким месечним ратама Српској Православној Цркви патријаршијски прирез за плате парохијском свештенству у укупном износу дин. (60,000.000) шездесет милиона годишње.

Уплаћени 10% патријаршијски прирез установљен на основу чл. 10 Закона о Српској Православној Цркви, на непосредни порез (без допунског пореза и посебног пореског додатка) који се књижи у главној пореској књизи, као и на службенички порез свих пореских обвезника који припадају Српској Православној Цркви иде на покриће исплате, која се врши по предњем ставу овога §-а.

У колико наплата овог приреза буде већа од предње укупне суме, исплатиће се Српској Православној Цркви, а у колико наплата овог приреза буде мања од предње укупне суме, наплатиће се од Српске Православне Цркве. Овај ће се обрачун извршити на крају буџетске 1938/39 године.

§ 20б (нов), који гласи:

1) Прирез на непосредни порез који плаћају римокатолици порезовници у Држави, имају право да распишу римокатоличке духовне власти, у бискупијама и жупама, у духу организације Цркве, свака за своје потребе, и то у жупама у властитом делокругу за прирезе до 10% на непосредни државни порез (без допунског пореза и без посебног пореског додатка) ако не могу покрити своје расходе у овој висини из других расположивих средстава. За жупске прирезе у висини преко 10% на непосредни државни порез, као и за бискупијски прирез уопште, потребно је одобрење Министра финансија у споразуму са Министром правде.

Црквене прирезе прикупљају органи државне администрације једновременно и у свему по прописима за државне дажбине, и предају их у тромесечним обрацима надлежном верском органу, који је тај прирез прописао.

2) За званичне радње римокатоличких црквених власти, у јерархијском и самоуправном делокругу, плаћа се само она такса коју Претседништво Бискупских конференција пропише посебним правилником одобреним од Министра правде са Министром финансија. Ова се такса наплаћује у корист римокатоличке цркве.

§ 21а (нов), који гласи:

Овлашћује се Министар правде да по одобрењу Министарског савета:

1) може Уредбом са законском снагом изменити и допунити Уредбу о уређењу Министарства правде. Овом се Уредбом не могу повећавати лични и материјални расходи, ни мењати Закон о чиновницима;

2) по одобрењу Мин. савета може уредбама са законском снагом изменити и допунити: Уредбу о уређењу казних завода; Уредбу о службеницима казних и других сличних завода; Уредбу о организацији и употреби и наплати осуђеничке радне снаге. Уредбу о униформисању и наоружању правосудне страже; Уредбу о специјалним додацима у новцу и натури за државне службенике казних и сличних завода; и Уредбу о оснивању и раду државних завода за васпитање и поправљање деце и млађих малометника.

Овим уредбама не могу се повећавати досадашњи лични и материјални расходи ни мењати Закон о чиновницима.

§ 21а/1 (нов), који гласи:

Овлашћује се Министар правде:

1) да у споразуму са Министром унутрашњих послова може превести из ресора Министарства унутрашњих послова у ресор Министарства правде 63 чиновника (§ 45 ст. 1 Ч. з.) на одговарајућа звања по распореду звања предвиђеном у Закону о чиновницима за ресор Министарства правде.

2) да може у споразуму са Министром пољопривреде и Министром финансија, а по одобрењу Министарског савета, извршити премештање односно спајање Завода за малолетнике у Глини са

којим другим заводом ове врсте у земљи, с тим да се имање Глинског завода употреби за државну сточну станицу, која се има основати у Глини. Сретства потребна за пренос и спајање завода Министар финансија ставиће Министру правде а за уређење сточне станице Министру пољопривреде на расположење на терет обртног капитала.

§ 21б (нов), који гласи:

1) Овлашћује се Министар правде: да по одобрењу Министарског савета у циљу откупа земљишта за зидање судске зграде у Београду за смештај свих судова са затворима и тужиоштима и за све трошкове око расписивања конкурса и награда за израду идејних скица за ову зграду може утрошити 40.000.000.— динара.

Поглаварство града Београда сносиће једну четвртину свих трошкова око подизања ове зграде.

Дунавска бановина за уступање на слободно располагање зградом у Краља Александра улици бр. 5, у којој је смештен Окружни суд за округ београдски са притвором и државним тужиоштвом и срески суд за срез врачарски, дужна је на случај продаје овог објекта, дати од продајне цене суму од 3.000.000.— динара за горњу сврху.

Остатак укупних трошкова око подизања ове зграде Министар правде добиће из средстава које ће му ставити на расположење Министарски савет из великог инвестиционог зајма за јавне радове.

2) да у циљу подизања судске зграде у Сплиту и осталих радова на изради планова и конкурса, употреби суму од динара 2.300.000.— из „Фонда за покриће трошкова кривичног поступка“, као и суме добивене продајом судских тамница.

На случај да ове суме буду недовољне, овлашћује се Министарски савет да остатак укупних трошкова око подизања ове зграде стави на расположење Министру правде из средстава великог инвестиционог зајма за јавне радове.

§ 21в (нов), који гласи:

Овлашћује се Министар правде да по сагласном пристанку Министарског савета, а на терет фонда „Заслужних за Отаџбину“ подигне спомен-костурнице погинулим српским војницима на Крфу и црногорским и србијанским војницима при опсади — освајању Скадра 1912/13 године, у укупном износу од динара 2.000.000.—.

§ 22

На почетку става првог ставља се: „I“, а на почетку другог става ставља се: „II“.

Између трећег и четвртог става истог параграфа умеће се нов став, који гласи:

„Држављани држава, које према југословенским држављанима предузимају мере ради онемогућавања стицања права власништва на непокретнинама, не могу без претходног одобрења Министарства војске и морнарице, Министарства правде и Министарства унутрашњих послова стицати право власништва на непокретнинама у Краљевини Југославији, уколико то право не би потицало из права наслеђа“.

§ 23

Досадашњи текст постаје тач. 1;а додају се нове таксе, које гласе:

2) Док се не изједначи Грађански законик за целу државу на правном подручју Касационог суда у Београду судијски и адвокатски испит полажу се по досадањим прописима.

3) Ако је код узапћења поверилац могао из постојећих околности bona fide наслутити а нарочито што су узапћени предмети налазили у притежању дужника, да су узапћени предмети својина дужникова, онда се парнични трошкови узајамно укидају макар се потраживање и признало.

4) На подручју Апелационог суда у Загребу оснива се нов Апелациони суд у Осијеку. Лични и материјални расходи за овај суд унеће се у државни буџет за идћу буџетску годину.

Овлашћује се Министар правде да може Уредбом одредити дан оснивања овог Суда као и његову територијалну надлежност.

§ 23а (нов), који гласи:

За вођење послова за ратничка гробља у Отаџбини и на страни установљава се при Министарству правде у одељењу за вере звање генералног инспектора, које се распоређује у III положајну групу 2 степена и III положајну групу 1 степена и звање инспектора које се распоређује у IV положајну групу 1 степена и у III положајну групу 2 степена.

Изузетно од §§ 45 и 49 Закона о чиновницима може на та звања бити постављено и свештено лице или лице које је било свештеник, са свршеном средњом богословском школом с тим да му се године проведене у свештеничкој парохијској служби рачунају као ефективна државна служба у смислу §§ 113, 116, 120 и 124 Закона о чиновницима од 31 марта 1931 године, као и лице са свршеном богословијом које се већ налази у државној служби.

Принадлежности за ова звања за 1938/39 годину исплаћиваће се из уштеда по свима партијама буџета расхода Министарства правде за 1938/39 годину.

§ 23б (нов), који гласи:

У смислу пресуде Државног савета Краљевине Југославије бр. 21099 од 12 октобра 1937 године Срески суд за град Београд извршиће, на захтев Југословенске радикалне заједнице, пренос некретности уписане у земљишно књижном улошку бр. 317 КО Београд 5 на име бивше Народне радикалне странке, на Југословенску радикалну заједницу.

В. Министарство просвете

§ 24

Досадашњи текст постаје тач. 1), а додаје се нова, која гласи:

2) да преостале суме по зајмовима из којих су подигнуте зграде за Женску реалну гимназију Краљице Марије у Београду (бивша II женска реална гимназија) и Мушку гимназију Краља Александра I у Београду, у укупној суми од 2,310.000.— динара, може употребити за оправку државних старих гимназијских зграда у Београду и Земуну.

§ 24а (нов), који гласи:

Овлашћује се Министар просвете да по одобрењу Министарског савета може закључити код Државне хипотекарне банке зајмове.

1) у суми од 4,000.000.— динара за довршење зграде Дечје клинике у Београду, као и за набавку инсталација и намештаја за исту;

2) у суми од 5,000.000.— динара за довршење унутрашњег уређења зграде Правног факултета у Београду;

3) у суми од 4,000.000.— динара за довршење и унутрашње уређење зграде машинске лабораторије Техничког факултета у Београду, подизање зграде и набавку инсталација;

4) у суми од 5,500.000.— динара за довршење и унутрашње уређење започете универзитетске библиотеке у Љубљани;

5) у суми од 8,000.000.— динара за подизање и унутрашње уређење нове зграде Гинеколошко-акушерске клинике у Београду;

6) у суми од 4,000.000.— динара за подизање и унутрашње уређење Завода за изучавање и лечење рака при Медицинском факултету у Београду;

7) у суми од 4,000.000.— динара за изградњу и унутрашње уређење Академских трпеза у Београду, Загребу и Љубљани, чије ће се уређење и управљање прописати Уредбом са законском снагом Министарског савета на предлог Министра просвете.

8) у суми од 5,000.000.— динара за подизање и унутрашње уређење нове зграде за једну мушку гимназију у Београду;

9) у суми од 8,000.000.— динара за подизање Дерматолошко-венеролошке клинике у Београду.

10) У суми од 8,000.000.— динара за градњу и уређење Машинског института Техничког факултета у Љубљани.

§ 24б (нов), који гласи:

Овлашћује се Министар просвете да по одобрењу Министарског савета:

1) пропише Уредбу са законском снагом о уређењу државних штампарија Краљевине Југославије. Овом се Уредбом не може мењати Закон о чиновницима ни повећавати лични расходи одобрени по буџету.

2) пропише Уредбу са законском снагом о уметничким школама. Овом Уредбом имају се предвидети организација и сви односи уметничких школа у целој Краљевини, као и квалификације, звања и распоред звања свих службеника ових школа;

3) пропише Уредбу са законском снагом о Уметничком савету Министарства просвете; с тим да се не могу мењати одредбе Закона о чиновницима ни повећавати лични и материјални расходи.

4) пропише Уредбу са законском снагом о изменама и допунама Закона о учбеницима од 27 септембра 1929 године;

5) пропише Уредбу са законском снагом о оснивању и уређењу Академије знаности и уметности у Љубљани. Овом Уредбом између осталог предвиђа се: да Академија има карактер правног лица по јавном и приватном праву, да се председник поставља указом на предлог Министра просвете између три редовна члана које изабере редовни чланови Академије на главној скупштини, да се први редовни чланови постављају указом на предлог Министра просвете а да остале чланове бира Академија на главној скупштини;

6) може донети Уредбу са законском снагом којом ће признати, од почетка школске 1938/39 године, пуној Фрањевачкој гимназији у Сињу право јавности с тим, да се у свему саобрази прописима Закона о средњим школама од 31 августа 1929 године.

§ 25

Тач. 1), 2), 3) и 4) мењају се и гласе:

1) Наставници народних, грађанских, средњих и стручних школа и течајева за домаћице као и школски надзорници, могу се додељивати на рад у друге школе, у Министарство просвете, Министарство физичког васпитања народа, у банске управе, среским начелницима за просветни реферат и градским школским надзорницима; затим могу се упућивати као просветни референти, делегати, лектори и учитељи на страни као и у културно-просветна друштва која имају своје школе или интернате. Исто тако могу се, по властитом пристанку, а у сагласности са универзитетским властима, наставници Университета упућивати на рад у Министарство просвете и као просветни референти, делегати, лектори и учитељи на страни. Ово упућивање на рад може да буде дуже од три месеца изузетно од § 80 Закона о чиновницима. Службеници овако додељени немају права на дневнице по прописима Уредбе о накнади путних и селидбених трошкова државних службеника грађанског реда осим ако им се то право, у случају упућивања на рад до три месеца призна изрично одлуком о упућивању на рад. Овим се не могу повећавати одобрени буџетски кредити.

Школски надзорници додељени по овом параграфу немају право на надзорнички додатак из § 293 Закона о чиновницима.

Наставници народних школа могу се упућивати на рад у грађанске, средње и стручне школе и остала надлежства и установе поменуте у 1 ставу овога параграфа само у месту свог службовања, а наставници осталих школа и изван места свог службовања. Од овога се изузимају наставници народних школа који се упућују на рад у иностранство.

Учитељи народних школа, додељени на рад у Министарству просвете, имају право на станарину из државног буџета Министарства просвете, а они на раду у банским управама примаће станарину из бановинских буџета дотичне оановине.

Учитељи народних школа, који су додељени на рад грађанским школама, среском начелнику за просветни реферат и градским школским надзорницима, задржавају право на станарину из буџета из кога примају станарину и учитељи народних школа у истом месту.

Учитељи народних школа, који су стекли квалификације за наставнике грађанских школа могу се, без обзира на услове из § 101 Закона о народним школама, премештени у места где постоје грађанске школе или вежбаонице учитељских школа, ради додељивања на рад у ове школе.

Школски секретари могу се, према потреби, упућивати на рад у школи.

2) Срески и градски школски надзорници са факултетском спремом и положеним професорским испитом унапређују се по групама као професори средњих школа, а надзорници са квалификацијама наставника грађанских школа као наставници грађанских школа.

3) Изузетно од чл. 1 и 2 Уредбе бр. 84600 од 12 децембра 1931 године среским школским надзорницима и вршиоцима дужности среских школских надзорника као и изасланицима Министарства просвете, који буду одређени за преглед народних школа, исплаћиваће се паушално путни трошкови и дневнице за редовне прегледе школа по § 117 тач. 2 Закона о народним школама.

Паушал за два годишња прегледа одређиваће се, према теренским приликама и броју школа и одељења, решењем Министарства просвете у границама одобрених кредита.

Исто тако Министар просвете одредиће паушал инспекторима Министарства просвете, који ће вршити сталан редован преглед средњих, учитељских и грађанских школа. Овај ће се паушал исплаћивати из позиције „За стручне инспекције” главе Министарства просвете, с тим да се одобрени буџетски кредит не може прекорачити.

4) На подручју градова, који чине засебне управне јединице и као такви нису под управом среских начелника, могу постојати посебни школски срезови и за исте могу се постављати градски школски надзорници са квалификацијама и правима среских школских надзорника.

Градска школска надзорништва функционисаће као посебна државна надлежства у смислу решења Министарства просвете О.н.бр. 29057/31.

Издржавање ових надлежстава пада на терет буџета надлежне банске управе, односно на територији Управе града Београда на терет буџета Градског поглаварства.

Додају се нове тачке, које гласе:

6) У § 43 Закона о средњим школама, измењеном и допуњеном § 12 Закона о изменама и допунама у Закону о средњим школама, на крају тачке 4 додаје се нова реченица која гласи:

„Противу ове одлуке нема правног лека.”

7) У §-у 60 Закона о средњим школама после став трећег, (§ 24 Закона о изменама и допунама у Закону о средњим школама од 31 августа 1929 године) додаје се нова реченица која гласи:

„Остали приватни кандидати могу приватно полагати испите највише из два разреда, или уз то још и течајни испит.”

На крају § 60 истог Закона додаје се нов став који гласи:

„За полагање приватних и допунских испита кандидат плаћа хонорар директору и члановима испитног одбора. Висина овог хонорара биће одређена Правилима о приватним и допунским испитима која прописује Министар просвете.”

8) После § 69 Закона о средњим школама додаје се нов § 69 а) који гласи:

„У средњим школама може Министар просвете постављати супленте-волонтере, и то највише пет у једној школи, без права на припадљности. Суплент-волонтер може остати у том звању највише три године.

Време проведено у звању суплента-волонтера признаје се као време проведено у државној служби за пензију, напредовање и приправну службу кад суплент-волонтер доцније ступи у државну службу исте струке.

Уколико супленти-волонтери буду радили више од шест часова недељно може им се за рад преко овога броја часова одредити хонорар од часа, као хонорарним наставницима средњих школа и исплаћиваће се из партије за хонорарне наставнике средњих школа.

Ближе одредбе о дужностима скуплената-волонтера прописује Министар просвете.”

9) Укида се став 11 одељка II § 24 Финансијског закона за 1932/33 годину којим и у колико је њиме укинут став други § 34 Закона о учитељским школама, а овај став има да гласи:

„Ученици који су свршили четири разреда грађанске школе са завршним испитом могу се примити у први разред учитељске школе, ако положи нарочити испит за пријем у учитељску школу према Правилнику који прописује Министар просвете.”

10) Ступањем на снагу овога Закона престаје да важи тач. 5 § 34 Финансијског закона за 1937/38 годину.

Редовни професори Универзитета и Економско-комерцијалних високих школа распоређују се у смислу § 346 Закона о чиновницима и чл. 21 Уредбе са законском снагом о оснивању Економско-комерцијалне високе школе у Београду у III положајну групу 1 степена, II положајну групу 2 степена и II положајну групу 1 степена. Ванредни професори Универзитета и Економско-комерцијалних високих школа распоређују се у IV положајну групу 1 степена, III положајну групу 2 степена и III положајну групу 1 степена.

Редовни професори Универзитета и Економско-комерцијалних школа који су у току буџетске 1937-38 године постављени у III положајну групу 2 степена превешће се даном 1 априла 1938 године у III положајну групу 1 степена, с тим да онима који су на звање редовног професора III положајне групе 2 степена дошли из слободне професије теку принадлежности III положајне групе 1 степена од 1 априла 1938 године, а осталима теку принадлежности III положајне групе 1 степена дванаест месеци после дана кога су добили звање редовног професора III положајне групе 2 степена. Ванредни професори Универзитета и Економско-комерцијалних високих школа који су у току буџетске 1937-38 године постављени у IV положајну групу 2 степена превешће се даном 1 априла 1938 године у IV положајну групу 1 степена с тим да онима који су на звање ванредног професора IV положајне групе 2 степена дошли из слободне професије теку принадлежности IV положајне групе 1 степена од 1 априла 1938 године, а осталима теку принадлежности IV положајне групе 1 степена дванаест месеци после дана кога су добили звање ванредног професора IV положајне групе 1 степена.

Разлика кредита за ово унапређење терети обртни капитал Главне државне благајне. Исто тако и исплата разлике код овог унапређења вршиће се из обртног капитала Главне државне благајне.

11) Став 1 §-а 15 Закона о Главном просветном савету од 2 јула 1931 године мења се и гласи:

„Стално веће сачињавају, претседник, потпретседник и седамнаест чланова”.

12) Директори, професори и наставници средњих, учитељских и грађанских школа, учитељи народних и домаћичких школа, додељени на рад Министарству просвете, банским управама и среским начелницима за просветни реферат као и срески и градски школски надзорници, чија су места у државном буџету за 1938-39 годину предвиђена у глави Министарства просвете као чиновничка места, примаће своје принадлежности почев од 1 априла 1938-39 године, из те Главе, и пре формалног постављења на предвиђена звања.

§27

У другом ставу на крају додаје се као нова реченица, која гласи:

„О изузетном признању за децу наших држављана који стално и дуже времена живе у иностранству, доноси решење Министар просвете по саслушању Главног просветог савета.”

§ 27a (нов), који гласи:

1) На државном добру у Милоша Великог улици бр. 15 у Београду, заоставштини поч. Стевче Михаиловића, бившег министра, на коме се налази зграда Етнографског музеја, као и на откупљеном суседном земљишту у Милоша Великог улици бр. 17 подићи ће се зграда Етнографског музеја у Београду. Овлашћује се Министар просвете да из кредита који је на основу овлашћења из § 31 тач. 2 Финансијског закона за 1937/38 годину добивен зајмом код Државне хипотекарне банке у суми од 20,000.000.— динара за подизање зграде Министарства просвете употреби потребан износ за подизање ове зграде Етнографског музеја у Београду и уређењу овога музеја. Остатак од целокупног кредита од овог зајма од 20,000.000.— динара може Министар просвете употребити за припремне радова око подизања зграде државне опере у Београду. Одоравају се издаци који су учињени за припремне радове и куповину земљишта у Милоша Великог улици бр. 17 за подизање зграде Министарства просвете, како је било предвиђено § 35 Финансијског закона за 1937-38 годину.

2) Државна библиотека у Љубљани претвара се у Библиотеку Универзитета у Љубљани. Садашње особље Државне библиотеке у Љубљани прелази у састав Универзитета Краља Александра I у Љубљани. Кредити одређени буџетом за 1938-39 годину за Државну библиотеку у Љубљани трошиће се за новоосновану универзитетску библиотеку у Љубљани.

Г. Министарство иностраних послова

§ 31a (нов); који гласи:

Овлашћује се Министар иностраних послова, да може закључити зајам код Државне хипотекарне банке у износу од динара 10,000.000.— (десет милиона) за подизање потребних зграда за наше Посланство у Тирани и набавку намештаја за исто.

Радови око подизања тих зграда извршиће се путем режиског одбора, састављеног од два претставника Министарства иностраних послова и по једног претставника Главне контроле, Министарства финансија и Министарства грађевина. Ближе дужности овога одбора прописује Министарски савет на предлог Министра грађевина.

Д. Министарство унутрашњих послова

§ 32

Досадашњи текст постаје тач. 1) и додаје се нов став, који гласи:

Са 30 јуном 1938 ставља се ван снаге решење Министарског савета Ј.Б.бр. 10253 од 21 маја 1920. До тога дана неутрошени кредити могу се вирманисати ради подмирења путних и селидбених трошкова у ресору Министарства унутрашњих послова.”

Додају се нове тачке, које гласе:

2) Ниједан филм било да је са стране унесен у земљу, било да је производ домаће израде, не

може се приказивати док се не подвргне цензури Министарства унутрашњих послова.

Ко ће, и на који начин вршити ову цензуру прописане Министар унутрашњих послова Уредбом са законском снагом по одобрењу Министарског савета. Овом се Уредбом не може мењати Закон о чиновницима.

Док Министар унутрашњих послова не донесе нову Уредбу цензурисање ће се вршити према садашњим прописима.

3) Бански инспектори, срески начелници, старешине квартова и виши полицијски комесари могу се изузетно од § 89 Закона о чиновницима од 31 марта 1931, поставити и на друга звања ресора Министарства унутрашњих послова, која одговарају положајној групи у којој се налазе, а за која звања испуњавају законом прописане услове.

4) У § 37 Закона о општинама после става 2 додаје се нов став који гласи: „У случају да се према одредби у претходноме ставу не може да предложи ниједна кандидатска листа јер поједини чланови Општине из посебног дела општине неће или не могу да буду кандидати или заменици, може кандидатска листа бити и без кандидата за односни посебни део општине, ако број правних бирача из таквих посебних делова не превазилази једну трећину од укупног броја правних бирача целе општине. Ако је у општини више посебних делова него што општина има одборничких места прекобројни кандидати неће се уносити у кандидатску листу и кандидатска листа садржаће само онолико кандидата из посебних делова општине колико по закону та општина има одборника.

5) У § 31 Закона о држављанству бришу се речи „у року од три године“ и тачка (.) иза првога става, те се на крају првога става додају речи: „или су стекли држављанство те државе“.

6) Укидају се ограничења у § 52 Финансијског закона за 1936/37 годину и цео тај параграф ставља се ван снаге.

§ 33

Садањи текст постаје тач. 1), а додају се нове тачке, које гласе:

2) да по одобрењу Министарског савета може ставити ван снаге пословник за опште управне власти од 23-X-1931 и прописати нов.

3) да споразумно са Претседником Министарског савета и Министром иностраних послова изда Уредбу са законском снагом: 1) и издавању и визирању путних исправа и 2) о полицијској контроли странаца.

4) да по одобрењу Министарског савета може не мењајући одредбе Закона о уређењу Врховне државне управе, донети Уредбу са законском снагом, којом се регулише целокупна служба одбране од пожара у Краљевини Југославији. Овом се Уредбом не могу повећавати лични расходи одобрени по буџету.

5) да може у току ове буџетске године образовати срезове у Врхници и Окучанима и одредити њихову територијалну надлежност.

§ 33а (нов), који гласи:

Из „Специјалног општинског грађевинског фонда“ образованог по § 55 Уредбе о устројству и делокругу Управе града Београда, у будуће се неће моћи вршити никакви издаци, већ се, како готовине, тако и приновљене суме, имају употребити искључиво за зидање и уређење зграде за

Управу града Београда, у коју сврху се фонд овим ставља надлежној власти на располагање. Из овог фонда се имају исплатити и награде за конкурс за израду планова за ову зграду.

Исто тако, из „Специјалног општинског грађевинског фонда“ образованог по чл. 21 Уредбе о извођењу јавних радова, како готовина која се сада у фонду налази, тако и будући вишкови прихода који остају после исплата кирија за надлежства Управе града Београда, имају се употребити искључиво за зидање и уређење зграде за Управу града Београда, у коју сврху се овај фонд ставља надлежној власти на располагање.

Ђ. Министарство војске и морнарице

§ 34

Додаје се нова тачка, која гласи:

7) да може установити здравствени фонд за сузбијање туберкулозе у војсци и морнарици и за подизање, уређење и издржавање војних лечилишта. У овај фонд улазиће приходи: 1) део прихода фонда за станове, у смислу чл. 358 Закона о устројству војске и морнарице; 2) редовни месечни улози официра, војних чиновника, подофицира и музичара; 3) годишње уштеде које буду остварене у кредиту за извршење члана 5 Закона о осигурању летећег особља војске и морнарице.

Све остало о овоме фонду прописане се Уредбом.

На подлози прихода здравственог фонда може Министар војске и морнарице закључити зајам до 20,000.000 динара, за подизање и уређење војних лечилишта у земљи.

§ 35

1) под а) и б) мења се и гласи:

а) да по потреби службе а у случајевима крајње државне потребе (т. ј. никако по молби) може премештати надничаре с тим, да им при томе следеју стварне накнаде по Закону о накнадама путних и селидбених трошкова и додацима на нарочите службе у војсци и морнарици Ђ.бр. 30540 од 5 децембра 1931 године — прописане за подофицире, као и да изузетно од става последњег чл. 44 поменутог закона, може по потреби службе употребљавати надничаре за обављање службеног посла и ван места где су стално са службом, с тим да им при том следеју: дневница од 40.— динара до 15 дана, $\frac{3}{4}$ ове дневнице преко 15 до 30 дана и $\frac{1}{2}$ ове дневнице преко 30 дана, као и накнада стварних подвозних трошкова под условом за неуказно особље. Исто тако да може по нарочитој потреби службе упућивати у иностранство ради обављања стручних послова надничаре с тим да истима поред редовне дневнице припадају и специјалне накнаде одређене за нареднике по решењу о накнади трошкова за службено путовање у иностранство бр. 12798/I од 11 априла 1934 године.

б) да по потреби службе, а у случајевима крајње државне потребе (т. ј. никако по молби) може премештати, као и употребљавати у другом месту — ван места где су стално на служби — стручне контрактуалне чиновнике с тим, да им при томе следеју стварне накнаде путних и селидбених трошкова и дневнице које имају официри одговарајућег ранга сходно чл. 44 Закона о накнадама путних и селидбених трошкова и додацима на нарочите службе у војсци и морнарици.

2) После речи: „таблици VI” додати: „под 6 — механичару на поновном року”.

§ 37

Садањи текст постаје тач. 1) а додају се нове тачке, које гласе:

2) да изузетно од одредаба Закона о државном рачуноводству, а по одобрењу Министарског савета, може закључити нов уговор са друштвом за ваздушни саобраћај А. Д. „Аеропут” са роком трајања до 10 година, а досадањи да се раскине.

Расходи одобрени у буџету за 1938/39 годину не могу се овим уговором повећавати.

3) да по одобрењу Министарског савета може донети Уредбу са законском важношћу, којом ће регулисати положај државне фабрике авиона у Краљеву и стављања на индустријско-комерцијалну основу постојећих радионица за израду авиона код ваздухопловнотехничког завода у Краљеву.

Овом ће се Уредбом прописати организација, управа и пословање ове државне фабрике авиона.

§ 38

3) У трећем ставу место тачке ставити запету и додати: „с тим да решење о заузимању доноси Министар војске и морнарице”.

4) Радови које изводи Министарство војске и морнарице у властитој режији у циљу одбране земље не могу се сматрати радњом (предузећем) у смислу Закона о радњама, пошто не испуњавају услове из § 1 став 1 тог Закона. Према томе ни одредбе тог Закона о помоћном особљу, које у смислу § 206 и § 433 став 1 истог Закона важе само за помоћно особље запослено у радњама (предузећима) и изричито споменутиим занимањима, заводима и установама, не могу се односити на помоћно особље запослено на поменутиим радовима.

§ 39

Садањи текст постаје тачка 1), а додаје се нова тачка 2), која гласи:

2) Изузетно од чл. 2 Закона о добровољцима примаће се молбе добровољаца по питању добровољачких својстава још за шест месеци рачунајући од 1 априла 1938 године.

§ 39а (нов), који гласи:

Одликовани црногорском златном медаљом „Обилића” за храброст у ратовима од 6 октобра 1912 до 20 јануара 1916 године изједначају се са одликовањима Карађорђевог звезде са мачевима у погледу свих права и повластица по Закону о одликовањима орденем Карађорђевог звезде са мачевима.

Не могу имати права и повластице и за поседовање ове златне медаље „Обилића”, који већ имају права и повластице за поседовање Карађорђевог звезде са мачевима.

Е. Министарство грађевина

§ 40а (нов), који гласи:

Овлашћује се Министарски савет да на предлог Министра грађевина донесе Уредбе са законском снагом:

1) Уредбу о државним и бановинским путним фондovima ради снабдевања путева савременим коловозима, израде нових путева и довршење израде још недовршених деоница државних и бановинских путева;

2) Уредбу о мелиорационом фонду ради извођења хидротехничких радова на мелиорацији земљишта и одбрани од поплаве, као и ради регулације водних токова и снабдевању водом.

Овим Уредбама одредиће се и приходи тих фондова.

§ 40б (нов), који гласи:

Овлашћује се Министар грађевина да може закључити зајам од 6,000.000.— динара код Државне хипотекарне банке за још неизвршене радове на новој згради Народне скупштине и набавку намештаја с тим, да се доспели анuitет за буџетску 1938/39 годину исплати из самога зајма. За исплату даљег анuitета сваке ће се године уносити потребан кредит у државни буџет.

§ 40в (нов), који гласи:

Овлашћује се Министар грађевина да по одобрењу Министарског савета:

1) може прописати Уредбу са законском снагом о надзору и о наплати такса и накнада за преглед парних котлова и судова под притиском;

2) може прописати Уредбу са законском снагом о унапређењу производње и искоришћавања електричне енергије;

3) може прописати Уредбу са законском снагом о употреби и заштити јавних путева којом ће се заменити постојећа Уредба о заштити јавних путева и безбедности саобраћаја на њима од 6 јуна 1929 године донета на основу § 26 Закона о државним путевима.

§ 41

Унети нове тачке, које гласе:

2а) да може Уредбом са законском снагом за прекршаје прописа Уредбе о заштити јавних путева и безбедности саобраћаја на њима поред поступка предвиђеног § 37 исте Уредбе, овластити легитимисане надзорнике путева и путаре да могу на лицу места спроводити поступак и изрицати и одмах наплаћивати новчане казне.

Висина овако изречене казне може бити највише 20.— динара, без наплате таксе прописане Законом о таксама. Казна ће се изрицати и наплаћивати у корист државне касе по нарочито прописаним блоковима-признаницама. Форме и поступак регулисаће се истом Уредбом.

Ово овлашћење се односи на све државне и недржавне путеве.

2б) да у споразуму са Министром трговине и индустрије пропише Уредбе, правилнике или прописе за:

а) инсталације водоводних и канализационих уређаја као и свих врсти особних и теретних дизалица;

б) за инсталације парног, воденог и ваздушног грејања као и проветравања зграда, које инсталације врше инсталатери из § 23 ст. 1 тач. 81 и 82 Закона о радњама;

в) за електричне инсталације свих врста и за нормализовање и израду електротехничког материјала у вези са § 59 Закона о радњама као и за контролу над зградом и употребом нормализованог електротехничког материјала са казним одредбама за прекршаје који су противни донетим прописима.

2в) да, у сагласности са Министром финансија, пропише Уредбу са законском снагом, којом ће се

регулисати начин утрошка прихода од наплаћених такса за испитивање материјала, које врши завод за испитивање грађевинског материјала при Министарству грађевина. Ови ће се приходи трошити само за обдову постројења овог Завода.

2г) да може изузетно од Закона о самоуправним путевима и Правилника о употреби народне снаге за управна подручја градова: Београда, Земун и Панчева одобравати Градском поглаварству утрошак 60% (шездесет процената) од убрне откупнине личног рада на општинским путевима за израду и оправку градских улица у Београду.

§ 43

1а Бановински пут I реда (бр. 30) — Разбојна (веза са државним путем бр. 54) — Јанкова Клисура—Куршумлија (веза са државним путем бр. 14) проглашује се за државни пут бр. 56.

§ 43а (нов), који гласи:

Овлашћује се Министар финансија да из обртног капитала државне благајне стави на расположење Министру грађевина суму од 1.000.000 (један милион) динара за извођење почетних радова на подизању пумпне станице и одводног базена у селу Дубочац срез Славонски Брод.

§ 44

Садањи текст постаје тач. 1), а додају се нове тачке, које гласе:

2) § 34 Закона о недржавним путевима допуњује се следећим:

У колико концесије или уговори гласе на неограничен рок било из којих разлога (концесија, привилегија и т. сл.) такве концесије престају да важе, а митнине (мостарине) се могу наплаћивати само дотле док се не отплате евентуални зајмови закључени за подизање објеката за који се митнина (мостарина) наплаћује. Митнина (мостарина) ниуком случају не може бити извор особеног прихода или зараде. Надзор над извршењем ових одредаба врши бан а у спорним случајевима дефинитивну одлуку о висини митнине (мостарине) доноси Министар грађевина.

Ако су ови објекти туђе власништво мора сопственик пута (држава, бановина, срески путни одбор, општина) одмах да преузме објекат у своје власништво без икакве оштете, заједно са свима обавезама које проистичу из подизања и одржавања тога објекта, у колико би постојао мостарински фонд из њега ће се првенствено подмирити обавезе које проистичу из зајмова за подизање моста, затим трошкови довођења моста у исправно стање а остатак, ако би га било, остаје досадањем сопственику на слободно располагање.

Изузетно од првог става овог параграфа, може Министарски савет одобрити бановини, среском путном одбору, општини да на своме путу на место постојеће скеле подигне мост са правом наплате мостарине која ниуком случају не може бити извор прихода нити може бити већи од досадање скеларине, а моћи ће се наплаћивати само од амортизације трошкова грађења моста. При одређивању висине мостарине, водиће се рачуна о економској снази концесионара у горе наведеним границама. Висину мостарине одобраваће Министар грађевина и водиће надзор над вршењем обавеза које проистичу из дате концесије.

3) „Укида се пропис § 58 тач. 4 Финансијског закона за 1937-38 годину о ослобођењу од непла-

ћања ванредног путног доприноса и у будуће ослобођења од пуног доприноса важиће само за оне случајеве, које предвиђа чл. 5 Уредбе о ванредном путном доприносу за искоришћавање јавних путова М.г.бр. 35000 оштампаног у „Службеним новинама“ бр. 232 од 13 октобра 1937 године.

4) Члану 12 Уредбе о заштити јавних путева и безбедности саобраћаја на њима од 6-VI-1929 год., испред допуна по Закону од 5-XII-1931 године, додају се нови ставови, који гласе:

„Поред путева са савременим коловозима, као и поред ново изграђених шосираних путева, сопственици имања, у колико желе саградити прелазе на своја имања, морају ове прелазе градити по типовима одобреним од стране Министарства грађевина.

Бригу о чистоћи савремених коловоза на путовима кроз насељена места имају да воде сопственици појединих имања дуж пута и то сваки дуж целе ширине свог имања, а до осовине коловоза.

Ово чишћење може вршити дотична општина путем својих чистача, но оно се мора вршити најмање један пут недељно.

Неизвршење ових одредаба казниће се по чл. 36 и 36 Уредбе о заштити јавних путева и безбедности саобраћаја на њима од 6-VI-1929 год.”.

Ж. Министарство саобраћаја

§ 45а (нов), који гласи:

Овлашћује се Министар саобраћаја:

1) да по одобрењу Министарског савета може прописати Уредбу са законском снагом о организацији Министарства саобраћаја, подручне саобраћајне службе и државних саобраћајних предузећа. Овом се Уредбом не могу повећавати лични расходи одобрени по буџету ни мењати одредбе Закона о чиновницима и Закона о државном саобраћајном особљу.

2) да може донети Уредбу са законском снагом, која би заменила наредбу Министра саобраћаја о осигурању државног саобраћајног особља за случај болести и несреће од 30 маја 1922 год. М.С.бр. 16276/22.

3) да по одобрењу Министарског савета прописи Уредбу са законском снагом о државном сродарском особљу и према истој разврста све особље речне пловидбе Краљевине Југославије.

§ 46

Садањи текст постаје тач. 1) а додају се нове тачке, које гласе:

2) да по одобрењу Министарског савета може донети Уредбу са законском снагом о изменама и допунама Закона о железницама јавног саобраћаја.

3) да по одобрењу Министарског савета може донети Уредбу са законском снагом о изменама и допунама Закона о Капетанијама пристаништа. Овом се Уредбом не могу повећавати лични расходи ни мењати одредбе Закона о чиновницима, односно Закона о државном саобраћајном особљу.

4) да по одобрењу Министарског савета може прописати Уредбу са законском снагом о поморском јавном добру.

§ 45б (нов), који гласи:

Овлашћује се Министар саобраћаја да у споразуму са Министром финансија и Министром пошта, телеграфа и телефона, а по одобрењу Ми-

нистарског савета може закључити нове уговоре са паробродарским друштвима за организацију и вршење редовитог обалског саобраћаја, као и за организацију и вршење интербалканске пруге.

§ 46a (нов), који гласи:

Одредбе чл. 4 Закона о заузимању непокретних добара за потребу железница од 15 јануара 1880 године са изменама и допунама од 12 јуна 1909 године престају важити за грађевински реон града у погледу бесплатног заузимања општинског земљишта, већ се за општинско земљиште у грађевинском реону Београда убудуће има давати накнада као и за приватно земљиште.

Земљишта у садашњем грађевинском реону Београда, која је држава бесплатно од Општине узела по чл. 4 напред поменутог Закона о експропријацији за грађење железница, имају се вратити Општини у својину, ако и уколико нису до сада употребљена за изградњу железница.

§ 47

Унети нову тачку, која гласи:

3) да у споразуму са Министром финансија у вези Уредбе о трасирању и грађењу железничких пруга и њиховом финансирању од јула 1936 године члан 4 тач. ж), може на рачун уштеда по свима партијама буџета расхода Одељења за грађење железница за 1938/39 буџетску годину одобрити издатке личне и материјалне, за радну снагу, набавке и државни надзор на грађењу пруге узаног колосека III тип—Струмица до укупне суме од динара 9.000.000.—

§ 48

Унети нове тачке, које гласе:

1а) да може изузетно од § 1 Закона о специјалном овлашћењу Министра саобраћаја за вршење набавка дрвених прагова и чл. 95в Закона о државном рачуноводству објављивати лицитације и закључивати погодбе а по претходној сагласности Министра финансија и одобрењу Министарског савета о набавци прагова, мостовске и специјалне дрвене грађе као и антисептика за њихово импегнисање на рачун наредне буџетске године до 60.000.000.— динара, с тим да је дужан осигурати одговарајућу суму у буџету за наредну буџетску годину.

2а) да може изузетно од чл. 95 Закона о државном рачуноводству у споразуму са Министром финансија закључити уговоре са сопственицима каменолома на дужи рок од једне године с тим да финансијски ефекат тог посла не прелази суму од 3.000.000.— динара.

2б) да може изузетно од прописа чл. 85 Закона о државном рачуноводству закључити уговоре о повлашћеној реекспедицији на дужи рок од 1 године.

2в) да изузетно од прописа чл. 15 Закона о железничкој имовини и чл. 85 Закона о државном рачуноводству у споразуму са Министром финансија може закључивати једнообразне уговоре о експлоатацији индустријских колосека и приватне својине на дужи рок од једне односно три године, на основу Правилника о грађењу и експлоатацији индустријских колосека и пруга у Краљевини Југославији.

2г) да изузетно од прописа чл. 15 Закона о железничкој имовини и чл. 85 Закона о државном

рачуноводству у споразуму са Министром финансија може закључивати уговоре о давању под закуп за дужи рок од 1 односно 3 године појединих индустријских колосека и пруга државних железница по (прописаним) једнообразним нормама.

2д) да може изузетно од прописа чл. 85 Закона о државном рачуноводству закључивати уговоре са железничким возарима за доставу робе у кући (§ 78 Железничко-саобраћне уредбе), на дужи рок од једне године.

2ђ) да може донети Уредбу о начину рачунања отстојања виртуелне дужине на пругама са већим успоном од 15%, као и на дужим мостовима и тунелима.

2е) да може донети Уредбу о начину обнављања железничких тарифа за путнички и робни саобраћај и њихових измена.

2ж) да с обзиром на нов Закон о међународној конвенцији о превозу робе на железницама и међународној конвенцији о превозу путника и пртљага на железницама од 2 октобра 1937 године — „Службене новине” бр. 235—LXX, донесе нову Уредбу са законском снагом о превозу путника, пртљага и робе, која ће заменити садашњу Железничко-саобраћајну уредбу од 1925 године.

2з) да по одобрењу Министарског савета може мењати и допуњавати Уредбу о трасирању и грађењу нових железничких пруга бр. 11690 од 10 јула 1936 године у циљу рационалнијег грађења и експлоатације горњом уредбом предвиђених пруга.

2и) да може аналогно одредби чл. 6 Закона о враћању, наплати и сторнирању возарине и осталих пристојби на државним железницама одобравати сторнирање контролних примедба из времена од 1918 до 1 августа 1929 године у колико се утврди да су контролне примедбе неправилно издате, или су приликом наплате погрешно књижене, или су издате сувише касно те се нису могле наплатити нити од странака нити од рачунополагача, или се услед губитка транспортних или осталих докумената не може доказати материјална одговорност задужених лица. Ова одредба важи док се изрично законом не измени или укине.

2ј) да може одобрити сторнирање износа, који су вшли у привремене признанице Контроле прихода Генералне дирекције државних железница приликом утврђивања станичних салда 1928 године на територији Београдске и Суботичке дирекције, на терет рачуна станичних необрачунатих прихода с тим, да се о њима води и даље засебна евиденција и у случају наплате наплаћене суме унесу у државну касу;

2) да може Дирекцији речне пловидбе одобравати:

а) да повраћаје неумесно наплаћене возарине и осталих такса услед погрешно примењене тарифе и прописа као и враћање возарине на основу датих рефакција уколико оне нису застареле, може вршити из текућих прихода исте врсте без обзира у којој је рачунској години наплаћен приход који се враћа;

б) да сторнирање контролних примедба уколико се утврди да су контролне примедбе неправилно издате или су издате сувише касно те се нису могле наплатити или се услед губитка транспортних и осталих докумената не може доказати

материјална одговорност задужених лица, може вршити на терет текућих прихода исте врсте. Овако ће се поступати и са свима случајевима из ранијих година уколико ови нису до сада наплаћени.

Одлуке по предњем доносиће надлежни наредбодавци. Ово важи док се изрично законом не измени или укине.

2 л) да за рачунополагаче у смислу члана 62 Закона о државном рачуноводству може постављати и регулисане званичнике и служитеље по Закону о државном саобраћајном особљу као и регулисано особље треће групе по Правилнику о службеницима речне пловидбе, уколико организација железничке и бродарске саобраћајне службе по важећим прописима предвиђа употребу тих органа на месту са којим је склопана и дужност примања, држања и издавања новца или материјала државног. Ово важи док се изрично законом не измени или укине.

3) мења се и гласи:

да изузетно од члана 118 Грађевинског закона може продужити забрану новог грађења на земљишту резервисаном у грађевинском реону града Београда на основу решења Министра саобраћаја, Г. ж. број 2706/37, с тим, да ова забрана обухвати онај део земљишта који ће се експроприсати за потребе грађења железничких постројења према детаљном пројекту за реконструкцију београдских железничких постројења.

За делимичну исплату тога земљишта као и онога које долази у обзир за извршење горњег решења, и за делимичну исплату оштета за измештање грађевина подигнутих на тим земљиштима, Министар саобраћаја може из вишка железничких прихода утрошити у току буџетске 1938/39 године, суму од 15.000.000.— динара.

Из кредита одобреног у предњем ставу може Министар саобраћаја исплатити Дунавском колу јакхача „Кнез Михаило” у Београду суму од динара 5.000.000.— на име накнаде за измештање тркалишта са терена код Цареве Гуприје као и свих постројења која се на тркалишту налазе.

6 а) да Правилником пропише начин и услове за давање позајмица из станбеног фонда особљу државних железница и Задругама државних службеника за набавку станова, а у сврху подизања станбених кућа.

§ 48 а (нов), који гласи:

1) Одредба §-а 69 тачка 3 Финансијског закона за 1936/37 годину, проширује се на бродове испод 5.000 нето регистарских тона, као и на све бродове слободне пловидбе.

2) Иза §-а 13. Закона о државном саобраћајном особљу додаје се нова одредба, која гласи:

„13 а) Стручни испити полажу се пред комисијама, које се за сваку годину унапред образују по струкама.

У правилима о испитима која ће прописати Министар саобраћаја, у колико то не би било специјалним законом прописано, одредиће се програм испита, рокови за стицање права на полагање испита, поступак, место као и састав и време рада испитних комисија.

Стручни испит у истој струци може се двапут поновити, али размак између испита мора бити

најмање три месеца. Дневничар који и по трећи пут не положи стручни испит има се отпустити из дотичне струке”.

3) У члану 1 Уредбе о грађењу и уређењу Београдског пристаништа и унапређењу речног бродарства, одобрене §-ом 112 Финансијског закона за 1936/37 годину, додаје се у ставу 2, после тачке

4) нова тачка: „5) из камата на капитал фонда и камата по текућим рачунима код Државне хипотекарне банке, на којима се ставља новац из сретства фонда, као и новац од зајмова и дотација, одобрених за грађење и уређење Београдског пристаништа”.

3 а) „Члан 13 Закона о заузимању непокретних добара (експропријацији) за потребу грађења железница од 1880 године, који гласи: проценитеља мора бити најмање пет. Двојицу за сваки округ избира Министар унутрашњих дела између виших државних чиновника...”

мења се и гласи: „Проценитеља мора бити најмање пет. Двојицу за сваку пругу бира Министар саобраћаја између виших државних чиновника активних или пензионисаних...”

§ 48 б (нов), који гласи:

Овлашћује се Министар саобраћаја да може, у смислу члана 14 Закона о железничкој имовини, приликом закључка рачуна за 1937/38 годину, дотирати фонду за обнову сталне главнице државних железница вишак остварених прихода над расходима управе државних железница за 1937/38 год., пошто претходно из овог вишка покрије: расходе самог Министарства, вишкове расхода Управе поморства и речног саобраћаја и Дирекције поморског саобраћаја као и редовне расходе Одељења за грађење нових железница, затим пошто измири из овог вишка своје обавезе према Министарству финансија по §-у 10 Финансијског закона за 1937/38 годину и преда још износ од 100.000.000.— динара Главној државној благајни за покриће општих државних потреба.

§ 48 в (нов), који гласи:

Продуљује се важност одредбе члана 4 Уредбе о грађењу, уређењу и оправци лука и пристаништа на мору од 24 марта 1937 године, за време трајања буџетске 1938/39 године.

§ 48 г (нов), који гласи:

Овлашћује се Министар саобраћаја да, по претходном одобрењу Министарског савета, а у циљу побољшања наших речних пристаништа, пропише Уредбу са законском снагом за грађење и уређење ових пристаништа и о образовању у ту сврху специјалног фонда из следећих прихода:

а) из прихода од пристанишних такса на име кејаже и казкарине, које ће одредити Министар саобраћаја у смислу овлашћења одељка VIII Тар. броја 303 Закона о таксама;

б) из чистог прихода од експлоатације уређених пристаништа; и

в) из камата на сретства фонда.

3. Министарство пошта, телеграфа и телефона

§ 49

Додају се нове тачке, које гласе:

1 а) да, по одобрењу Министарског савета и сагласности Финансијских одбора Народног прет-

ставништва, може закључити са Радио а. д. Београд, Радио д. д. Загреб и Радио Љубљана, дружба з. о. з., Љубљана, за свако Друштво посебно, уговоре о изградњи и експлоатацији нових радио емисионих станица у Београду, Загребу и Љубљани на досадашњим уговорним подручјима Радио друштва у Београду, Загребу и Љубљани и са релејним станицама у Скопљу, Сарајеву, Сплиту и Марибору.

6) да по одобрењу Министарског савета, донесе Уредбу са законском снагом о установљењу болесничког фонда за особље Министарства пошта, телеграфа и телефона. За извршење ове Уредбе донеће Министар пошта, телеграфа и телефона потребне правилнике и извршити све припреме да Уредба ступи у живот 1 априла 1939/40 године.

7) да може код Поштанске штедионице у Београду закључити зајам у износу од 3.500.000 динара за довршење Државне краткоталасне радио емисионе станице у Београду, и њено оспособљење за рад, за довршење и подизање потребних грађевина, за израду оградe, уређење терена и за одржавање и погон станице до 31. марта 1939 године закључно.

Отплата овога зајма са каматом уносиће се редовно у буџет расхода Министарства пошта, телеграфа и телефона до коначне исплате, почев од 1 априла 1939 године.

За одржавање ове станице и за рад у њој прописане се посебан Правилник, који ће донети Министар пошта, телеграфа и телефона у споразуму са Министром финансија, а по одобрењу Претседника Министарског савета.

8) да може извршити све претходне радње и предузети мере за оснивање дирекције пошта, телеграфа и телефона у Бањој Луци за Врбаску бановину, не оптерећујући буџет државних расхода за ову буџетску годину.

§ 49а (нов), који гласи:

Чл. 2 Уредбе о ослобођењу поштанских такса од 13 јуна 1932 год. код одељка Ђ. — Остале установе — додаје се после става 12, нов став 13 који гласи:

„Удружење п.т.т. чиновника, Удружење п.т.т. званичника и служитеља и Удружење државних уговорних поштарa ослобађају се од плаћања поштанских такса за обична писма, дописнице, тисковине и чековне уплате у међусобном односу са својим подручним им бановинским секцијама искључиво у пословима Удружења. Исто тако ослобађају се од плаћања поштанских такса за обична писма, дописнице, тисковине и чековне уплате бановинске секције поменутих удружења у међусобном односу са својим подређеним им подборима и повереништвима, искључиво у пословима Удружења.”

И. Министарство пољопривреде

§ 50а (нов), који гласи:

Овлашћује се Министарски савет да на споразуман предлог Министра пољопривреде и Министра финансија може поверити постојећим привредним или новчаним установама продају и набавку некретнина или у ту сврху оснивати народите нове установе.

Ове ће установе бити опроштене плаћања државних и самоуправних преносних такса из Тар. бр. 12 Таксене тарифе за непокретности које купују на јавној дражби у појасу широком 50 километара поред државне границе односно морске обале, ако ове непокретности продаду сељацима у року од 2 године.

У § 51 Предлога финансијског закона за 1938/39 исправити свуда место: „Централном одбору водних задруга” ставити: „Савезу водних задруга”, а место: „доприноса из 1936” ставити: „доприноса до краја 1937 године”, а место: „наплаћене водоплавне доприносе у 1937” ставити: „наплаћене водоплавне доприносе у 1938 години”.

§ 52а (нов), који гласи:

1) да може основати Овчарску селекцијску станицу у Госпићу и прописати Правилник о њеном раду и устројству;

2) да у споразуму са Министром финансија може установити и прописати висину такса које ће наплаћивати Завод за испитивање вуне од приватних лица и предузећа за испитивање и кондиционирање вуне аналогно таксама које наплаћују постојеће пољопривредне огледне и контролне станице за обављање сличних послова. Приходи од ових такса уносиће се у фонд за унапређење овчарства. Из овог фонда не могу се вршити издаци на личне расходе;

3) да по одобрењу Министарског савета може донети Уредбу са законском снагом о унапређењу народног коњарства;

4) да, ради груписања државног имања „Тешић”, изврши размену појединих парцела са околним непокретним имањима појединих приватних лица и да на тако груписано имање може установити пољопривредну установу у смислу завештања покојног Тешића као и да пропише Правилник о управљању и искоришћавању „Задужбине Аксентија Тешића за пољопривреду”;

5) да може, у споразуму са Министром трговине и индустрије а по одобрењу Министарског савета прописати Уредбу са законском снагом о оснивању Завода за испитивање пољопривредних справа и машина и о контроли тих справа и машина које се пуштају у промет у земљи. Овом се Уредбом не може одређивати трошење кредита ни на какве личне расходе ни повећавати садашњи материјални расходи;

6) да може у границама расположивих кредита извршити смањење цена најважнијих пољопривредних справа на начин који ће он установити у споразуму са Министром трговине и индустрије, а по одобрењу Министарског савета. За ову сврху моћи ће се употребити кредити одређени у буџету за набавку пољопривредних оруђа и машина као и други кредити предвиђени у државној пољопривредној заклади у колико се не би ангажовали за намењене издатке;

7) да у споразуму са Министром финансија може при пољопривредној огледној и контролној станици у Скопљу основати и отсек за културу пиринча са седиштем у Кочану. Овим оснивањем не могу ће повећавати садашњи лични ни материјални расходи;

8) да у споразуму са Министром финансија, по извршеној и одобреној катастарској парцелацији државног имања Пољопривредне огледне и

контролне станице у Сплиту, може нове катастарске честице продати као градилишта приватним лицима Поглаварству града Сплита или Банској управи, и добивене суме употребити за куповину већег и погоднијег земљишта за огледан рад помених станица у околини града Сплита, као и за изградњу најпотребнијих станичних зграда.

Добивене суме од ових продаја имају се уносити у Пољопривредну закладу и по одобрењу Министарског савета употребљавати за ове сврхе;

9) да на име накнаде за приватна земљишта узета за изградњу државног пута Београд—Панчево, бановинског пута I реда Београд—Опово и друге путеве у вези са парцелацијом панчевачког рита, за израду железничке пруге Београд—Панчево и за мелиорационе објекте Дунавско-Тамишке водне задруге, може сопственицима тих земљишта дати у власништво земљиште Колонизационог фонда Министарства пољопривреде на подручју те задруге и то у величини површине заузетог земљишта. Изузетно од прописа § 36 Закона о земљишним књигама извршиће се код територијално надлежних општинских управа или градских поглаварстава по прописаном поступку оверавање потписа на исправама потребним у циљу земљишно-књижног преноса власништва како за узета земљишта тако и за земљишта дата у замену.

Ови правни послови ослобађају се таксе из тар. бр. 17 и 29 Закона о судским таксама, а при законском поступку око извлашћења тих земљишта и при земљишно-књижном преносу неће се плаћати преносна такса по тарифном броју 42 Закона о судским таксама ни по тар. бр. 17 односно 12 Закона о таксама, као ни бановинске таксе;

10) да може по одобрењу Министарског савета од неутрошених вишкова Државне пољопривредне закладе из ранијих година употребити за потребе Државне ергеле „Петрово“ у савској бановини до износа од 4,300.000 динара и то за набавку имања, живог и мртвог инвентара, потребне хране и семена, оправку и преуређење зграда и за трошкове пресељења са ранијег на ново имање, а остатак да може употребити за набавку земљишта за пољопривредне огледне и контролне станице као и за подизање потребних грађевина на истим станицама и на средњим пољопривредним школама.

§ 526 (нов), који гласи:

Овлашћује се Министарски савет да на споразуман предлог Министра пољопривреде и Министра финансија пропише Уредбу са законском снагом, на основу које:

I) Односи из става првог §-а 3 Закона о ликвидацији аграрних односа на подручју раније покрајине Далмације од 19 октобра 1930 године, који постоје на земљиштима у Неретванском пољу у срезу Метковићу, разрешавају се изузетно од одредбе става другог истог параграфа и онда, ако однос траје најмање двадесет година рачунајући од дана ступања на снагу поменутог Закона.

Исплата оштете за ова земљишта неће се вршити по одредби § 44 Наредбе о провађању Закона о ликвидацији аграрних односа на подручју раније покрајине Далмације бр. 67100 од 22 новембра 1930, већ ће тежачи обрађивачи исту платити власницима непосредно и у готовом новцу;

II) Изузетно од одредбе тач. а § 2 и § 12-а Закона о ликвидацији аграрне реформе на великим

поседима од 19 јуна 1931 г. са изменама и допунама од 5 децембра 1931 године и 24 јуна 1933 године, могу се по престанку сопственика узети у сврхе аграрне реформе и општински пашњаци и остала необрађена општинска земљишта у Неретванском пољу, у срезу Метковићу, која се налазе уз реку Неретву.

Као аграрни субјекти за ова земљишта долазе у обзир само лица из става другог тач. а § 19 истог Закона.

Висина оштете за горња земљишта утврђиваће се по прописима напред поменутог Закона о ликвидацији аграрне реформе на великим поседима, а сама исплата вршиће се од стране интересаната непосредно власницима и то у готовом новцу.

§ 53

Унети нове тачке, које гласе:

3) Државни бактериолошки и серолошки завод у Крижевцима може своје приходе од продајних цепова у овој буџетској години употребити као обртни капитал и трошити на материјалне расходе и потребну радну снагу ради што веће и јефтиније производње цепова и других препарата за сузбијање сточних заразних и инвазионих болести.

4) Особље новооснованих и пресељених државних пољопривредних установа: пољопривредних огледних и контролних станица у Сарајеву, Новом Саду и Скопљу, Државне воћарске огледне станице у Горажди, Државне огледне станице за јужне културе у Тополици код Бара, Државног млекарског завода у Шкофјој Локи, Државне ергеле у Поновичама код Литије, Завода за испитивање вуне у Топчидеру, ветеринарских завода и будућих државних новооснованих пољопривредних установа, има иста права у погледу стана, огрева и осветљења, као и особље пољопривредних установа поменутих у Уредби о припадностима у натури Министарства финансија бр. 68000/I од 26 септембра 1931 године и њених измена бр. 200/I од 26 јануара 1935 уколико горе поменуте установе располажу са станбеним просторијама.

5) Члан 49 задњи став Уредбе о финансијској ликвидацији аграрне реформе на великим поседима бр. 28000/VI од 26 септембра 1933 године мења се и гласи:

„Ако је, пак, купац земље аграрни субјект из § 18 Закона о ликвидацији аграрне реформе на великим поседима без обзира да ли већ има аграрну земљу или не, онда ће га Привилегована аграрна банка на претходни предлог Банске управе а по извештају Савеза аграрних задруга (заједница) примити за дужника за остатак укњиженог дуга по прописима ове Уредбе.”

J. Министарство трговине и индустрије

§ 54

Додаје се нова тачка, која гласи:

1а) да може у буџетској 1938/39 години Државну дворазредну трговачку школу у Пожаревцу поступно претворити у Државну трговачку академију а да потребне кредите за личне и материјалне издатке унесе у буџет за 1939/40 годину.

Тач. 2) мења се и гласи:

2) да може приходе који му припадају по одредбама § 26 Закона о установљењу и уређењу Државне класне лутрије за потпомагање народне

привреде, употребити на унапређење заната и индустрије, као и за циљеве унапређења извоза и економске пропаганде у иностранству, како у личном тако и у материјалном погледу.

§ 54a (нов), који гласи:

Овлашћује се Министар трговине и индустрије да може по одобрењу Министарског савета до-
нети:

1) Уредбу са законском снагом, којом ће изменити и допунити Закон о стручним школама у ресору Министарства трговине и индустрије. Овом се Уредбом не могу повећавати лични расходи ни мењати Закон о чиновницима.

2) Уредбу са законском снагом о уређењу Министарства трговине и индустрије. Овом се Уредбом не могу повећавати лични расходи ни мењати Закон о чиновницима.

3) Уредбу са законском снагом о оснивању Института за проучавање привреде.

Институт за проучавање привреде, као самостална државна установа, имаће за задатак да у сарадњи са заинтересованим привредним установама систематски проучава привредни живот и даје обавештења о стању привреде и њеном развоју.

4) Уреду са законском снагом, којом се мења и допуњује Закон о опојним дрогама од 30 новембра 1931 године. Овом се Уредбом не могу повећавати лични расходи ни мењати Закон о чиновницима.

5) Измену и допуну Уредбе о унапређењу туризма из 1936 године. Овом се уредбом не може мењати Закон о чиновницима ни повећавати одобрени буџетски кредити.

§ 55

Садањи текст постаје тач. 1), а додају се нове, које гласе:

2) Укида се и престаје важити Закон од 17 марта 1907 године аустр. држ. закон бр. 102 о обележавању крајевног извора хмеља.

3) Пропис § 62 тач. 25 Финансијског закона за 1932/33 год. примењује се почев од 1 априла 1932 год. и на инспекторе, директоре и наставнике стручних школа у ресору Министарства трговине и индустрије, без обзира на пропис § 46 ст. 1 истог закона који на ову примену нема дејства.

4) У закону о уређењу промета филмова од 5 децембра 1931 год. са изменама и допунама у § 57 тач. 7 Финансијског закона за 1933/34 годину чине се ове измене и допуне:

У § 4 став 1 тач. 1 место речи: „предвиђени у § 8” ставити речи: „од регистрација предвиђеног у § 6” и додати нову тачку: „4) приходи од контролних образаца”.

У 2 ставу истог параграфа место речи: „1 и 2” ставити речи: „1, 2 и 4”.

У § 6 на крају додати нову реченицу: „Сопственици филмова дужни су при регистрацији сваког рекламног и забавног филма уплатити регистрациони принос чију ће висину одређивати Министар трговине и индустрије.

5) У члану 3 Закона о валоризовању биланчних вредности инвестиција код друштава обавезних на јавно полагање рачуна од 7 августа 1926 године брише се прва реченица, која гласи:

„Друштво ће у сваком случају морати најмање 25% од те разлике унети у специјални резервни фонд, намењен за покриће штета, које би могле настати услед промене вредности валуте.”

Свако трошење тих фондова у ма које сврхе за које су били дотирани подлежи опорезивању порезом на приход.

К. Министарство шума и рудника

§ 57

Изоставити речи: „или код државне шуме Иверка још и према потребама арондације”.

§ 58

Садањи текст постаје тач. 1), а додаје се нова тачка, која гласи:

2) Да може сукцесивно из текућих шумских прихода за 1938/39 годину ставити на расположење 15.000.000.— динара на име обртног капитала Шумском индустријском предузећу Добрљин—Дрвар а. д., но с тим да је предузеће дужно до краја ове буџетске године вратити ову суму каси Министарства шума и рудника.

§ 59

1) место: „да депозит” ставити: „да из депозита”.

2) на крају додаје се: „и Уредбе о организацији Министарства шума и рудника”.

Тачка 3) мења се и гласи:

3) да може домаћим пицанарима који нису снабдевени по Закону о заштити домаће дрварске индустрије, продати потребно дрво за снабдевање њихових пицана у границама њихових капацитета, али највише до 1000 пун. м³ у обл. уз наплату калкулисане шумске таксе, која не сме бити нижа од цене шумских ценовника. У ове сврхе може се издавати само: буква, јела и смрча, а боровина само изнимно у оним случајевима, где тих врста дрвета уопште нема.

Ово своје право може Министар шума и рудника пренети на Дирекцију шума.

Тачка 8 мења се и гласи:

8) да може поделити интересентима (општинама, земљишним заједницама, имовним општинама, јавним установама, приватним лицима), бесплатне саднице, произведене у државним расадницама код шумских управа, и то у првом реду за пошумљавање крша и голети, а у другом реду за подизање гајева око малог поседа земљорадника, школа, општина и градова. У ту сврху може интересентима одредити бесплатно семе из државних шума и произведено у државним семенарама (трушњачама) као и научним установама, заводима и огледним станицама у земљи и на страни у циљу научног испитивања.

8а) да новац добивен продајом државног шумског земљишта зв. „Гај” у порезној општини Свилојево срез апатински може употребити за подизање зграде за Дирекцију шума у Новом Саду, за оправку постојећих шумских управа и лугарница и изградњу нових где изискује потреба њиховог подизања.

Тачка 9) мења се и гласи:

9) да егzekутивним путем преко надлежних власти може од рударских подузетника: повластичара (обделатеља, концесионара) и истражилаца наплаћивати:

а) све дугујуће државне рударске дажбине како из текућих тако и ранијих година;

б) извршне казне изречене на основу рударских закона;

в) сва дуговања рударских предузетника Братинским благајнама за осигурање рударских радника и намештеника у предузећима која потпадају под рударске законе важеће у Краљевини Југославији, како за важеће тако и из ранијих година;

г) сва дуговања рударских предузетника на име радничких зарада.

Док не подмире сва горе наведена дуговања, рударски предузетници и истраживаоци не могу стицати односне добити:

1) нова права истраживања (проста и искључива, простоследи, саморови, равне дозволе и друго, рударске повластице) концесије, (рудна поља, дневне мере и друго);

2) продужење већ издатих рударских права наведених под 1);

3) одобрење преноса истих, уписивање терета и забележака на њима;

4) уверење рударских власти ма које врсте.

Све њихове молбе (претставке) по овим предметима рударске ће власти одбити а рударска права истраживања под 1) ће поништити.

Додају се нове тачке које гласе:

11) да мимо Закона о државном рачуноводству може поједине парцеле Делиблатског песка у сврху обраде и лакшег пошумљавања издавати околним земљорадницима у бесплатан закуп за четири године под условом, да је купац по принципу прелазног шумско-пољског господарења дужан дотичну парцелу пошумити и по истеку закупа предати је држави у пошумљеном стању. Седнице потребне за ово пошумљавање, даје држава бесплатно.

12) да за текућу буџетску годину одложи извршење § 123 Закона о шумама, за које време имају у свему важити прописи Правилника о прикупљању и руковању приноса за пошумљавање број 855 од 11 јануара 1928 године са изменама и допунама број 20886/1928; 25507/1929 и 17525/1930 и по Уредби о олакшицама наплате приноса фонду за пошумљавање од поседника недржавних шума.

13) да у границама бројног стања и кредита на личне расходе може инспекторе министарства III групе 2 степена премештати код шумских отсека банских управа.

14) да у бившој области Мостарској и срезовима Ливањском и Дувањском (данас Томислав Град) државно апсолутно шумско земљиште, голо или непотпуно обрасло ниском шикаром, које је непотребно за унутрашњу колонизацију и излучење мере и балталика, издвоји и подели појединим лицима и установама у сврху пошумљавања и загајивања по прописима Уредбе са законском снагом, коју ће донети по одобрењу Министарског савета.

§ 61

Садањи текст постаје тач. 1), а додају се нове тачке, које гласе:

2) да по саслушању Врховног државног правобраништва и Главне контроле а по одобрењу Министарског савета, изузетно од прописа § 112 Закона о шумама у нарочито оправданим случајевима, у циљу арондације поседа, и појевтињавања управе, може извршити размену државног шумског земљишта за земљиште имовне општине у подједнакој вредности.

3) да може пренети бесплатно у власништво оно земљиште државног срава које је појединим лицима и установама дато уговором у сврхе пошумљавања и загајивања под условом унутарње колонизације у бившој области Мостарској и срезовима Ливањском и Дувањском (данас Томислав Град).

4) да у споразуму са Министром финансија пропише Правилник о накнади путних трошкова државних рударских службеника за путовање о трошку приватне странке по одредбама рударских закона као и за теренске радове у циљу рударских односно геолошких истраживања.

5) да по одобрењу Министарског савета донесе Уредбу са законском снагом о регулисању сервитутнога права испаше на личко-далматинским пашњацима по Уговору из 1887 године.

6) да може закључити зајам код Главне братинске благајне у Београду у динара 350.000.— за довршење зграде за Рударску школу у Књажевцу.

Овај зајам се има вратити за 10 година Главној братинској благајни у годишњим анuitетима, који ће се уносити у буџет расхода Министарства шума и рудника.

§ 61a (нов), који гласи:

Први став § 63 Закона о шумама укида се, а на место њега долази нов став, који гласи:

„Бан одређује рок, у коме се има изградити привредни план односно уређајни елаборат и који не може бити дужи од 10 година. До тог рока господарење се има вршити на темељу одобрених дрвосечних и узгојних предлога. Бан може одредити, који се део свакогодишњих прихода шуме и где има депоновати за подмирење трошкова израде уређајног елабората.”

§ 61b (нов), који гласи:

1) Укида се члан 43 Закона о рудама за Краљевину Црну Гору а на место њега долази нов члан који гласи: „Концесије издаје Министар шума и рудника на 50 година. Раније ограничене концесије по одредбама Закона о рудама за Црну Гору саобразиле се овој законској одредби.”

2) У § 41 Уредбе о додељивању државног шумског земљишта и ликвидацији узурпација у ранијој Босни и Херцеговини М.С.бр. 472/36 додаје се иза тачке 4 нова тачка 5 која гласи: „Приход по § 47”.

§ 62

Мења се и гласи:

У оним ограниченим државним шумама о којима још није коначно решено питање својине по зачетим споровима одобрава се спориоцима да могу до коначног решења питања својине по тим својим споровима уживати на њима, уколико су она зиратна земљишта, сва права која су уживали до почетка ограничавања и отварања спора.

§ 63

Унети нове тачке, које гласе:

1a) § 105 Закона о лову од 5 децембра 1931 г. четврти став мења се и гласи:

„Изузетно од предњих ставова постојећи Савез ловачких удружења у Београду задржава своју досадашњу организацију и подручје без обзира на

поделу државе на управна подручја — бановине тако дуго, док се на његовој територији не почну примењивати према прописима § 96 Закона о лову они прописи главе I тога закона, по којима се право лова на општинским ловиштима даје под закуп.”

3а) Братинске благајне изједначају се са Средишњим уредом за осигурање радника и са Здравственим задругама у погледу права држања и снабдевања апотека, приручних апотека и болница у циљу бесплатног издавања лекова осигураним члановима.

4) У Уредби о Централном фонду Братинских благајна и Резервним фондовима главних братинских благајна МСБр. 342 од 13 маја 1937 год. тач. 4, чл. 14. уместо речи: „по Уредби о установљењу Централног фонда за санацију Главних братинских благајна Р.Бр. 6963/35 г.” стављају се речи: „по Уредби о измени постојеће Уредбе о установљењу Централног фонда за санацију Главних братинских благајна Р.бр. 2030 од 5 фебруара 1936 г.”

5) Да у споразуму са Министром финансија изврши ревизију припадности у новцу државних службеника одређених Правилником ДРБр. 87000/26 г. чл. 2 ст. 1 у циљу прилагођења новој организацији рударске службе Министарства шума и рудника МСБр. 268/36 г. имајући у виду законска ограничења висине ових припадности с тим, да се припадности имају распоредити на све службенике Управе државних рударских предузећа и њезиних подређених установа сразмерно према утицају службеника на успех државних рударских предузећа.

Л. Министарство социјалне политике и народног здравља

§ 63а (нов), који гласи:

Овлашћује се Министарски савет да на споразуман предлог Министра социјалне политике и народног здравља и Министра финансија Уредбом са законском снагом може основати при Државној хипотекарној банци Народни санитетски фонд Краљевине Југославије, који ће служити за подизање, уређење и снабдевање болница, лечилишта, бања и свих осталих здравствених установа, као и за хигијенску асанацију села.

У овај фонд се уносе средства Народног санитетског фонда Краљевине Србије и сви досадашњи приходи и отплате фонда за асанацију села.

Одредбе закона о Народног санитетском фонду Краљевине Србије и Закона о помоћи за асанацију села, које се тичу прихода и њихове расподеле ступањем на снагу ове Уредбе престају важити.

Уредбом ће се прописати намена фонда, друга сретства фонда и начин њиховог прикупљања и трошења и уопште устројство и делокруг рада фонда.

§ 63а/1 (нов), који гласи:

Овлашћује се Министар социјалне политике и народног здравља да по одобрењу Министарског савета, донесе Уредбу са законском снагом о бесплатном снабдевању народа лековима биолошког порекла.

За остварење овог задатка у овој буџетској години ставиће на расположење Министру социјалне политике и народног здравља, најдаље за шест месеци од ступања на снагу овог Закона, сва

Министарства, све Банске управе и све Општине сретства одобрена у својим буџетима за ове сврхе у пуном износу, а све установе социјалног осигурања по 1.— динар од сваког осигураног члана и по 0,50 динара од сваког члана породице осигураника, а према бројном стању на дан 30 јуна 1937 године и из Фонда за здравствену заштиту ученика по 1.— динар од сваког ученика — члана Фонда.

Распоред прикупљених сретстава на производњачке заводе, у којима се производе ова средства, извршиће Министар социјалне политике и народног здравља уколико су потребни за повећање производње, спремање стокова у овим лековима и набавке резервног материјала, судова, апарата и осталог за овај рад, као и за инвестиционе радове.

§ 63б (нов), који гласи:

Овлашћује се Министар социјалне политике и народног здравља:

1) да у споразуму са Министром финансија може донети Уредбу са законском снагом о обрачунавању и наплати болничких трошкова у јавним болницама. Овом ће се Уредбом одредити ослобођење од плаћања болничких трошкова сиромашних лица и регулисати наплата болничких трошкова од оних лица, која су другим законима од тога била ослобођена.

2) да по одобрењу Министарског савета може продати државно имање у Вашингтоновој улици бр. 19 парцела бр. 2552 К. о. Београд бр. 1, и имање у Цвијићевој улици парцела бр. 1138 К. о. Београд 2 по комисијској процени, на јавној лици- тацији или да их може по процени мешовите комисије уступити држави или општини за њихове потребе. Новац добивен од те продаје може се употребити искључиво за подизање потребних болничких зграда у Општој државној болници у Београду.

§ 64

Унети нове тачке, које гласе:

1а) да у случају стручно образложене потребе у циљу сузбијања епидемија и социјалних болести или испитивања хигијенског живота или у замену на упражњено место, изузетно од § 80 Чиновничког закона, може упутити на привремени рад стручно особље од 3 месеца. Својим решењем Министар може одредити на овај привремени рад и без права на дневнице ако се тим привременим радом не оптерећује службеник изванредним трошковима што ће ценити старешина установе.

3) да може код Централне управе хуманитарних фондова државног саобраћајног особља закључити зајам од динара 1.500.000.— за градњу управне зграде парне кухиње у државном лечилишту Страмац—Шуметлица.

4) да здравствену задругу у Александровцу ослободи плаћања зајма додељеног јој за подизање задружног дома здравља из фонда за асанације села.

§ 64а (нов), који гласи:

Овлашћује се Министар социјалне политике и народног здравља да по одобрењу Министарског савета може донети Уредбу са законском важношћу, за Врњачку бању која ће одредити уређење, управно подручје и надлежност, грађевинске про-

Овом се Уредбом не могу повећавати лични ни материјални расходи одобрени по данашњем државном буџету нити се може мењати Закон о чиновницима.

§ 64б (нов), који гласи:

Лица, заштићена Инвалидским законом, имају почев од 1 априла 1938 године право на инвалидске припадљивости, без обзира на основни непосредни порез разрезан на земљу добивену по законима о аграрној реформи и на зграде подигнуте на тој земљи које служе искључиво у пољопривредне сврхе и за становање њима, њиховој породици или задрузи, све док не буду у потпуности отплатила поједине пореске објекте. Ова одредба не односи се на земљу коју су или коју буду поменути лица добила бесплатно.

Одредбе чл. 2 Закона о изменама и допунама Закона о добровољцима од 18 септембра 1930 године и става 4 § 20 Закона о насељавању јужних крајева од 11 јуна 1931 године остају и даље на снази.

§ 64в (нов), који гласи:

Овлашћује се Министар социјалне политике и народног здравља:

1) да може изузетно од прописа §§ 63 и 90 Инвалидског закона установити више одељења код оних инвалидских судова који имају велики број нерешених инвалидских предмета. Недовољне буџетске кредите за личне и материјалне издатке инвалидских судова може допуњавати из прихода Народног инвалидског фонда.

2) да може из прихода Народног инвалидског фонда одобрити 1,000,000.— дин. Краљевској банској управи у Загребу за изградњу и уређај павиљона за лечење туберкулозних инвалида у Бановинском лечилишту на Брестовцу, код Загреба, с тим да бесплатно лечење и издржавање ратних инвалида у истоме регулисава Министар социјалне политике и народног здравља са Баном Савске бановине. Овај павиљон биће својина Народног инвалидског фонда.

3) да може одређивати специјални додатак пословођама радионица и мајсторима, запосленим у државним ортопедским заводима (радионицама) и установама за смештај слепих, глувонемих и инвалида: првима до 540.— динара, другима до 350 динара месечно, поред редовних припадљивости; за стручни прековремени рад, на терет буџета поменутих установа.

§ 64г (нов), који гласи:

Овлашћује се Министар социјалне политике и народног здравља да може по одобрењу Министарског савета донети Уредбу са законском снагом о Социјалном институту. Социјални институт биће организован као самоуправно тело при Министарству социјалне политике и народног здравља, а имаће за задатак да се бави проучавањем социјалних питања. Сретства за његово издржавање даваће Средишњи уред за осигурање радника, Пензиони заводи за службенике, Средишња управа за посредовање рада и Јавне берзе рада. Главне братајске благајне, Хуманитарни фонд државног саобраћајног особља и Централни секретаријат радничких комора и Радничке коморе од својих приноса у износу до 0,3% (три про миле). Ближе про-

писе о организацији и делокругу рада Специјалног института донеће Министар социјалне политике и народног здравља.

§ 64д (нов), који гласи:

Овлашћује се Министарски савет, да на предлог Министра социјалне политике и народног здравља донесе Уредбу са законском снагом о радничким коморама. Са даном ступања на снагу ове Уредбе престаће да важе одредбе трећег одељка (§§ 36 до 69а) Закона о заштити радника, које се односе на радничке коморе.

Док се не донесе ова Уредба, може Министар социјалне политике и народног здравља продужити мандат досадашњих чланова самоуправних органа радничких комора. За случај да број чланова скупштине радничке коморе спадне до доношења ове Уредбе испод броја који је потребан за пуноважно одлучивање, Министар социјалне политике и народног здравља разрешиће преостале чланове њихових дужности и код радничке коморе именовати нове чланове скупштине на предлог надлежног бана (Управника града Београда), а по саслушању радничких и намештеничких организација са дотичне територије. Именована скупштина радничке коморе имаће она иста права као и редовна скупштина у смислу Закона о заштити радника.

§ 64ђ (нов), који гласи:

Овлашћује се Министар социјалне политике и народног здравља:

1) да по одобрењу Министарског савета пропише Уредбу са законском снагом о уређењу односа између новинара и власника листова;

2) да по одобрењу Министарског савета пропише Уредбу са законском снагом о провођењу посебног пензионог осигурања новинара, мимо прописа пречишћеног текста Закона о пензионом осигурању службеника;

3) да по одобрењу Министарског савета пропише Уредбу са законском снагом о проширењу пензионог осигурања по прописима пречишћеног текста Закона о пензионом осигурању службеника и на новинаре, у случају да се Уредба предвиђена под 2) не донесе у року од три месеца по ступању на снагу овог закона.

Док се не донесу ове Уредбе, у погледу радних односа и пензионог осигурања, важиће за новинаре прописи Уредбе у погледу уређења односа између новинара и власника листова од 25 септембра 1926 год. („Службене новине бр. 219-VII од 28 септембра 1926 г.) са њеним изменама и допунама од 28 марта 1928 год. као и постојећи прописи Закона о осигурању радника, Закона о заштити радника и Закона о радњама.

§ 64е (нов), који гласи:

Овлашћује се Министар социјалне политике и народног здравља:

1) да у споразуму са Министром војске и морнарице и Министром финансија донесе Уредбу о регулисању права на пензију односно отплатину лица која су била чланови Опскрбног завода за цивилне службенике бивше Аустро-угарске војне управе у Бечу.

2) да може наредбом изменити начин избора одасланика за збор Пензионог завода за службе-

нике у Љубљани (§§ 25 и 26 Статута Пензионог завода за службенике у Љубљани „Службене новине” од 29-XI-1922 год. Бр. 268-XXVII).

3) да може доносити решења о ослобођењу, од плаћања дужне кирије оних закупаца станова у колонији Министарства социјалне политике и народног здравља у улици Франше Д'Епере и Прокупачкој, за које нисумњиво утврди, да услед сиромашног стања и незапослености нису у могућности да плаћају исту.

4) да за време док се не спроведу избори за самоуправне органе Средишњег уреда за осигурање радника и његових месних органа у смислу § 179 Закона о осигурању радника, може и пре истека трајања мандата чланова равнатељства и надзорног одбора разрешити наменоване чланове равнатељства и надзорног одбора Средишњег уреда за осигурање радника и његових месних органа, и то било у целости било појединачно, и на њихова места именовати нове чланове равнатељства и надзорног одбора.

На исти начин може Министар по указаној потреби на место разрешеног равнатељства и надзорног одбора Средишњег уреда за осигурање радника и његових месних органа именовати комесаре, који ће до даљег његовог наређења, односно до њиховог смењивања или наменовања нових чланова равнатељства и надзорног одбора, отправљати све послове стављене овима у дужност.

§ 65

Додају се нове тачке, које гласе:

5) Привремена радничка комора у Скопљу вршиће у циљу покривања својих оснивачких, управних и осталих трошкова у вези са пословањем Коморе, као и изборних трошкова приликом избора дефинитивне управе, изузетно од прописа става 6 § 66 Закона о заштити радника, разрез редовног приреза по § 62 споменутог закона у износу од 0,3‰ (три про миле) од једнодневне обезбеђене наднице која служи као основа за прописивање приноса за осигурање за случај болести, и то од 1 новембра 1936 године као дана почетка пословања ове Коморе. Разрез приреза неће се вршити за лица која спадају у I (први) наднични разред у смислу § 21 Закона о осигурању радника.

6) Одредбе §§ 6, 8, 10, 12, 14, 15, 21, 87, 102, 103 — став први, 108—115 и 119 Закона о заштити радника не важе за радове, које изводи Министарство војске и морнарице у властитој режији у циљу одбране земље.

Однос између државе и радништва запосленог при извођењу ових радова, утврдиће се нарочитим уговором.

7) У Закону о заштити радника § 108 мења се и гласи:

„У свима предузећима, наведеним у § 1 овог Закона, изузев војна државна предузећа, за наоружање и аеропланску индустрију, помоћно особље запослено у њима има право да изабере своје поверенике”.

8) Опраштају се све казне по извршним пресудама, које су изречене на основу §-а 124 тач. 2 Закона о заштити радника у вези са чл. 8 ст. 1 Уредбе о ограничењу ноћног рада помоћног особља у хлебарско-пекарским предузећима (радњама) Ст. Бр. 41603 од 27 маја 1936 године („Службене

новине” бр. 129—XXX од 9 јуна 1936 године), а које до ступања на снагу овога закона још нису извршене.

Исто тако, поступак поведен по кривицама из чл. 8 ст. 1 поменуте Уредбе до ступања на снагу овога закона, било да се води код првостепене било код другостепене власти, има се сасвим обуставити.

9) Службеници радничких комора, установа јавне службе посредовања рада и установа социјалног осигурања могу се, изузетно од до сада важећих прописа, кандидовати за чланове самоуправних органа јавне службе посредовањем рада и установа социјалног осигурања (Пензионих завода за службенике и Средишњег уреда за осигурање радника и његових месних органа) само по претходном одобрењу Министра социјалне политике и народног здравља.

10) Докуп година службе по прописима трећег става § 37 Закона о пензионом осигурању службеника дозвољава се, изузетно до 31 децембра 1942 и то за лица која су постала обавезна на пензионо осигурање по Уредби о проширењу пензионог осигурања службеника од 25-XI-1937 („Службене новине” од 29-XI-1937 бр. 272—LXXIX) као и за лица која су већ раније била обавезна на пензионо осигурање. Пензиони заводи ће за докупљене године захтевати уплату премијске резерве која је довољна за покриће рачунске ренте. За израчунавање ове премијске резерве употребиће се 5% рачунске основице Пензионих завода. Права осигураника стечена докупљеним годинама не могу се смањивати при ордеђивању ренте. Овим се докупом стаж по § 6 Закона не може скратити испод 60 месеци.

Послодавци код којих постоје пензионих фондови или уговорно осигурање пре 1 јануара 1938 могу за своје службенике докупити године службе у смислу предњег става, с тим да се докупљено време урачунава у стаж по § 6 Закона о пензионом осигурању службеника, ако је докуп извршен за све њихове службенике.

Овлашћује се Министар социјалне политике и народног здравља да може:

а) изузетно од тач. 1 § 3 Закона о пензионом осигурању службеника прописати обавезу пензионог осигурања службеника који су на дан 31 децембра 1937 г. прешли 55, а нису још навршили 60 годину живота и одредити њихова права из овог осигурања, или

б) образовати из сретстава пензиских завода за службенике код дотичних завода потпорни фонд ради давања потпора службеницима неспособним за привреду који због неспровођења пензионог осигурања нису до сада могли стећи право на ренту за привредну неспособност или старост.

11) Сва лица која су примила помоћ у храни, као бескаматну позајмицу по Закону о помоћи оскудним у храни од 3 марта 1928 год., уколико исту до сада нису вратили, имају вредност примљене хране одрадити на јавним радовима по максималној надници. Министар социјалне политике и народног здравља, у споразуму са Министром грађевина, прописује Правилник о начину спровођења овога и запослења дужника на јавним радовима.

12) Прима се на знање и одобрава Правилник о допунском осигурању помораца („Службене но-

вине" Бр. 295—XXXV од 25-III-1937), који је прописао Министар социјалне политике и народног здравља.

§ 65a (нов), који гласи:

1) Иза тач. 3 у § 8 Закона о болницама треба донети следеће: „4 болесници болесни од губелепре”.

2) Ставља се ван снаге § 55 тач. 4 Финансијског закона за 1931/32 год. и § 74 Финансијског закона за 1932/33 годину, с тим да су градске општине по овом дужне доприносити почев од 1 априла 1938. Већ исплаћени доприноси неће се враћати.

3) У § 29 Закона о здравственој заштити ученика мења се ст. 2 и гласи:

„Министар социјалне политике и народног здравља у споразуму са Министром просвете одређује величину уплата које је дужан да при уписивању у који од семестара унапред плати у Фонд за здравствену заштиту ученика сваки слушаца, редован или ванредан, на којем од Университета или виших школа (педагошких, економско-комерцијалних и др.)”.

У § 32 Закона о здравственој заштити ученика мења се друга реченица и гласи:

„Министар социјалне политике и народног здравља у споразуму са Министром просвете одређује проценат који ће од наплаћеног студентског улога задржати Университети и том сумом образовати посебан универзитетски здравствени фонд а колики ће проценат тога улога ићи Централном фонду за здравствену заштиту ученика у Београду”.

4) Члану 37 Закона о Друштву Црвеног крста Краљевине Југославије додаје се нов став, који гласи:

„Министар социјалне политике и народног здравља може из здравствене, хигијенске или болничке службе постављати сталне лекаре и то при Главном одбору два, а при обласним одборима Друштва црвеног крста по једног, са најмање 10 година лекарске службе, који су се одликовали нарочитим познавањем организације јавне помоћи. Места се могу попуњавати натечајем.

О раду ових лекара прописује Министар социјалне политике и народног здравља Уредбу, по саслушању Главног одбора Друштва црвеног крста и мишљења Главног санитетског савета.

Овим лекарима може Друштво Црвеног крста одредити нарочити додатак, из својих сретстава с тим да не врше приватну праксу”.

5) У Уредби о практичном стажу за медицинаре и лекаре члану 7 додаје се нов став који гласи:

„Министар социјалне политике и народног здравља, док се не спреми довољан број специјалиста из судске медицине, може установити судске лекаре, за подручје једног или више окружних судов у споразуму са Министром правде.

На ова места поставиће искусније и старије среске санитетске референте или лекаре из болничке и хигијенске службе, уколико их има у већем броју него што је то потребно. Ова ће се дужност вршити поред редовне дужности.

За њихово стручно усавршавање, може Министар социјалне политике и народног здравља основати нарочите курсеве у судско-медицинским заво-

дима у Београду, Загребу и Љубљани и трајању од 6—12 месеци, на које ће се позивати изабрани лекари с правом на путне трошкове и све принадељности.

Ови лекари се не могу бавити приватном праксом, нити имати споредне службе. У накнаду за то одредиће им Министар социјалне политике и народног здравља у споразуму с Министром правде и Министром финансија нарочити додатак или ће им се одредити нарочите награде за судско-медицинска вештачења. Ови додаци односно награде исплаћиваће се из буџетских кредита уколико су за то већ одобрени.

О делокругу, раду, дужностима и организацији судско-медицинске службе и правима судских лекара прописаће нарочиту Уредбу Министар социјалне политике и народног здравља у споразуму са Министром финансија.

Љ. Министарство физичког васпитања народа

§ 66a (нов), који гласи:

1) Овлашћује се Министар физичког васпитања народа да по одобрењу Министарског савета донесе Уредбу са законском снагом којом ће изменити и допунити Уредбу о уређењу Министарства физичког васпитања народа К.Бр. 270 од 19-III-1932 год. Овом се Уредбом не може мењати Закон о чиновницима.

2) Да по одобрењу Министарског савета прописује Уредбу са законском снагом о Школи за телесно васпитање у Београду. Овом се Уредбом не може мењати Закон о чиновницима.

До доношења ове Уредбе овлашћује се Министар физичког васпитања народа да у сагласности са Министром просвете организује једногодишњи течај за спремање наставника телесног васпитања по школама.

3) да може за Савез Сокола Краљевине Југославије закључити зајам у износу од 10,000.000.— динара са роком отплате од 10 година у сврху да се изведе санација соколских домова у земљи, с тим да се одговарајући ануитет исплаћује из државне помоћи, коју Савез Сокола прима из буџета Министарства физичког васпитања народа, и с тим да се ова санација изведе по плану, који ће одобрити, на предлог Савеза Сокола, Министар физичког васпитања народа и Министар финансија.

III РАЗДЕО — ОСТАЛЕ ОДРЕДБЕ

§ 67

Додаје се на крају нов став, који гласи:

Овлашћује се Министарски савет, да може на исти начин донети и Уредбе са законском снагом: о штампима, о удружењима, зборовима и договорима и о избору народних посланика за Народну скупштину, у сагласности са нарочитим одборима Народног претставништва, који ће се одбори образовати на начин предвиђен у § 17 Закона о пословном реду у Сенату, односно у Народној скупштини.

§ 67a (нов), који гласи:

Овлашћује се Министарски савет, да у циљу увођења народних самоуправа, а ради деконцентрације и децентрализације државне управе, ради њеног упрошћења и изједначења може, на предлог надлежног ресорног Министра, Министра унутра-

пњих послова по сагласности Министра финансија, Уредбама са законском снагом постепено пренети на банове, односно на управника града Београда један део послова из надлежности Врховне државне управе.

За време ове буџетске године кредити за ове пренете послове отвараће се бановима односно управнику града Београда, а идуће буџетске године имају се унети ови кредити на одговарајуће место.

§ 67б (нов), који гласи:

Овлашћује се Министарски савет да може у циљу упрошћавања администрације донети Уредбу са законском снагом којом ће решавање појединих предмета пренети из надлежности Министарског савета на ресорне Министре, и са ресорних министара на начелнике, односно на шефове одељења, како у Министарствима, тако и у подручним установама.

§ 67в (нов), који гласи:

Овлашћује се Министарски савет, да у сврху извођења програма великих јавних радова, амелиорације и колонизације земљишта и подизања јавних грађевина, као и задовољења потреба земаљске одбране, може закључити, на домаћем тржишту, дугорочни зајам до укупног износа од 4.000.000.000.— динара, са 6% годишње камате.

Из кредита намењених амелиорацији земљишта ставиће се Министарству социјалне политике и народног здравља до 10% за вођење свих хигијенско, асанационих радова у Краљевини.

Принос од зајма има се трошити према плану радова, који ће својим решењем утврдити Министарски савет.

Емисија зајма вршиће се поступно, за време од шест година. Висину сваке поједине годишње емисије, утврђиваће Министарски савет на предлог Министра финансија с обзиром на опште прилике на новчаном тржишту и обим радова чије се извођење предвиђа у дотичној години. Овим решењем утврђиваће се једновременно и емисиони курс сваке годишње емисије.

Обвезнице овога зајма не могу бити подвргнуте никавој конверсији за време од 10 година, рачунајући овај рок од дана пуштања у оптицај последње емисије зајма, а књижиће се по куповној вредности.

Интересна и амортизациона служба зајма биће обезбеђена кредитима, које ће Министар финансија уносити у буџет државних дугова све до његове коначне исплате.

Овлашћује се Министарски савет да може завести, ради осигурања службе овог зајма, било државни прирез, који би се наплаћивао процентуално, према висини пореске основице, било специјалан допринос, који би се одређивао паушално с обзиром на висину укупног пореског задужења, но под условом, да ни у једном ни у другом случају укупан износ разрезаног приреза или доприноса, увећан са 10% на име покрића ненаплативог дела задужења, не може да пређе суму потребну за службу зајма у години за коју се разрез врши.

Министар финансија предвиђаће сваке године у буџету прихода износ који се има обратити од приреза или доприноса, пошто претходно утврди да ли

се служба зајма за дотичну годину може и у којој мери покрити из осталих редовних државних прихода.

Контролу утрошка овог зајма, вршиће поред надлежних државних органа, Главна контрола, и Финансијски одбори Народног претставништва.

§ 67в/1 (нов), који гласи:

Овлашћује се Министар финансија да по одобрењу Министарског савета а у циљу што јаче и што потпуније заштите домаћих осигураника и улагача, као и у циљу стварања што здравијих услова за подизање и развитака опште привредне делатности у земљи, може прописати Уредбу са законском снагом о образовању пословних резерви и резервних фондова као осигуравајућих предузећа, установа социјалног осигурања, новчаних завода, задружних организација, индустријских и других предузећа акционарског облика, као и о делимичном улагању ових резерви и резервних фондова у државне хартије од вредности.

§ 69а (нов), који гласи:

Овлашћује се Министарски савет да на предлог Министар финансија може донети Уредбу са законском снагом о изменама и допунама у Закону о уређењу Управе фондова, односно Државне хипотекарне банке, с обзиром на указане потребе и данашњи обим пословања Државне хипотекарне банке, којом ће се једновременно регулисати питање банчаних привилегија у вези са одредбама Закона о извршењу и обезбеђењу и Закона о грађанском парничном поступку, као и службенички положај банчиног особља, независно од Закона о чиновницима од 1931 год.

Овлашћује се Министар финансија да по обнародовању ове Уредбе изда прецишћени текст Закона о уређењу Државне хипотекарне банке са новим обележавањем чланова тога Закона по њиховом редном броју.

§ 70

Додају се нове тачке, које гласе:

6а) У § 7 Закона о чиновницима од 31 марта 1931 године додаје се ст. 4 и 5 са следећим текстом:

„Које стране средње и средње стручне школе одговарају потпуној и непотпуној средњошколској спреми или спреми од два разреда средње школе, као и у ком обиму треба да се полажу допунски испити из националне групе предмета за признање ове спреме у Краљевини Југославији утврђиваће се решењем Министра просвете, по саслушању Главног просветног савета.

Која школа и испити одговарају вишој стручној спреми утврђиваће се решењем Министра просвете, по саслушању Главног просветног савета.

8) под 3 после речи: „не смеју се ни у ком случају трошити” додати нову реченицу која гласи: „Изузетно од овога исплата пензијских припадности за месец април 1938 извршиће се на терет основне главнице”.

Додају се нове тачке, које гласе:

9) У Закону о устројству Цивилне куће Њ. В. Краља од 28 новембра 1931 године, чине се следеће допуне:

„У § 19, IV група 1 степена, Агроном
IV група 2 степена, Агроном
V група, Књиговођа Краљеве благајне (§ 45 ст. 2 Ч. з.)

Економ (§ 45 ст. 2 Ч. з.)
 Коресподент (§ 45 ст. 2 Ч. з.)
 Цртач (§ 45 ст. 2 Ч. з.)

VI група:

Економ (§ 45 ст. 2 Ч. з.)
 Коресподент (§ 45 ст. 2 Ч. з.)
 Цртач (§ 45 ст. 2 Ч. з.)

VII група:

Економ (§ 45 ст. 1 и 2 Ч. з.)
 Коресподент (§ 45 ст. 1 и 2 Ч. з.)
 Цртач (§ 45 ст. 2 Ч. з.)
 Државни мајстор (§ 45 ст. 1 Ч. з.)
 Шофер (§ 45 ст. 1 Ч. з.)

VIII група:

Економ (§ 45 ст. 1 и 2 Ч. з.)
 Коресподент (§ 45 ст. 1 и 2 Ч. з.)
 Цртач (§ 45 ст. 2 Ч. з.)
 Државни мајстор (§ 45 ст. 1 Ч. з.)
 Шофер (§ 45 ст. 1 Ч. з.)

IX група:

Економ (§ 45 ст. 1 и 2 Ч. з.)
 Коресподент (§ 45 ст. 1 и 2 Ч. з.)
 Цртач (§ 45 ст. 2 Ч. з.)
 Државни мајстор (§ 45 ст. 1 Ч. з.)
 Шофер (§ 45 ст. 1 Ч. з.)

X група:

Економ,
 Државни мајстор,
 Шофер".

10) У Закону о уређењу Претседништва Министарског савета: § 11 мења се и гласи:

- 1) Отсек административни;
- 2) Отсек информативни;
- 3) Отсек публицистички;
- 4) Отсек за радиофонију.

У § 12 став 1 уместо речи: „све персоналне ствари” ставити реч: „евиденцију”.

После § 14 уноси се нов § 14а, који гласи:

„Дужност отсека за радиофонију је да води Краткоталасну радио станицу Централног Прес-биороа као и све послове у вези са програмима радио станице”.

У § 26 тач. б) додаје се реч: „по” иза речи „секретара”, и иза речи „писара и приправника”, а у тач. в) уместо „референта 5” ставља се „референта 12”, а уместо „секретара 1” — „секретара 5” и уместо „дописника у земљи 12” ставља се „дописника у земљи 9”.

11) Став 1 § 2 Закона о пословном реду у Државном савету и управним судовима мења се и гласи:

„Државни савет, поред претседника, потпретседника и чланова има и једног главног секретара, осам референата, 10 секретара, 8 писара, 2 архивара и потребан број преписача и служитеља.

12) Допуњује се § 346 Закона о чиновницима од 31 марта 1931 године овим: „у ресору Министарства иностраних послова распоређују се звања: рачунских чиновника (§ 45 ст. 2) од IX до V положајне групе закључно са истим звањима која имају рачунски чиновници Министарства финансија; звање старешине канцеларија (§ 45 ст. 2) и у V положајну групу, а звање главног експедитора и шефа преписа (§ 45 ст. 1) и у VII положајну групу”.

13) У § 143 став 2 Закона о чиновницима од 31 марта 1931 место речи: „Ако би улагачу било признато за личну пензију и време из тач. 3, 4, 6, 7 или 8 § 116” стављају се речи: „Ако би улагачу било

признато за личну пензију и време из тач. 3, 4, 5, 6 или 7 § 116”; место речи: „у случају тач. 3, 4, 6 или 7” стављају се речи: „У случају тач. 3, 4, 5 или 6”; место речи: „а у случају тач. 8” стављају се речи: „а у случају тач. 7”; и речи: „Државна хипотекарна банка може одобрити уплату оваквих улога на рате” брише се.

14) У § 146 Закона о чиновницима од 31 марта 1931 и § 152 Закона о државном саобраћајном особљу од 22 јуна 1931 последња реченица која гласи: „а вишак пензије у таквом случају пада на терет државне касе” брише се.

Исто тако брише се члан 347 став 2 Закона о устројству војске и морнарице од 30 септембра 1931, чл. 122 ст. 3 Закона о жандармерији од 6 новембра 1931 и чл. 96 став 2 Закона о граничној трупи од 5 новембра 1931.

15) Одредбе из § 331 става 2 Закона о чиновницима важе за лица која су навршила три године непрекидне службе у својству мајстора код војске и морнарице и испунила све услове овог прописа на дан 31 марта 1931 године, с тим да се у рок од три године не рачуна служба радника-надничара.

16) „У члану 32 под б) Закона о устројству војске и морнарице Б.бр. 23060 од 30 септембра 1931 године, додаје се нов став као други, који гласи:

— У недостатку апотекарских официра, а на места предвиђена формацијом за апотекарске официре, могу се по потреби, код војске, примити и свршени магистри фармације као чиновници грађанског реда, са положајном групом коју су имали у државној грађанској служби, а ако су били у контрактуалној служби апотекара код војске онда са оном положајном групом коју би имали по Закону о чиновницима да су време контрактуалне службе без прекида провели у војсци, почев са најнижом положајном групом која им припада по Закону о чиновницима, а по одбитку једне године на име приправне службе. —

Досадањи став други постаје трећи.

17) Званичници, служитељи и дневничари женског пола са квалификацијама за звања по § 45 став 1 и 2 Ч. з., затечени у служби на дан 1 априла 1938 г., могу бити постављени по одредбама Закона о чиновницима а у границама буџетске могућности на звање чиновничких приправника и чиновника без обзира на проценат женског особља означеног у чл. 36 Уредбе о организацији Министарства пошта и телеграфа и телефона.

Служитељи и дневничари женског пола са квалификацијама за звање званичника, затечени у служби на дан 1 априла 1938 г., могу, изузетно од чл. 37 Уредбе о организацији Министарства пошта, телеграфа и телефона, бити постављени на звања п. т. т. званичника према одредбама Закона о чиновницима, а у границама буџетске могућности.

§ 70а (нов), која гласи:

Свима лицима која су за време ратова од 1912 до 1918 била на војној дужности по својој војној обавези или добровољно, а по тадашњим законима Краљевине Србије и Краљевине Црне Горе су имала право на ђачки рок у кадру па су служила у ђачким четама добровољачким и четничким одредима или у ма којој другој војној јединици, све време проведено на војној дужности или у заробљеништву рачуна се по свом ефективном трајању као

државна и самоуправна служба по §§ 113, 116, 120 и 270 ст. 1 тач. 4 Закона о чиновницима од 1931 односно по одговарајућим одредбама специјалних закона.

§ 706 (нов), који гласи:

1) У Закону о продужењу важности одредаба досадашњих финансијских закона и Закона о буџетским дванаестинама чине се следеће измене:

У § 33 место речи: „до 1931/32 године закључно” ставити речи: „до 1936/37 године закључно”; и у § 40 у трећем реду бришу се речи: „од 1 децембра 1918” а у последњој реченици бришу се речи: „за наведено време”.

2) У Закону о слатководном рибарству унесе се ове измене и допуне:

а) у § 18 додаје се нова тачка 4 која гласи:

„4) Одредбе тачке 1 важе и за случај кад рибарско право припада Државном добру Беље, а одредбе тачке 2 важе и за случај кад рибарска права припадају двојници или већем броју правних или физичких лица од којих је једно Државно добро Беље”.

б) у § 20 тачка 4 додаје се на крају нова реченица која гласи:

„Изузетно од тога може и Државно добро Беље учествовати на лицитацијама и постати купац одељака који су уклопљени у посед Државног добра Беље и подручје Дирекције шума — Нови Сад.”

в) у § 47 тачка 5 речи „посебан Правилник” замењује се речима „Уредбу са законском снагом”.

3) Чл. 9а Закона о организацији финансијске контроле мења се и гласи:

„Сретства за погон машина — мотора, осветљење, огрев и кување јела (угаљ, нафта, бензин, петролеум, уља и масти за подмазивање итд.), на пловним јединицама финансијске контроле, ослобођена су од плаћања свих државних и самоуправних дажбина уопште”.

4) У 4 Напомени чл. 2 Уредбе о изменама и допунама Закона о државној трошарини и Уредбе о извођењу јавних радова, у другом ставу („”) иза речи морнарице брише се, и додаје: „и пловним јединицама финансијске контроле”.

5) Тачка (5) §-а 30 Закона о организацији финансијске управе мења се и гласи:

„Пароброд и моторни бродови финансијске контроле, чине сваки за себе одељак. Министар финансија одредиће распоредом који ће бродови бити главни одељци. Један од бродова одредиће Министар финансија за контролно-надзорни брод над свим пловним јединицама финансијске контроле на мору, — који ће уједно бити и реферат за поморску финансијску контролу, и заједно са подређеним му пловним јединицама бити подређен Приморској финансијској дирекцији у Сплиту. Надлежност и делокруг рада контролног брода и подређених му јединица прописује Министар финансија.

Моторни бродови — чамци на језерима и рекама подређени су оној финансијској дирекцији коју Министар финансија одреди. Један од пловних објеката на Скадарском језеру одредиће Министар финансија за главни Језерски одељак финансијске контроле”.

6) § 12 Уредбе о примању у службу, распореду звања, новчаним припадностима, снабдевању

оделом, женидби, употреби оружја и дисциплинској одговорности службеника финансијске контроле бр. 76660/III од 19 септембра 1932, мења се и гласи:

„1 Службеницима финансијске контроле укљученим на пловним јединицама финансијске контроле (паробродима, моторним бродовима и моторним чамцима), припада додатак на укрцавање и то:

	Чиновн.	чиновн. приправ.	Званичн.
	Месечно динара		
на мору	800	500	350
на Скадарском језеру	1200	850	600
на Охридском, Преспанском и Дорџанском језеру и на Сави и Дунав	450	300	200

2) Мотористима (шоферима) званичницима финансијске контроле на пловним јединицама финансијске контроле који су положили испит (код надлежне власти) прописан за самостално руковање мотором на пловним објектима, додатак за укрцавање исплаћиваће се увећан за 10 %. Овако увећани додатак припада и свима службеницима укљученим на броду одређеном за надзор над свим пловним јединицама финансијске контроле на мору.

3) Допатак из тач. 1) и 2) искључује право на путне и сеобне трошкове, дневнице за заступање, накнаду за храну, ноћивање итд., а не припада службенику на одмору, отсуству или на боловању. За сваки дан рачунаће се тридесети део додатака.

4) Нежењеним званичницима додатак по овом §-у исплаћиваће се за 20 % мање”.

7) После §-а 9 Закона о повлачењу из оптицаја старог и о ковању новог металног новца од 31 јула 1937 год., додаје се нов § 9а који гласи:

„Овлашћује се Министар финансија да може исковати ситног новца од 0.10 динара у износу 20,000.000 комада у укупној номиналној вредности динара 2,000.000.—

Легура овог новца биће од алуминиума-бронзе у односу 980/1000 бакра и 20/1000 алуминиума. Димензија у пречнику 17 мм са рупом од 4 мм у пречнику, у средини новца. Тежина овог новца биће 2 грама, с дозвољеним отступањем највише до 5 %”.

8) а) Иза ст. (8) чл. 2 Уредбе о ликвидацији земљородничких дугова додаје се нов став:

(8а) Пореска основица код лица која порез плаћају паушално изналази се на следећи начин:

У местима до 5.000 становника за лица која плаћају 80.— динара паушалног пореза, основица износи 1.333,33 дин., за лица која плаћају 150.— дин.; паушалног пореза основица износи 2.500.— динара; за лица која плаћају 240.— дин. паушалног пореза, основица износи 4.000.— динара.

У местима преко 5.000 до 10.000 становника, за лица која плаћају 120.— дин. паушалног пореза, основица износи 2.000.— дин.; за лица која плаћају 210.— дин. паушалног пореза, основица износи 3.500.— дин.; за лица која плаћају 320.— динара паушалног пореза, основица износи 5.333,33 динара.

У местима преко 10.000 до 20.000 становника, за лица која плаћају 200.— дин. паушалног пореза, основица износи 3.333,33 дин.; за лица која плаћају 330.— дин. паушалног пореза основица износи

5.500.— дин.; за лица која плаћају 480.— дин. паушалног пореза основица износи 8.000.— динара.

б) Иза ст. (8а) чл. 2 Уредбе о ликвидацији земљородничких дугова додаје се нов став:

(8а) Као пореска основица из доба задужења дужника у случајевима где пореске књиге не постоје или се из ових пореске основице не могу установити, узме се пореска основица из најближе године за коју постоји утврђена пореска основица.

в) Иза ст. (1а) чл. 24 Уредбе о ликвидацији земљородничких дугова додаје се нов став:

(1б) Садужници земљорадници чији укупан дуг по претходном ставу прелази 25.000.— динара могу се до 1 јуна 1938 године обратити суду молбом за смањење дуга сходно чл. 26 Уредбе.

У колико дуг земљородника с обзиром на ст. (1а) овога члана износи 25.000 динара, дужник има право на смањење дуга по чл. 22 Уредбе, без обзира на донете судске одлуке о смањењу дуга.

г) Рок из ст. (2) чл. 20 Уредбе о ликвидацији земљородничких дугова М.П.бр. 70380/V од 25 септембра 1936 год. продужује се до 31 децембра 1939 године.

д) Уредби о изменама и допунама Уредбе о ликвидацији земљородничких дугова додаје се нов члан 20а:

„Дужници земљорадници из ст. (2) чл. 19 и 20 ове Уредбе могу се споразумети са поверилачким установама да им плате непосредно свој дуг само до доношења првостепене судске одлуке о снижењу дуга”.

9) Одредбе тач. 5) под г) §-а 24 Финансијског закона за годину 1937/38 и ст. (2) чл. 19 и чл. 20 Уредбе о изменама и допунама Уредбе о ликвидацији земљородничких дугова не односе се на отписана потраживања из ст. (1) чл. 9 Уредбе о ликвидацији земљородничких дугова.

У колико је установа из ст. (1) чл. 7 Уредбе ма шта наплатила од ових потраживања, дужна је то накнадити Привилегованој аграрној банци.

10) Одредба § 103 тачка д) Финансијског закона за 1936/37 годину допуњује се: Уредба о потпорном фонду помоћног особља у служби државе има се сходно примењивати и на сталне пољопривредне раднике (помоћно особље), који се примају на рад по члану 47 Уредбе о организацији државног добра Беље М.С.број 228/37.

§ 71

Под 1) мења се и гласи;

Лични пензионери државни и самоуправни не могу бити упуслени код државе и државних предузећа. Од овога се изузимају пензионисани професори Университета који као признати научници раде на Университету у својству хонорарних наставника и пензионери ратни инвалиди.

Ове одредбе важе док се законом не измене или укину и не односе се на случајеве који су специјалним прописима друкчије регулисани.

Унети ново под:

1а) У чл. 6 Уредбе о преводу на динарске пензије државних пензионера са крунским пензијама Др. бр. 88808 од 4 јула 1927 додаје се нов — трећи став који гласи:

„Одредбе става 1 важе и за мировне провидбе (привизије) и ренте одређене у крупама железничким службеницима и њиховим породицама по

прописима који су важили пре увођења у живот Закона о државном саобраћајном особљу од 20 октобра 1923. Ново одређене припадљности по овој одредби теку од 1 априла 1938.

III) У првом реду место: „1872—75” ставља се: „1875—1878”.

Додаје се нова тачка, која гласи:

III а) Учитељима и учитељицама Српско-православних школа у бившим покрајинама: Босни и Херцеговини, Далмацији, Војводини, Славонији и Хрватској, време проведено у наставничкој служби тих школа рачуна се као ефективна државна служба како за стицање права на пензију, тако и за одређивање количине пензије, а учитељима и учитељицама истих школа у Босни и Херцеговини, који су присилно стављени у пензију од бивших Аустро-угарских власти рачуна се за напред наведена права још и оно време, које су провели у оваквој пензији и то од 1 марта 1916 па до ступања у државну службу после Уједињења. Ова одредба важи док се законом изрично не измени или укине.

III б) Личне пензије радника и радница монополских установа и породичне пензије удова и деце, које су регулисане на основу прописа „Правилника о систему обскрбе за раднике режије духана и њихове наследнике Г.Р.бр. 29223/I из 1910”, „Прописника о мировној провидби код Кр. уг. дохорарства духана у сталишту радника намјештених особа бр. 5466/П.М. 1912” и „Правилника о повећању и изједначењу пензија (привизија, помоћи и милостиња) бившег монополског радништва, њихових удова и сирочади К.бр. 115 од 14-III-1938”, повећавају се са износом од дин. 100.— (сто динара) месечно. Ово повећање аутоматски ступа на снагу на дан 1 априла 1938 г. Такође, породичне пензије које буду у будуће регулисане по поменутих прописима повећавају се са 100.— (сто динара) месечно.

Ова разлика исплатиће се у буџетској 1938/39 години на терет обртног капитала Главне државне благајне.

IV) Место последњег става унети нова два става која гласе:

„Право на ову потпору имају и лица из става првог која по Уредби о потпорном фонду помоћног особља у служби државе имају више од 10 година улагања с тим да немају право на повраћај уплаћених улога.

Ове одредбе важе док се законом не измене или укину, и не односе се на лица којима је служба престала пре 1 јуна 1937”.

V) Службеницима државне болнице у Бањој Луци, који су на основу § 91 тач. 7 Финансијског закона за 1936/37 годину са овом болницом на дан 1 априла 1936 преузети из бановинске у државну службу, време проведено у бановинској (самоуправној служби до 31 марта 1936 признаје се као време стварно проведено у активној државној служби.

Vа) Чиновницима бивше бановинске млекарске школе у Шкофјој Локи и бановинске ергеле у Поповичама, које су постале државне установе, признаје се време проведено у тој служби као ефективна државна служба у смислу §§ 113, 116, 120 и 124 Закона о чиновницима од 31 марта 1931 године.

V6) чл. 35 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова, даје се законско тумачење:

„На дужнике Државне хипотекарне банке, чији посед прелази 50 односно 100 хектара зиратне земље и чија дуговања прелази максимум из чл. 5 Уредбе, имају се применити олакшице из прописа чл. 35 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова у границама и у обиму прописаним чл. 5 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова”.

§ 72

Унети као нов став:

Под укупним бројем службеника Министарства иностраних послова и укупним кредитом, у смислу овог овлашћења и истоветних овлашћења, која су постојала и у финансијским законима ранијих буџетских година, — подразумева се број целокупног особља Министарства и заступништва у иностранству без обзира на поједина звања и њихово бројно стање, као и целокупан износ кредита одобрен буџетом за личне припадности у ресору Министарства иностраних послова без обзира на његов распоред по појединим главама и буџетским партијама.

§ 74

Додају се нове тачке, које гласе:

1а) Буџети расхода и прихода државних установа, који се по специјалним законским одредбама, изузетно од § 88 Закона о буџетским дванаестинама август—децембар 1935 и јануар—март 1936 године не уносе у државни буџет, одобрава Министар финансија по образложеном предлогу надлежног Министра. И за ове буџете важе сви прописи Закона о државном рачуноводству као и за буџет државних расхода и прихода. Ови буџети морају се доставити Министру финансија на одобрење најдаље до 1 маја текуће године.

3а) Издржавање народних школа у смислу §§ 22 и 23 Закона о народним школама у 1936/37 буџетској години пада на терет општинског буџета дотичне општине.

§ 75а (нов), који гласи:

1) Зајмове градских општина као и општина закључене до 1937 године а неодобрене од стране надлежних власти у времену закључења зајма, може накнадно одобрити Министар финансија у споразуму са Министром унутрашњих послова и повољном мишљењу Бана.

2) Буџете градских општина као и општина за раније године закључно са 1935 годином, који нису одобрени од стране надлежних власти, може накнадно одобрити Министар финансија по сагласности Министра иностраних послова и повољном мишљењу Бана.

3) Општине које су после 1 јануара 1930 године наплаћивале најамни филир, било на зграде са пореским олакшањем, било на зграде без пореског олакшања, нису дужне наплаћене износе вратити а разрезане и још ненаплаћене износе могу наплатити.

Одредба става 2 тач. 4 §-а 108 Финансијског закона за 1936/37 годину има се разумети тако, да се одобрење за наплату најамног филира односи како на зграде са пореским олакшањем тако и на зграде без пореског олакшања.

§ 76

Став под 1) Министарства финансија

Испод овог наслова унети:

а) Решење Министарског савета М.С.бр. 994 од 23 децембра 1936 да Вардарска бановина може закључити зајам у суми од динара 7.000.000.— код предузећа „Злетово Мајнс Лимитед” у циљу изградње бановинског пута другог реда Страцин—Кратово—Црни Врх—Прошибити—Бучиште—Крупиште у којем зајму држава учествује са половином анuitета тј. са динара 259.000 годишње.

После решења под 7) унети:

7а) Решење Министарског савета М.С.бр. 560 од 21 јула 1937 о кредиту за дограђивање спрата на новој згради Министарства финансија у суми од 3.391.613,05 динара.

7б) Решење Министарског савета М.С.бр. 586 од 24 јула 1937 као и уговор са Државном хипотекарном банком Пов.бр. 421/II од 18 августа 1937 о откупу целокупне државне обавезе по државном монополском зајму 6¼% од 1928 године.

После решења под 18) унети:

18а) Решење Министарског савета М.С.бр. 799 од 6 октобра 1937 о регулисању обавезе Државне хипотекарне банке према држави за зајмове Управе фондова 4½% од 1910 и 4½% од 1911, у смислу Конвенције од 5 априла 1930 године.

На крају овога става под 1 додати:

20а) Решење Министарског савета М.С.бр. 974 од 8 децембра 1937 о кредиту за материјалне потребе хигијенских и здравствених установа у суми од 4.810.000.— динара.

20б) Решење Министарског савета М.С.бр. 978 од 8 децембра 1937 о кредиту за оправку инсталација централног грејања у старој згради Министарства финансија у суми од 515.615.— динара.

20в) Решење Министарског савета М.С.бр. 1021 од 21 децембра 1937 о исплати котизације наше државе Друштву народа у суми од 611.582.— динара.

20г) Решење Министарског савета М.С.бр. 1 од 3 јануара 1938 о исплати инвалидских потпора лицима пострадалим у служби јавне безбедности у суми од 30.000.— динара.

20д) Решење Министра финансија број 120077/II-37 од 10 јануара 1938 којим је регулисано плаћање државним железницама превоза људства, материјала и стоке сувоземне војске и ваздухопловства војске.

20е) Решење Министарског савета М.С.бр. 15 од 11 јануара 1938 о повећању буџетског резервног кредита по парт. 1055 буџета државних расхода за 1937/38 годину у суми од 5.000.000.— динара.

20е) Решење Министарског савета М.С.бр. 16 од 11 јануара 1938 о исплати пензијских припадности у суми од 300.000.— динара.

20ж) Решење Министарског савета М.С.бр. 33 од 18 јануара 1938 о кредиту за трошкове око избора сенатора у суми од 200.000.— динара.

20з) Решење Министарског савета М.С.бр. 34 од 18 јануара 1938 о кредиту на име зимске помоћи оскудном становништву града Загреба у суми од 100.000.— динара.

20и) Решење Министарског савета М.С.бр. 50 од 22 јануара 1938 о изменама и допунама уво-

зне тарифе уз Предлог закона о општој царинској тарифи.

20ј) Решење Министра финансија бр. 3291/VI од 24 јануара 1938 о продужењу издавања обвезница лутријске 2½% државне ренте за ратну штету без купона бр. 17 и 18.

20к) Решење Министарског савета М.С.бр. 62 од 3 фебруара 1938 о повећању буџетских кредита за материјалне расходе државних рударских предузећа у суми од 110.030.240.— динара.

20л) Решење Министарског савета М.С.бр. 67 од 3 фебруара 1938 о кредиту за исплату друге рате по зајму од 8.000.000.— динара, закљученог код Државне хипотекарне банке за санирање Дирекције државног свиларства у Новом Саду, у суми од 2.435.932 динара.

20љ) Решење Министарског савета М.С.бр. 68 од 3 фебруара 1938 о кредиту за покриће разних материјалних расхода по струци Министарства правде и Министарства социјалне политике и народног здравља у суми од 3.000.000.— динара.

20м) Решење Министарског савета М.С.бр. 79 од 3 фебруара 1938 о консолидовању дуга Главне државне благајне код Државне хипотекарне банке.

20н) Решење Министарског савета М.С.бр. 80 од 3 фебруара 1938 о повећању акцијског капитала Индустрије мотора а. д. у Раковици.

20њ) Решење Министарског савета М.С.бр. 104 од 3 фебруара 1938 о набавци два моторна брода за појачање пловног парка Дирекције речне пловидбе у суми од 9.000.000.— динара.

20о) Решење Министарског савета М.С.бр. 156 од 19 фебруара 1938 за подмирење потреба по артиљеријско-техничкој грани у суми од динара 102.700.000.—.

20п) Решење Министарског савета М.с. број 157 од 19 фебруара 1938 год. о кредиту за трошкове окупчења наше државе на сајмовима у Лајпцигу, Прагу, Милану, Будим-Пешти и Пловдиву, у суми од 500.000.— динара.

20р) Решење Министарског савета М.с. број 159 од 19 фебруара 1938 о кредиту на име накнаде за школе у нашој земљи, као и помоћи за издржавање приватне учитељске школе, у суми од 2.500.000.— динара.

20с) Решење Министарског савета М.с. број 189 од 28 фебруара 1938 о распоређивању на дужност начелника финансијског одељења банске управе.

20т) Решење Министарског савета М.С.бр. 204 од 28 фебруара 1938 којим је прихваћена конвенција са француским портетима као и остали споразуми за регулисање службе по државним дуговима и обавезама у иностранству.

20ђ) Решење Министарског савета М.С.бр. 199 од 8 марта 1938 о накнади сеобних трошкова опуномоћеног министра и изванредног посланика.

20у) Решење Министарског савета М.С.бр. 209 од 8 марта 1938 о кредиту за подмирење материјалних расхода појединих ресора у суми од 2.931.143.— динара.

Став под II) Министарства просвете

Испред решења Министарског савета М.С.бр. 833 итд. ставити 1), а на крају овог става додати:

2) Решење Министарског савета М.С.бр. 216 од 8 марта 1938 о регулисању пензијских принаде-

жности по Закону о чиновницима од 31 марта 1931 године.

Став под III) Министарства војске и морнарице

После овог става унети:

1) Решење Министарског савета М.С.бр. 658 од 8 јула 1932 у вези са решењем Министарског савета М.С.бр. 668 од 13 јула 1932 о исплати принадежности граничарским приправницима у времену од 1 априла 1932 године до дана обнародовања Закона о изменама и допунама Закона о граничној трупи Ђ. бр. 17287 од 26 септембра 1932 године.

Испред решења Министарског савета М.С.бр. 543 итд. ставити 2), а на крају овога става додати:

3) Решење Министарског савета М.С.бр. 913 од 31 октобра 1937 о одобрењу да Министар војске и морнарице може закључити зајам код Државне хипотекарне банке у износу од динара 80.000.000.— за изградњу потребних фабрика за народну одбрану.

4) Решење Министарског савета М.С.бр. 39 од 20 јануара 1938 о цивилном ваздухопловству.

Унети под IIIа) Министарства саобраћаја — следећа решења:

1) Решење Министарског савета Г.Д.бр. 23289 од 8 априла 1932 о Правилнику о споредним принадежностима службеника државних саобраћајних установа Ф.О.бр. 7345 од 1926 године.

2) Решење Министарског савета М.С.бр. 564 од 21 јула 1937 о преузимању у државне руке бродарске радионице Српског бродарског друштва на Чукарици из кредита од 20.000.000.— динара, одређеног у чл. 3 Уреде о грађењу и уређењу Београдског пристаништа и унапређењу речног бродарства.

3) Решење Министарског савета М.С.бр. 81 од 3 фебруара 1938 о набавци шина и колосечног материјала од Индустрије гвожђа Д. Д. Зеница у суми од динара 100.000.000.— у вези са решењем Министарског савета М.С.бр. 210 од 8 марта 1938 о изменама и допунама овога решења.

Унети под IIIб) Министарства пољопривреде — следеће решење

Решење Министарског савета М.С.бр. 215 од 8 марта 1938 да се са некретнина које су остављене неким поседницима брише забрана отуђивања и оптерећивања.

Унети под IIIв) Министарства шума и рудника — следећа решења:

1) Решење Министра шума и рудника бр. 37951 од 27 новембра 1927 године којим је одобрена и на основу кога је извршена исправка граница државних шума Струговске планине и Бигле планине у атарима села Церова, Бојишта, Смиљева, Гопеша и Ђавата у срезovima Битољском и Преспанском.

2) Решење Министра шума и рудника бр. 51176 од 26 децембра 1927 године којим је одобрена и на основу кога је извршена и исправка граница државне шуме Пространско-Илинских планина у атарима села: Козице, Белице, Брждане, Свињишта, Кладика, Великог Црског, Малог Црског, Прострања, Велмавца, Малог Илина и Базерника у срезovima Кичевском и Крушевском.

3) Решење Министарског савета М.С.бр. 133 од 22 фебруара 1938 о откупну шумске железнице Илијаши—Округлица од фирме Тодоровић и Лохан из Сарајева за укупну суму од динара 2,292.983.48 без камата.

§ 77

У ставу под 11) на крају тачку и запету избрисати и додати: „у вези са Уредбом о измени Уредбе о набавци и полагању телефонског кабла за велика отстојања Београд—Загреб—Марибор—аустријска граница и о набавци материјала и извршењу радова у вези са искоришћењем горњег постројења — М.С.бр. 1044 од 23 децембра 1937 год. („Службене новине” од 12 фебруара 1938, бр. 32);

На крају додати:

16) Уредба о измени Уредбе о заштити новчаних завода и њихових веровника од 23 новембра 1934 год. — М.С.бр. 915 од 16 новембра 1937 год. (Службене новине” од 18 новембра 1937, бр. 263);

17) Уредба о таксеним олакшицама за менична задужења новчаних установа и задруга по специјалним кредитима код државних новчаних установа, Народне банке и Привилеговане аграрне банке — М.С.бр. 937 од 25 новембра 1937 год. („Службене новине” од 2 децембра 1937, бр. 275);

18) Уредба о националном институту за гориво и руде — М.С.бр. 968 од 25 новембра 1937 год. („Службене новине” од 11 децембра 1937, број 283—LXXXI);

19) Уредба о рударско-геолошком комитету — М.С.бр. 969 од 25 новембра 1937 год. („Службене новине” од 11 децембра 1937, бр. 283—LXXXI);

20) Уредба о извршењу уговора о испоруци југословенских дувана у листу Дирекции пољског монопола дувана — М.С.бр. 936 од 25 новембра 1937 год. („Службене новине” од 16 децембра 1937 године, бр. 287);

21) Уредба о изменама и допунама Уредбе о ликвидацији земљоралничких дугова од 25 септембра 1936 године — М.С.бр. 1049 од 23 децембра 1937 год. („Службене новине” од 30 децембра 1937, бр. 299—LXXXVIII);

22) Уредба о измени Уредбе о југословенском портфељу бившег „Феникса” друштва за осигурање живота у Бечу од 16 децембра 1936 године — М.С.бр. 1059 од 29 децембра 1937 год. („Службене новине” од 31 децембра 1937, бр. 300);

23) Уредба о оснивању железничке страже (чувара) — М.С.бр. 1050 од 23 децембра 1937 год. („Службене новине” од 5 јануара 1938, бр. 4—III);

24) Уредба о санацији Шумско-индустријског предузећа Добрљин—Дрвар а. д. у интересу привредне делатности — М.С.бр. 1065 од 23 децембра 1937 год. („Службене новине” од 15 јануара 1938, бр. 10);

25) Уредба о ликвидацији потраживања Шумско-индустријског предузећа Добрљин—Дрвар а. д. за одржавање саобраћаја на железничкој прузи Јајце—Млиниште — М.С.бр. 1066 од 23 децембра 1937 год. („Службене новине” од 15 јануара 1938, бр. 10);

26) Уредба о издавању благајничких записа у износу од 1.500.000.000 динара — М.С.бр. 94 од 3 фебруара 1938 год. („Службене новине” од 15 фебруара 1938, бр. 34);

27) Уредба о ликвидацији комасационих дугова — М.С.бр. 3/38 од 30 децембра 1937 године

(„Службене новине” од 24 фебруара 1938, бр. 42—XII);

28) Уредба о измени Уредбе о измени Уредбе о заштити новчаних завода и њихових веровника од 23 новембра 1934 године, од 16 новембра 1937 год. (М.С.бр. 915) — М.С.бр. 169 од 24 фебруара 1938 год. („Службене новине” од 3 марта 1938, бр. 48—XV);

§ 77а (нов), који гласи:

Примају се на знање и одобравају:

1) Уредба о електричним јединицама које се употребљавају у јавном саобраћају — М.С.бр. 550 од 9 августа 1935 год. („Службене новине” од 19 августа 1935, бр. 191—XLIV) — донета на основу чл. 10 Закона о мерама, њиховој употреби у јавном саобраћају и надзору над њима.

2) Уредба о утврђивању јединица за мерење израђене коже у јавном саобраћају — М.С.бр. 624 од 30 јануара 1936 год. („Службене новине” од 7 фебруара 1936, бр. 29-V) — донета на основу чл. 10 Закона о мерама, њиховој употреби у јавном саобраћају и надзору над њима.

3) Уредба о уређењу Океанографског института Краљевине Југославије, са законском снагом — М.С.бр. 229 од 27 марта 1936 год. („Службене новине” од 29 августа 1936, бр. 198—XLVII) донета на основу §-а 57 Закона о буџетским дванаестинама за 1935/36 годину.

4) Уредба о издржавању народних школа — М.С.бр. 649 од 11 августа 1936 год. („Службене новине” од 10 септембра 1936, бр. 209), — донета на основу §-а 41 Финансијског закона за 1936/37 г.

5) Уредба о Вишој педагошкој школи — М.С.бр. 648 од 11 августа 1936 год. („Службене новине” од 15 септембра 1936, бр. 213—L) — донета на основу §-а 43 Финансијског закона за 1936/37 годину.

6) Уредба о дисциплинској одговорности школских надзорника и наставника народних школа — М.С.бр. 649 од 11 августа 1936 године („Службене новине” од 18 септембра 1936, бр. 216—LI), — донета на основу §-а 40 тач. 4 Финансијског закона за 1936/37 годину.

7) Уредба о организацији Завода за унапређење спољне трговине — М.С.бр. 214 од 29 марта 1937 год. („Службене новине” од 30 марта 1937, бр. 71—XXI) — донета на основу §-а 78 Финансијског закона за 1936/37 годину.

8) Уредба о организацији државног добра „Беље” — М.С.бр. 228 од 29 марта 1937 године („Службене новине” од 31 марта 1937, бр. 72—XXII), — донета на основу § 105 тач. 2 Финансијског закона за 1936/37 годину.

9) Уредба са законском снагом о Шеријатској гимназији у Сарајеву — С.Н.бр. 10221 од 30 марта 1937 год. („Службене новине” од 31 марта 1937, бр. 72А) — донета на основу §-а 43 Финансијског закона за 1936/37 годину.

10) Уредба о Вишој исламској шеријатско-теолошкој школи у Сарајеву — П.бр. 12191 од 30 марта 1937 год. („Службене новине” од 31 марта 1937, бр. 72А) — донета на основу §-а 43 Финансијског закона за 1936/37 годину.

11) Уредба са законском снагом о оснивању Економско-комерцијалне високе школе у Београду — М.С.бр. 233 од 31 марта 1937 год. („Службене новине” од 31 марта 1937, бр. 72В) — донета

на основу §-а 43 Финансијског закона за 1936/37 годину.

12) Уредба о домаћинским школама — М.С.бр. 234 од 31 марта 1937 год. („Службене новине” од 31 марта 1937, бр. 72В) — донета на основу §-а 43 Финансијског закона за 1936/37 годину.

13) Уредба о оснивању средњих и виших уметничких школа у Београду — М.С.бр. 235 од 31 марта 1937 год. („Службене новине” од 31 марта 1937, бр. 72В) — донета на основу §-а 43 Финансијског закона за 1936/37 годину.

14) Уредба о уређењу Министарства просвете — М.С.бр. 236 од 31 марта 1937 год. („Службене новине” од 31 марта 1937, бр. 72В) — донета на основу §-а 43 Финансијског закона за 1936/37 год.

15) Уредба о измени Уредбе о прекиду застарелости земљорадничких меница — М.С.бр. 1043 од 23 децембра 1937 год. („Службене новине” од 25 децембра 1937, бр. 295-LXXXV) — донета на основу §-а 24 Финансијског закона за 1937/38 годину.

16) Уредба о збрињавању незапослених радника. — М.С.бр. 1004 од 25 новембра 1937 год. („Службене новине” од 1 јануара 1938, бр. 1-1) — донета на основу §-а 87 тач. 12 Финансијског закона за 1937/38 годину.

§ 776 (нов), који гласи:

Уредба о држању коза — М.С.бр. 401/35 год. обнародована у „Службеним новинама” од 28 јуна 1935 год. бр. 147 прима се на знање с тим да њена важност престаје 31 марта 1938 године. Опраштају се све дужне и ненаплаћене таксе за папу домаћих и прекобројних коза како у сопственој тако и у страним катастарским општинама од 28 јуна 1935 год. до 1 априла 1938 год. као и све новчане казне изречене на основу Уредбе М.С.бр. 401/35 г. од дана њеног обнародовања у „Службеним новинама” па до њеног стављања ван снаге у колико нису наплаћене.

Молим Народну Скупштину за овлашћење да могу измени редни број партија, позиција и ставова у рачунском делу буџета државних расхода и прихода. Исто тако молим, да могу изменити редне бројеве параграфа Финансијског закона као и редне бројеве тачака и ставова.

Примите, Господине Претседниче, и овом приликом уверење о моме одличном поштовању.

Министар финансија,

Летица, с. р.

МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Буџетско одељење

Бр. 3226

VII.

14 марта 1938 год.
у Београду

ГОСПОДИНЕ ПРЕТСЕДНИЧЕ,

У вези мојих писама Бр. 1200/VII од 17 фебруара т. г., Бр. 2110/VII од 18 фебруара т. г. и Бр. 3070/VII од 10 марта текуће године, којима сам

доставио измене и допуне у рачунском делу предлога буџета, као и измене и допуне у предлогу финансијског закона за 1938/39 годину, на основу § 58 Закона о пословном реду у Народној скупштини, част ми је умолити Вас, да се у предлогу финансијског закона изврше следеће измене и допуне:

§ 23

5) — (нова) На случај укидања кога од редовних судова или издвајања једног дела подручја једнога од њих ставиће се на расположење све судије дотичног суда, само ради премештаја у који од нових судова.

§ 55а

Речи: „из бивших покрајина Србије, Јужне Србије, Црне Горе, Босне и Херцеговине” бришу се.

§ 59

15) Место речи: „ранијих комисија” ставити речи: „ранијих судова”; после речи: „од стране комисија” ставити: „или судова”

§ 76

Став под IIIб) 1 (нов) — Министарства трговине и индустрије Решење Министарског савета М.С.бр. 236 од 14 марта 1938 г., о ослобођењу директора Државне ткаонице Ђилима у Сарајеву у пензији, од плаћања накнаде штете, интереса, парничних трошкова и такса.

Примите, Господине Претседниче, уверење о моме особитом поштовању.

Министар финансија,

Летица, с. р.

»NARODNA SKUPŠTINA
KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Finansijski odbor

X.br. 1131

13 marta 1938 god.
u Beogradu

Gospodinu

STEVANU ĆIRIĆU,

Pretsedniku Narodne skupštine

U vezi pisma X.br. 960 od 20 januara 1938 godine, kojim sam Vam dostavio izveštaj Finansijskog dobara po predlogu budžeta državnih rashoda i prihoda sa predlogom Finansijskog zakona za 1938/39 godinu, i naknadnog izveštaja X.br. 1056 od 24 februara 1938 godine, kojim su dostavljene Narodnoj skupštini izmene i dopune u računskom delu predloga budžeta, Finansijskom odboru Narodne skupštine čast je dostaviti Vam izveštaj o izmenama i dopunama učinjenim u predlogu Finansijskog zakona za 1938/39 godinu.

Izvolite primiti, Gospodine Predsedniče, i ovom prilikom uverenje moga osobitog poštovanja.

Pretsednik Finansijskog odbora,
Miloje M. Rajaković, s. r.

»NARODNOJ SKUPŠTINI

Finansijski odbor na svojim sednicama od 12 i 13 marta t. g. proučio je dostavljene mu amandmane Kraljevske vlade br. 3070/VII od 10 marta 1938 go-

dine o izmenama i dopunama u predlogu Finansijskog zakona za 1938/39 godinu i učinio sledeće izmene i dopune:

da se tačka 13 a) §-a 11 primi i prenese u odredbe Ministarstva poljoprivrede;

dodaje se nov § 16b koji glasi: „U §-u 19 tač. 3 Zakona o državnim monopolima od 5 decembra 1931 godine iza reči »Primorskoj« brisati reč »i« i staviti zapeću, a iza reči »Zetskoj« staviti reči: »i u brdskim krajevima Drinske banovine«, a tada će taj paragraf glasiti: »Najmanji broj zasadenih strukova po jednoj dozvoli može biti kod krupnolisnih vrsta 5.000, a kod sitnolisnih 10.000 strukova. U Primorskoj, Zetskoj i brdskim krajevima Drinske banovine najmanji broj za krupnolisne duvane može biti 2.000, a za sitnolisne 5.000 strukova«.

U §-u 18 u 10 tački u drugom stavu u 7 redu posle reči »glasi« iza znaka navoda mesto »i« staviti »a«. U istom §-u na strani 8 pod II mesto reči »po 1.600 dinara« staviti reči »po 800.— dinara« pa posle tačke dodati nov stav koji glasi: »Za preduzeća koja se obrtnice bave prevozom robe, gornje sume snizuju se za 25%«. Posle tačke 14 ovoga §-a dodaje se nova tačka 14a koja glasi: »Tarifni broj 206 Zakona o taksama menja se i glasi:

1 — Za molbu i odobrenje da se pokvareni i pohabani predmeti učine neupotrebljivim o trošku uvoznika plaća se dinara 1.000.—

2 — Za molbu i odobrenje o oslobodenju od plaćanja carine na seobne stvari „ 30.—

3 — Za molbu i odobrenje o oslobodenju od plaćanja carine na predmete nasleda „ 200.—

4 — Za molbu i odobrenje o oslobodenju od plaćanja carine na upotrebljavano odelo i rublje koji se šalju siromašnim licima na poklon „ 5.—

5 — Za molbu i odobrenje o oslobodenju od carine za hranu, rublje, poljoprivredne sprave i alate i druge predmete, koji se šalju postradalim od rata i elementarnih nepogoda ili se uvoze u dobrotno celji „ 5.—

6 — Za molbu i odobrenje za izvoz predmeta na doradu, opravku ili obradu „ 100.—

7 — Za molbu i odobrenje za uvoz predmeta na doradu, opravku ili obradu „ 30.—

8 — Za molbu i odobrenje za prevoz domaće robe iz jedne naše domaće luke u drugu preko stranih voda „ 30.—

Primerba: prilozi uz molbe iz tačke 4 i 5 ne podleže taksi«.

U tački 18 istog §-a na kraju prvog stava posle reči »tarife« staviti reč »svega«, isto tako na kraju drugog stava ove tačke posle reči »carine« staviti reč »svega«, i u trećem stavu tač. 18 posle reči »kapaciteta« staviti reč »svega«. Na desetoj strani u istom §-u pod II ispravlja se štamparska greška pa se mesto reči »prednost« stavlja reč »vrednost«. Na strani 12 u §-u 18a (nov) u poslednjem stavu reč »(cijanamida)« briše se, a na kraju istog §-a dodaje se »(4) U koliko postoje ovlaštene zanatske radio-

nice za dalju preradu sirove nafte i ostataka od nafte važiće i za njih iste odredbe kao i za fabrike za destilaciju mineralnih ulja«.

U §-u 21b (nov) u drugom stavu mesto reči »Poglavarstvo« stavlja se reč »Opština«.

U §-u 23 tačka 3 menja se i glasi: »Ako je kod plenidbe (uzapćenja) tražilac izvršenja mogao iz postojećih okolnosti bona fide zaključiti, a naročito što se predmeti koji se plene nalaze u posedu (ppitežavanju) izvršenika (dužnika), da su ti predmeti svojina izvršenika, onda će u sporu oko svojine zaplenjenih predmeta svaka stranka snositi svoje parnične troškove«.

U §-u 23b (nov) u petom redu posle cifre 5 umeću se reči »Prestolonaslednikov trg br. 23 i Dečanska ulica br. 18«.

Dodaje se nov § 23v koji glasi: »U § 245 stav 1 Zakona o izvršenju i obezbeđenju iza reči »otpravine« dodaju se reči: »Osim ličnog i porodičnog dodatka«.

Dodaje se nov § 23g koji glasi: »U smislu Zakona o uređenju vojničkih grobalja, Ministar pravde ovlašćuje se da u sporazumu sa gradskom opštinom grada Ljubljane može pristupiti u ovoj budžetskoj godini uređenju vojničkog groblja u Ljubljani u granicama raspoložive sume za ovakve svrhe, odobrene u državnom budžetu za 1938/39 godinu«.

U §-u 24a (nov) u tač. 1 posle reči »klinike« umeću se reči »Medicinskog fakulteta«, a u poslednjem redu tač. 3 ispravlja se štamparska greška pa se mesto reči »zgrade« stavlja reč »ograde«. U tač. 5 u drugom redu posle reči »klinike« stavljaju se reči »Medicinskog fakulteta«; u drugom redu tačke 8 posle reči »jednu« stavlja se reč »državnu«, a u drugom redu tačke 9 ovoga paragrafa posle reči »klinike« umeću se reči »Medicinskog fakulteta«.

U §-u 24b (nov) u drugom redu tač. 6 brišu se reči »od početka školske 1938/39 godine«.

U §-u 25 na strani 20 u tač. 6 mesto reči »Protivu ove odluke nema pravnog leka« stavlja se reči »Protiv odluka po stavu 3 i 4 nema pravnog leka«.

U §-u 32 tač. 3 u drugom redu iza reči »mogu« dodaje se reč »se«.

U §-u 33 tač. 5 mesto reči »obrazovati srezove« staviti reči »Uredbom sa zakonskom snagom obrazovati nove srezove sa sedištim«.

U §-u 35 na kraju prve tačke dodaje se nova tačka 1a koja glasi: »Ovlašćuje se Ministar vojske i mornarice da izuzetno od odredaba tač. 5 čl. 28 Zakona o ustrojstvu vojske i mornarice, a u duhu odredaba čl. 374 istog Zakona, može postaviti u ovoj budžetskoj godini, u granicama budžetskih mogućnosti, za niže vojno-tehničke činovnike vazduhoplovno-tehničke struke potreban broj lica sa svršenom srednjom stručnom tehničkom školom sa završnim ispitom u zemlji ili na strani ravnom potpunoj srednjoj školi, koji se prvog aprila 1938 godine zateknu na službi u vazduhoplovstvu vojske u svojstvu stalnih i kontraktualnih činovnika«.

Oni se mogu postaviti najviše u klasu nižeg vojno-tehničkog činovnika vazduhoplovno-tehničke struke, koju bi mogli dobiti — shodno odredbama tač. 5 čl. 28 Zakona o ustrojstvu vojske i mornarice — da su bili primljeni u klasu nižeg vojno-tehničkog činovnika IV klase vazduhoplovno-tehničke struke odmah po završenoj školi i po odsluženju obaveznog roka, a po odbitku dve godine na ime priprave službe i da su proslužili u pojedinim

klasama onaj broj godina koji je propisan Zakonom o ustrojstvu vojske i mornarice, s tim da prethodno položi ispit za odgovarajuću klasu odnosno prvu prethodnu klasu za koji je ispit propisan”.

Isto tako dodaje se i nova tačka 1b koja glasi: »Ovlašćuje se Ministar vojske i mornarice, da u smislu čl. 374 Zakona o ustrojstvu vojske i mornarice može postaviti u ovoj budžetskoj godini na službu kod vojske, vazduhoplovstva vojske i mornarice, odnosno prevesti u inženjere-oficire, najpotrebniji broj stanih i konstruktivnih činovnika i činovničkih pripravnika, inžijera stručnjaka sa više godišnjom praksom, iako na dan stupanja na snagu odredbe pomenutog člana Zakona o ustrojstvu vojske i mornarice nisu bili na službi kod vojske i mornarice.

Cin i prinadležnosti primljenih odnosno prevedenih lica imaju se regulisati u svemu po tač. 2 čl. 374 Zakona o ustrojstvu vojske i mornarice i pokriti iz kredita za prinadležnosti predviđenih u budžetu Ministarstva vojske i mornarice.

U §-u 40a (nov) u prvoj tač. posle reči »izrade novih« stavlja reč »državnih«. U 2 tač. u 3 redu mesto reči »snabdevanju« stavlja se reč »snabdevanja«.

U §-u 40b (nov) brišu se reči »za još neizvršene« pa se na mesto njih stavljaju reči »kako za već izvedene tako i za završene«.

U §-u 41 u tač. 2b pod v) u 3 redu mesto reči »zgradom« stavlja se reč »izradom«.

U §-u 44 u 3 redu odozdo reč »od« zamenjuje se rečju »do«.

§ 46a (nov) menja se i glasi: »Odredbe čl. 4 Zakona o zauzimanju nepokretnih dobara za potrebu željeznica od 15. januara 1880. godine sa izmenama i dopunama od 12. juna 1909. prestaju važiti za građevinski reon grada u pogledu besplatnog zauzimanja opštinskog zemljišta, već se za opštinsko zemljište u građevinskom reonu Beograda ubuduće ima davati naknada kao i za privatno zemljište.

Zemljišta u sadašnjem građevinskom reonu Beograda, koja je država besplatno od opština uzela po čl. 4 napred pomenutog Zakona o eksproprijaciji za gradnje željeznica, imaju se vratiti Opštini u svojstvu, ako i ukoliko nisu potrebna za gradnju željeznica i ostalih saobraćajnih postrojenja«.

U §-u 52b (nov) pod I u 6 redu reč »od« zamenjuje se sa rečju »do«.

U §-u 54a (nov) u drugome redu prve tačke reč »Zakon« zamenjuje se rečju »Zakone«.

U § 55 u poslednjem stavu tač. 5 u prvom redu posle reči »koje« stavlja se reči »sem u«, a mesto reči »datirani« stavlja se reč »dotirani«.

Dodaje se nov paragraf 55-a koji glasi: »Članu 9 Pravilnika o obimu i razgraničenju građevinskih radnja posle stava (3) dodaje se stav (4) koji glasi: »Majstori zidari iz bivših pokrajina Srbije, Južne Srbije, Crne Gore, Bosne i Hercegovine, koji su imali ovlašćene radnje na dan 9. marta 1932. godine, mogu izvoditi poslove iz člana 9 tač. 3 Pravilnika o razgraničenju građevinskih radnji s tim, da mogu raditi betonske armirane ploče (nosilac kvadratnog preseka) do najviše pet metara čistog raspona, a betonske armirane stubove sa centričkim opterećenjem do pet metara visine, bez polaganja ispita iz čl. 20 stav (2) pomenutog Pravilnika, ali pod nadzorom i ličnom odgovornošću projektanta.

Oni pak majstori zidari, koji su osnovali radnju posle devetog marta 1932. godine, ali pre obnaro-

dovanja Uredbe i Pravilnika, mogu raditi sve poslove, koje mogu voditi lica gore označena s tim, da položi dopunski ispit predviđen članom 20 stav (2) pomenutog Pravilnika.

Oni zidari, koji su osnovali svoje radnje posle stupanja na snagu pomenute Uredbe i Pravilnika, mogu raditi poslove utvrđene u čl. 9 stav 3 ovog Pravilnika uz polaganje pomenutog ispita«.

Na kraju § 59 dodaje se nova tačka 15, koja glasi: »da u saglasnosti sa Ministrom finansija, u izvršnom radu ranijih komisija za ograničavanje državnih šuma može vršiti potrebne korekcije u ograničenju državnih šuma Tare, Crnog Vrha i Zvezde, kao graničnim krajevima u toku minulih ratova, i da može priznati vlasništvo ranijim sopstvenicima šumskog i ziratnog zemljišta, samo u onim opravdanim slučajevima, gde interesenti dokažu: ili da im je pre ratova od strane komisija bila priznata sopstvenost po rešenjima i presudama, koje su se u toku ratova zagubile, ili da su imali druge verodostojne dokaze uništene i upropaštene tokom ratova, ili da su na iste površine plaćali pre ratova i duže vreme državnu porezu i uživali ta brdska i planinska zemljišta«.

Na kraju istog paragrafa 59 dodaje se nova tačka 16 koja glasi: »Da u saglasnosti Ministra finansija, da se selu Nesalcu, opštine Levasojske, srez Preševski i selu Biljincu u srezu Gnjilanskom dodeli po sto hektara šume, koju im je oduzela državna komisija za ograničenje u 1925. godini«.

Posle ove tačke 16 u paragrafu 59 dodaje se nova tačka 17 koja glasi: »da može izvršiti korekturu granične linije šumskog kompleksa »Dragišec«, u srezu Kruševskom, banovine Vardarske«.

U § 63 tačka 1-a zaključno sa rečima »pod zakup« briše se, a na mesto nje dolazi nov tekst koji glasi:

1) »§ 4 Zakona o lovu od 5-XII-1931. godine Službene novine br. 697 dodaje se nov stav, koji glasi: Fizička lica, kojima je pre stupanja na snagu ovoga Zakona u Dravskoj banovini pripadalo pravo lova na svome imanju od najmanje 115 ha, zadržavaju ovo pravo«.

2) § 110 istoga Zakona dodaju se novi stavovi, koji glase:

»A) U slučaju — da je sopstveno lovište bilo već priključeno opštinskom lovištu i javnom licitacijom dato pod zakup — može se izdvojiti prema propisima § 6 ovoga Zakona po isteku postojećeg zakupnog ugovora. Do isteka postojećeg zakupnog ugovora pripada sopstvenicima tih lovišta pravo na isplatu srazmernog dela godišnje zakupnine.

»B) Ako je odstrel pojedinih vrsta divljači u opštinskom lovištu uslovima licitacije ograničen, ima se ograničiti isti i u dotičnom sopstvenom lovištu, koje je po prednoj odredbi vraćeno sopstveniku. Odstrel određuje upravna vlast prvoga stepena nakon saslušanja sopstvenika lovišta i banovinskog Saveza lovačkih udruženja.

»V) Prekršaj dozvoljenog odstrela kazniće se po § 89 Zakona o lovu. Nakon trokratnog kažnjavanja zbog ovog prekršaja može upravna vlast prvog stepena po saslušanju banovinskog Saveza lovačkih udruženja izreći gubitak prava na sopstveno lovište, te to lovište priključiti opštinskom lovištu do isteka postojećeg zakupnog ugovora«.

3) § 45 dodaje se 4. stav, koji glasi:

»Upravna vlast prvoga stepena može nakon saslušanja nadležnog lovačkog udruženja dozvoliti

pouzdanim lovskim čuvarima lov zaštićene divljači i bez prisustva svog poslodavca.»

4) § 91 istog Zakona dodaje se 4 stav, koji ima da glasi: »Krivolovstvo u zverinjama, u sopstvenim i opštinskim lovištima, kažnjavaju redovni sudovi kao krađu po § 314 Krivičnog zakona«.

U § 64 u tački 1-a u petom redu posle reči »osoblje« umeće se reč »duže«.

U § 64-a (nov) u šestom redu posle reči »Uprava« briše se zapeta i reči »menjajući propise opštih Zakona«.

U § 64-g (nov) posle reči »Berze rada« briše se tačka a stavlja se zapeta i cifra 0,3⁰/₁₀₀ zamenjuje se sa 3⁰/₁₀₀.

U § 65 u tač. 11 u šestom redu posle reči »građevina« umeću se reči »i ministar finansija«.

Na kraju § 65-a (nov) dodaje se nova tačka šest (6) koja glasi: »Ovlašćuje se Ministarski savet, da na predlog Ministra socijalne politike i narodnog zdravlja, Uredbom sa zakonskom snagom, reguliše položaj zubotehničara preinakom čl. 18 Zakona o zubnim lekarima i zubnim tehničarima od 18-XI-1930 godine«.

U § 66-a (nov) u trećoj tački cifra »10« zamenjuje se sa cifrom »15« i posle reči »izvede« u istoj tački u trećem redu umeću se reči: »izgradnja i«.

U § 67-v (nov) brišu se reči »i kolonizacije zemljišta«. U trećem redu istog paragrafa posle reči »građevina« stavlja se reči »i poljoprivrednih ustanova«.

U § 70-a (nov) u prvom redu mesto »1918« staviti »1920«.

Dodaje se nov § 70-a/1 koji glasi: »Agronomima, koji su po svršenju srednjoj poljoprivrednoj školi redovno završili do prvog aprila 1938 godine poljoprivredni fakultet ili Visoku poljoprivrednu školu u inostranstvu, priznaje se visokoškolska sprema i diploma fakulteta odnosno visokih škola, u koliko profesorski savet domaćeg poljoprivrednog fakulteta po propisima Zakona o nostrifikovanju — primanju diploma sa stranih Universiteta i Visokih škola prizna da dotični inostrani fakultet ili Visoka škola daju spremu ravnu spremi domaćih poljoprivrednih fakulteta«.

Dodaje se nov § 70-a/2 koji glasi: »Počev od 1 aprila 1938 godine ukida se paragraf 109 Zakona o produženju važnosti odredaba dosadašnjih finansijskih zakona i zakona o budžetskim dvanaestinama od 1929«.

Dodaje se nov § 70-a/3 koji glasi: »Priznaje se zemljišnoj zajednici u Markušici da može za svoje dugovanje prema vlastelinstvu Kujen-Belasi iz Nuštra koristiti se rokovima predviđenim Uredbom o razduženju zemljoradnika«.

Dodaje se nov paragraf 70-a/4 koji glasi: »Ovlašćuje se Ministar vojske i mornarice, da može ustanoviti Spomen-medalju za sve one učesnike, vojnike i građane koji su svojim požrtvovanjem po svršetku svetskog rata, od dana primirja 11 novembra 1918 godine pa do demobilizacije 5 maja 1920 godine, uzeli učešća u oslobodenju Prekomurja, Medumurja, Štajerske i Koruške, u obezbeđenju Slovenije, kao i u ugušivanju nereda i u održavanju poretka u ovim krajevima«.

Oblik Spomen-medalje i ostale detalje po ovome propisuje Ministar vojske i mornarice, a troškovi oko izrade imaju pasti na teret obrtnog kapitala Glavne državne blagajne«.

Dodaje se nov § 70-a/5 koji glasi: »Ovlašćuje se Ministar saobraćaja da izvrši reviziju razvrstavanja lučkih čuvara, zapovednika državnih plovniha objekata, lučkih nadpeljara, lučkih peljara, ribarskih stražara, nadzornika komorskih osvetljenja, upravitelja semaforских stanica, upravitelja svetionika, svetioničara, ronilaca, građevinskih nadzornika, vode palube, brodova i bagera, administrativnih magacinskih zvančnika, ložača, rukovalaca parnom brodskom mašinom, brodskim motorom, šoferu, dežurnog, čuvara mostova i nasipa plovniha reka po propisima čl. 199, 200, stav 2 tač. 3, 201, 203, 204, 206, 208, 211 i ostalim propisima Zakona o državnom saobraćajnom osoblju od 28 oktobra 1923 godine kao i čl. 1, 4, 6, 7 i 9 Uredbe o razvrstavanju i raspoređivanju službenika državnih saobraćajnih ustanova od 31 decembra 1923 godine, ne uzimajući pri tome u obzir odredbu stava 3 čl. 8 pomenutog zakona u pogledu ispita inteligencije«.

Zvanje ribarskog stražara jednako je zvanju lučkog peljara, a zvanje čuvara nasipa plovniha reka zvanju čuvara mostova.

Pomorske kvalifikacije upravitelja male obalne plovidbe sa dozvolom zapovedanja parobroda do 100 b. t. u., i strojara treće klase odgovaraju spremi III kategorije činovnika u smislu čl. 7 tač. 2 Uredbe, a prema upravitelja male obalne plovidbe, vode palube, kormilara, ložača, ronilaca i šoferu odgovaraju školskoj spremi za zvančnika prve kategorije u smislu čl. 7 tač. 3 Uredbe.

Lučki čuvari, upravitelji lučkih zastupništva, lučki natpeljari, zapovednici državnih plovniha objekata, građevinski nadzornici, nadzornici pomorskih osvetljenja, strojari i upravitelji semaforских stanica sa stručnim ispitima i sa deset godina efektivne saobraćajne službe dolaze u treću kategoriju činovnika bez obzira na školsku spremu.

Lučki peljari upravitelji svetionika, svetioničari, ribarski stražari, roniloci, vode paluba, brodova i bagera, ložači i šoferi motornih brodova sa stručnim ispitima i sa deset godina efektivne saobraćajne službe dolaze u prvu kategoriju zvančnika bez obzira na školsku spremu.

Ova revizija razvrstavanja povlači za sobom redovito unapređivanje razvrstanih službenika u višu grupu po navršetku propisanih godina i ostalih uslova po Zakonu o državnom saobraćajnom osoblju od 1923 godine, kao i ponovno raspoređivanje i unapređivanje istih po Zakonu od 22 juna 1931 godine.

Prinadležnosti po ovom novom razvrstavanju stupiće na snagu sa danom 1 aprila 1938 godine«.

Dodaje se nov § 70-a/6 koji glasi: »Nastavnici u srednjim i stručnim školama Ministarstva trgovine i industrije, bez obzira na naziv zvanja, mogu napredovati kao i nastavnici u resoru Ministarstva prosvete, ako imaju iste kvalifikacije«.

U § 63 u tač. 5 u 5 redu posle cifre 268/36 g. brišu se reči »počinjući« sa »imajući« pa do kraja tačke.

Moli se Narodna skupština, da izvoli usvojiti ovaj izveštaj u celosti.

Pretsednik Finansijskog odbora,
Miloje Rajaković, s. r.

Sekretar,
Vladimir Kazimirović, s. r.

Članovi:

Dr. Miloš Rašović, s. r., Radivoje M. Dimić, s. r., Sava Mikić, s. r., Luka Kostrenčić, s. r., Žarko Tomašević, s. r., dr. Jure Koce, s. r., Dušan Subotić, s. r., Dušan M. Perović, s. r., Života Milanović, s. r., Mihailo Bošković, s. r., Đura Mikašinović, s. r., Oto Gavrilović, s. r., Ismet-beg Gavran Kapetanović, s. r., dr. Časlav Nikitović, s. r., Joca Kašanin, s. r., Karlo Gajšek, s. r., Ivan Mohorić, s. r. (odvaja se), dr. Ivan Jančić, s. r. (odvaja se), Josip Cvetić, s. r. (odvaja se), Mita Dimitrijević, s. r. (odvaja se), Ilija Mihailović, s. r. (odvaja se), Sekula Zečević, s. r. (odvaja se), dr. Mirko Kosić, s. r. (odvaja se), Manfred Paštrović, s. r. (odvaja se), Milan Vukićević, s. r. (odvaja se), Fran Zupančić, s. r. (odvaja se), Nikola Sokolović, s. r. (odvaja se), Vojislav Lazić, s. r. (odvaja se), Vojislav Nenadić, s. r.

ШТАМПАНИ ЕКСПОЗЕ

г. Др. МЕХМЕДА СПАХЕ
Министра саобраћаја

— цифарски део —

О предлогу буџета за 1938/39 годину, раздељен народним посланицима пре почетка дискусије у пленуму Народне скупштине о предлогу буџета Министарства саобраћаја.

УВОД

У вези са побољшаним привредним и финансијским приликама, и потребе нашег саобраћаја порасле су у последње време у великој мери, тако да је Краљевска влада морала у току ове буџетске године на основу овлашћења по § 6 тач. 1 Финансијског закона за 1937-38 год. три пута да одобрава повећања буџетом одобрених кредита, да би се могле задовољити потребе знатно увећаног саобраћаја.

Узроке повећања саобраћаја треба тражити у привредно-политичким мерама и напорима Краљевске Владе из ранијих и ове године, као и у осталим чињеницама које су дејствовале у правцу побољшања наше народне и међународне привреде а које су изазвале сталан и осетан пораст размене добара а с тим у вези и већу транспортну активност.

У броју превезених путника и остварених путничких километара већ је надмашен ниво из 1930 године, која је после рата имала најјачи путнички саобраћај, а у оствареним нетонским километ-

рима превезене робе приближујемо се нагло нивоу из 1929 год. у којој је после рата био најјачи робни саобраћај. Повећани саобраћај доприноси природно и јачем притицају прихода, ма да се одмах мора истакнути да приходи ипак неће моћи достићи ону висину коју су имали 1929 и 1930 год. из простог разлога, што су и путничке и робне тарифе сада знатно ниже него што су биле у поменутим годинама.

Поред знатног пораста прихода повећани саобраћај условљава неминовно и повећање расхода и то у првом реду материјалних расхода који су у најужој вези са извршењем транспората па затим и личних расхода, који, ма да се не повећавају пропорционално порасту транспората, ипак не могу да остану на истој висини ако саобраћај и по обиму и по интензитету стално и осетно расте.

Сем тога познато је да је Краљевска Влада због осетног пораста индекса скупоће живота у септембру 1937 год. приступила повећању додатака личних и породичних свима државним службеницима па и државном саобраћајном особљу, што је морало да дође до израза и у овом предлогу буџета за идућу буџетску годину.

Напоследку треба поменути и повећање ануитетске службе за Јужне железнице по Римском споразуму, за обнову железничке имовине по овлашћењима из Финансијског закона за 1936-37 и 1937-38 год., као и по зајмовима за грађење нових железница, које се неминовно намеће у извршењу уговора из 1931 и 1932 год.

Сви ови разлози нису дозвољавали да овај предлог буџета Министарства саобраћаја остане у границама одобреног буџета текуће године. На свима линијама осетила се је неодложна потреба повећања кредита ради обезбеђења досадањег успеха и даљег унапређења и усавршења нашег саобраћаја, како железничког тако и поморског и речног.

Састав овог предлога буџета Министарства саобраћаја по укупним сумама појединих установа и предузећа упоређен са саставом одобреног буџета за 1937-38 год. изгледа овако:

I. Расходи

Назив установе	По предлогу за 1938/39 б. г.	Одобрено за 1937/38 б. г.	Разлика + или -	% повећања према 1937/38
Iа. Управне установе				
1. Министарство.....	3,239.687	2,956.781	+ 282.906	9.6
2. Упр. пом. и реч. саобр...	12,208.664	10,869.562	+ 1,339.102	12.3
3. Дир. помор. саобраћаја	26.887.642	16,208.190	+ 10,679.452	65.8
4. Одељење за грађ. желез.	252,170.281	183,867.290	+ 68,302.991	37.7
Свега Iа	294,506.274	213,901.823	+ 80,604.451	37.2
Iб. Управа држ. жел.	2,206,842.983	1,898,901.377	+ 307,941.606	16.2
Свега Iа+ Iб	2,501,349.257	2,112,803.200	+ 388,546.057	18.4
II. Дирекција реч. пловидбе	94,744.938	92,413.310	+ 2,331.628	2.6
Укупно I + II	2,596,094.195	2,205,216.510	+ 390,877.685	17.7

II. Приходи

Назив установе	По предлогу за 1938 39 б. г.	Усвојено за 1937/38 б. г.	Разлика + или —	о/о повећања према 1937/38
Ia. Управне установе				
1. Министарство	—	—	—	—
2. Упр. пом. и реч. саобр. .	8,585.000	7,992.000	+ 593.000	7.5
3. Дир. помор. саобраћаја .	450.200	421.200	+ 29.000	6.9
4. Одељење за грађ. желез.	—	—	—	—
Свега Ia	9,035.200	8,413.200	+ 622.000	7.4
Iб. Управа др. ж. желез.	2,388,000.000	2,045,000.000	+ 343.000.000	16.8
Свега Ia + Iб	2,397,035.200	2,053,413.200	+ 343,622.000	16.7
II. Дирекција реч. пловидбе	87,904.938	85,433.310	+ 2,471.628	2.9
Укупно I + II	2,484,940.138	2,138,846.510	+ 346,093.628	16.2

Из прегледа предложених расхода у односу према овогодишњем буџету, не узимајући при том у обзир одобрена повећања у току године на основу овлашћења по § 6 тач. 1 Финансијског закона за ову буџетску годину, показује се, да је више предложено расхода за Динара 390,877.685.— тј. 17.7%, док је прихода предвиђено више за Дин. 346,093.628.— тј. за 16.2%.

Упоредбе расхода и прихода по овом предлогу буџета показује следеће односе:

III. Расходи и приходи

Назив установе	Расходи за 1938 39 б. г.	Приходи за 1938 39 б. г.	Разлика + или —	о/о покривања расхода у приходу
Ia. Управне установе				
1. Министарство	3,239.687	—	— 3,239.687	—
2. Упр. пом. и реч. саобр. .	12,208.664	8,585.000	— 3,623.664	70.4
3. Дир. помор. саобраћаја .	26,887.642	450.200	— 26,437.442	1.7
4. Одељење за грађ. желез.	252,170.281	—	— 252,170.281	—
Свега Ia	294,506.274	9,035.200	— 285,471.074	3.1
Iб. Управа држ. желез.	2,206,842.983	2,388,000.000	+ 181,157.017	103.3
Свега Ia + Iб	2,501,349.257	—	— 104,314.051	95.8
+ Пензије	129,844.083	2,397,035.200	— 139,844.083	—
Укупно	2,641,193.340	2,397,035.200	— 244,158.140	—
— Ванредни расходи				
Одељ. за грађ. железница	244,158.140 ²	—	+ 244,158.140	—
Остатак	2,397,035.200	2,397,035.200	—	100
II. Дир. реч. пловидбе	94,744.938	87,904.938	— 6,840.000	92.8

Напомена: ¹ Износ од Дин. 139,844.083.— односи се на пензије службеника државних саобраћајних установа, које су предвиђене у разделу пензија, али се имају покрити из прихода државних железница.

² Износ од Дин. 244,158.140.— односи се на ванредне расходе за грађење нових железница, који се плаћу из општих државних прихода.

Из предњег прегледа види се, да су сви расходи установа и предузећа Министарства саобраћаја као и расходи за пензије пензионерима државних саобраћајних установа, које су предвиђене у II разделу државног буџета, покривени приходима и то углавном од експлоатације државних железница. Једино ванредни расходи за грађење нових железничких пруга у износу од Дин. 244,158.140.— и предвиђени дефицит Дирекције речне пловидбе у износу од Дин. 6,840.000.— падају на терет општих фискалних прихода, али и они налазе своје пуно покриће у оном делу општих фискалних прихода који придолазе од бруто зараде државних железница у виду возаринске таксе, од које се у овом предлогу буџета предвиђа Дин. 340,000.000.—.

У погледу финансирања и полагања рачуна установа и предузећа Министарства саобраћаја подељене су према Закону о организацији финансијске управе на две независне групе од којих свака има своје специјално рачуноводство, стоји у непосредној вези са Министарством финансија и полаже му рачун о своме пословању крајем године. У прву групу долази Управа државних железница као привредно предузеће и све управне установе Министарства саобраћаја, јер се њихови расходи односно вишкови расхода имају покрити из железничких прихода. Од управних установа ту су: Министарство, Управа поморства и речног саобраћаја, Дирекција поморског саобраћаја и Одељење за грађење нових железница. У другу групу долази Дирекција речне пловидбе са својим подређеним јединицама.

Према овој подели установа и предузећа потребно је подесити и објашњења овог предлога буџета. Стога, прелазећи на анализу расхода и прихода по појединим предузећима и установама, сматрам да треба почети са Управом државних железница, чији приходи и расходи претстављају главни део буџета целог ресора.

А — УПРАВА ДРЖАВНИХ ЖЕЛЕЗНИЦА

Приходи. — Ма да су расходи полазна тачка и први факт који треба утврдити приликом састава сваког буџета и финансијског плана јавног газдинства, те се обично и објашњења буџетска дају прво за расходе, па затим за приходе, сматрам да је сасвим умесно отступити од тога правила када је у питању буџет Управе државних железница. Финансирање целог ресора базира углавном на бруто приходима државних железница, из којих се покривају расходи и вишкови расхода свих установа у ресору, а, сем тога, како је показано у предњим прегледима, и један део општих државних расхода предвиђених у другим делима.

Из овог начина финансирања, који је у новом Закону о државном рачуноводству утврђен као принцип који важи за сва привредна предузећа државна, произлази, да се код државних привредних предузећа мора полазити као и код приватних предузећа од остварених прихода и према њима рационално подесити расходе редовног пословања, резервишући уз то потребне суме за обнову имовинских објеката и амортизацију дугова.

То је разлог, због кога сматрам да је потребно у овом објашњењу осветлити у првом реду реалност предвиђених прихода, услед чега ће свакако

и потребна повећања расхода бити лакше разумљива.

Из првог статистичког прегледа, који је приложен овом експозеу, а који се односи на кретање железничког саобраћаја путника у 1935/36, 1936/37 години и кроз првих шест месеци 1937/38 године, јасно се показује:

а) да су једино у превозу путника I и IV класе настала у неким месецима 1936/37 године извесна смањења у односу према 1935/36 години, док су све остале врсте путничког саобраћаја у сталном порасту;

б) да је укупан саобраћај путника у свима месецима 1936/37 године већи него у 1935/36 год., а, исто тако, у 1937/38 години, већи него у 1936/37 години;

в) да је узевши за индексну базу број превезених путника у 1935/36 години укупан саобраћај путника порастао у 1936/37 години за 14%, а у првом полугођу 1937/38 године за 35%.

Из другог приложеног статистичког прегледа о кретању железничког саобраћаја робе у 1935/36, 1936/37 години и кроз првих шест месеци 1937/38 године, показује се:

а) да је превоз плаћених транспората робе у унутрашњем саобраћају у свима месецима 1936/37 године већи него у 1935/36 години, а, исто тако, у свима месецима 1937/38 године, за које досад имамо податке, већи него у 1936/37 години;

б) да је у извесним месецима 1936/37 године био смањен међународни саобраћај робе како у извозу и у увозу тако и у транзиту, док је у свима месецима 1937/38 године у односу према обема ранијим годинама настало осетно повећање ових транспората;

в) да се у 1936/37 као и у 1937/38 години у односу према 1935/36 години показује смањење војних и Режијских транспората што претставља такођер једну позитивну чињеницу у економији саобраћаја;

г) да укупан износ превезених тона целокупне робе у 1936/37 години надмашује превоз у 1935/36 години за 6%, а само приватне робе за 9%, док, у првом полугођу 1937/38 године, износи повећање укупног превоза у односу према првом полугођу 1935/36 године 19%, а само приватне робе 32%.

Из трећег статистичког прегледа о притоци железничких транспортних прихода у 1935/36, 1936/37 години и кроз првих шест месеци 1937/38 године, показује се:

а) да је притока транспортних прихода у извесним месецима 1936/37 године незнатно смањен у односу према истим месецима 1935/36 године али, да се у првом полугођу у 1937/38 години, у свима месецима показује осетно повећање;

б) да је ипак у првом полугођу 1936/37 год. наплаћено исто толико транспортних прихода као и у првом полугођу 1935/36 године, док је у целој 1936/37 години наплаћено више него у 1935/36 год. за 5.2%;

в) да је у првом полугођу 1937/38 године, у односу према првом полугођу обеју ранијих година, наплаћено више транспортних прихода за 25.1%.

Ма да притока прихода не показује исте проценте повећања као путнички и робни саобра-

ћај, с обзиром на чињеницу да се тарифе не могу одмеравати пропорционално километражи пута, ипак је и приход у 1937-38 год. како се види из поменутих статистичких података у великом порасту.

Предвиђање прихода у овом предлогу буџета за 1938-39 год. засновано је на овим и осталим расположивим статистичким подацима. Иако није могуће за годину и по унапред одмерити и проценити све појаве које ће утицати на остварење прихода, ипак правилно сређени статистички подаци уносе више објективности и могу да даду сигурнију базу за предвиђање него ма који други начин.

Из четвртог приложеног прегледа о оствареним приходима Управе државних железница за последњих 5 буџетских година и за прво полугође 1937-38 год. показује се, да је однос првог и другог полугођа кроз све године приближно сталан и да је остварени приход првог полугођа у свима годинама приближно раван оствареном приходу другог полугођа. Највеће отступање од аритметичке средине показује се у 1932-33 год. и оно износи свега 2.13%. У 1933-34 год. износи отступање само 0.60%, у 1934-35 год. 1.46%, у 1935-36 год. 0.85% и у 1936-37 год. 1.67%. У прве четири буџетске године је износ остварених прихода у првом полугођу незнатно већи а у последњој је незнатно мањи него остварени приход у другом полугођу. На основу ове сталности и једнакости у притоци транспортних прихода по полугодишњима, која се показује у овом прегледу кроз последњих 5 година, може се оправдано закључити да ће се то поновити и у текућој 1937-38 год.

За прво полугође 1937-38 год. остварено је транспортних прихода за Дин. 1.230,945.642.88. Има дакле довољно рачунске сигурности да ће се до краја 1937-38 год. наплатити још толико или округло укупно Динара 2.461,000.000.— Ако претпоставимо да ће повраћаји и рефакције изнети за целу годину Дин. 40,000.000.— ма да је њихова највећа годишња сума према прегледу 1936-37 год. изнела Дин. 31,843.483.87 остаће на име чистих транспортних прихода у 1937-38 год. износ од Дин. 2.421,000.000.— Ако к томе додамо још разне приходе од кирије, радова у железничким јединицама за рачун трећих лица, превоза поште итд. у најмањем годишњем износу који је према прегледу остварен за последњих 6 година (1932-33) од округло Дин. 75,000.000.—, износиће укупна сума прихода за 1937-38 год. Дин. 2.496,000.000.—

Приликом одређивања износа појединих прихода за 1938-39 год. водило се је рачуна о чињеници, да се свако предвиђање заснива на претпоставкама, које су само вероватне и чија ће се истинитост показати тек кроз 1½ годину, у коме се пак року услови њиховог остварења могу темелито променити. Стога није ни унет у предлог овог буџета пун износ прихода који се, на бази садањих калкулација и претпоставака, може да очекује, него је тај износ смањен за 4.4%, тако, да укупна сума прихода од државних железница у овом предлогу буџета износи Дин. 2.388,000.000.—

Овако предвиђен приход може се с правом сматрати као реална основа за финансирање предложених расхода. Ми ћемо се и поред овако обзривог предвиђања прихода свим силама трудити и преузимати све потребне и ефикасне мере да саобраћај надмаши садањи ниво и да се остваре већи

приходи него што се предвиђају у овом предлогу буџета.

Тарифска служба. — Већ у току овогодишњег пословног периода, тарифска политика Железничке управе дошла је до свога пуног изражаја. Показало се, да возарински ставови нису тако високи, како се обично желело претставити. Тарифе нису нимало спречавале природан прогрес општег промета добара, који се јасно испољио у овом периоду времена, већ су, напротив, допринеле у великој мери појачању железничког робног саобраћаја. Иако је Железничка управа имала пуно оправданих разлога да следује примеру иностраних железничких управа и подигне возаринске ставове, да би се искористила општа привредна конјуктура изражена првенствено у повећању цена, ипак се није пошло овим путем. Са својом тарифском политиком Железничка управа је хтела да и даље остане једно од најјачих потпорних средстава за унапређење огромне и ма да се само у оваквим периодима прогнеритета могу прибавити довољна финансијска средства на које се годинама чекало услед дугогодишње кризе и подбацивања експлоатационих прихода. Захваљујући повећању волумена саобраћаја, тарифска политика Железничке управе није била инспирисана фискалним зарадама, колико чисто експлоатационим циљевима тј. аквизицијом транспорта у што већој мери.

Као што је наглашено већ у прошлогодишњем експозе-у, Железничка управа је преузела израду опсежније тарифске реформе. Овај велики рад је завршен и предложене тарифске мере су предмет проучавања од стране Тарифског одбора. Жели се да ова нова реформа буде спроведена у сагласности са привредним земаљским факторима који су заступљени преко Тарифског одбора.

Ова тарифска реформа обухвата, пре свега, техничко упрошћавање у односу према данашњем тарифском режиму. Она предвиђа код денчаног саобраћаја само један разред а код колског саобраћаја 21 разред са посебним ставовима за 5, 10 и 15 тонске пошљике.

Нова тарифска реформа није израђена у циљу повећања експлоатационих прихода, већ искључиво у циљу прилагођавања тарифских мера, новим приликама. Зато је у овој реформи спроведено смањење возаринских ставова на кратким и дугим релацијама у односу према данашњим возаринским ставовима. У исто време, спроведено је у већој мери смањење ставова за превоз живих животиња. Уколико су у извесној мери повећани ставови на средњим релацијама, то је повећање имало искључиво за циљ, да се компензира подбацивање прихода које може настати услед смањења возаринских ставова за кратке и дуге релације и за живе животиње, односно да се преко ове тарифске реформе сачувају експлоатациони приходи који су се показали у току овогодишњег буџетског периода.

На пољу иностране тарифске политике одржавају се тесне пословне везе како са суседним железничким управама, тако и са свима другима са којима наша држава одржав трговинске везе, било у погледу извоза и увоза, било у погледу транзита. Волумен нашег иностраног саобраћаја показује велики напредак у току овогодишњег буџетског периода, и то је најбољи знак да су

директне и савезне тарифе показале такође повољне резултате и у овом буџетском периоду. У току прошле године ступила је на снагу и нова директна тарифа за робни саобраћај са Пољском.

У погледу путничког саобраћаја и у буџетској години 1937/38 настављено је са извођењем тарифске политике која је ишла за тим, да се повећа коришћење железнице као путничког превозног средства, а да се истовремено очувају и по могућности повисе приходи, које према прорачуну има да оствари путнички саобраћај. У ту сврху нарочита је пажња обрађена оним тарифским одредбама које служе туристичком саобраћају, јер оне углавном врше аквизиторну службу железничког путничког саобраћаја.

Пре свега су наново регулисане одредбе за „викенд“ путовања, која су у врло великој мери допринела повећању унутрашњег саобраћаја. Упоредо с тим допуњаване су одредбе најважније аквизиторне повластице тј. повластице за посетиоце наше јадранске обале и купалишних места. У вези с тим потребно је истаћи, да су склопљени са страним железничким управама нарочити споразуми у погледу превоза туриста из Чехословачке, Аустрије и Мађарске у нашу земљу, у првом реду на нашу јадранску обалу. Путем ових споразума, који су спровођени у сарадњи са односним путничким бироима Железничка је управа спасла посету странаца нашој земљи у прошлој сезони, јер због девалвације валута суседних земаља, услед којих је боравак у нашој земљи постао скупљи као и због извесних других тешкоћа, које су у вези са унапређењем туризма, претила је нашем туризму велика опасност. Само захваљујући туристичкој политици Железничке управе ова је опасност отклоњена.

Поред тога и у овој години настављено је са олакшањем скупних путовања и предузимана су организовања великих излета посебним возовима у туристичке центре. Све ове мере имале су за последицу знатан пораст броја путника и повећање железничких прихода од путничког саобраћаја. Тачност овог закључка доказују приложени упоредни статистички подаци.

Нове међународне конвенције о превозу путника, пртљага и робе, које су потписале скоро све европске државе у Риму 1933 г. и које ће заменити сада важеће конвенције, усвојене од Народног претставништва и озакоњење, тако да ће код нас ступити на снагу у исто време кад и у осталим европским државама. С обзиром на измењене саобраћајне и привредне прилике припрема се и нова уредба о превозу путника, пртљага и робе на железницама у нашој Краљевини, која ће заменити сада важећу железничко-саобраћајну уредбу од 1925 г. и која ће, нарочито за превоз робе, привредницима дати знатне олакшице.

Имајући у виду досадање успехе наше тарифске политике као и све постојеће околности развија наше националне привреде, можемо са поуздањем очекивати да ће се приходи остварити не само у предвиђеним износима него и преко тих износа.

Анализа расхода. — Прелазећи на детаљније посматрање предложених расхода Управе државних железница у овом предлогу буџета, морамо констатовати, пре свега, да су предложени расходи мањи од предвиђених прихода за 181,157.017.—

динара, тј., за 8.3%; затим, да су предложени расходи већи од кредита одобрених овогодишњим буџетом за 307,941.606.— динара, тј., за 16.2% и, напослетку, да овај износ више предложених расхода налази своје пуно покриће у приходима који се предвиђају у већем износу него што су предвиђени у буџету ове године за 343,000.000.— дин., тј., за 16.8%.

После ових основних констатација које саме по себи, а и у вези са оним што је у уводу овога експозеа речено, дају већ извесно образложење и оправдање потребе већих расхода, морамо да имамо у виду следеће: Расходе државних железница, када их посматрамо у односу према приходима или према крајњим резултатима пословања, треба делити на две основне групе: на расходе који су независни и расходе који су зависни од обима и интензитета саобраћаја. Повећање личних и породичних додатака службеницима државних железница према решењу Краљевске владе од 6 октобра 1937 године, које се је односило да све државне службенике, претставља један такав расход који је апсолутно независан од саобраћаја. Поскупљење радне снаге према новим уредбама и правилницима Краљевске владе у циљу побољшања материјалног и социјалног положаја радника, као и опште поскупљење материјала потребног за погон и одржавање саобраћаја и, напослетку, повећање ануитета за отплату дугова и обавеза државних железница на основу постојећих уговора долазе такођер у ову групу расхода чије повећање не стоји ни у каквој зависности од обима и интензитета саобраћаја. После тога имамо један велики део личних издатака за особље у централама и у јединицама, који се не морају да повећавају пропорционално порасту саобраћаја, те, према томе, претстављају од саобраћаја релативно независне расходе.

Али један велики део материјалних расхода државних железница потпуно је зависан од саобраћаја и чим се саобраћај повећава, било по обиму или интензитету, ти расходи се такођер неизбежно повећавају.

У ову групу долазе у првоме реду издаци за гориво, мазиво и остали погонски материјал, сав материјал потребан за оправку возних средстава, радна снага за те оправке, километража возном и маневарском особљу, премије на уштеде, премије на увећану продукцију, материјал и радна снага на оправкама пруге, итд. Сви се ови издаци повећавају сразмерно повећању саобраћаја и њихово повећање претставља управо битан услов без кога се повећани саобраћај не може уопште да оствари.

Поскупљење цена железничком материјалу које би по својој природи претстављало расход независан од саобраћаја, није могуће са довољном тачношћу показати одвојено, јер је број врста материјала огроман, а проценат њиховог поскупљења према појединим врстама врло је променљив. Али, не одвајајући повећање расхода услед поскупљења цена од повећања расхода услед пораста саобраћаја (јер су оба фактора важила већ као разлози за повећање овогодишњих кредита на основу §-а 6 тачке 1 Финансијског закона), приближно тачна подела осталих повећања показује, да се од укупне њихове суме, тј., од 307,941.606.— динара односи на повећања независна од кретања

саобраћаја округло 180,000.000.— динара, док се на повећања зависна од саобраћаја заједно са поскупљењем цена материјалу односи округло динара 128,000.000.—, за колико су већ у овој години морали бити повећани одобрени буџетски кредити на основу §-а 6 тачке 1 Финансијског закона за 1937/38 буџетску годину.

Приложени статистички подаци (преглед број V) о раду возова, кола и локомотива доказују довољно јасно потребу ових увећаних издатака који су услов за остварење предвиђених прихода, у којима ће наћи пуно покриће не само сва повећања расхода државних железница него и повећања свих осталих расхода установа овога ресора па и извесни други расходи опште државне администрације.

Посматрајући повећања по главним врстама издатака на које се она односе, да би смо могли правилно оценити њихову потребу у свакој појединој врсти, добијамо следећи њихов распоред и преглед:

А) Повећања личних расхода:

1) На име повећања личних и породичних додатака према решењима М.с.бр. 792, 793 и 794 од 6-X-1937 г. морају се повећавати кредити за личне принадлежности свега особља за Дин. 49,772.703.—

2) На име унапређења службеника, које им следује по одредбама Закона о држ саобр. особљу мора се предвидети Дин. 4,461.824.—

3) На име повећања по одредбама Правилника о споредним принадлежностима држ. саобр. особља предвиђено је Дин. 14,921.898.—

4) На име принадлежности за нова 322 службеника, који се предлажу због повећања саобраћаја и пријема нових 400 км. пруге у експлоатацију јер је садањи број службеника за свладавање увећаног саобраћаја сасвим недовољан а услед чега долази до закидања њиховог дневног и годишњег одмора, њиховог прераног и претераног исцрпљења и с тим у вези до сметња и поремећаја који доводе у питање безбедност саобраћаја, предвиђено је Дин. 5,500.000.—

Укупна сума повећања за принадлежности активних службеника држ. железница износи по овом предлогу Дин. 74,656.425.—

односно, према укупној суми за то одобрених кредита у овој години (Дин. 636,957.015.—) више за 11.72%.

5) У прошлој години био је предвиђен за пензионисање службеника кредит од Дин. 15,000.000.— На терет овог кредита пензионисано је у току ове године досада 795 службеника који су навршили и већ прешли пун рок година службе, или су били у болесничком стању дуже но што је према законским прописима могућно за активне службенике, или су пак иначе за службу због болести били неспособни, те се ни за који посао нису

могли више искористити. За исплату ових већ пензионисаних службеника предвиђа се и у новој буџетској години иста сума, док се за исплату пензија оним службеницима, који се према одредбама Закона о држ. саобр. особљу буду морали пензионисати у току 1938-39 г., а којих ће (према укупном броју од 35 773 службеника) бити зацело преко 500, предвиђа Дин. 10,000.000.—

6) На име дотације Пензионом фонду радника одобравано је у ранијим годинама увек мање но што је држава била дужна да дотира према одредбама Правилника о радницима држ. саобр. установа. Да би се та пракса, којом се обавезе према Фонду не могу избећи него се само гомилају, убудуће прекинула, у овој години се предвиђа тачно онолико кредита колико је према поменутом Правилнику а на основу рачунских података из фондовских рачуна безусловно потребно, што износи више него у 1937-38 г. за Дин. 11.522.664.—

7) На име дотације Болесничком фонду држ. саобр. особља предвиђа се из истих разлога, који су поменути у предњој тачки за повећање дотације Пензионом фонду радника, више него у 1937-38 г. за Дин. 10,000.000.—

8) За повећану исплату ренте службеницима унесрећеним при вршењу службе предвиђа се на основу надлежних решења више него у 1937/38 год. за Дин. 8.120.—

Укупна сума предложеног повећања кредита за осигурање особља износи према томе Дин. 31,530.784.—

односно према укупној суми за то одобрених кредита у овој години (Дин. 141,540.862.—) више за 22,28%.

Ако пак посматрамо повећање личних расхода према њиховој буџетској подели тј. према буџетским партијама које одговарају појединим гранама службе, показује нам се следећи распоред:

Повећања по буџ. партијама личних расхода:

С л у ж б а	Повећање за 1938/39 б.г. Дин.	Одобрено за 1937/38 б.г. Дин.	Процент повећања 0/0
1. За управну службу . . .	4,960.751.—	43,801.720.—	11.33
2. За саобр.-комерц. служ.	40,236.756.—	328,973.832.—	12.23
3. За машинску службу . .	16,223.358.—	150,011.080.—	10.81
4. За грађевинску службу	13,225.560.—	114,170.383.—	11.59
5. За осигурање особља	31,530.784.—	141,540.862.—	22.28
Укупно:	106,187.209.—	778,497.877.—	13.64

Овај преглед нам показује да су лични расходи у свима службеним гранама сразмерно подједнако повећани. Незнатне процентуалне разлике условљене су разликама у предвиђању нових службеничких места у саобраћајно-комерцијалној (+200), грађевинској (+81) и управној служби

(+76) и смањивањем броја службеника у машинској служби (—35).

Б) Повећања материјалних расхода:

Ако ова повећања поделимо по главним врстама издатака, да би смо могли правилно оценити потребу већих расхода за сваку поједину врсту, добивамо следећи распоред и преглед:

1) За набавке свих врста потрошног материјала за погон и одржавање саобраћаја а због пораста транспорта и поскупљења цена предвиђа се више и то:

за шине и гвозд. колосечни материјал	Дин. 7,900.000.—
за прагове	„ 10,000.000.—
за грађу за скретнице и мостове	„ 1,200.000.—
за материјал за импрегнацију	„ 4,918.000.—
за туцаник, шљунак и камен	„ 8,000.000.—
за разни материјал, оруђе и прибор потребан за рад на прузи	„ 1,652.812.—
материјал за доњи строј пруга	„ 1,394.000.—
за телеграфско-телефонски и сигнални материјал	„ 2,000.000.—
за материјал за одржавање зграда	„ 3,070.000.—
за материјал станичне и магацинске службе	„ 3,056.877.—
за материјал за рад у ложоницама и радионицама	„ 2,000.000.—
за угљ и дрва за погон локомотива	„ 24,000.000.—
за сав остали железнички материјал	„ 5,649.490.—

Свега: Дин. 74,841.179.—

односно према укупној суми за то одобрених кредита у овој години (Дин. 494,278.954.—) више за 15.14%.

2) За радну снагу потребни су увећани кредити:

а) ради повећања надница према решењу Краљевске Владе М.с.бр. 897 од 28 октобра 1937 год. чији финансијски ефекат износи око Дин. 26,000.000.—

б) ради великих радова на обнови пруга и возног парка, који су предузети још у овој години према овлашћењу из § 61 тач. 2 Финансијског закона за 1937/38 год., по коме се овлашћењу врше набавке потребних инвентарских предмета и материјала, док се кредити за исплату радне снаге засада не могу обезбедити на други начин него буџетом, зашта ће требати више око Дин. 18,000.000.—

в) ради повећања рада у станичној, магацинској и возној служби, сразмерно увећаном броју возова, као и увећаном раду кола и локомотива, мора се предвидети више за Дин. 10,714.471.—

Према томе потребно је за радну снагу укупно више за Дин. 54,714.471.—

односно према укупној суми за то одобрених кредита у овој години (Дин. 334,767.872.) више за 16.34%.

3) На име километраже возном особљу сразмерно увећаном раду локомотива и возова предвиђа се више за Дин. 6,642.895.—

На име премије за уштеђено гориво и мазиво сразмерно увећаној потрошњи горива и мазива а због већег рада локомотива предвиђа се више за Дин. 5,875.400.—

На име путних трошкова егзекутивном особљу, које је ради несташице кредита у последњим годинама примало до 50% смањене путне принадлежности од износа који су им признати и утврђени Правилником о споредним принадлежностима државног саобраћајног особља, предвиђа се више за Дин. 5,622.094.—

На име издатака за службено одело егзекутивним службеницима, који су досад примали несразмерно мале додатке за одела, ма да су у томе погледу изложени већим трошковима него ма која друга врста државних службеника, ради угледа службе и државе предвиђа се више за Дин. 11,383.884.—

За ову групу материјалних издатака предвиђа се укупно више за Дин. 29,524.273.—

односно према укупној суми за то одобрених кредита у овој години (Дин. 99,048.183.—) више за 29.81%.

4) За све остале ситније трошкове, Управе, обласних дирекција и свих железничких јединица међу којима су најважнији издаци за набавку материјала и инвентарских предмета за статистичке машине, које су неопходно потребне за убрзање и усавршење рада Централне железничке статистике, без које је немогуће научно проучавање послова државних железница, као и за обнову свега пословног инвентара државних железница предвиђа се више за Дин. 2,298.968.—

односно према укупној суми за то одобрених кредита у овој години (Дин. 49,779.345.—) више за 4.62%.

5) За отплату дугова по закљученим уговорима, по којима доспевају увећани анuitети у 1938/39 предвиђа се више и то: за Јужне железнице Дин. 26,950.000.—
за обнову железничке имовине Дин. 13,425.506.—

Свега Дин. 40,375.506.—

односно према укупној суми за то одобрених кредита у овој години (Дин. 141,101.396.—) више за 28.62%.

Повећања материјалних расхода према буџетским партијама у овом предлогу буџета у односу на исте расходе одобрене буџетом за 1937/38 год. износе:

С л у ж б а	Повећање за 1938/39 б. г. Дин.	Одобрено за 1937/38 б. г. Дин.	Про- ценат повећа- ња % /о
1. За управну службу	3,371.694.—	10,922.676.—	30.89
2. За саобр.-комерц. службу	18,365.071.—	81,511.186.—	22.53
3. За машин. службу	61,831.038.—	641,399.037.—	9.64
4. За грађевинску службу	75,729.943.—	194,939.769.—	38.85
5. За разне по служ- бама недељиве матер. расходе . .	781.145.—	47,779.345.—	1.64
6. За обнову инвен- тарских предмета	1,300.000.—	2,000.000.—	65.00
7. За отплате дугова и обавеза по уго- ворима	40,375.506.—	141,101.396.—	28.62
Укупно:	201,754.397.—	1,119,653.500.—	18.02

Велики проценат повећања материјалних расхода управне службе потиче углавном из два разлога: а) услед пребацивања радионичних стоваришта материјала у надлежност управне (економске) службе, ради чега се морају да повећавају и кредити за материјал, радну снагу и остале издатке управне службе на позицији магацинске службе, док се за толико смањују машинској служби на позицији радионичке службе; б) услед великог поскупљења хартије и осталог канцеларијског материјала из кога се углавном састоје материјалне потребе управне службе.

Повећање материјалних расхода саобраћајне службу (22.53%) оправдава се потпуно повећањем рада у тој служби, чији се ефекат јасно види из статистичких података о раду возова у приложеном прегледу број V.

Исто се тако повећање материјалних расхода машинске службе (9.64%) потпуно оправдава повећањем рада те службе, чији се ефекат види из статистичких података о раду локомотива и потрошњи горива и мазива у истом прегледу.

Процентуално највеће повећање расхода који су подељени по службама предлаже се за грађевинску службу (38.85%), која је у годинама кризе могла лакше да поднесе и због тога морала да претрпи најтеже редуције кредита, те је сада након неколико година застоја не само у обнови него и у одржавању инвестиционих објеката и постројења ове службу потребно да се она што јаче снабде са довољним средствима, како би се стање на многим деловима пруга довело што пре у ред и постигла већа безбедност и сигурност саобраћаја. Ова потреба је у вези и са повећањем брзине возова, чиме ће се постићи још бољи резултати како у правцу економије у расходима, тако и у правцу остварења већих прихода.

Највећи проценат предложеног повећања по буџетским партијама односи се на обнову инвентарских предмета (65%), за коју се уместо динара 2,000.000.—, колико је одобрено у овогодишњем буџету, предлаже динара 3,300.000.—. Ако при томе узмемо у обзир да вредност инвентарских предмета, која се показује у билансу Управе државних железница крајем 1936/37 године, износи динара 122,564.382.40, а њен годишњи отпис за 1936/37 годину, динара 13,127.190.96, лако ћемо разумети да је предложена сума од динара 3,300.000.— још увек много мања од потребног минимума који је

раван износу законом прописаног и извршеног отписа.

На овој буџетској партији требало би по правилу предвидети кредите за обнову целокупне железничке имовине, дакле, не само за обнову пословног инвентара него и за обнову возног парка, постројења свих врста и инвестиционих објеката, који би према висини законом прописаних и извршених отписа у последњим годинама изнели око 240.000.000.— динара. Да се ипак у овој буџетској партији предвиђа само кредит за обнову пословног инвентара, оправдава се тиме, што је овлашћењем из §-а 61 тачке 2 Финансијског закона за 1937/38 буџетску годину дата могућност за делимично изравнање заостатака у обнови инвестиционих објеката и возног парка државних железница путем набавке и радова на кредит, те је у томе правцу већ предузето извршење обнове у границама одобрене суме од 400.000.000.— динара; и што је већ у ранијим годинама делимична обнова вршена из ванбуџетских средстава, зајмова и овлашћења по финансијским законима, па су се отплате тако створених обавеза вршиле из кредита по буџетској партији, за отплате дуга на којој се и у овом предлогу буџета у вези са обновом инвестиционих објеката и возног парка предлаже износ од 100.445.332.— динара.

Целокупно повећање у партији за отплате дуга (28,62%) засновано је на постојећим уговорима који су закључени на основу законских овлашћења у ранијим годинама а за чије се извршење у интересу државног угледа и кредита морају безусловно обезбедити потребни кредити да би се доспели анuitети могли у уговореним роковима исплатити.

Сем ових чисто финансијских података и објашњења у вези предлога буџета Управе државних железница сматрам да је потребно о раду појединих службених грана поменути још следеће:

Грађевинска служба. — Савремени саобраћај захтева све веће брзине на железничким пругама, а особито на главним. Са већим кредитима предвиђеним по буџету за горњи строј и са набавком колосечног материјала из зајма за обнову, биће могућно у много већем обиму приступити неопходно потребном ојачању колосека на главној прузи од Београда до Винковаца, као и замени потпуно дотрајалих односно преслабих шина и то у првом реду на пругама од Панчева до Вршца, од Подравске Слатине до Вировитице као и на делу пруге Осиек—Нашице—Копривница, која се од вициналне пруге претвара у главну пругу II реда, потом од Требиња до Шт. Јанжа, од Запредића до Будиншћине, на прузи Косовска Митровица—Скопље, на прузи Новска—Дугосело, као и на деловима разних пруга узаног колосека. У вези са овим радовима предвиђеним већим кредитом за набавку туцаника и шљунка омогућиће се замена садање неодговарајуће постељице на разним деловима пруге, што ће бити од велике користи за већу трајност прагова, јер ће се исправном постељицом омогућити боље одводњавање шљунчаног застора.

Са предвиђеним кредитима за импрегнацију биће могућно повећати импрегнавање прагова до 780.000 комада годишње, што ће бити од велике користи за Железничку управу, јер ће се на тај

начин употребити у већој мери буковина и боровина за израђивање прагова уместо хрстовине, у којој се врсти материјала већ осећа оскудица. Тиме ће се удовољити и тражењу наше привреде да се хрстовина, као много племенитије дрво од буковине, у што мањој мери употребљава за израду прагова.

У погледу доњег строја треба истаћи да се је због немања довољних кредита у ранијим годинама за одржавање објеката највише одлагало фарбање гвоздених конструкција мостова као и оправка тунелских зидова. Само највише зарђане конструкције биле су чишћене и наново фарбане. Са предвиђеним већим кредитима биће могуће у много јачој мери приступити радовима одржавања гвоздених конструкција уколико се тиче поновног фарбања, а разне конструкције, које су сувише слабе за употребу тежих локомотива, ојачаће се. Исто тако биће могуће скренути већу пажњу обнови дотрајалих зидова у тунелима.

У вези са увођењем већих брзина потребно је водити већу бригу и о снабдевању наших пруга савременим сигурносним постројењима. У томе циљу предвиђена је набавка ових постројења на основу овлашћења по § 61 тач. 2 Финансијског закона за ову годину за многе станице.

Кредити за одржавање железничких зграда и водовода у послератно доба никад нису били одобрени у довољној висини, услед чега је ова грана железничке имовине из године у годину пропадала. Повећани кредити мораће се употребити у првом реду за оправљање кровова, даље за оправку лимарије и столарије споља као и за довођење у исправно стање инсталације и свих оних недостатака, које проузрокује продирање влаге.

Управа ће морати да се побрине и о естетском изгледу већих и главнијих станичних зграда које пред странцима репрезентују углед нашег саобраћаја, наше земље и народа.

Међу важније радове грађевинске службе који су већ завршени у току ове б. г. или су у току извршења долази:

1) Измена шина на прузи Загреб—Зидани Мост између станице Запредић—Брежице и на прузи Београд—Ниш између станице Влашко Поље—Младеновац, која је већ завршена.

2) На станици Слав. Брод завршена је израда тријангла за окретање локомотиве.

3) Убачен је већи број нових скретница најважнијим пругама.

4) На станици Загреб Гл. Кол. почето је са изградом средњих перона и тунела за путнике а у набавци је кровна конструкција за један део нових перона.

5) Почето је са проширењем станица: Дрниш на прузи Огулин—Сплит; Прахово у вези са изградом пристаништа Прахова; Дуго Село на прузи Загреб—Ђекењеш; Дуга Реса на прузи Загреб—Сушак; ради се на проширењу станице Звечан да би се могао савладати теретни саобраћај у вези са повећаним капацитетом од рудника Трепча; почето је са изградом тријангла на станици Мала Крсна, како би се ослободила окретница, која ће се пренети на станицу Пожаревац; оспособљава се за сигурнији саобраћај пруга Огулин—Сплит, приводе се крају радови на оспособљењу пруге Добрињ—Бања Лука за брзину од 70 км. на сат.

6) На прузи Брод—Новска замењене су у десном колосеку све гвоздене мостовске конструкције са новим јачим, које дозвољавају саобраћај са локомотивама од 18 тона осовинског притиска. На тај начин постигнуто је да у погледу мостова не постоји никаква сметња више за саобраћај тешких локомотива на прузи од Београда до Загреба преко Новске и Дугог Села.

7) У Качаничкој клисури на прузи Лапово—Рашка—Скопље монтиране су нове конструкције на пет мостова и тиме су замењени провизорни објекти са дефинитивним. Осим тога почета је изградња нових стубова за пет мостова ради уклањања даљих пет провизорних мостова.

8) На прузи Скопље—Ђевђелија издигнута је пруга код станице Драчево за око 1.5 м где је Маркова река неколико пута годишње плавила пругу и прекидала саобраћај. Овим издизањем извршена је санација овог дела пруге.

На прузи Ниш—Цариброд замењена је конструкција моста II преко Речине. Цариброд новом јачом конструкцијом.

9) На станици Сушак реконструисана је конструкција моста II преко Речине.

10) Увези преуређења вициналне пруге Осијек—Нашице—Копривница у главну пругу II реда између станица Нашице и Вировитица ојачани су били сви пропусти, а приступљено је и ојачању гвоздених конструкција односно замени конструкција за два већа моста.

11) Код станице Петровград замењена је гвоздена конструкција моста преко реке Бегеја од 50 м. отвора са новом јачом конструкцијом.

12) На прузи Сарајево—Метковић замењене су биле три гвоздене конструкције и то: две по 20 м и једна од 35 м са новим конструкцијама. Тиме је постигнуто да на прузи од Мостара до Дубровника могу саобраћати најтеже локомотиве које постоје за наше узаре пруге.

13) На прузи Загреб—Сушак приступило се обнови озиђивања тунела Ресника, који је у врло лошем стању и мора се потпуно обновити. Досада је извршено око 20% потребног озиђивања.

14) На прузи Београд—Суботица у близини станице Срем. Карловци приступљено је у сарадњи са Министарством грађевина осигурању обале Дунава.

15) У равнинама око подизања новог моста преко Саве код Загреба настављено је насипањем нових рампи са обе стране а према Загребу извршени су нови мостови за поток Кунишчак, за нову цесту као и III Савски подвожњак.

Како од могућности доброг и брзог међусобног споразумевања станица зависи у највећој мери безбедност и уредан саобраћај, то је и у томе правцу учињено следеће:

16) Подигнута је телефонска линија дуж пруге Београд—Ниш, дуж које важне пруге није постојала досада никаква телефонска веза, већ се радило само путем телеграфа.

17) Подигнута је директна телеграфска линија Београд—Лапово—Краљево—Кос. Митровица—Рашка са уопшаним важнијим станицама, чиме је служба на овој релацији убрзана и побољшана.

18) Изграђена је телеграфска линија Загреб—Карловац, чиме је осигуран телеграфски саобраћај на пругама за Приморје.

19) На линији Загреб—Зидани Мост уведена је место застареле и неподесне инсталације изборна-селективна телефонија. Тиме је телефонски саобраћај на тој прузи знатно побољшан и убрзан.

20) Дуж пруге Сплит—Сињ замењена је стара потпуно дотрајала гвоздена жица простог телефонског вода и изграђена је нова дупла телефонска линија са новим телефонима тако, да је телефонски саобраћај на тој прузи усавршен и потпуно осигуран.

21) На прузи Осијек—Стризовица—Врпоље подигнута је телефонска линија и опремљена са телефонима и сигналним звонима тако, да је и на тој прузи саобраћај знатно безбеднији него раније.

22) Повучена је дупла телефонска линија од Сарајева до Вишеграда као први део радова на изградњи посебне железничке телефонске везе Београд—Сарајево.

23) Каблиране су телеграфско-телефонске линије између станица Раштелица и Брадина у тунелу кроз Иван-планину; избегнуте су тако сметње које су зими биле веома честе и дуготрајне на прелазу ваздушних линија преко планине, јер је одржавање зими било скоро онемогућено теренским приликама и сметовима.

24) Изграђене су телефонске везе Панчево—Ковачица—Петровград, Суботица—Сента—Драготиново, чиме је осигуран телефонски саобраћај станица на овим пругама међу собом и омогућена веза Дирекције у Суботици са банатским пругама.

25) Замењене су дотрајале телефонске и телеграфске жице на пругама Винковци—Даљ, Суботица—Хоргош—Сента, Нови Сад—Гајдобра, чиме је телеграфско-телефонска мрежа Дирекције Суботица доведена у исправно стање.

26) Исто тако, извршена је и замена дотрајалих водова на прузи Скопље—Косовска Митровица кроз Качаничку клисуру, где су се дешавале често сметње које су ометале саобраћај возова.

27) Предузета је изградња телефонске линије Ниш—Скопље—Ђевђелија, чиме ће се осигурати веза Београда са пругама на југу.

28) Исто тако, предузета је изградња зовно-сигналне линије са комплетном инсталацијом дуж пруге Лапово—Краљево—Скопље, чиме ће се саобраћај на овој прузи знатно побољшати у погледу безбедности, нарочито кроз Ибарску клисуру.

29) Предузето је даље дуплирање водова на прузи Љубљана—Ракек, да би се избегле сметње које су скоро онемогућавале јасан и правилан телефонски саобраћај.

У погледу опреме пруга са сигнално-сигурносним уређајима, који уређаји служе за остварење безбедности железничког саобраћаја и од којих зависи и брзина саобраћаја возова на некој прузи, урађено је доста, у границама финансијских могућности.

30) Осигурана је са најмодернијим електричним сигурносним централним уређајима и дневним светлосним сигнаlima, станица Топчидер поред раније уређене у 1936 години, станица Света Клара код Загреба. Ови уређаји дају максимум сигурности саобраћаја на овим станицама.

31) На прузи Лапово—Краљево—Скопље, на којој није било улазних сигнала и предсигнала у раду је осигурање 13 станица са овим сигнаlima и

предсигнаlima, а ускоро ће се почети и са осигурањем осталих станица на овој прузи са овим сигналама тако, да ће се допустити и саобраћај брзих возова, који је досада, иако предвиђен редом вожње, морао бити одбачен.

32) На главној прузи Београд—Загреб извршена је замена несигурних и непрописних штитних сигнала са улазним сигналама и предсигнаlima на 5 станица.

33) Исто је извршено и у станици Загреб главни колодвор, источна страна, као и на станици Солин, Стара Стража, Студеници и Синац на прузи Загреб—Сплит.

34) Извршена је допуна сигналних уређаја у станици Рипањ Тунел и Владичин Хан, као и многобројне измене на разним станицама целе мреже.

35) Предузети су кораци да се и све остале станице на пругама Београд—Загреб и Београд—Ниш опреме са потпуним сигурносним уређајима, који би допустили безбеднији, гушћи и бржи саобраћај на овим нашим најважнијим железничким артеријама.

36) Исто тако ће и пруга Београд—Сарајево, која је само делимично опремљена са сигнално-сигурносним уређајима, бити ускоро употпуњена са сигурносним уређајима, како би се саобраћај и на тој прузи учинио безбеднијим.

У погледу железничких зграда и водовода, најважнији рад у последње време је подизање нове станичне зграде у Скопљу. Уступљен је у рад I део радова тј. зидање и покривање крова. Са радовима је почето летос, па се рачуна да ће зграда бити готова за две године. Ова је зграда пројектована у монументалном, репрезентативном стилу и претставља главну тачку целокупног програма реконструкције станице Скопље. У склопу те реконструкције завршена је у последње време и нова, велика ложионица за 24 локомотиве, која ће се проширити још за 24 места.

37) У току је подизање нових станичних зграда мањег типа на станицама Баточина, Бадњевац, Милатовац, Јовановац, Велико Орашје, Обрадове Столице и Вучји До.

38) На станицама Топчидер и Младеновац изграђене су нове Дворске чекаонице.

39) У Сарајеву спроводи се реконструкција главне железничке радионице, где се монтира велика сала за монтажу и оправку вагона са свим припадајућим инсталацијама.

У току ових радова има се подићи и нова сигнална радионица.

40) На станици Витез извршиће се реконструкција Завода за импрегнавање прагова и подизање нових зграда за Управу завода и за становање особља.

41) На станици Пале израђен је нов станични водовод и на станици Завидовићи спроведена је реконструкција постојећег.

42) На станици Лајковац врши се проширење станичне зграде.

43) На станици Новска приступљено је изради нове водостанице са свим припадајућим инсталацијама а у циљу већег капацитета те станице.

44) Између станице Пласе—Меја—Шкрљево врши се обнова водовода на дужини од 2.5 км.

45) На станици Грацац подиже се зграда за становање железничког особља са укупно 9 станова.

46) На станици Сплит у току је реконструкција станичне зграде, којом ће се проширити просторије за путнике, а службене просторије пренеће се у поштанску зграду па ће се за потребе поште саградити нова зграда, за коју је већ расписана лиценцијација.

47) На станици Љубљана проширене су путничке благајне и I перон а предвиђа се већа, монументална реконструкција станичне зграде у три етапе. За прву етапу — израду новог десног крила зграде — већ је расписана лиценцијација.

48) Извршено је проширење станичне зграде у Крању, где је изграђена и Дворска чекаоница.

49) На станици Рогашка Слатина извршена је реконструкција станичне зграде и перона.

50) На станици Залог код Љубљане врши се реконструкција дезинфекционе станице за теретна кола.

51) На станици Винковци ради се нови повећани станични водовод из реке Босута, где ће се први пут применити савремена инсталација са непосредним притиском помоћу електричних пумпи.

52) На станици Нови Сад извршена је реконструкција станичне зграде а на истој станици изграђена је нова радионица за ложионицу.

Машинска служба. — Упоређујући службу вуче у 1935-36 и 1936-37 г. са подацима о раду те службе у првом полугођу 1937-38 г. према приложеном статистичком прегледу бр. V видимо повећање остварених локомотивских километара у 1936-37 за 4% а у првом полугођу 1937-38 г. за 16%, као и повећање бруто тонских километара у 1936-37 г. за 8% а у првом полугођу 1937-38 г. за 30%. Узети са овим повећаним радним ефектом показује нам исти преглед и повећање потрошње горива у 1936-37 г. за 7% а у првом полугођу 1937-38 г. за 12% као и смањење потрошње мазива у 1936-37 г. за 9% а у првом полугођу 1937-38 г. повећање за 22%. Ови подаци доказују да је и поред остварене боље економије у служби вуче потребно спазмерно повећати издатке машинске службе, чији је радни ефекат услов за остварење већих транспортних прихода.

Ова служба нарочито је трпела у последњим годинама услед немогућности усавршења возног парка према потребама нашег унутрашњег земаљског саобраћаја и обавезама примљеним у Међународној железничкој унији заједно са осталим европским железничким управама у правцу побољшања и усавршава међународног железничког саобраћаја.

На прузи Београд—Сарајево—Дубровник, која је изразито туристичка а пролази махом кроз планиске пределе, досадања парна вуча у многим је ометала развијање путничког саобраћаја, јер се није могло одговорити основним захтевима туризма; потребној удобности и брзини вожње.

Гасови из димњака парне локомотиве инкомодирају туристе у небројеним тунелима, услед чега су приморани да прозоре на колима држе затворене и у интервалима тунела, што лети — онда када туристе највише користе ту пругу — ствара несносну и загушљиву атмосферу, те негативно утиче на расположење туриста.

С друге стране, познато је да се парном вучом не може постићи велика комерцијална брзина. Укупно време путовања на тој прузи износило је досада за најбржи воз 23 часа.

Из тих разлога је Генерална дирекција државних железница поручила 7 гарнитура троделних дизелмоторних кола намењених директној брзо-возној служби на прузи Београд—Сарајево—Дубровник, чиме ће се укупно време путовања знатно смањити и истовремено избећи неугодности услед дима у тунелима.

Ова ће кола већ идуће 1938 године бити пуштена у саобраћај.

Стари предратни возни парк постепено сазрева за касирање а поред тога и тенденција повећања саобраћаја као и изградња нових пруга намеће потребу за набавком нових возних објеката.

Утоме циљу је у току ове б. г. набављено 27 нових кола за међународни саобраћај. Како је за одржавање међународних курсева и за туристички саобраћај потребан све већи број кола савремене конструкције а број расположивих кола задовољава само један део садашње потребе, то је за б. г. 1938-39 предвиђена набавка још 13 кола најновијег типа, као један део остварења целокупног програма обнове и бројног повећања нашег парка путничких кола за међународни саобраћај.

Предвиђена је и набавка 10/4-ос. и 6/2-ос. службених кола за унутрашњи саобраћај за брзе и путничке возове, јер садањи парк ових кола није у стању задовољити све потребе саобраћаја, с обзиром на постепено повећање брзине возова.

Код путничких кола за локални саобраћај и поред преправљених 302 кола нормалног колосека, а услед недостатка средстава за набавку нових кола и оскудице у колима II/III и III класе предвиђена је преправка још 85 старих путничких кола I и II класе у кола II/III и III класе, како би се на овај начин ублажио мањак у колима потребнијих серија.

Такође је предвиђена и набавка 10 кола за превоз свежег меса, такозвана бродњача за извоз у Енглеску, јер све већи пораст нашег извоза меснатих производа није у стању да се савлада постепеном парком наших застарелих кола и били смо принуђени да позајмљујемо кола из иностранства.

Ради бољег искоришћења постојећих теретних кола, предвиђена је преправка неекономичних серија кола у серије које су нам неопходно потребне за саобраћај. Тако је предвиђена преправка 203 отворених кола неекономичних серија у кола за угаљ, 180 кола са обртњима од 10 и 12 т. носивости у кола за превоз шљунка, земље, туцаника, јер садањи парк кола за ову сврху није у стању савладати све већу и већу потребу превоза грађевинског материјала с обзиром на повећану делатност око грађења нових пруга и друмова. Такође је предвиђена преправка 100 затворених кола мање потребних серија у серије које су неопходно потребне за саобраћај. Између осталог предвиђена је преправка 3 кола за превоз морске рибе са нашег Приморја у унутрашњост земље, као проба за даље изграђивање ових кола. Предвиђена је и преправка 25 кола са мањом запремином у кола за превоз кабасте робе, тј. кола са већом запремином.

Ради подмирења веома велике оскудице у специјалним теретним колима поручена су у Мађарској на име компензације за извршење старих уговора 75 кола за превоз финог воћа, дрвеног угља и цистерна. Уговор се већ извршује, те тиме ће донекле ублажити потребе наше извозне трговине и потребе војске. Уговор је обухватио и испоруку разних резервних делова за возила, којим смо оба-

везни заменити поједине сада постојеће застареле делове према одлуци Међународне железничке уније.

Исто тако према обавезама међународног саобраћаја снабдевано је у току 1935/36—1937/38 б. г. 5775 теретних кола са водом ваздушне кочнице. За наредну б. г. 1938/39 предвиђено је снабдевање 2000 теретних кола са ваздушном кочницом и 12000 теретних кола са водом те кочнице. Сада је већ у испоруци 6500 гарнитура за вод ваздушне кочнице.

Појачаним квачилом, исто тако по међународној обавези, предвиђено је снабдевање 5000 теретних кола.

Досада је код државних железница уведено електрично осветљење на 769 возних објеката и то на 437 кола нормалног колосека и 332 кола узаног колосека. Сем овога уведено је и електрично грејање код 69 кола нормалног колосека, због могућности сабраћаја наших кола на страним електричним железницама. Програм за 1938/39 год. предвиђа увођење електричног осветљења код 50 кола нормалног колосека, 90 локомотива нормалног колосека, 145 кола узаног колосека и 10 локомотива узаног колосека. Увођењем електричног осветљења у колима, државне железнице долазе у могућност да преузимају додељени им број курсева у међународном саобраћају, а поред тога постижу се знатне експлоатационе уштеде, које у појединим случајевима износе преко 50%.

Тешкоће саобраћајне кроз Сушачки тунел захтевају да се изврши електрификација вуче сушачке пруге и то у првом реду на најтежем делу између Сушака и Шкрљева. Ова електрификација која је одобрена решењем Министарског савета М.с.бр. 422/37 претставља прву стапу будуће електрификације ове пруге од Сушака до Српских Моравица а извела би се на рачун зајма за чију се отплату предвиђа у партији 723/1и овог буџета сума од 3,400.000.— динара.

Железничке радионице морале су у последње време да знатно повећају обим свога рада. Ово повећање обима рада углавном је било диктирано: повећањем саобраћаја, грађењем нових кола и извршењем знатних реконструкција возног парка у вези међународних обавеза. Прва потпуно нова кола III класе кол. 0.76 израђена у нашим радионицама пуштена су у саобраћај 10-XI-1937, док су у раду односно у припремним радовима још 39 кола разних серија.

На рационализацији, усавршавању и модернизовању железничких радионица није се могло у жељеном и потребном обиму радити због ограничених кредита. Тако није било могуће пустити у рад колницу за путничка кола у радионици Краљево, већ је само повећана продукција исте радионице у теретним колима за 50%. Ипак, и при ограниченим финансијским средствима издато је за усавршавање радионице око 1,500.000.— а покренута је и набавка разних машина алатњика и других инсталација за 5,700.000.— дин. Исто тако у изградњи је нова теретна колница за узани колосек у радионици Сарајево.

Нове железничке радионице за оправку кола и локомотива у Краљеву претстављају један велики комплекс објеката и једно веома значајно предузеће Управе државних железница. У тим радионицама вршене су инвестиције до 1930 год.

скоро искључиво на рачун репарација. Ове су инвестиције у већем делу биле грађевинске природе, а мањи део претстављао је набавку машинских инсталација. С монтажом инсталација тј. с оспособљењем радионица за рад почело се тек у 1933 г. и сваке се године постепено наставља, ма да ће оспособљење ових радионица до потпуног капацитета, како су оне замишљене, трајати доста дуго, ако се инвестициони кредити буду добивали само путем годишњег буџета из редовних железничких прихода.

Саобраћајна служба. — Наш железнички саобраћај је и у овој години пружио довољно доказа о својој уредности. О томе Управа има признања свих објективних и компетентних привредних, трговачких и индустријских кругова како из наше земље тако и из иностранства.

Приликом овогодишњег Купског маневра, употребљен је огроман број возова, како за превоз трупа на маневар, тако и за повратак са маневра. Тај је превоз вршен у другој половини месеца септембра и почетком октобра т. г. у времену када је редован железнички саобраћај био најјачи, па је ипак целокупан саобраћај обављен у највећем реду и на задовољство војске, те је Железничка управа са својим особљем добила и писмено признање Господина Министра војске и морнарице. Тежак и напоран саобраћај, обављен том приликом у највећем реду и без најмањег инцидента, најбољи је доказ високе организације и савесног поимања дужности особља.

Тенденција у повећању броја возова, која је почела прошле године показује се и даље и иде ка сталном повећању. Упоређење са бројем возова десет месеци прошле и ове године показује повећање од 10.94%. Повећање се односи највећим делом на теретне и брзотеретне возове, који су главни извор прихода железничког саобраћаја.

Из приложеног статистичког прегледа бр. V показује се повећање возних километара у 1936/37 год. према 1935/36 г. за 5% а у првом полугођу 1937/38 г. за 18%, повећање колско осовинских километара у 1936/37 г. за 6%, а у првом полугођу 1937/38 г. за 26%, повећање брутотонских километара износи у 1936/37 г. 8% а у првом полугођу 1937/38 г. 30%.

Ситуација у теретним колима, како нормалног тако и узаног колосека 0,76 била је у години 1937 повољна и оскудица се осећала једино у колима за превоз свежег меса, у колима за превоз свиња и ситне стоке, у колима са великом запремином (од 70 м³—90 м³) и бродским колима-хладњачама, али је потреба у свима напред поменутих серијама, са веома малим закашњењем и без штете по трговину била подмирена. На крају трећег тромесечја 1937 г. тј. у почетку јесење сезоне, у времену најјачег утовара горивог дрвета, угља и руде, осећала се је донекле оскудица и у отвореним колима са товарном тежином од 20 тона за утовар руде за иностранство на нормалним пругама као и у отвореним колима узаног колосека 0.76. Сва су ова кола осим кола узаног колосека 0.76 за време најјачег извоза тражена на испомоћ од Немачких државних железница, Националног друштва белгијских железница, Мађарских и Аустријских савезних железница, а у смислу одредаба Правилника за узајамну употребу теретних кола у међународном саобраћају. Свега је тражено и добијено до краја месеца октобра 2005 кола од којих 63 брод-

ска кола-хладњача, 39 кола-хладњача, 25 кола са решеткастим зидовима за превоз ситне стоке и 1878 отворених кола за превоз руде.

Међутим, у току 1937 г. наше железнице су (када су сопствену употребу потпуно подмириле) излазиле у сусрет суседним железницама дајући им на испомоћ кола-хладњаче, кола за превоз пернате живине, за превоз свиња, за превоз свежег воћа, за превоз грађе и цистерни. На испомоћ је дато Бугарским државним железницама 152 кола-хладњача, 113 кола за превоз свиња, 31 кола за превоз пернате живине, 1440 кола за превоз свежег воћа и 100 кола за превоз грађе, а Румунским државним железницама 24 кола цистерна за превоз бензина (укупно 1860 кола).

У години 1937 па све до краја месеца октобра употребљено је за утовар робе 1,399.510 кола, од којих 1,282.553 кола у локалном а 116.957 у иностраном саобраћају.

Целокупан утовар у 1937 г. повећао се је према 1936 г. за 165.754 кола или 13.4%.

Као што се из напред наведених података види и поред велике тражње кола, железница је успела да све потребе подмири било сопственим, било позајмљеним колима.

Тако су исто сви примљени транспорти били на време и у реду превожени, водећи при томе рачуна а нарочито о транспортима живе стоке, воћа и брзопокварљиве робе, који су превожени нарочитим брзотеретним возовима, тако, да у погледу закашњења није било ниједне оправдане жалбе од стране трговачких, како наших тако ни страних кругова.

Б — ОДЕЉЕЊЕ ЗА ГРАЂЕЊЕ ЖЕЛЕЗНИЦА

І. Преглед расхода

Укупно предвиђени расходи за 1938/39 б. г. износе Дин.	252,170.281.—
Укупно одобрени расходи за 1937/38 б. г. износе Дин.	183,867.290.—
Предвиђено за 1938/39 б. г. више или 37.15% више од укупно одобрених расхода за 1937/38 буџ. годину.	+ 68,302.991.—

1) Редовни расходи:

а) Личне принадлежности:

Предвиђени расходи за 1938/39 б. г. износе Дин.	7,337.661.—
Одобрени расходи за 1937/38 б. г. износе Дин.	6,809.610.—
Предвиђа се за 1938/39 б. г. више Динара	+ 528.051.—

б) Материјални расходи:

Предвиђени расходи за 1938/39 буџетску годину износе Дин.	674.480.—
Одобрени расходи за 1937/38 буџетску годину износе Дин.	667.680.—
Предвиђа се за 1938/39 буџетску годину више Дин.	+ 6.800.—

2) Ванредни расходи:

Предвиђени расходи за 1938/39 буџетску годину износе Дин.	244,158.140.—
Одобрени расходи за 1937/38 буџетску годину износе Дин.	176,390.000.—
Предвиђа се за 1938/39 буџетску годину више Дин.	+ 67,768.140.—

За редовне расходе предвиђено је покриће из прихода Управе државних железница, а за ванредне из општих државних прихода, како је већ поменуто у уводу овог експозеа.

Оволико повећање буџета произлази поглавито из обавеза по уговорима са страним предузећима за грађење и финансирање нових железничких пруга, које се морају у свему испуњавати.

Ради објашњења ових расхода, предвиђених у пројекту буџета за 1938/39 буџетску годину, дају се следећи бројни подаци:

Повећање редовних расхода долази:

1) Из повећања личних расхода у суми од 528.051.— динара услед повећања личног и породичног додатка према Уредби о измени и допуни у Уредби о личном и породичном додатку државних службеника, као и услед унапређења у групама и периодским повишницама оних службеника, који су за то стекли законске услове; и

2) Из незнатног повећања материјалних расхода у суми од 6.800.— динара, у вези са новим Правилником о службеном оделу, који ступа на снагу 1 априла 1938 године.

Повећање ванредних расхода долази из уговорних обавеза по уговорима за грађење и финансирање нових железничких пруга, тако, да пројекат буџета предвиђа:

1) Грађење пруге Пожаревац—Кучево.

Исплата извршених радова и испорука предузимачима и лиферантима на грађењу пруге Пожаревац—Кучево, као и за трошкове државног надзора:

а) За исплату предузећа инж. Ф. Ротплеца на грађењу пруге по уговору Г. ж. број 22.969/36 Дин. 9,250.000.—

б) За исплату фирми Шталунион експорт, из Диселдорфа, за испоруку колосечног материјала (шина, скретница и ситног прибора) по уговору Г. ж. број 5364/37 Дин. 7,724.000.—

в) За исплату фирми Нашичка творница танина и паропила и фирми „Ситра“ по уговорима Г. ж. бр. 9480-37 и 10278/37 за испоруку колосечних, скретничких и мостовских прагова Дин. 4,822.000.—

г) За трошкове државног надзора на грађењу пруге Пожаревац—Кучево, — све личне и материјалне издатке за потребе надзорне Секције на прузи, исплату теренског додатка регулисаном особљу, наднице надничара и физичких радника и набавка разног потрошног материјала и инвентара, дневнице комисије за излазак на пругу, дневнице комисија за пријем прагова на испорученим станицама и другог материјала у фабрикама, за набавке и исплату дневничарима и надничарима у Одељењу за грађење железница сразмерно послу у вези са грађењем исте пруге итд. унета је у предлог буџета сума од 100.000.— дин. за 12 месеци Дин. 1,200.000.—

д) За дефинитивну исплату експроприсаних имања као и накнадних експропријација за израду и спровођење експропријационог елабората

кроз катастар и земљишно-књижни суд, као и за исплату личних и материјалних издатака у вези са овом експропријацијом Дин. 50.000.—

Свега Дин. 23,046.000.—

2) По уговору са Европским друштвом за проучавање и предузећа из Париза за грађење пруге Велес—Прилеп од 3 јануара 1932 год.:

а) Ануитетска служба — отплата дуга и камате Дин. 48,000.000.—

б) Повраћај узетих аванса и камате на исте Дин. 410.300.—

Свега Дин. 48,410.300.—

3) По уговору са друштвом „Батињол“ из Париза за грађење пруге Приштина—Пећ и Биџах—Книн од 1 октобра 1932 год.

Грађење пруге Приштина—Пећ:

а) Ануитетска служба — отплата дуга и камата Дин. 27,025.840.—

б) Исплата авансних бонова Д. 417.000.—

Грађење пруге Биџах—Книн:

а) Ануитетска служба — отплата дуга и камата Дин. 44,660.000.—

б) Исплата авансних бонова Д. 4,755.000.—

Свега Дин. 76,857.840.—

Трошкови државног надзора на прузи Биџах—Книн (за све личне и материјалне издатке и за исплату помоћне техничке и физичке радне снаге на прузи, ван пруге и у Одељењу) Дин. 1,000.000.—

За исплату аконтација за стално експроприсана земљишта и дефинитивну исплату накнада за зграде, потрвене усева и опште, за исплату кирије привремено заузетих земљишта, као и за исплату личних и материјалних издатака у вези са експропријацијом на прузи Биџах—Книн Дин. 3,000.000.—

Допунски радови на ново саграђеним пругама Велес—Прилеп, Београд—Панчево, Косово Поље—Пећ и Шабац—Кленак са свима личним и материјалним издацима у вези са овим Дин. 2,000.000.—

4) Грађење пруге Куршумлија—Приштина:

а) Грађење пруге Куршумлија—Приштина Дин. 54,114.000.—

б) По чл. 5 т. 2 уговора о Државном зајму за израду железничких пруга који је потврђен законом од 5-XII-1931 Дин. 15,000.000.—

в) Трошкови државног надзора на грађењу пруге (за све личне и материјалне издатке и за исплату помоћне техничке и физичке радне снаге на прузи, ван пруге и у Одељењу) Дин. 2,400.000.—

г) Повраћај узетих аванса од друштва „Батињол“ за трошкове државног надзора и трошкове експропријације у 1937/38 б. г. са каматама Дин. 880.000.—

д) За исплату стално експроприсаног земљишта, накнада за зграде и потрвене усева и за кирију привремено експроприисаних земљишта као и за личне и материјалне трошкове у вези са овом експропријацијом Дин. 3,000.000.—

Свега: Дин. 75,394.000.—

5) Довршење дефинитивног експроприационог поступка:

а) За дефинитивну исплату експроприисаног земљишта на прузи Београд—Панчево по извршним пресудама Касационог суда и по судским одлукама за израду и спровођење експроприационог елабората кроз катастар и земљишно-књижни суд као и за исплату личних и материјалних издатака у вези са овом експропријацијом Дин. 1,550.000.—

б) За довршење дефинитивног експроприационог поступка за остале пруге које су у експлоатацији и то: Велес—Прилеп—Битољ, Приштина—Пећ, Краљево—Рашка—Кос. Митровица, Београд—Обреновац, Бакар—Бакар Пристаниште Црња—Кларија, Рогатец—Крапина, Београд—Ресник, као и за исплату личних и материјалних издатака у вези са овом експропријацијом Дин. 250.000.—

в) За довршење експроприационог поступка за пругу Плашки—Госпић—Книн, као и за исплату личних и материјалних издатака у вези са овом експропријацијом Дин. 800.000.—

Свега: Дин. 2,600.000.—

6) Трасирање пруга по Уредби Министарског Савета КГЖБр. 11690/36.

За студије и снимање као и обележавање на терену пруга унетих у Уредбу о трасирању и грађењу нових железничких пруга и о њиховом начину финансирања под КГЖБр. 11690/36 нових пруга које сачињавају допуну и целину са пругама унетим у ову Уредбу као и осталих железничких пруга (за личне и материјалне издатке и за исплату помоћне техничке и физичке радне снаге на терену и у Одељењу) Дин. 10,750.000.—

7) Израда пристаништа у Београду — дотација према § 73 Закона о буџетским дванаестинама за 1935/36 год. Дин. 1,000.000.—

8) Исплата транспортних и других трошкова за пренос материјала за грађење нових пруга Дин. 20.000.—

Према напред изложеном произилази, да укупно повећање свих расхода за 1938/39 б. г. за све редовне расходе као и радове на изради железничких пруга, појединих објеката и осталих потреба, чије се подмирење предвиђа по овом предлогу буџета за 1938/39 б. г. износи Дин. 68,302.991.— или 37,15% од укупно одобрених расхода за 1937/38 буџетску годину:

II Стање на трасирању пруга

По Уредби о грађењу нових железница, која је донета јула 1936 год. од Краљевске Владе а чију сам садржину и значај изложио у своме експозеу о предлогу буџета за текућу 1937/38 год., вршене су и врше се даље студије свију предвиђених пруга по важности истих тако, да су досада спремљени детаљни пројекти за грађење следећих пруга:

Нормалног колосека:

Прибој—Пријеполје
Скопље—Тетово—Гостивар
Куршумлија—Приштина
Чрномел—Врбовско
Бања Лука—Добој
Тузла—Добој
Тузла—Дрина
Ваљево—Дрина
Слатина—Кладово

Уског колосека:

Метковић—пристаниште на мору
Штип—Струмица

За остале пруге, из Уредбе, студије и израда детаљних пројеката врше се даље, јер су студије веома обилне и тешке с обзиром да трасе пролазе тешким планинским теренима, на којима се врше поред техничких и геолошке студије.

На основу израђених детаљних пројеката већ је отпочето грађење пруга и то: нормалног колосека Краљево—Чачак и Приштина—Подујево и уског колосека Метковић—Плоча.

У појединим секцијама образованим у 1936 год. радови на изради елабората приводе се крају, на пример у секцијама на прузи уског колосека Фоча—Билеће—Рисан и нормалног колосека Чачак—Ваљево и Рашка—Биоче на Лиму, где су студије услед тешких теренских прилика проширене.

У току 1937-год. образоване су следеће секције предвиђене Уредбом о трасирању и грађењу пруга и то:

уског колосека 0,60 Штип—Струмица
нормалног колосека:
Сарајево—Добој
Бихаћ—Карловац
Слатина—Кладово

Од ових пруга спремљени су елаборати за грађење, дакле детаљни пројекти за пругу Штип—Струмица, као што је напред споменуто, и за пругу Слатина—Кладово. Израда детаљног пројекта пруге Сарајево—Добој је у раду, а на прузи Карловац—Бихаћ прикупљају се подаци на терену за израду генералног пројекта.

III. Стање на грађењу пруга

Из унутрашњег зајма од 1 милијарде динара саграђена је и предата саобраћају крајем ове године пруга нормалног колосека Копривница—Вараждин дужине 43 км која је коштала 49,000.000.— динара са потребним проширењима постојећих станицама Копривница и Вараждин. Из истог зајма граде се:

а) Пруга Св. Јанж—Севница дужине 12 км; на овој прузи довршени су радови доњег строја и зграде; остаје да се доврши мост преко Саве код Севнице, који је у раду, и положи колосек тако, да ће пруга бити готова и предата саобраћају крајем

1938. године. Коштаће са радовима на проширењу постојеће станице Севница укупно око 48,000.000.— динара.

б) Мост преко Саве код Загреба. Радови доњег строја — стубови готови су, а израда гвоздених конструкција ради се у Бродској творници мостова. Мост треба да буде потпуно готов за саобраћај средином 1939. године; коштаће укупно 53,000.000.— динара.

в) Пруга узаног колосека Билећа—Никшић дужине 71 км у довршењу је; на истој је једним делом већ положен колосек тако, да ће предавање јавном саобраћају уследити у средини 1938. године.

г) Пруга узаног колосека Устипрача—Фоча, дужине 41 км на којој сви радови напредују интензивно. Земљани радови израђени су око 80%, објекти око 60% тако, да ће пруга бити готова крајем 1938. год. у случају нормалних прилика за рад.

д) Пруга нормалног колосека Краљево—Чачак, дужине 35 км, на којој су извршени добрим делом земљани радови. Пруга треба да буде завршена 1939. год.

ђ) Пруга узаног колосека Метковић—Плоче, дужине 23 км на којој су радови отпочети септембра ове године.

Сем ових радова, који се извршују на терет зајма до 1 милијарде динара налазе се у грађењу и друге:

а) Пожаревац—Кучево, дужине 62 км која се довршује и која ће бити предата саобраћају крајем 1938. године.

б) Бихаћ—Книн, дужине 112 км на којој су радови у току и која треба да буде завршена крајем 1941. године.

в) Куршумлија—Приштина, дужине 68 км на којој су радови започети ове године, а имају бити готови крајем 1940. године.

В — УПРАВА ПОМОРСТВА И РЕЧНОГ САОБРАЋАЈА

І. Поморски саобраћај

Укупно повећање износи . . . Дин. 10,679.452.—
и то на личним расходима . . . „ 1,615.156.—
а на материјалним расходима . . . „ 9,064.296.—

Повећање расхода уопште код ове установе диктовано је веома важним нашим привредно-политичким и опште националним интересима за које се може с правом тврдити да су досада били стављени у други ред, изазивајући стално оправдане приговоре наших поморских привредних кругова и нашег приморског националног живља. Да би се у томе правцу учиниле неопходно потребне исправке учињен је већ и у буџету текуће године први корак а у овом предлогу буџета чини се само наставак предузетих мера у најскромнијим границама.

Повећање личних расхода код ове установе потребно је из следећих разлога: по § 64 тач. 1 Финансијског закона за 1937/38 г. одобрена је исправка погрешно извршеног разврставања по Закону о државном саобраћајном особљу лучких чувара, заповедника државних пловних објеката лучких надпељара, пељара, рибарских стражара, светионичара и ложача с тим да им припадности по новом разврставању почињу тећи од 1 априла 1938 г. Те припадности увећане већ на основу поменутог Законског овлашћења, износе око ди-

нара 700.000.—. Остатак повећања у износу од динара 444.094.— неопходно је потребан за периодска и групна унапређења особља које је по Закону о државном саобраћајном особљу стекло на то право, и за регулисање 40 дневничара који имају чиновничке квалификације и већ годинама раде код ове установе као вршиоци дужности регулисаних службеника, да би се на тај начин с једне стране задовољили законски прописи о подели рада, дужности и одговорности а с друге стране да би се и ово особље подстакло признањем за досадањи рад на што боље и ефикасније вршење службе и чување наших државних и националних интереса. Ово повећање оправдано је, јер би продужење досадашњег стања недовољног броја службеника довело до нових поремећаја на штету државне управе. Доста је напоменути да је у ранијим годинама 37 лучких уреда морало бити затворено због несташице кредита за њихову функцију.

Повећање материјалних расхода неопходно је потребно из следећих расхода:

на б. п. 687 ради повећање потребе надзора над извршењем предузетих радова на поморској расвети и сигнализацији, надзору и лучких рејона од стране лучких поглавара и управитеља лучких Уреда, надзора над радовима и оправкама у бродоградилницама, за путовања дирекцијских органа приликом испита часника трговачке морнарице у Бакру, Дубровнику и Котору итд. Дин.

80.176.—

на б. п. 688 поз. 1 ради осетног поскупљења канцеларијског материјала а специјално хартије и образаца и на поз. 2 ради повећаних издатака за службено одело по новом Правилнику о службеном оделу државног саобраћајног особља. Дин.

591.700.—

на б. п. 689 поз. ради осетног поскупљења материјала за погон и одржавање државних пароброда и моторних чамаца, на поз. 2 ради поскупљења материјала за оправку а на поз. 3 ради поскупљења радне снаге по новим Уредбама и Правилницима који имају за циљ побољшање радничког материјалног положаја. Дин.

2,534.460.—

на б. п. 690 ради неопходне потребе, да се надокнади најскромнијим оправкама мањих лука и пристаништа оно што је у недостатку кредита у ранијим годинама морало да изостане а што је стално кочило развиће нашег обалног саобраћаја и изазвало негодовања и протесте како међу нашим приморским живљем тако и међу њиховим претставницима у законодавном телу. Дин.

4,623.000.—

на б. п. 691 поз. 1 ради осетног поскупљења материјала и на поз. 2 ради поскупљења радне снаге потребне за рад у радионицама поморског саобраћаја и ради проширења обима рада тих радионица према увећаним потребама. Дин.

406.960.—

на б. п. 692 поз. 2 ради увећаног доприноса Фонду за Морнарску школу Краљевића Томислава у Корчули на основу Уредбе о организацији исте школе. Дин.	460.000.—
на б. п. 692 поз. 6 ради кодификације поморског права. Дин.	10.000.—
на б. п. 692 поз. 7 ради издржавања сталног поморског комитета Привредног савета Балканског споразума. Дин.	30.000.—
на б. п. 692 поз. 8 ради експропријације земљишта за градњу светионика. Дин.	15.000.—
на б. п. 692 поз. 9 ради набавке неопходно потребног ватреног оружја за егzekутивно особље у поморском саобраћају. Дин.	10.000.—
на б. п. 692 поз. бр. 10 ради дужног доприноса Министарства војске и морнарице за подизање поморске радио станице. Дин.	100.000.—
на б. п. 694 на име потпоре рибарским друштвима. Дин.	200.000.—
Укупно повећање материјалних расхода ове установе. Дин.	9,061.296.—

Повећање материјалних расхода ограничено је на најнужније обзиром на велике управне потребе о којима се у ранијим годинама није могло у довољној мери водити рачуна а чије се подмирење данас не може даље одлагати из разлога наше унутрашње привредно-поморске политике као и због потреба и обавеза међународног значаја. Ту су у првом реду расходи који се односе на вршење поморске полицијске службе, на одржавање безбедности пловидбе и расходи потребни за одржавање постојећих лучких објеката без којих се не може вршити саобраћај бродова са копном. Безбедност пловидбе дуж обале организована је помоћу 36 кула светиља, 107 обалних светионика, 164 лучка светла, 206 знакова за пливине, 117 плутаца, 42 чамца, 31 дизалице. Ову сигнализацију дужни смо да држимо увек у исправном стању и да је даље усавршавамо и подешавамо такође према међународним конвенцијама које смо ратификовали. За то су потребна одговарајућа средства да би се могао трајно одржати у исправном стању побројани апарат. Обзиром на природу наше обале потребна су такођер многобројна техничка средства за одржавање у исправном стању морских пролаза, канала, пловних река, улаза у луке и самих пристаништа, у коју сврху поморска управа мора имати багере, шлепове, реморкере и остали возни парк који је до данас на жалост остао веома оскудан а уколико га је било постао је током времена скоро неупотребљив.

На нашој обали има 386 лука и пристаништа које треба делом одржавати а делом даље изграђивати према данашњим потребама саобраћаја а нарочито према најновијим потребама туризма, који се шири и развија по свим местима наше обале и острва и који је постао један веома драгоцен фактор за општи привредни напредак. Треба истакнути да ће се од сада за главне наше луке све потребе њиховог уређења покривати из сред-

става нарочитог фонда који је образован у овој години. Тако ће се убудуће сва редовита буџетска средства моћи употребљавати за мања пристаништа, док је уређење великих пристаништа осигурано из прихода фонда. Пошто су обезбеђена потребна средства сада се израђују коначни пројекти за следеће велике радове:

У Сушаку продужиће се обала на Брајдици за нових 200 м. а исто тако продужиће се и малени армирано бетонски гат. У исто време приступиће се и реконструкцији обале у Бакру, да се даде могућност за пристајање великим теретним бродовима и да се створе потребне стоваришне површине. Дотле ће се завршити предрадње за спајање увале Мартиншнице са железницом и онда ће се приступити подизању првог дела пристанишне обале на источној страни ове увале. Решиће се напokon и питање железничког колосека и преноса монополског складишта у Бакру, те ће тиме још један драгоцени део обале и складишта на Брајдици остати на расположењу за трговачке сврхе.

У Шибенику потребно је изградити нову обалу у продужењу источне стране недавно изграђене обале Вруље. Исто тако предвиђено је реконструисање постојеће старе градске обале на начин да ће се на истој моћи вршити сав локални саобраћај и тиме ће се знатно одтеретити друге обале које ће остати расположиве само извозној и увозној трговини. Пројекти за ове радове су већ спремљени а прошлих дана одржана је једна пира конференција у Шибенику ради утврђивања свих детаља а нарочито ради одређивања места на обали где ће се подигнути нова складишта.

Потреба уређења нове обале у северној Сплитској луци довољно је већ позната. Ово је сада постало најактуелније, јер нова лука треба да буде готова када буде предата саобраћају нова железничка веза Бихаћ—Книн. За ову луку израђују се два пројекта а кроз најкраће време биће сазвана једна конференција свих заинтересованих кругова у Сплиту, на којој ће се претрести ово питање и донети коначна одлука, водећи рачуна о свим техничким и финансијским елементима који морају да се у овом случају темељито испитају и оцене.

Упоредо са продужењем железничке пруге од Метковића до мора на ушћу Неретве, у поморско-грађевинској секцији у Сплиту израђен је по датим упутама генерални пројекат нове луке Плоче. Тај пројекат обухватио је подизање оперативних обала у мањем басену луке а накнадно дато је још наређење да се изradi пројект за оперативну обалу такођер и изван самога малог басена. Према томе лука ће се изграђивати у етапама према потребама саобраћаја. На којем ће се делу пак почети са првим радовима одредиће се накнадно водећи рачуна о средствима, о наутичко-техничким потребама и о могућностима.

Дубровачка лука у Гужу треба да се уређује онако како ће најбоље одговарати овом нашем најважнијем туристичком центру. Зато треба настојати да се гломазни терет који данас мора да пролази кроз ову луку остави што даље од пристаништа великог путничког саобраћаја који се тамо развија. Одлучено је да се са градњом првог дела нове обале потребне за теретни саобраћај почне од рта Кантафига уз обалу Омбле. Ту ће бити довољно места и дубине за операције највећих трго-

вачких бродова. Упоредо с тиме имало би се приступити и уређењу обале Батала како би та могла да послужи за мањи локални путнички саобраћај.

Још се предвиђа продужење оперативне обале у Зеленици и напoкон узимају се у обзир и мањи радови у Херцеговoм.

У свим нашим лукама а особито обзиром на ове велике лучке радове потребно је претходно извршити такођер велике багерске ископе. Стање багерског парка којим је досада располагала поморска управа једва је вредно спомена. Зато да би се то стање хитно поправило управо је набављен један багер ведричар модерне конструкције и великог капацитета који ће се ставити у погон за најнеодложније радове. Осим тога помоћу једног специјалног багера сисајућег који се има набавити приступиће се копању луке и уређењу реке Неретве. Садање велике мочварне површине биће затрпане и тиме ће се поред ископа луке и корита Неретве до Метковића спровести истовремено и санација и бонификација онога краја.

Пошто је средствима Лучкога фонда обезбеђено уређење главних лука како је описано, остају много шире могућности да се приступи извођењу читавог низа радова мањег или већег обима у великом броју мањих места дуж обале и на острвима почевши од најсевернијег дела Приморја па до самог Улциња.

У предлогу буџета повећан је кредит који је одређен за Морнарску школу Краљевића Томислава у Корчули. Ова школа има сврху да спрема морнарски подмладак за трговачку морнарицу и да скупља и спасава незбринуту децу, сирочад помораца. Школа је отворена у јесен 1935 год. и сада је ушла у трећу годину рада. Док се у другим поморским земљама овакве школе оснивају приватном иницијативом и захваљују свој опстанак великом социјалном схватању појединаца, одкле је у нас држава узела у своје руке бригу за одгој морнарског подмлатка. Школа се делимично издржава од пристојбе које плаћају пловни објекти који нису подложни плаћању лучке таксе. Али пошто ти приходи нису довољни, потребне су веће дотације у буџету, нарочито у почетку док се не подмире све потребе скопчане са организацијом школе. Ова школа показала је досада велик и леп успех у социјалном правцу и нарочито даје лепе резултате обзиром на култивирање онога поморског духа, оних традиција и оне одличне репутације коју је наш поморац увек уживао по свим морима и с тиме се поносио. Зато напредак ове школе треба да нам лежи на срцу.

Напокон предвиђено је повећање досадањег кредита који је одређен за унапређење морског рибарства. Управа морског рибарства је једна нарочита грана поморске управне делатности. Рибар је поморац а рибарски бродови су саставни део трговачке морнарице. Управа морског рибарства је тако уско и органски везана са поморском управом да се не може замислити одвојено управљање. Привредна важност рибарства све више се истиче и зато треба нарочиту пажњу просветити рибарству. Проблем не лежи толико у јачању самог риболова колико у брзом и јефтиним превозу рибе. То се мора постигнути путем нарочитих превозних средстава што је делимично учињено и путем повољних тарифа што је такођер већ постигнуто а у проучавању су нова тарифска олакшања.

У рибарским управним пословима поморска управа ослања се на резултате научних истраживања које врши Биолошко-океанографски институт у Сплиту чији рад Министарство саобраћаја као надлежно за поморство прати са нарочитим интересом. Настоји се нарочито на практичном поучавању рибара, на њиховој организацији и на помагању рибарским прибором уколико то буџетска средства допуштају. Морско рибарство треба да буде предмет интензивног старања државне управе и мора да буде од ње најиздашније помагано, јер је то веома важна привредна грана која представља извор зараде и обезбеђења егзистенције једног великог броја рибара и рибарских породица на Приморју и ствара могућност зараде и прехране и другим редовима пучанства путем трговине и индустријализације. Повећање буџетске партије које је извршено у предлогу буџета допринеће лакшем остварењу постављених циљева око унапређења морског рибарства.

Поморска управа дужна је да обезбеди редовите и сигурне везе између појединих места уз обалу и са острвима. Ове су везе оне, што су на копну путеви и железничке пруге. Пошто државна управа нема свога бродарства на мору она ту службу поверава домаћим паробродарским друштвима, која за рачун државе и по њезиним одредбама врше скоро сву данашњу мрежу пруга која постоји. Та служба обухвата укупно 80 пруга, које се врше са 78 пароброда, који годишње превале укупно 1.500.000 морских миља. Да би трајно обезбедила толику службу држава је ступила у дугорочни уговорни однос са друштвима обалског саобраћаја који уговори истичу концем садање буџетске године. Са идућом буџетском годином ступиће се у нови уговорни однос. Уговори су се показали као добро средство којим се је постигло да се наш обалски саобраћај уредио тако да квантитативно одговара углавном оправданим потребама свих крајева наше обале а квалитативно он се је толико усавршио да је данас наша обална пловидба позната и призната као једна од најсавршенијих у Европи и изван ње. Ова организација много је значила за развитак промета странаца који је данас веома важан привредни фактор не само за Приморје него за целу земљу и многа приморска места која су отсечена од света раније само животарила, данас се развијају као напредна туристичка места захваљујући свој напредак паробродарским пругама. Министарство саобраћаја жели да новим уговорима не само сачува досадањи интензитет обалског саобраћаја него да га колико је могуће још усаврши а нарочито има пред очима постепено обнављање флоте. То обнављање везује се, дакако, и уз домаћу бродоградитељску индустрију, која се у задње време тако убедљиво почела афирмисати одличном грађњом првих путничких бродова за нашу трговачку морнарицу као и јединица за нашу ратну морнарицу. Трговачка морнарица и бродоградња јесу два нераздвојна главна фактора у поморству. Ми можемо данас да се поносимо са успесима у том правцу. Може се исто тако казати да су добре резултате и веома значајне за нашу привреду дале редовите пруге које наша трговачка морнарица подржава са страним земљама. Ове пруге отвориле су нове изравне и сталне путеве нашим извозу и увозу. Оне гарантују све јаче учешће наших лука у нашој прекоморској трговини и у транзиту преко истих за земље нашега залеђа. Ко-

лики је значај тих редовитих пруга могло се осетити баш у току ове буџетске године, јер је зарада бродова у дугој слободној пловидби била ванредно повољна, због чега су се бродови лако могли повући из редовитих пруга да нису друштва била везана уговором. Редовитих пруга између наших лука и страних пристаништа има данас 9. Оне врше годишње око 500.000 морских миља. Резултати који су дали уговори за обалски саобраћај и користи које има привреда од уговора за пруге са прекоморским земљама потврђују да је досадање настојање Министарства саобраћаја имало успеха. Истина, успех би био много већи за народну привреду и трговину да се је осим уговора за редовите пруге у западном делу Средоземног Мора, и са лукама Јужне Америке могло исто тако досада обезбедити и потребне пруге на другим странама. Али тешке финансијске прилике кроз које смо пролазили нису дозволиле да се досада реше и те потребе. Наша привреда осећа потребу једне нове редовите везе са северним европским лукама нарочито са лукама енглеским. Потребно нам је такођер уређење редовитих пруга у источном делу Средоземног Мора као и са лукама у Егејском Мору на које нас упућује наш извоз и увоз. Напокон требало би да добијемо још и једну редовиту пругу која би везивала са нашим Јадраном луке Балканског Полуострва и која би тако омогућила привредну сарадњу земаља Балканског споразума и на поморском подручју. Остварење тих пруга је предмет живог настојања Министарства саобраћаја. Да би се створио предуслов који ће олакшати рад у том правцу предложена је допуна у садањем закону о лучким таксама, по којему ће се омогућити годишње претплате за наплату лучких такса за све бродове испод 5.000 нето регистарских тона који досада ту погодност немају. Ово је оно што се од стране паробродарских друштава и привредних организација у првом реду тражи за олакшање пласирања нових потребних пруга.

Наша трговачка морнарица није велика. Концем 1936 г. износила је 387.866 бруто регистарских тона, или око пола милиона тона носивости. Обзиром на наше потребе ми и не морамо тежити за тиме да она по тонажи расте, него да се постепено обнавља и модернизује. То се у најновије време и опажа после пребројених дугих година тешке кризе. Незина улога за привредно јачање земље је неоспорна и зато она заслужује да јој посветимо велику пажњу. Данас се све више развија директна размена добара морским путем. У тој размени наша трговачка морнарица постала је неопходан и значајан фактор. У времену склапања дугорочних уговора наша је трговачка застава суделовала у нашем промету са иностранством са 29,5% док се је у 1936 год. та активност попела на 54,67%. То треба подвући, јер је то велики успех који је постигнут и који се постижава даље и поред велике активности многобројних других морнарица, јачих и најмодернијих, које послују са нашим лукама. Треба да тежимо за тиме да нам трговачка морнарица буде понос, јер она проноси нашу државну заставу по свима морима света и она је стога наша репрезентација и наша афирмација међу најудаленијим народима.

II. Речни саобраћај

И при изради овога дела буџета водили смо рачуна да се у расходима спроведе највећа мо-

гућна штедња, а да се при томе ипак задовоље бар најнужније потребе у речном саобраћају, — да се, ако не поправе прилике на плавним рекама, а оно бар отклоне највеће сметње саобраћају. У приходе пак унесено је само оно, за шта се надамо да ће се сигурно моћи остварити.

Стално смањивање расхода у ранијим годинама довело је до штетних последица које се тешко даду поправити; док су се с једне стране затињавала речна корита и стварали спрудови, за чије ће чишћење требати велики издаци, знатно већи него да су се редовно речна корита чистила, с друге стране неизграђена и оно неколико изграђених, а неопремљених пристаништа из године у годину су се све више затињавала и запуштала, те су изазвала оправдано незадовољство и пловидбених друштва и становништва дотичних пристанишних места.

Колики је и како се развија саобраћај на нашим пловним рекама, види се из следећег упоредног прегледа за првих 10 месеци за последњих пет година:

Година	Спољни саобраћај (увоз и извоз)	Унутрашњи саобраћај	ТРАНЗИТ		Т	О	Н	а	Целокупни саобраћај	Сплавови дошло-пошло	Путника дошло-пошто
			Узводно	Низводно							
1933	650.799	1.016.909	798.103	345.538	2.811.349	79.030	2.986.854	8.243.919	1.926.409	1.094.341	887.987
1934	854.876	1.241.934	1.024.996	278.472	3.400.278	117.168	3.243.919	1.926.409	1.094.341	887.987	
1935	583.222	1.334.615	1.013.915	162.911	3.094.633	135.865	1.926.409	1.094.341	887.987		
1936	689.400	1.508.138	1.428.517	316.650	3.942.705	130.550	1.094.341	887.987			
1937	1.183.475	1.655.471	1.404.772	263.436	4.507.154	156.290					

Па не само да су ранијих година смањивани материјални расходи, већ и персонални и то тако, да данас већи део капетанија сем капетана и једног служитеља, ретко где има више службеника. Хитни, веома важни послови не могу се вршити због немања особља, а стојимо пред ружном перспективом будућности, јер ћемо остати без капетана пристаништа, који ће ускоро због старости и отслужења морати ићи у пензију, а подмлатка за замену немамо.

Моја је жеља да и наша држава поје бољим путем и да се тиме углед наше државе уздигне и у овој грани службе.

Свестан пак одговорности за осигурање безбедне пловидбе и за правилан рад у пристаништима, као и велике важности наших пловних путева и нашег бродарства и у миру и у рату и да бих одговорио оправданим жељама и бродарских друштава и трговине и произвођача; за 1938/39 буџетску годину морао сам предвидети извесна повећања у укупном износу од Динара 1,339.102.— (на личним расходима 497.392 динара и на материјалним 841.710.— динара).

Ово повећање изазвано је потребама које се морају задовољити, како у персоналним, тако и у материјалним издацима.

Повећање личних расхода намеће се из два на законским прописима заснована и интересима речног саобраћаја оправдана разлога: Први је разлог унапређење особља које је већ стекло право према законским прописима на периодске повишице и више групе, а својим ревним и исправним радом то потпуно заслужује. Други пак разлог јесте неопходна потреба повећања службеничких места за 18 нових службеника.

Неопходна је потреба да се упути стално на рад у нашу сталну делегацију при Међународној дунавској комисији једно стручно техничко лице; то захтева и наша делегација ради решавања питања од највећег значаја за наше национално бродарство, које по тонажи заузима на Дунаву прво место. Ово постављење императивно налаже положај наше државе на Бердапском сектору, најважнији и за пловидбу најтежи део Дунава, којим администрира Комисија и највећи број питања техничко-наутичке администрације решава у Специјалном и Егзекутивном комитету, при којима би тај наш стручњак и ради.

За савлађивање послова у општем одељењу и у одељењу за саобраћај на пловним рекама и по капетанијама и у бродарској радионици у Подринској Митровици, где у неким отсецима сем шефа или в. д. шефа отсека или у капетанијама пристаништа сем капетана пристаништа нема ни једног вишег службеника или пак службу врше неодговорни службеници, предвиђена су нова места чиновничких приправника и званичника.

За доказ оправданости захтева нових наутичких приправника износе се овде подаци о особљу капетанија. Имамо:

- 1 капетанију са 5 чиновника
- 8 капетанија са 2 чиновника
- 9 капетанија са 1 чиновником
- 2 капетаније без чиновника.

Потребно би било да свака капетанија има бар два чиновника или чиновничка приправника. То захтева правилно вршење службе. Од оснивања капетанија смањен је (пензионисањем, оставкама итд.) број наутичких службеника за 23 а за то време примљено је свега 5. Штета од таквог смањивања све је очигледна и у раду и у приходима; таквим смањивањем прешла се већ граница допуштеног и корисног: Рђаве последице се већ показују, и ако се не спрече довођењем новог спремног особља, оне ће се показати у потпуности онога дана, када се буду морале капетаније и даље затварати или када се буду морали, у не-

достатку спремног особља, доводити у службу неспремни службеници тако рећи са улице.

У централни Управе имамо два отсека само са једним службеником, иако је важност њихових послова врло велика, као на пр. у отсеку за националну и пловидбену политику, преко кога иде целокупна служба у Бердапској администрацији, са Међународном дунавском комисијом и, преко Министарства иностраних послова, са свима прибрежним државама на Дунаву.

У радионицама имамо дневничаре који већ више година врше послове одговорних регулисаних службеника, те у даноме моменту не би могли сносити законску одговорност за послове, који су им поверени.

Повећање радова у Управи изазвали су радови на Београдском савском пристаништу и у Прахову, на изради нових понтона (штекова) и мостова за пристајање бродова на новом пристаништу, нових зграда за капетанију: у Панчеву, Кладову и Ср. Митровици, преуређењем пристаништа у Смедереву и припремни радови за пристаниште у Београду (на Дунавској страни), за нову зграду за администрацију Београдског пристаништа, за нови зимовник на Чукарици, чијем ће се извршењу приступити у току идуће године, затим још се припремају технички елаборати за нова пристаништа у Паланци, Шапцу, Ритопеку, Бечеју, Вуковару, Панчеву и др.

За Београдско савско пристаниште, чије је грађење уступљено једном домаћем предузећу, предвиђен је рок за довршење три године; због овогодишњег високог водостања тај ће рок бити нешто продужен, те се довршење пристаништа може очекивати у почетку 1940 године. Досада је извршено у вредности око једне четвртине послова. За опрему истог пристаништа досада су одржане лицитације и издати 4 понтона домаћим бродоградилштима у вредности 5,966.500.— динара и 2 понтона ће се изградити у државној радионици у Подринској Митровици у вредности 2,376.000.— динара; шест мостова за прелаз између обале и понтона; разне дизалице у вредности 8,980.000.— динара. Сем тога одобрио сам распис лицитације за један пристанишни брод.

Сем тога у току ове године Управа је успела да из својих и сувише скромних средстава изгради једну моћну дизалицу за вађење потопљених објеката и са њом отпочела рад на чишћењу корита око Савског железничког моста код Београда од потопљених мостовских конструкција и пловних објеката, који су сметали пловидби, али је рад морао бити прекинут због немања кредита за те послове. У идућој буџетској години, ако буду одобрени предложени кредити, овај ће се посао од неоцењиве користи по речни саобраћај моћи са много више успеха наставити. Сем отклањања сметња саобраћају овим ће се радом постићи и материјалне користи вађењем потопљених објеката и искоришћавањем материјала од њих.

Настављени су и радови на продубљењу и чишћењу стена у кориту код Сипског канала ради усавршавања пловидбе у томе каналу и локомотивске вуче на њему.

За ове радове, и поред предвиђеног повећања броја службеника, биће особље знатно оптерећено пословима, те предвиђена повећања на личне расходе од 497.392.— динара представљају најскромнији износ за покриће личних расхода на свима тим новим радовима поред текућих послова.

И код материјалних расхода гледало се да се издаци ограниче на најнужнију меру, иако то неће задовољити све жеље и потребе бродарства.

С обзиром на предвиђене неопходне радове морали су се назнати повећати и издаци по партији 676 за 11.000.— динара. Пуштање у рад нове дизалице за вађење потопљених објеката и ефикаснији рад на чишћењу корита од наноса оправдају ово незнатно повишење.

У партији 677 предвиђени вишак од 128.210.— динара диктован је спољним утицајима: скок цена свему канцеларијском материјалу и обавезна (по новом правилнику) дотација за службено одело. Сем тога требало је да наступи она несрећа са ледом прошле зиме, па да се види неоправданост штедње на телефонским уређајима по капетанијама. Пошто Управа и њене јединице нису ослобођени плаћања телефонских такса, морала се услед недовољних кредита обуставити употреба телефона на међуградске разговоре, али се тиме на другој страни имале знатне штете, јер су повећани издаци на преписку, губљено је време и пропуштене прилике за извлачење користи од полицијске службе, а често се претрпеле штете и онда кад би се могло притећи у помоћ при благовременом обавештавању надлежних органа (при удесима полицијским прекршајима и др.).

У партији 678 — за Ђердапски сектор Дунава — предвиђено је повећање од 50.000.— динара на радовима на одржавању и побољшању локомотивске вуче на Сипском каналу. Уговором закљученим између наше државе као сопственика и Међународне дунавске комисије као закупца наша се држава обавезала да локомотивску вучу са свима инсталацијама одржава у потпуно исправном стању. За то ми примамо и одређену уговорну закупнину од 70.000.— шв. фр. годишње. Да би ту вучу усавршили до потребне висине, морамо изградити један нов колосек на крају насипа и извршити напред поменуто багеровање (чишћење стена) на крају канала. Поред удовољења пловидбеним прописима ми ћемо овим радом извршити и нашу обавезу према Међународној дунавској комисији и побољшати експлоатацију локомотивске вуче и безбедност пловидбе кроз канал.

У партији 679 — за радове на Скадарском и Охридском Језеру — предвиђено је повећање од 40.000.— динара. Ово повећање изазвале су пловидбене потребе на Скадарском и Охридском Језеру. Пловидбене прилике на Скадарском Језеру после рата биле су врло неповољне услед велике замуљаности; услед тога је саобраћај по језеру био при ниским водастањима не само јако отежан, већ и прекидан. Мора се извршити и обележавање пловног пута. Ово се све мора вршити како за трговачку, тако и за ратну морнарицу, које стално ургирају ове потребне радове. Са досадашњим кредитима није се могло ништа више урадити, па се ради тога превидело ово мало повећање.

У партији 680 — за радове на пловним рекама и каналима — предвиђено је повећање од 613.000 динара. Систематско и рационално уређење и по-

бољшање пловних путева и пристаништа према потребама привреде и националне одбране захтевало би, с обзиром на њихово садашње стање, много веће издатке. Радовима, који су се отпочели систематски изводити последњих година, задовољен је само минималан део најнеопходнијих потреба за уређење пристаништа и пловних путева и са овако повећаним кредитима извршили би се најнужнији међу најнужнијим радовима, које захтевају наша бродарска предузећа и привредни кругови уопште. Обележавање водених путева претставља неизбежну потребу за безбедно редовно вршење пловидбе, нарочито ноћу, а то је и наша обавеза на интернационализованим деловима Дунава, Тисе и Драве. Исто тако морамо већ једном извршити и километражу ових интернационализованих пловних путева, јер је и то наша међународна обавеза.

О багеровању корита, улаза у зимовнике, као и њих самих, многих пристаништа поменули смо неопходну потребу тих радова за одржавање сигурне пловидбе, а на интернационализованим рекама ти радови претстављају и нашу неизбежну обавезу и неиспуњење исте може нас довести у врло незгодну ситуацију у Међународној дунавској комисији.

У пловним рекама имамо много потопљених објеката, који у великој мери угрожавају безбедност пловидбе, а поред тога изазивају штетне промене у пловном путу. Као што је напред поменуто ми смо припремили једну повећу дизалицу за вађење тих објеката, али за те радове треба осигурати и потребне кредите, који у досадашњим буџетима нису се јављали, јер није било дизалице.

Код партије 683 учињено је незнатно смањење од 500.— динара према стварно потребном износу за помоћ по закљученом уговору.

С обзиром на важност службе на рекама и у миру и у рату и на велике користи народној привреди који би се постигли овим сразмерно малим укупним повећањем од 1,339.102.— динара, сматрам да је у интересу државе да се усвоје сви кредити за речни саобраћај како су предложени.

Г. ДИРЕКЦИЈА РЕЧНЕ ПЛОВИДБЕ

І.

Предлог буџета Дирекције речне пловидбе предвиђа расходе у укупном износу од динара 94,744.938.— а приходе у износу од Динара 87,904.938.— тако, да се предвиђа вишак расхода Динара 6,840.000.— Уствари овај вишак расхода претставља анuitет на зајам закључен пре две године код Државне хипотекарне банке, чија отплата пада на терет Министарства финансија, а само кредит за плаћање анuitета предвиђа се у буџету расхода Дирекције речне пловидбе. Према томе, по предлогу овога буџета постигнута је равнотежа између прихода Дирекције речне пловидбе и расхода који стварно терете њене приходе.

Од укупног износа расхода, по предлогу овога буџета долази на личне расходе 43,125.378.— динара или око 45,8%, а на материјалне расходе 51,619.560.— динара или око 54,2%.

Упоређен са буџетом за 1937/38 годину, предлог буџета Дирекције речне пловидбе показује повећање расхода за Динара 2,331.628.— а повећање прихода за Динара 2,417.628.—

Од предвиђеног повећања расхода у Динара 2,331.628.— на повећање личних расхода долази Динара 1,076.928.— а на повећање материјалних расхода Динара 1,254.700.—

Повећање личних расхода учињено је из ових разлога:

1) Предвиђају се 24 нова службеничка места. Од тога долази за дирекцијско особље 15 места а 9 за особље на пловним објектима. Свих 15 дирекцијских службеника, за које се сада предвиђају нова буџетска места, већ постоје и плаћају се или на терет радионичких кредита или на терет Пословне заједнице, но с обзиром на дужности које врше као и на потребу спремања стручног подмлатка, потребно је да се омогући њихово регулисање за редовне службенике. Што се тиче нових 9 места за бродско особље она су предвиђена с обзиром на принову у пловним објектима, јер у току 1938/39 године Речна пловидба добија моторни брод који је већ наручен у Немачкој. Повећање личних принадежности услед ових нових места износи Динара 500.420.—

2) Услед прираштаја чланова службеничких породица, повећавају се издаци на породични додатак, и то повећање износи Динара 69.521.—

3) Додаци на иностранство агенцијском особљу, услед бројног повећања службеника, запослених по агенцијама у иностранству, повећани су за Динара 30.420.—

4) Повећање због извршених унапређења услед којих кредити у садашњем буџету нису терећени за целу годину већ за краће време а у идућој години та унапређења терете целу годину износи Динара. 73.303.—

5) Унапређење службеника који су испунили за то услов у 1937/38 г., а који се због немања буџ. могућности померају за унапређење под 1-IV-1938 год. Дин. 258.635.—

6) Унапређење службеника који испуњавају услов за то у 1938/39 г., а чије се унапређење предвиђа под 1-I-1939 год. 110.876.—

7) Регулисања 30 ложача који су дуго година провели у овој напорној служби као дневничари и прекатегорисање 10 ложача у звање машинских помоћника који су положили прописне испите и те дужности већ врше Дин. 142.764.—

8) Пошто се предвиђа повећање броја пензионера, предвиђено је и повећање личног додатка за пензионере у Дин. 20.000.—

9) Као неизбежна последица повећања личних принадежности дошло је и повећање издатака на социјално осигурање које износи Дин. 101.469.—
Свега: Дин. 1,307.408.—

Од ове суме треба одбити принадежности особља које се додељује на службу Команди морнарице и Управи државних железница за трајектну службу и пошто ове установе плаћају то особље из својих кредита, то у буџетском предлогу није предвиђен финансијски ефекат за ово особље који износи Дин. 230.480.—

те стварно повећање личних расхода износи Дин. 1,076.928.—

Повећање материјалних расхода углавном је код трошкова експлоатације и код ванредних расхода.

У половини идуће буџетске године Дирекција треба да добије један нов моторни брод, који је већ наручен у Немачкој. Овим повећањем пловног парка сразмерно ће се повећати трошкови експлоатације, као што су издаци на погонски материјал, мазиво, одржавање итд. Сем тога мора се рачунати и са повећањем цена извесних врста материјала. Због свега тога предвиђено је сразмерно незнатно повећање кредита за трошкове експлоатације.

Ванредни расходи повећани су зато, што се морају извршити неопходни радови за одржавање пловних објеката на којима је смештена садања бродарска радионица и њени магацини, јер иначе престоји опасност потапања тих објеката, што би нанело штету од више милиона динара. Сем тога, предвиђа се подизање најнеопходнијих зграда за смештај агенција и подизање њихових магацина, јер у овом погледу Дирекција речне пловидбе врло рђаво стоји пошто има мали број сопствених зграда те се служи закупуивањем, при чему је изложена плаћању високих цена а и другим непогодностима. Како се овакве инвестиције не могу вршити из редовних буџетских прихода, постоји намера да се за ову сврху закључи зајам на дужи рок код које државне новчане установе, чији би се анuitети плаћали из текућих прихода. Решењем пи-

тања агенцијских зграда и магацина избећи ће се не само плаћање високих закупних цена, већ и оштећења робе која у оскудици магацина за смештај робе лако настају.

Повећање прихода предвиђа се од возарине шлепарске робе. Поред новог моторног брода који идуће године треба да се испоручи, предаће се саобраћају више шлепова, делом услед тога, што се извешан број њихов налази сада на генералној оправци, а делом услед тога што ће се оправком извесног броја штекова заменити шлепови који се сада употребљавају за штекове и искористити за превоз шлепарских товара. Насупрот повећању прихода од возарине шлепарске робе, предвиђа се опадање извесних спореднијих прихода, тако да се укупно повећање прихода своди на напред изнету цифру.

На овом месту потребно је дати објашњење у погледу буџетског предвиђања и рачунског показивања прихода и расхода Дирекције речне пловидбе.

Као што је познато, Дирекција је образовала пре четири године т. зв. Пословну заједницу са Српским бродарским друштвом. У овој заједници обавља се шлепарски саобраћај, са изузетком танковског саобраћаја, који Дирекција обавља са денчаним и путничким саобраћајем самостално. Расходи из пословања ове заједнице књиже се на терет њених прихода. Према томе одговарајући део тих расхода који пада на Дирекцију речне пловидбе не оптерећује њен буџет нити се одговарајући део бруто прихода додаје приходима које Дирекција оствари ван заједнице, већ се само у завршним рачунима показује и салдо између прихода и расхода који припадају Дирекцији из рада у заједници. С друге стране, пак, пошто је ова заједница привременог карактера те се морало рачунати и са могућношћу њеног престанка у току једне буџетске године, у буџету Дирекције речне пловидбе предвиђају се расходи у оној висини које би она, према предвиђеном обиму пословања, остварила кад би радила самостално а на истој основи предвиђају се и приходи.

Овим се и објашњује чињеница, што се према месечним публикацијама Министарства финансија и по завршним рачунима Дирекције речне пловидбе за године у којима је заједница постојала, појављује и код прихода и код расхода отступање од буџетских предвиђања.

II.

Већ у претходној буџетској години осетило се знатно побољшање у развијању послова Дирекције речне пловидбе. У овој години развитак послова је још повољнији као што се види из ниже изложеног упоређења.

Тако је за првих шест месеци у ове две године остварено:

а) код робног саобраћаја

Година	Утоварено шлепова	Пређено тонских км.	Превучено тона	Постигнут бруто приход
1936/37	1509	336.860.960	541.835	44.981.856
1937/38	1759	498.056.002	719.566	65.484.667
у 1937/38 + или —	+ 250	+ 161.195.042	+ 177.231	+ 20.502.811

У овом износу бруто остварених прихода садржан је део прихода који припада Дирекцији из рада у Пословној заједници, јер се тако прегледније добија резултат целокупног њеног рада:

б) код путничког саобраћаја

Година	Препезено путника	Постигнут бруто приход
1936/37	795.803	4.437.388
1937/38	673.213	4.042.994
1937/38 + или —	— 122.590	— 394.394

Из ових података види се, дакле, да је робни промет и приход од истог ове године у осетном порасту, а само су промет путника и приход од истог нешто подбацили.

Повећање робних транспората последица је с једне стране доброг жетвеног приноса у прошлој години и повољне конјунктуре за извоз наших цераалија, нарочито што је тај извоз вршен већим делом у овој буџетској години; с друге стране овом повећању допринеле су и погодне мере, нарочито сарадње Речне пловидбе са домаћим и осталим речним бродарствима. Споразум о квотизацији транспората хране са међународних дунавских станица склопљен прошле године остао је, нешто модификован, на снази и у овој години. Сарадња бродарства Мале антанте такође је врло тесна и жива. Поред тога склопљен је у овој години са страним бродарствима споразум и о квотизацији денчане робе. Са нашим железницама склапала је Дирекција речне пловидбе споразуме кадгод су у питању обострани интереси као и интереси наше привреде, нарочито код већих транспората млинских производа, руда, грађе, угља, кокса итд.

У овом правцу радиће се и даље, уколико би то општи интереси налагали.

Ваља напоменути и то, да у овој години није вршено повећање тарифа за превоз робе у унутрашњем саобраћају, ма да би извесно повећање било

оправдано, с обзиром на општи пораст цена као и повећање режијских трошкова предузећа. У иностраном саобраћају такође није било повећање тарифа, већ само корекција раније даваних повластица.

Путнички саобраћај уназад неколико година почео је осетније да подбацује, услед изградње мостова, изградње нових железничких пруга и развијања аутобуског саобраћаја. У циљу повећања путничког саобраћаја склопљен је споразум између Дирекције, наших железница и поморских бродарских друштава, као и чехословачких железница, па је израђена и нарочита директна тарифа. Исто тако ради се на закључењу сличног споразума који би обухватио још и румунске железнице. Поред тога, већ постоји понуда бугарских железница на сарадњу за непосредно отправљање путника.

Овим мерама, дакле, могло би се много допринети повећању путничког саобраћаја на нашим речним бродовима, нарочито туриста, од чега би имала велике користи и наша привреда. На жалост, туристички саобраћај, који би морао обухватити дуже линије, нема довољно погодних путничких бродова, те би се у овом погледу морале извршити извесне инвестиције, а с обзиром да су ту претежно заступљени општи интереси, ове би инвестиције требало да се изврше из општих државних средстава. У овом правцу предузети су кораци, и надати се да ће доћи до повољног решења.

Јачи развој послова допринео је и сређивању финансијских прилика Дирекције речне пловидбе. Летећи дугови приватним повериоцима ликвидирани су. Дугови социјално-хуманитарним фондovima такође су на путу скоре потпуне ликвидације.

Повољан прилив прихода допринео је, те су се могли без тешкоћа финансирати и радови већег обима на оспособљењу пловног парка, тако да су извршене генералне оправке извесних објеката који су годинама били ван саобраћаја, те ће се тиме појачати капацитет пловног парка. Осим тога из редовних буџетских средстава подигнута је зграда за агенцију као и магацин у Банатској Паланци, и купљен један мањи моторни брод „Подносе“.

У прошлогодишњем експозеу истакнуто је неколико проблема нашег државног речног бродарства, који чекају на своје решење.

Као што је већ речено, питање дуга Фондовима на путу је скоре ликвидације. Исто тако у

раду је и Уредба о државном бродарском особљу, која ће се ускоро изнети Министарском Савету на одобрење, и којом ће се решити персонално питање.

Међутим, два важна проблема: обнова пловног парка и подизање зграда и магацина за агенције остали су до данас нерешени. За ове инвестиције потребна су знатна новчана средства, која се не могу очекивати из редовних прихода предузећа, те се ова морају наћи на другој страни, али је решење овога питања у зависности од опште финансијске политике. Додирјући ово важно питање, не могу а да поново не истакнем значај нашег бродарства по опште земаљске интересе, као и то, да дунавске државе својим речним бродарствима дају обилне потпоре и потпомажу њихово развијање и напредак. Тај значај нашег речног бродарства увиђа Краљевска Влада, и настојаће да његове животне проблеме реши онако како то интереси земље налажу.

У прошлогодишњем експозеу додирнут је и однос Дирекције речне пловидбе са Српским бродарским друштвом. Између њих и даље постоји заједнички рад у виду Пословне заједнице, који је нарочито у овој години дао веома добре резултате. Спајање овог друштва, у коме је Држава заступљена са више од половине акцијског капитала са Дирекцијом речне пловидбе може се очекивати у скорој будућности. Тиме би се решило и питање бродарске радионице за Дирекцију речне пловидбе, за којом се одавно осећа велика потреба

*

* *

Господо Народни претставници, ја сам се трудио, с обзиром на величину и значај повереног ми ресора, да Вам у што краћим потезима изнесем стање појединих предузећа и установа и оправдам предложене расходе и приходе у овом предлогу буџета.

Ја Вас стога молим, да овај предлог буџета Министарства саобраћаја, на основу чињеница и разлога изнетих у овом моме објашњењу, прихватите у свему овако како се предлаже.

Децембра 1937 год.

Београд

Министар саобраћаја,
Др. М. Спахо с. р.

I. Преглед броја превезених путника

Месец	Буџетска година	Број отпављених путника																Примедба
		I разред		II разред		III разред		IV разред		Свега (1+2+3+4)		режи		Војска и путници са повлашћеношћу		Укупно (6+7)		
		путника	инд. број	путника	инд. број	путника	инд. број	путника	инд. број	путника	инд. број	путника	инд. број	путника	инд. број	путника	инд. број	
IV	1935/36 1936/37 1937/38	832 652 833	100 113 138	45.159 50.617 62.130	100 113 138	2.115.411 2.299.886 2.469.127	100 109 117	71.921 30.707 40.909	100 43 56	2.233.323 2.381.862 2.572.999	100 107 116	400.423 418.823 441.357	100 105 111	412.338 581.600 953.996	100 142 232	3.004.084 3.882.285 3.968.352	100 112 131	
V	1935/36 1936/37 1937/38	698 515 913	100 112 131	42.461 47.255 68.659	100 112 162	2.042.224 2.308.413 2.757.963	100 114 136	51.171 32.619 41.201	100 64 81	2.136.554 2.388.802 2.868.736	100 112 135	362.928 420.633 508.474	100 116 141	548.742 586.575 996.041	100 107 182	3.048.225 3.396.010 4.373.251	100 112 141	
VI	1935/36 1936/37 1937/38	787 673 813	100 85 104	45.379 49.461 63.470	100 109 139	2.228.626 2.338.003 2.666.998	100 105 119	32.521 33.972 34.749	100 104 106	2.307.313 2.422.109 2.766.030	100 105 119	440.395 450.783 520.465	100 103 119	443.388 608.679 900.166	100 151 217	3.191.096 3.541.571 4.246.661	100 111 134	
VII	1935/36 1936/37 1937/38	703 611 1.049	100 87 149	46.227 51.712 68.722	100 112 149	2.139.780 2.378.999 2.600.356	100 112 121	33.045 34.690 33.497	100 105 102	2.219.755 2.466.012 2.703.624	100 112 122	462.754 504.213 567.295	100 109 123	339.698 514.708 816.974	100 152 241	3.022.207 3.484.993 4.087.893	100 116 136	
VIII	1935/36 1936/37 1937/38	1.046 708 1.052	100 67 101	58.521 58.456 77.866	100 99 133	2.607.674 2.836.662 3.141.827	100 108 121	38.443 42.179 43.492	100 109 103	2.705.684 2.938.005 3.264.237	100 109 121	527.869 549.360 611.547	100 105 116	355.663 636.161 991.031	100 179 279	3.589.216 4.123.526 4.866.815	100 115 135	
IX	1935/36 1936/37 1937/38	750 613 1.107	100 81 148	54.215 57.795 73.993	100 107 137	2.551.499 2.623.796 2.936.759	100 103 116	35.613 44.202 43.564	100 124 123	2.642.077 2.726.406 3.055.423	100 104 116	492.390 505.806 556.632	100 103 114	562.412 730.111 1.145.794	100 129 204	3.696.879 3.962.323 4.757.849	100 108 129	
Свега IV-IX	1935/36 1936/37 1937/38	4.816 3.772 5.767	100 78 119	291.962 315.296 414.840	100 108 143	13.685.214 14.785.759 16.573.030	100 109 121	262.714 218.369 237.412	100 84 91	14.244.706 15.323.196 17.231.049	100 108 121	2.686.759 2.849.618 3.205.770	100 107 119	2.662.242 3.717.894 5.864.002	100 139 221	19.593.707 21.890.708 26.300.821	100 112 135	
X	1935/36 1936/37 1937/38	586 765 656	100 131 102	46.973 54.900 60.016	100 117 121	2.357.635 2.484.777 2.349.764	100 106 112	34.854 44.707 41.574	100 129 119	2.440.048 2.585.149 2.725.143	100 106 113	423.896 455.752 389.805	100 108 113	503.849 671.834 448.377	100 134 153	3.367.793 3.712.735 3.269.565	100 111 118	
XI	1935/36 1936/37 1937/38	656 663 510	100 102 131	55.354 59.464 59.962	100 121 117	2.627.552 2.677.617 2.483.172	100 108 108	34.860 41.574 32.688	100 153 153	2.431.296 2.725.143 2.567.332	100 113 109	389.805 473.805 374.567	100 113 116	448.377 684.966 488.806	100 132 132	3.269.565 3.847.914 3.430.705	100 118 113	
XII	1935/36 1936/37 1937/38	477 537 470	100 113 107	47.573 57.497 51.453	100 121 108	2.325.093 2.462.994 2.234.385	100 106 105	30.230 40.338 26.545	100 134 147	2.403.373 2.561.366 2.309.241	100 107 105	358.812 375.939 333.056	100 105 109	475.861 713.568 388.861	100 149 173	3.238.046 3.650.873 3.031.153	100 113 113	
I	1935/36 1936/37 1937/38	537 799 499	100 149 107	50.613 69.176 51.453	100 137 108	2.413.786 2.767.083 2.234.385	100 115 105	30.178 42.286 26.545	100 141 147	2.495.114 2.879.344 2.309.241	100 116 105	395.222 457.729 333.056	100 116 109	435.924 829.679 388.861	100 191 173	3.326.260 4.166.752 3.031.153	100 126 113	
II	1935/36 1936/37 1937/38	537 799 499	100 149 107	50.613 69.176 51.453	100 137 108	2.413.786 2.767.083 2.234.385	100 115 105	30.178 42.286 26.545	100 141 147	2.495.114 2.879.344 2.309.241	100 116 105	395.222 457.729 333.056	100 116 109	435.924 829.679 388.861	100 191 173	3.326.260 4.166.752 3.031.153	100 126 113	
III	1935/36 1936/37 1937/38	537 799 499	100 149 107	50.613 69.176 51.453	100 137 108	2.413.786 2.767.083 2.234.385	100 115 105	30.178 42.286 26.545	100 141 147	2.495.114 2.879.344 2.309.241	100 116 105	395.222 457.729 333.056	100 116 109	435.924 829.679 388.861	100 191 173	3.326.260 4.166.752 3.031.153	100 126 113	
Свега X-III	1935/36 1936/37 1937/38	3.236 3.927 3.927	100 122 122	289.978 347.846 347.846	100 119 119	14.163.835 15.348.257 14.163.835	100 109 109	189.355 257.732 189.355	100 137 137	14.646.404 15.957.762 14.646.404	100 109 109	2.275.445 2.523.731 2.275.445	100 111 111	2.741.678 4.212.106 2.741.678	100 154 154	19.663.527 22.693.599 19.663.527	100 116 116	
Укупно IV-III	1935/36 1936/37 1937/38	8.052 7.699 8.052	100 96 96	581.940 663.142 663.142	100 114 114	27.849.049 30.341.016 27.849.049	100 109 109	452.069 476.101 452.069	100 106 106	28.891.110 31.280.958 28.891.110	100 109 109	4.962.204 5.373.349 4.962.204	100 109 109	5.403.920 7.930.000 5.403.920	100 147 147	39.257.234 44.584.307 39.257.234	100 114 114	

База за индексни број година 1935/36 = 100

II. Преглед превезене робе у тонама

Месец	Буџетска ГОДИНА	Приватна брзовозна и споровозна роба																Војне и режис- ке пошљаке		Укупно (7+8)			
		отправљено				Прицело у међународном саобраћају (увоз)				Транзитариано		Превезено у ме- ђународном Саобраћају (1+4+5)				Превезено Свега (3+4+5)							
		у унутрашњем саобраћају		у међународном саобраћају (авио)		Свега (1+2)		Тона		Инд. број		Тона		Инд. број		Тона		Инд. број		Тона		Инд. број	
		1		2		3		4		5		6		7		8		9					
тона	инд. број	тона	инд. број	тона	инд. број	тона	инд. број	тона	инд. број	тона	инд. број	тона	инд. број	тона	инд. број	тона	инд. број	тона	инд. број	тона	инд. број		
IV	1935/36	615,384	100	111,334	100	726,718	100	22,888	100	123,969	100	258,191	100	873,575	100	289,389	100	1,162,964	100				
	1936/37	625,967	102	103,450	93	729,417	101	23,352	103	80,503	65	207,305	81	833,272	96	268,918	93	1,102,190	95				
	1937/38	833,879	136	161,411	145	995,290	137	27,270	119	130,853	106	319,534	123	1,153,413	133	270,473	94	1,423,886	123				
V	1935/36	704,768	100	105,559	100	810,327	100	27,519	100	114,413	100	247,491	100	952,259	100	334,454	100	1,286,713	100				
	1936/37	717,180	102	107,007	102	824,187	102	20,321	74	98,405	87	226,333	92	943,513	99	363,884	109	1,307,337	104				
	1937/38	871,341	124	139,339	133	1,010,680	124	29,138	106	152,265	134	320,742	129	1,192,083	126	319,176	96	1,511,259	118				
VI	1935/36	657,344	100	103,641	100	760,985	100	28,986	100	85,634	100	218,261	100	875,605	100	334,295	100	1,209,900	100				
	1936/37	703,353	107	99,679	97	803,032	106	20,396	71	77,779	91	197,854	91	901,207	103	373,790	112	1,274,937	106				
	1937/38	961,263	147	146,852	142	1,108,115	146	27,256	95	142,846	167	316,954	146	1,278,217	146	270,985	82	1,549,202	129				
VII	1935/36	711,573	100	90,899	100	802,472	100	22,108	100	85,756	100	198,763	100	910,336	100	455,048	100	1,365,384	100				
	1936/37	752,002	106	79,376	88	831,378	104	22,846	104	77,105	89	179,327	91	931,929	103	509,715	113	1,441,644	106				
	1937/38	1,001,788	141	139,766	154	1,141,554	143	35,371	159	143,273	168	318,410	161	1,320,198	146	384,610	85	1,704,808	125				
VIII	1935/36	875,446	100	104,967	100	980,413	100	30,696	100	95,414	100	231,047	100	1,106,493	100	433,709	100	1,540,202	100				
	1936/37	913,425	105	109,063	104	1,022,518	105	22,348	73	80,382	85	211,823	91	1,125,248	102	485,778	113	1,611,026	105				
	1937/38	1,103,562	127	163,483	156	1,267,045	129	34,405	113	141,001	148	338,889	147	1,442,451	131	390,223	89	1,832,674	119				
IX	1935/36	963,498	100	135,566	100	1,129,064	100	21,794	100	127,422	100	284,782	100	1,278,280	100	443,481	100	1,721,761	100				
	1936/37	1,046,625	106	119,050	88	1,165,675	104	26,945	124	120,224	95	296,219	94	1,312,844	103	421,374	96	1,734,218	101				
	1937/38	1,149,965	116	164,694	122	1,314,659	117	32,026	147	153,121	121	349,811	123	1,499,776	118	420,301	95	1,920,677	112				
Свега IV—IX	1935/36	4,558,013	100	651,966	100	5,209,979	100	153,961	100	632,608	100	1,438,535	100	5,996,548	100	2,290,376	100	8,286,924	100				
	1936/37	4,759,152	105	618,255	95	5,377,407	104	136,208	89	534,398	85	1,288,861	89	6,043,013	101	2,423,459	106	8,471,472	103				
	1937/38	5,921,798	129	915,515	141	6,837,313	132	185,463	121	803,359	137	1,964,340	137	7,896,138	132	2,056,368	89	9,942,506	119				
X	1935/36	1,228,984	100	130,524	100	1,359,508	100	32,079	100	155,389	100	317,992	100	1,546,976	100	442,786	100	1,989,762	100				
	1936/37	1,282,650	105	115,496	89	1,398,146	103	28,305	89	129,182	84	272,983	96	1,555,633	101	387,706	88	1,943,339	98				
	1937/38																						
XI	1935/36	983,062	100	129,622	100	1,092,684	100	25,819	100	152,881	100	308,322	100	1,271,384	100	451,574	100	1,722,958	100				
	1936/37	1,063,772	111	106,730	83	1,170,502	108	28,997	113	127,541	84	263,268	86	1,327,040	105	349,791	78	1,676,831	98				
	1937/38																						
XII	1935/36	639,975	100	86,966	100	726,941	100	29,612	100	117,619	100	234,197	100	874,172	100	329,041	100	1,203,213	100				
	1936/37	860,032	135	134,351	155	994,383	137	30,025	102	137,838	118	302,214	129	1,162,246	133	310,853	95	1,473,069	123				
	1937/38																						
I	1935/36	543,173	100	65,657	100	608,830	100	25,863	100	75,626	100	167,146	100	710,319	100	330,450	100	1,040,769	100				
	1936/37	689,600	127	121,939	186	811,539	134	31,231	121	129,245	171	282,415	169	972,015	137	257,652	78	1,229,667	119				
	1937/38																						
II	1935/36	533,586	100	65,662	100	599,248	100	24,862	100	84,430	100	174,954	100	708,540	100	288,930	100	967,470	100				
	1936/37	688,479	129	161,618	246	850,097	142	28,124	114	146,147	174	335,889	192	1,024,368	145	247,774	85	1,272,142	128				
	1937/38																						
III	1935/36	674,720	100	87,392	100	762,112	100	24,959	100	120,033	100	232,384	100	907,104	100	332,838	100	1,239,942	100				
	1936/37	739,916	109	176,830	203	916,746	121	25,195	101	146,831	123	348,856	151	1,088,772	121	287,759	87	1,376,531	112				
	1937/38																						
Свега IX—III	1935/36	4,583,500	100	565,823	100	5,149,323	100	163,194	100	705,978	100	1,434,995	100	6,018,495	100	2,175,619	100	8,194,114	100				
	1936/37	5,324,449	117	816,964	145	6,141,413	119	171,877	106	816,784	116	1,805,625	126	7,130,074	119	1,841,535	85	8,971,609	109				
	1937/38																						
Укупно IV—III	1935/36	9,141,513	100	1,217,789	100	10,359,302	100	317,155	100	1,338,586	100	2,873,530	100	12,015,043	100	4,463,965	100	16,481,038	100				
	1936/37	10,083,601	111	1,435,219	118	11,518,820	112	308,085	98	1,351,182	101	3,094,486	108	13,178,087	109	4,264,994	96	17,443,084	106				
	1937/38																						

База за индексни број година 1935/36 = 100

III. Упоредни преглед остварених транспортних прихода по месецима за 1935/36, 1936/37 и 1937/38 г.

Месец	1935/36	Инд. број	1936/37	Инд. број	1937/38	Инд- број
IV	155,009.586,35	100	142,462.747,44	91.9	186,327.635,02	120.2
V	159,485.021,13	100	146,910.066,26	92.1	187,459.580,36	117.5
VI	143,864.113,21	100	152,365.371,01	105.9	192,928.324,43	134.1
VII	155,862.083,85	100	162,621.746,35	104.3	201,336.341,01	129.2
VIII	175,389.946,72	100	186,826.609,82	106.5	233,328.949,83	133
IX	194,180.693,26	100	192,150.542,53	99	229,564.812,23	118.2
Свега за IV—IX	983,791.444,52	100	983,337.083,41	100	1.230,945.642,88	125.1
X	212,706.871,58	100	203,043.628,02	95.5		
XI	184,041.263,17	100	182,612.924,37	99.2		
XII	147,385.058,21	100	178,815.579,05	121.3		
I	127,258.799,39	100	147,828.991,73	116.2		
II	124,658.741,36	100	153,968.534,80	123.5		
III	154.838.683,44	100	185,147.918,68	119.6		
Укупно	1.934,680.861,67	100	2.034,754.660,06	105.2		

База за индексни број година 1935/36 = 100

IV. Упоредни преглед прихода Управе државних железница

Месец	1932/33	%	1933/34	%	1934/35	%	1935/36	%	1936/37	%	1937/38	%
Април	154,695,090,09	8,23	135,138,316,56	7,08	146,933,171,71	7,81	155,009,580,35	8,01	142,462,747,44	7,00	186,827,635,02	7,57
Мај	171,995,639,62	9,15	157,639,559,20	8,26	157,710,835,24	8,39	159,485,021,13	8,24	146,910,066,26	7,23	187,459,580,36	7,62
Јун	151,194,399,11	8,05	150,820,280,41	7,90	156,465,708,70	8,32	143,864,113,21	7,44	152,365,371,01	7,49	192,928,324,43	7,84
Јул	148,223,339,03	7,89	160,509,439,98	8,41	153,924,291,70	8,18	155,862,083,85	8,06	162,621,746,35	7,99	201,336,341,01	8,18
Август	179,335,300,20	9,54	168,460,621,72	8,82	171,062,873,39	9,09	175,389,946,72	9,06	186,826,609,82	9,18	233,328,949,83	9,48
Септембар	174,156,669,26	9,27	193,313,405,60	10,13	181,858,771,64	9,67	194,180,693,26	10,04	192,150,542,53	9,44	229,564,812,23	9,33
Свега за I полутође	979,600,491,31	52,13	965,881,623,47	50,60	967,955,652,38	51,46	983,791,444,52	50,85	988,337,083,41	48,33	1,230,945,642,88	50,02
Октобар	187,431,759,43	9,97	195,675,520,34	10,25	189,292,535,52	10,06	212,706,871,58	10,99	203,043,628,02	9,98		
Новембар	177,672,065,89	9,46	168,491,994,01	8,82	172,464,548,87	9,17	184,041,263,17	9,51	182,612,924,37	8,97		
Децембар	153,661,297,02	8,18	154,607,887,62	8,10	153,270,624,41	8,15	147,385,058,21	7,62	178,815,579,05	8,79		
Јануар	123,183,932,63	6,56	138,812,048,47	7,27	125,968,684,83	6,70	127,258,799,39	6,58	147,828,991,73	7,26		
Фебруар	118,838,101,10	6,32	126,698,702,31	6,64	125,156,223,30	6,65	124,658,741,36	6,44	153,968,534,80	7,57		
Март	138,637,468,44	7,38	158,802,881,09	8,32	146,940,563,70	7,81	154,838,683,44	8,01	185,147,918,68	9,10		
Свега за II полутође	889,424,624,51	47,87	943,089,033,84	49,40	913,093,180,63	48,54	950,889,417,15	49,15	1,051,417,576,65	51,67	1,230,054,357,12	49,98
Укупно: Повраћај	1,879,025,115,82 16,565,031,09	100,00	1,908,970,657,31 11,609,585,07	100,00	1,881,048,833,01 18,567,875,93	100,00	1,934,680,861,67 19,058,156,12	100,00	2,034,754,660,06 31,843,483,87	100,00	2,461,000,000— 40,000,000—	100,00
Свега возарина Разни приходи	1,862,460,084,73 75,715,236,90		1,897,361,072,24 93,553,386,18		1,862,480,957,08 96,015,824,71		1,915,622,705,55 96,401,011,04		2,002,911,176,19 79,386,038,69		2,421,000,000— 75,000,000—	
Укупно	1,988,175,321,63		1,990,914,458,42		1,958,496,781,79		2,012,023,716,59		2,082,297,214,88		2,496,000,000—	

Напомена: 1) Месечни износи односе се само на транспортне приходе да би се јасније истакао њихов притицај у процентуалном односу према укупним годишњим сумама, тих прихода.

2) Годишњи износи повраћаја и рефракција одузети су од годишњих износа транспортних прихода, јер се они не могу никакo делити по месецима.

3) Разни невозарински приходи додати су на крају у годишњим сумама, јер се они такођер не могу тачно поделити по месецима.

V. Број локомотивских, бруто-тонских, возних и колско-осовинских километара и потрошња горива и мазива по буџетским годинама

К и л о м е т р и	Б у ђ е т с к а г о д и н а						Примедба
	1935/36	инд. број	1936/37	инд. број	1937/38 (од IV до IX мес. закључно)	инд. број	
Путничких возова:							
локомотивски	20,150.484	100	20,809.227	104	12,108.051	61	
бруто-тонски (у 1000)	3,896.939	100	4,113.912	106	2,454.840	63	
возни	20,144.229	100	20,823.420	104	12,050.948	59	
колско-осовински	464,308.437	100	482,351.365	104	286,357.914	62	
Мешовитих возова:							
локомотивски	7,410.871	100	7,978.691	108	3,566.787	49	
бруто-тонски (у 1000)	1,114.579	100	1,234.474	111	596.925	54	
возни	7,347.906	100	7,893.331	108	3,504.931	48	
колско-осовински	167,530.015	100	182,509.502	109	89,493.591	54	
Теретних возова:							
локомотивски	18,952.513	100	19,819.682	105	11,589.270	62	
бруто-тонски (у 1000)	7,378.893	100	8,019.443	109	4,913.058	67	
возни	18,963.264	100	19,790.849	105	11,522.625	61	
колско-осовински	1,151,472.538	100	1,222,480.862	107	737,617.439	65	
Радних возова:							
локомотивски	854.829	100	772.019	91	462.111	55	
бруто-тонски (у 1000)	203.714	100	176.395	87	113.693	56	
возни	845.612	100	824.119	97	493.108	59	
колско-осовински	29,095.925	100	29,787.330	103	19,350.108	67	
Укупно код свих возова:							
локомотивски	47,368.697	100	49,379.619	105	27,726.219	59	
бруто-тонски (у 1000)	12,594.125	100	13,544.224	108	8,078.516	65	
возни	47,301.011	100	49,331.219	105	27,757.512	59	
колско-осовински	1,812,403.915	100	1,917,129.059	106	1,132,819.052	63	
Локомотивске запреге и потискивања	2,129.712	100	1,904.909	89	1,221.784	58	
Споредни локомотивски	13,681.300	100	14,360.082	105	7,358.837	54	
Укупно сви привредни и споредни локомот.	63,179.709	100	65,644.610	104	36,306.840	58	
Потрошња норм. горива у тонама	1,294.198	100	1,371.933	107	722.304	56	
на 1 локом. км у кгр	20.5		20.9		19.9		
на 1000 бруто-тонских км у кгр	103		101		89		
Потрошња норм. мазива у кгр	3,919.682	100	3,530.579	91	2,149.711	61	
на 1 локом. км у гр	62.0		43.8		59.2		
на 1000 бруто-тонских км у гр	311		261		266		

База за индексни број година 1935/36 = 100

VI. Преглед прихода и расхода по предлогу буџета Министарства саобраћаја 1938/39 б. г.

Назив установе	П р и х о д и			Р а с х о д и			Упоредије при- хода са расход-ма по предлогу бу- џета за 1938/39
	По предлогу буџета за 1938/39 б. г.	Усвојено по буџету за 1937/38 б. г.	Разлика по предлогу буџ. за 1938/39 б. г. + или -	По предлогу буџета за 1938/39 б. г.	Одобрено по буџету за 1937/38 б. г.	Разлика по предлогу буџ. за 1938/39 б. г. + или -	Разлика расхода према приходима + или -
I Мин. саобраћаја	—	—	—	3,239.687—	2,956.781—	+ 282.906—	+ 3,239.687—
II Упр. пом. и реч. саобраћаја	8,585.000—	7,992.000—	+ 593.000—	12,208.664—	10,869.562—	+ 1,339.102—	+ 3,623.664—
III Дир. поморског саобраћаја	450.200—	421.200—	+ 29.000—	26,887.642—	16,208.190—	+ 10,679.452—	+ 26,437.442—
IV Одељ. за грађ. железница	—	—	—	252,170.281—	183,867.290—	+ 68,302.991—	+ 252,170.281—
Свега I—IV	9,035.200—	8,413.200—	+ 622.000—	294,506.274—	213,901.823—	+ 80,604.451—	+ 285,471.074—
V Упр. државних железница	2,388,000.000—	2,045,000.000—	+ 343,000.000—	2,206,842.983—	1,898,901.377—	+ 307,941.606—	— 181,157.017—
Свега I—V	2,397,035.200—	2,053,413.200—	+ 343,622.000—	2,501,349.257—	2,112,803.200—	+ 388,546.057—	+ 104,314.057—
VI Дир. реч. плов..	87,904.938—	85,433.310—	+ 2,471.628—	94,744.938—	92,413.310—	+ 2,331.628—	+ 6,840.000—
Укупно I—IV	2,484,940.138—	2,138,846.510—	+ 346,093.628—	2,596,094.195—	2,205,216.510—	+ 390,877.685—	+ 111,154.057—

VII. Преглед буџетских места

по предлогу буџета Министарства саобраћаја за 1938/39 б. г.

Установе	Број буџетских места по предлогу буџета за 1938/39 буџетску годину						Одобрено за 1937/38 б. г.	Разлика по предлогу буџета за 1938/39 б. г. + или -
	Чиновника	Чиновнич. приправника	Званичника	Служитеља	Осталог особља	Свега		
I Министарство	59	3	6	15	5	89	89	- 1
II Управа пом. и реч. саобр.	119	18	34	17	49	237	219	+ 18
III Дирекција пом. саобраћаја	116	39	197	83	23	458	418	+ 40
IV Одељење за грађ. жел. .	173	77	1	9	15	275	275	
Свега I—IV	467	137	238	124	92	1.058	1.001	+ 57
V Управа држ. железница:								
Централна управа	1.384	154	205	158	90	1.991	1.915	+ 76
Саобр. комерц. служба . . .	4.868	775	12.038	1.232	678	19.591	19.391	+ 200
Машинска служба	2.768	520	4.554	717	385	8.944	8.979	- 35
Грађевинска служба	1.389	386	4.290	335	121	6.521	6.440	+ 81
Свега V	10.409	1.835	21.087	2.442	1.274	37.047	36.725	+ 322
Свега I—V	10.876	1.972	21.325	2.566	1.366	38.105	37.726	+ 379
VI Дирекција речне пловидба	—	—	—	—	—	2.518	2.342	+ 176
Укупно I—VI	10.876	1.972	21.325	2.566	1.366	40.623	40.068	+ 555

VIII. Упоредни преглед остварених расхода и прихода

Министарство саобраћаја за последњих пет буџетских година

НАЗИВ РАСХОДА — ПРИХОДА	Б У Џ Е Т С К А Г О Д И Н А				
	1932/33	1933/34	1934/35	1935/36	1936/37
А. РАСХОДИ:					
По буџету:					
Министарства	2,129.818-53	2,277.022-44	2,494.412-01	2,750.738-08	2,726.615-33
Управе поморства и речног саобраћаја	10,309.242-07	9,836.224-04	9,395.974-84	9,315.397-98	9,995.513-58
Дирекције поморског саобраћаја	15,446.119-04	17,010.961-40	16,346.197-89	15,776.319-31	16,646.164-88
Одељења за грађење железница	51,877.185-13	100,720.037-07	63,852.966-76	115,583.760-19	120,307.278-40
Свега расхода по буџету управних установа М. С.	79,761.764-77	120,844.244-95	92,089.551-50	143,426.215-56	149,675.572-19
Ванбуџетски расходи	65,630.873-96	45,777.326-34	103,900.720-30	71,330.937-40	12,034.420-34
Свега расхода управних установа М. С.	145,392.638-73	175,621.571-29	195,990.271-80	214,757.152-96	161,709.992-53
Управа државних железница по буџету	2,005.286.195-10	1,855.781.622-37	1,834.281.434-40	1,779.118.003-32	1,803.374.708-73
Ванбуџетски расходи У. Д. Ж.	102,621.367-07	112,048.357-86	63,013.370-80	172,950.072-85	23,725.108-27
Речна пловидба	101,042.517-86	78,307.230-82	56,565.036-66	62,688.204-63	71,829.242-07
Укупно расхода	2,354,342.718-76	2,221,758.782-34	2,149,850.113-66	2,229,513.433-76	2,060,639.051-60
Б. ПРИХОДИ:					
Управа поморства и речног саобраћаја	6,018.303-92	5,317.866-35	6,307.730-14	5,697.058-56	6,237.785-94
Дирекција поморског саобраћаја	5,731.525-73	7,193.014-59	7,877.083-31	7,563.923-56	7,810.041-16
Свега прихода управних установа М. С.	11,749.829-65	12,510.880-94	14,184.813-45	13,260.982-12	14,047.827-10
Управа државних железница	1,938.175.321-63	1,990.914.458-42	1,958.496.781-79	2,012.023.716-59	2,082.297.214-88
Ванредни приходи	42,629.174-48	6,858.321-70	—	42,466.947-27	—
Речна пловидба	80,146.640-32	65,576.076-16	60,616.120-35	53,963.035-60	65,127.152-07
Укупно прихода	2,072,700.966-08	2,075,859.737-22	2,033,297.715-59	2,121.714.681-58	2,161,472.194-05

IX. Упоредни преглед остварених расхода и прихода

Управе државних железница за последњих пет буџетских година

НАЗИВ РАСХОДА — ПРИХОДА	Б У Џ Е Т С К А Г О Д И Н А				
	1932/33	1933/34	1934/35	1935/36	1936/37
А. РАСХОДИ ПО БУЏЕТУ:					
I Лични:					
1) Управна и општа служба	46,851.941,45	47,068.310,57	47,070.790,67	46,437.408,57	40,948.183,87
2) Саобраћајно-комерцијална служба	420,756.315,19	424,592.913,03	425,936.542,10	407,411.502,58	327,676.593,68
3) Машинска и радионичка служба	226,596.570,78	223,702.746,85	218,489.585,30	209,537.072,97	145,274.321,79
4) Грађевинска служба и импрегнација	119,750.642,38	120,619.994,32	130,626.577,72	125,376.916,50	107,468.871,41
Свега лични расходи	813,955.469,80	815,983.964,77	822,128.495,79	788,762.900,62	621,367.970,75
II Материјални:					
5) Управна и општа служба	7,286.062,58	6,296.098,12	5,995.296,35	5,968.790,56	9,935.475,—
6) Саобраћајно-комерцијална служба	22,587.808,52	21,146.807,11	25,690.282,58	23,615.573,09	82,531.088,25
7) Машинска и радионичка служба	651,736.139,50	586,126.394,49	581,180.558,84	594,424.019,65	645,352.333,24
8) Грађевинска служба и импрегнација	206,509.129,39	192,739.779,43	201,116.208,60	207,733.870,95	228,299.912,77
9) Разно	303,211.585,32	233,488.578,45	198.175.592,24	158,612.848,45	215,887.928,72
Свега материјални расходи	1.191,330.725,30	1.039,797.657,60	1.012,157.938,61	990,355.102,70	1.182,006.737,98
Свега расхода по буџету	2.005,286.195,10	1.855,781.622,37	1.834,281.434,40	1.779,118.003,32	1.803.374.708,73
Б. ВАНБУЏЕТСКИ РАСХОДИ:	102,621.367,07	112,048.357,86	63,013.370,80	172,950.072,85	23,725.108,27
Укупно расхода	2.107,907.562,17	1.967,829.980,23	1.897,294.805,20	1.952,068.076,17	1.827,099.817,—
В. ПРИХОДИ ПО БУЏЕТУ:					
1) Возарински	1.862,460.084,73	1.897,361.072,24	1.862,480.957,08	1.915,622.705,55	2.002,911.176,19
2) Разни	75,715.236,90	93,553.386,18	96,015.824,71	96,401.011,04	79,386.038,69
Свега прихода по буџету	1.938,175.321,63	1.990,914.458,42	1.958,496.781,79	2.012,023.716,59	2.082,297.214,88
Г. ВАНРЕДНИ ПРИХОДИ:	42,629.174,48	6,858.321,70	—	42,466.947,27	—
Укупно прихода	1.980,804.496,11	1.997,772.780,12	1.958,496.781,79	2.054,490.663,86	2.082,297.214,88

СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

III РЕДОВАН САЗИВ
ЗА 1937/38 ГОДИНУ

КЊИГА IV

ОД XXXVI ДО XXXVII РЕДОВНОГ САСТАНКА

ОД 16 ДО 17 МАРТА 1938 ГОДИНЕ

Претседништво Народне скупштине

Претседник
СТЕВАН ЋИРИЋ

Потпретседници:

ФРАЊО МАРКИЋ

ЈЕВРЕМ ТОМИЋ

РАДИСАВ ВУЧЕТИЋ

Секретари:

ДРАГОМИР М. СТОЈАДИНОВИЋ

Др. ДРАГАН ДАМИЋ

НУРИЈА ПОЗДЕРАЦ

Др. АНДРЕЈ ВЕБЛЕ

СТОЈАДИН ДИМИТРИЈЕВИЋ

Народни посланици

Аврамовић Лука, Алексић Коста, Андоновић Сима, Антић Д. Боривоје, Антонијевић Душан, Аранђеловић Јован, Арежина Миљкан, Аћимовић Ж. Велимир, Аћимовић Д-р Јордан, Ауер Д-р Људевит;

Банић Милан, Баричевић Д-р Јанко, Баџак Љ. Милан, Бенко Јосип, Белинић Винко, Бешировић Воца Шериф, Бешировић Р. Димитрије, Блажић Милан, Божиновић Д. Љубомир, Божић Бл. Јакша, Божић А. Милан, Борисављевић Страхиња, Бошковић Михаило, Бренчич Михаел, Брујић С. Јован, Брујић Дане, Бубић С. Д-р Стеван, Будимир Ђ. Симо, Буторка С. Д-р Александар;

Васић Тихомир, Вебле Д-р Андреј, Величковић Б. Миладин, Веселиноћ Д-р Милорад, Видаковић Милош, Виловски Рада, Водстречил Хинко, Врбић Велимир, Вујасиновић Д-р Вук, Вујић В. Димитрије, Вукановић Д-р Српко, Вукићевић Миланн, Вучетић Радисав;

Гавриловић В. Никола, Гавриловић Ото, Гајић Павле, Гајић В. Радомир, Гајшек Карло, Галогача Петар, Гаџиновић Ј. Војислав, Георгијевић М. Јоца, Главинић Д-р Милан, Глишић Миленко, Голубовић Љ. Милан, Горњак Винко, Грба Д-р Милован, Грђић В. Ристо;

Давинић Брана, Дамић Д-р Драган, Даниловић Ј. Живко, Дачић М. Александар, Димитријевић Живојин, Димитријевић Коста, Димитријевић Д-р Љутица, Димитријевић Мита, Димитријевић Стојадин, Димић М. Радосав, Динић Ђ. Танасије, Добершек Карел, Добовишек Д-р Рудолф, Добросављевић Д. Бранко, Дошен Д-р Војислав, Дошен Д-р Мирко, Дургутовић И. Мустафа;

Ђикић Алојзије, Ђокић Љубомир, Ђокић Михаило, Ђорђевић В. Војислав, Ђурић М. Бори-воје, Ђуровић Данило, Ђуровић Михаило;

Ерцеговац Н. Богдан;

Живадиновић П. Борисав, Живковић М. Тодор, Живковић Т. Радосав;

Загорац Јово, Здравковић М. Јован Здравковић Миленко, Зејнел-бег Ибрахим Страцимир, Зељковић Н. Бошко, Зечевић Секула, Зубер Никола, Зупанчич Фран;

Ивановић Ј. Драгољуб, Иванчевић Душан, Ивековић Д-р Богдан, Ибрахимпашић Абдулах, Илић Д-р Вељко, Исаковић Ђ. Миливоје;

Јанжекович Иван, Јанковић Десмир, Јанковић Д-р Драгутин, Јанчич Д-р Иван, Јањић Д-р Војислав, Јевремовић Д-р Драгољуб, Јевтић Д. Богољуб, Јевтић Ђорђе, Јевтић Животије, Јеличић Ст. Цветко, Јовановић Д-р Василије, Јовановић Д-р Ђорђе, Јовановић Јован, Јовановић Љубомир, Јовановић М. Никола, Јовичић М. Радоје, Јојић Велимир, Јоксимовић Зарије;

Кабалин Никола, Кајић А. Мијо, Казимировић Н. Владимир, Кадич Алија, Каламатијевић Р. Михаило, Калембер Д-р Бранко, Калуђерчић Д-р Бранко, Капетановић Исмет-бег Гавран, Каћански Стеван, Кашанин Јоцо, Кашпер Д-р Михаел, Керсник Антон, Клар Д-р Франц, Кнежевић Богољуб, Ковач Љ. Анте, Кожул Д-р Марко, Којић Д-р Драгутин, Коларевић Јаков, Коман Албин, Комненовић Мирко, Косић М. Д-р Мирко, Косовић Р. Петар, Костић Васиљ, Костренчић Лука, Коце Д-р Јуре, Краљевић Д-р Драган, Крафт Д-р Стеван, Кристић Ђ. Перо, Кристић В. Михаило, Кристић Симо, Кристић Ст. Стојан, Кузељевић Сретен, Куленовић Д-р Џафер-бег, Кулишић Д-р Шиме, Кумануди Д-р Коста, Куњашић Јоаким, Курилић Ј. Милан, Курсулић Ј. Велимир, Куртовић Војко, Куртовић Шукрија;

Лазаревић М. Александар, Лазаревић Милан, Лазаревић М. Милован, Лазаревић Никол, Лазић Војислав, Ленарчич Станко, Ловренчич Д-р Иван, Лукачич Августин;

Љешевић К. Михаило;

Макар Дако, Марјанац Симо, Маркић Фрањо, Марковић Д-р Ђорђе, Марковић Д-р Миленко, Марџић Т. Милоје, Мastroвић Ф. Анте, Матица Павао, Махник Артур, Мијић Ђ. Милан, Мијовић Д-р Александар, Мијушковић Лука, Микашиновић Д. Ђуро, Микић Ј. Сава, Милановић Живота, Милетић Д-р Вјеслав, Милетић Дане, Милијановић Велимир, Милошевић Р. Душан, Милошевић Ст. Душан, Милошевић Радивоје, Милутиновић Р. Милинко, Миљуш Д-р Бранко, Мирковић С. Димитрије, Михаиловић Тодор, Михаиловић П. Илија, Мохорич Иван, Мравље Милан, Мулалић А. Мустафа, Муратбашић Осман;

Нановић Радивоје, Недељковић П. Урош, Ненадић Војислав, Ненадовић Б. Јован, Никитовић М. Д-р Часлав, Николић Д-р Бранко, Николић Ј. Живко, Николић Ђ. Милован, Николић М. Радивоје, Николић Славко, Нићифоровић Спаса, Новачан Д-р Антон, Новаковић Д-р Нико, Новаковић Стјепан, Новаковић Фрањо;

Пантић Љубомир, Патрногић Хади-Љуба, Пауновић Бранко, Паштровић Манфред, Певец Рудолф, Пејин Ж. Гојко, Пејкић А. Чедомир, Пеливановић Малић, Перић Ђ. Миливоје, Перовић Душан, Перовић Р. Милан, Петковић З. Ђорђе, Петковић В. Милан, Петковић В. Растко, Петровић Богдан, Пинтеровић Д-р Милован, Плескович Рудолф, Повреновић К. Матија, Поздерац Нурија, Поповић С. Аћим, Поповић М. Велимир, Поповић Душан, Поповић М. Д-р Живојин, Поповић Живко, Поповић Д-р Коста, Поповић Д-р Михаило, Поповић М. Новица, Поповић Д-р Светислав, Предован Крсто, Прека Никола, Прекоршек Иван, Прелубовић Мухамед, Протић П. Јеремија;

Раденковић Стојан, Радоичић В. Данило, Рајаковић М. Милоје, Рафаиловић Живојин, Рафаиловић Миливоје, Рашковић Д-р Милош, Рашовић М. Милош, Режек Д-р Јосип, Риђановић Д-р Мухамед, Рогић Д-р Јосип, Ружичић В. Марко;

Савић Обрен, Салијевић Кадри, Санто Д-р Гавро, Сарич Ибрахим, Сејфуловић С. Бећир, Секулић Д-р Милан, Симић Стеван, Сладојевић П. Чедомир, Сокић М. Милоје, Сокић М. Момчило, Соколовић Никола, Спасовић М. Вукашин, Станковић В. Александар, Станковић М. Илија, Станковић Св. Светолик, Степанов Миливој, Стефановић Б. Игњат, Стијић Д-р Милан, Стојадиновић М. Драгомир, Стојадиновић Михаило, Стојисављевић Петар, Стошовић Добривоје, Стошић Стаменко, Суботић Душан;

Тасић С. Светозар, Тешић Максим, Тишма Владимир, Тодоровић А. Бранислав, Томашевић Д. Жарко, Томић Бранко, Томић Јеврем, Томић Об. Јован, Тонић Р. Тодор, Трпковић Т. Ставра, Турк Рајко;

Ђеримагић Садик, Ђирић Стеван, Ђосић П. Станко, Ђумаџић Хусејин;

Урошевић Ил. Мирко;

Физир Виктор, Фукс Д-р Рико;

Хасанбеговић Д-р Авдо, Хафизадић Д-р Сулејман, Хорват Фрањо, Хочевар Станко;

Цветић Јосип, Цветковић Ј. Драгиша, Црљић Ј. Лазар, Цујан Ђиро;

Чапљић Рагиб, Чвркић П. Војко, Чејовић Ђуро, Чолаковић Крста;

Џинић Хасанбег;

Шајкаревић Д-р Јован, Шакић Иван, Шемров Д-р Фран, Шијак Д-р Никола, Широла Брнас Антон, Шквурц Т. Иво, Шошки Д-р Лука, Шулкић М. Владимир, Шушић И. Живко.

Министарски савет

(од 24 јуна 1935. године)

Претседник Министарског савета и Министар иностраних послова **др. Милан М. Стојадиновић**;

Министар унутрашњих послова **др. Антон Корошец**;

Министар саобраћаја **др. Мехмед Спахо**;

Министар правде **Милан Симоновић** — (постављен Указом од 4 октобра 1937. године);

Министар без портфеља **др. Шефкија Бехмен**;

Министар пољопривреде **Светозар Станковић**;

Министар шума и рудника **Богољуб Кујунџић** — (постављен Указом од 4 октобра 1937. године);

Министар социјалне политике и народног здравља **Драгиша Ј. Цветковић** — (постављен Указом од 22 децембра 1935. године);

Министар трговине и индустрије **др. Милан Врбанић**;

Министар грађевина **Добривоје Стошовић** — (постављен Указом 4 октобра 1937. године);

Министар финансија **Душан Летица**;

Министар без портфеља **др. Михо Крек** — (постављен Указом 1 септембра 1935. године);

Министар војске и морнарице, армијски ђенерал **Љубомир М. Марић** — (постављен Указом од 7 марта 1936. године);

Министар без портфеља **Војислав В. Ђорђевић** — (постављен Указом од 7 марта 1936. године);

Министар без портфеља **др. Нико Новаковић** — (постављен Указом 7 октобра 1937. године);

Министар физичког васпитања народа **др. Вјеслав Милетић** — (постављен Указом 7 октобра 1937. године);

Министар пошта, телеграфа и телефона **Војко П. Чвркић** — (постављен Указом 7 октобра 1937. године);

Министар просвете **Димитрије Магарашевић** — (постављен Указом 7 октобра 1937. године);

MANUSCRIPT COLLECTION

(For the year 1900-1901)

The following list of Manuscripts is given for the year 1900-1901. It is arranged in alphabetical order of the names of the authors or subjects.

1. *Manuscript of the History of the County of York, by John Smith, Esq.* (1750)

2. *Manuscript of the History of the County of York, by John Smith, Esq.* (1750)

3. *Manuscript of the History of the County of York, by John Smith, Esq.* (1750)

4. *Manuscript of the History of the County of York, by John Smith, Esq.* (1750)

5. *Manuscript of the History of the County of York, by John Smith, Esq.* (1750)

6. *Manuscript of the History of the County of York, by John Smith, Esq.* (1750)

7. *Manuscript of the History of the County of York, by John Smith, Esq.* (1750)

8. *Manuscript of the History of the County of York, by John Smith, Esq.* (1750)